JUSTITIEOMBUDSMANNENS

ÄMBETSBERÄTTELSE

AVGIVEN TILL LAGTIMA RIKSDAGEN

ÅR 1941

SAMT

TRYCKFRIHETSKOMMITTÉNS BERÄTTELSE

STOCKHOLM 1941
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG
404008

INNEHÅLL.

Justitieombudsmannens ämbetsberättelse.

Sid.

Inledning 7

I. Redogörelse för åtal, anställda mot nedannämnda tjänstemän:

1) inspektionskonstapeln P. H. Hugardt för obefogat anhållande m. m. (ämbetsberättelsen 1940 sid. 22) 8
2) landsfiskalen E. Söderholm för försummelse vid polisutredning rörande brott (ämbetsberättelsen 1940 sid. 133) 9
3) borgmästaren O. Danielsson och rådmannen T. Kloow för felaktigt ådömande av särskilda straff i stället för gemensamt straff 9
4) landsfiskalen E. Forssgren för olaga kvarhållande av en för brott misstänkt person m. m. 15
5) borgmästaren I. Hedman för försummelse såsom konkursdomare att verksamt ingripa mot förvaltare, som gjort sig skyldig till dröjsmål med avslutande av konkurser 30
6) häradsskrivaren S. Påhlman såsom rättens ombudsman i konkurs för dröjsmål med dennas avslutande 41
7) stadsfogden A. Ellwén såsom rättens ombudsman i konkurser för försummelse att införskaffa och till konkursdomaren överlämna förvaltarberättelser m. m. 44
8) landsfiskalen A. Ericson såsom rättens ombudsman i konkurs för försummelse att ingripa mot förvaltare, som underlåtit avgiva kvartalsräkningar och i den omfattning som vederbort insätta konkursboets medel i bank för boets räkning 54
9) landsfiskalen J. Nordlander såsom rättens ombudsman i konkurs för försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning 58
10) advokaten H. Westrin såsom rättens ombudsman i konkurser för försummelse att verksamt ingripa mot förvaltare i anledning av dels dröjsmål med slutförandet av konkurs och dels underlåtenhet att i den omfattning som vederbort hålla konkursbos medel insatta i bank 61
11) poliskommissarien L. Bjurling såsom rättens ombudsman i konkurser för försummelse att verksamt ingripa mot förvaltare, som i stor utsträckning underlåtit att hava konkursbos medel insatta i bank för boets räkning, m. m. 67
12) advokaten T. Tullberg såsom rättens ombudsman i konkurser för dels försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning och dels för tidigt uppbärande av arvode 72
13) rådmannen N. Nielsen såsom rättens ombudsman i konkurser för bristande tillsyn över konkursbos medelsförvaltning samt underlåtenhet att avgiva utlåtande över förvaltares slutredovisning m. m. 77
14) stadsfiskalen K. Norrman såsom rättens ombudsman i konkurser för försummelse att införskaffa och till konkursdomaren överlämna förvaltarberättelser samt för dröjsmål med överlämnande av förslag till slututdelning m. m. 84

Std.

15) landsfiskalen M. Olsson såsom rättens ombudsman i konkurser för dels försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning och dels för tidigt uppbärande av arvode 92

II. Redogörelse för ärende, som föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning mot nedannämnde tjänsteman:

1) polisöverkonstapeln V. Johansson för anlitande av underordnade polismän såsom borgensmän m. m. 97

III. Redogörelse för vissa ärenden, som ej föranlett åtgärd enligt I eller II.

1) Fråga om barnavårdsmans rätt att för uppgiven barnafaders efterforskande och hörande anlita polismyndighet 102
2) Fråga huruvida i gravationsbevis rörande intecknad fastighet bort anmärkas, att fastigheten vid inteckningens beviljande hade annan mantalsbeteckning 106
3) Felaktigt förfarande av utmätningsman vid införsel till gäldande av såväl underhållsbidrag som utskylder 112
4) Uppställande av särskilda villkor för utfärdande av jaktkort åt den, som anmäler sig vilja erlägga jaktvårdsavgift 115
5) Fråga huruvida rektor och kollegium vid allmänt läroverk handlat i strid mot tryckfrihetsförordningen genom sina åtgöranden med anledning av innehållet i en av läroverkets gymnasistförbund utgiven tidning 116
6) Fråga om tillämpning av kungl. kungörelsen den 8 mars 1940 om förbud mot att å allmän plats uppsätta löpsedlar m. m. rörande vissa periodiska skrifter 124
7) Sedan för indrivning av ett bolag påförda skatter stadsfogde gjort ansökan om bolagets försättande i konkurs men bolagets firmatecknare ej kunnat träffas för ansökningshandlingarnas delgivning, har firmatecknaren skriftligen anmanats att infinna sig å stadsfogdens expedition vid äventyr att handlingarna eljest bleve anslagna å firmatecknarens husdörr 126
8) Felaktiga beslut av stadsfogde och överexekutor i ärende angående handräckning jämlikt lagen om avbetalningsköp 129
9) Fråga huruvida svarandepart, som beviljats fri rättegång efter det målet redan handlagts vid ett eller flera tillfällen, är berättigad att kostnadsfritt erhålla protokoll även för dessa rättegångstillfällen 132
10) Felaktigt förfarande av stadsfiskal därutinnan, att han brukat till polismän överlämna av honom in blanco underskrivna stämningsblanketter, avsedda att utan hans hörande användas vid stämning för fylleri eller vissa andra mindre förseelser 134

IV. Framställningar till Konungen m. m.

1) Ang. tolkningen av bestämmelsen om jaktvårdsavgift för jakt inom högst tre till varandra gränsande kommuner 138
2) » rätt för gäldenär att fullgöra betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar, då ovisshet råder om vem av två eller flera som äger att, med den eller de övrigas uteslutande, företräda borgenären 141
3) » av fångvårdsstyrelsen väckt fråga om begränsning av fångförteckningarna och den föreskrivna granskningen av dessa 144

Sid.

4) Ang. innehållet av domstols eller domares bevis om utslag rörande häktad 145
5) » upprättande av ett centralt register över avhandlingar rörande lösöreköp . . . 147
6) » utsträckt tillämpningsområde för stadgandet i 20 § lagen den 9 april 1937 om verkställighet av bötesstraff 151

V. Inspektionsresor under år 1940 156

VI. Under år 1940 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. 156

Berättelse av tryckfrihetskommittén 160

Bilagor till justitieombudsmannens ämbetsberättelse.

I. Tabell över samtliga av 1940 års riksdagar avlåtna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt riksdagens protokoll 162

II. Förteckning över de av 1940 års riksdagar till Konungen avlåtna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under nämnda år vidtagits i anledning av samma skrivelser: 165

1) Justitiedepartementet 165
2) Utrikesdepartementet 170
3) Försvarsdepartementet 171
4) Socialdepartementet 179
5) Kommunikationsdepartementet 186
6) Finansdepartementet 191
7) Ecklesiastikdepartementet 204
8) Jordbruksdepartementet 207
9) Handelsdepartementet 214
10) Folkhushållningsdepartementet 218

III. Särskild förteckning över sådana i förteckningen under bilaga II upptagna ärenden, som vid utgången av år 1940 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende 221

IV. Förteckning över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1940 men vid samma års början voro i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgifter om den behandling, dessa ärenden undergått under år 1940: 225

1) Justitiedepartementet 225
2) Utrikesdepartementet 233
3) Försvarsdepartementet 234
4) Socialdepartementet 237
5) Kommunikationsdepartementet 249
6) Finansdepartementet 253
7) Ecklesiastikdepartementet 266
8) Jordbruksdepartementet 270
9) Handelsdepartementet 274
10) Folkhushållningsdepartementet 277

V. Förteckning över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1940 och vari under år 1940 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling 278

Till RIKSDAGEN.

Jämlikt 13 § i den för riksdagens justitieombudsman gällande instruktionen får jag härmed avlämna berättelse angående justitieombudsmansämbetets förvaltning under år 1940. Jag får därvid meddela, att jag dels med stöd av 25 § i instruktionen begagnat mig av semester under tiderna den 18 juli—den 17 augusti och den 8—den 21 oktober, dels på grund av sjukdom åtnjutit ledighet från ämbetets utövande under tiden den 16 september—den 5 oktober. Under nämnda tider har min av riksdagen utsedde suppleant och efterträdare häradshövdingen i Medelpads östra domsaga, f. d. revisionssekreteraren Folke Rudewall förestått ämbetet.

Berättelsen kommer enligt vedertagen ordning att först innehålla redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade.

I. Redogörelse för anställda åtal.

1. Obefogat anhållande m. m.

I 1940 års ämbetsberättelse (sid. 22 o. f.) redogöres för ett av mig, efter klagomål av livsmedelsarbetaren Gösta Grandin i Uppsala, anbefallt åtal mot inspektionskonstapeln Per Hugo Hugardt för obefogat anhållande av klaganden samt för det han därvid belagt klaganden med handfängsel och fört klaganden fängslad till polisstationen ävensom förgått sig mot klaganden genom otillbörliga yttranden och mot klagandens hustru Anna Grandin gått mer hårdhänt tillväga än som varit erforderligt. Enligt redogörelsen hade rådhusrätten i Uppsala i utslag den 27 mars 1939 yttrat följande: I målet vore utrett, *att* Hugardt den 22 januari 1938, då han i egenskap av polisman tjänstgjort för ordningshållning vid en av Upsala Idrottsförening i dess lokaler i gården nr 44 vid Kungsgatan i Uppsala anordnad offentlig danstillställning, förmenat klaganden, vilken efter portens stängning för allmänheten inkommit i lokalerna, att styrka sin egenskap av styrelseledamot i föreningen och sin påstådda rätt att på grund därav uppehålla sig i förenämnda lokaler, *samt att* Hugardt i övertygelse att klaganden obehörigen skaffat sig tillträde till lokalerna med våld gripit och fört ut denne på gården samt därefter avfört honom till polisstationen. Oaktat i målet förekommit omständigheter, vilka tydde på att klaganden gentemot Hugardt uppträtt på ett utmanande sätt, hade Hugardt likväl icke förmått till fullo styrka, att klaganden genom sitt beteende givit Hugardt befogad anledning att begagna våld för att avlägsna klaganden från platsen. På grund därav måste Hugardts förfarande i angivna hänseende anses såsom oförstånd i utövandet av hans tjänst. Vad däremot beträffade Hugardts åtgärd att vid klagandens avförande till polisstationen låta belägga honom med handfängsel, funne rådhusrätten, med hänsyn till omständigheterna i saken, nämnda åtgärd, även om densamma bort undvikas, icke i och för sig vara av beskaffenhet att för Hugardt medföra ansvar. Vid denna prövning och då i målet icke kunde anses tillförlitligen utrett, vare sig att Hugardt förgått sig mot klaganden med olämpliga yttranden eller att Hugardt på gården utanför föreningslokalerna gått hårdhänt tillväga mot klagandens hustru, prövade rådhusrätten, med ogillande av åtalet i övrigt, rättvist döma Hugardt för vad han, på sätt ovan sagts, låtit komma sig till last att jämlikt 25 kap. 17 och 22 §§ strafflagen utgiva 20 dagsböter, varje dagsbot 5 kronor. Därjämte förpliktades Hugardt att till statsverket återgälda de ersättningsbelopp, som av allmänna medel tillerkänts på åklagarens begäran i målet hörda vittnen. Vad därefter anginge skadeståndsfrågorna, så enär någon rätt till ersättning för lidande skäligen icke kunde av klaganden grundas på det tjänstefel, för vilket Hugardt fällts till ansvar, samt i övrigt någon giltig grund för skadestånd icke styrkts,

lämnades klagandens och hans hustrus ersättningsyrkanden av rådhusrätten utan bifall.

Svea hovrätt, där Hugardt besvärat sig, hade i utslag den 7 november 1939 ej funnit skäl att göra ändring i rådhusrättens utslag, såvitt detsamma överklagats.

Över hovrättens utslag hade Hugardt anfört besvär.

Kungl. Maj:t har genom utslag *den 14 september 1940* ej funnit skäl att göra ändring i hovrättens utslag.

2. Försummelse vid polisutredning rörande brott.

Av 1940 års berättelse (sid. 133 o. f.) framgår att jag, efter klagomål av handlanden Algon Gustavsson i Hälsingborg, förordnat om åtal mot landsfiskalen i Björnekulla distrikt Erik Söderholm och fjärdingsmannen i Västra Broby socken Oscar Wendt för försummelse vid polisutredning rörande brott. Sedan åtalet anhängiggjorts vid Södra Åsbo och Bjäre domsagas häradsrätt och klaganden yrkat skadestånd av Söderholm och Wendt, hade åklagaren med anledning av vad som upplysts vid rätten efter samråd med mig frånträtt åtalet mot Wendt. I utslag den 20 december 1939 hade häradsrätten funnit vad mot Söderholm förekommit skäligen icke böra föranleda ansvar och förty lämnat åklagarens talan mot honom utan bifall samt ogillat klagandens ersättningsyrkanden.

Över häradsrättens utslag hade klaganden anfört besvär under yrkande om bifall till sin i målet förda talan.

Hovrätten över Skåne och Blekinge har i utslag *den 21 mars 1940* ej funnit skäl bifalla ändringssökandet.

Hovrättens utslag har vunnit laga kraft.

3. Felaktigt ådömande av särskilda straff i stället för gemensamt straff.

På grund av vad som iakttagits vid granskning av fångförteckning från straffängelset i Vänersborg för augusti månad 1939 lät jag införskaffa rådhusrättens i Mariestad den 12 juni 1939 meddelade utslag i mål mellan allmän åklagare, å ena, samt transportarbetaren Folke Vilhelm Isgren, å andra sidan, om ansvar för rattfylleri och skadegörelse m. m. Av det införskaffade utslaget framgick, att rådhusrätten dömt Isgren *dels* jämlikt 1 § lagen den 7 juni 1934 om straff för vissa brott vid förande av motorfordon

till fängelse två månader för det han natten mellan den 6 och den 7 maj 1939 fört motorfordon så påverkad av starka drycker att han kunde antagas icke hava ägt nödigt herravälde över sina handlingar, *dels* jämlikt 22 kap. 12 § andra stycket strafflagen att böta 50 dagsböter för det han därvid olovligen tagit och brukat annan person tillhörig bil, *dels* jämlikt 19 kap. 20 § strafflagen till fängelse en månad för skadegörelse å åtta bilar, *dels* jämlikt 39 § motorfordonsförordningen att böta 10 dagsböter för det han utan att vara därtill behörig fört motorfordon, *dels* jämlikt 41 § vägtrafikstadgan att böta 10 dagsböter för det fordonet därvid saknat registrerings- eller besiktningsskyltar *och dels* jämlikt 18 kap. 15 § strafflagen att böta 25 kronor för fylleri, allt vid nämnda tillfälle. Dagsboten hade bestämts till 2 kronor och skulle samtliga böter tillfalla kronan. Rådhusrätten hade slutligen förklarat, att Isgren alltså skulle för vad han låtit komma sig till last hållas i fängelse tre månader samt böta dels 25 kronor och dels 70 dagsböter å 2 kronor.

Rådhusrättens utslag hade vunnit laga kraft, varefter Isgren, som erlagt böterna, undergått det honom ådömda frihetsstraffet.

I anledning därav att rådhusrätten ådömt särskilda straff för de olika i utslaget omförmälda brotten anmodade jag de för utslaget ansvariga ledamöterna av rådhusrätten att inkomma med förklaring.

I avgiven förklaring anförde därefter borgmästaren O. Danielsson med instämmande av rådmännen Henrik Hammar, Thore Kloow och Per Carlander, vilka deltagit i rådhusrättens ifrågavarande beslut, följande.

Enligt de bestämmelser för sammanträffande av brott, som trätt i kraft den 1 januari 1939 och återfunnes i 4 kap. strafflagen, skulle i regel ett gemensamt straff utmätas, då någon dömdes för flera brott. De nya bestämmelserna vore avsedda att tillämpas även utom strafflagens område. I förevarande mål hade rådhusrätten dömt Isgren för rattfylleri till fängelse två månader och för skadegörelse till fängelse en månad samt förordnat, att Isgren för dessa brott skulle hållas i fängelse tre månader. Rätteligen hade Isgren för samma brott bort dömas till fängelse tre månader. För övriga brott hade rådhusrätten dömt Isgren till böter. Enligt huvudregeln skulle ett gemensamt straff ådömas. Ett eller flera bötesstraff kunde dock ådömas, om särskilda skäl därtill föranledde. Sålunda kunde det vara olämpligt att ådöma gemensamt straff för grövre brott och förseelser. Sammanträffade förseelser, kunde det vara lämpligt utsätta särskilda straff. Skulle dagsboten vara hög, kunde det verka obilligt att förvandla penningböter till dagsböter. Skulle dagsboten vara låg, kunde en förvandling av penningböter till dagsböter medföra en oförtjänt strafflindring. Undantagsbestämmelsen vore allmänt hållen och syntes jämväl i andra fall böra tillämpas, därest det gemensamma straffet skulle medföra ej önskvärda verkningar.

Enär den nya lagstiftningen vid tiden för ifrågakomna utslag varit i kraft relativt kort tid och förty erfarenheten av lagens tillämpning var ringa samt någon skada icke torde hava uppkommit, hemställde Danielsson, att J. O. måtte låta bero vid förklaringen.

Vid därefter företagen granskning av de i riksräkenskapsverket förvarade saköreslängderna från rådhusrätten för år 1939 inhämtades följande.

Genom utslag den 2 januari 1939 dömde rådhusrätten skogsarbetaren Nils Alfred Folke Samuelsson jämlikt 18 kap. 15 § strafflagen att böta 20 kronor och jämlikt 10 kap. 1 och 5 §§ samma lag att utgiva 40 dagsböter å 2 kronor. Den 23 januari dömde rådhusrätten bilreparatören Lars Åke Fredrik Dahlqvist jämlikt 26 § 2 mom. motorfordonsförordningen till 10 dagsböter å 1 krona och jämlikt 11 § andra stycket förordningen om automobilskatt till böter 10 kronor. Genom utslag den 6 februari dömdes Frans Oskar Björk för hemfridsbrott till 25 dagsböter och för misshandel till likaledes 25 dagsböter, dagsboten bestämd till 2 kronor. Den 20 februari dömdes sjömannen Torsten Linus Gustavsson att böta för fylleri 15 kronor, för misshandel 40 dagsböter och för brott enligt 19 kap. 20 § strafflagen till 10 dagsböter, dagsboten bestämd till 2 kronor. Den 8 maj dömde rådhusrätten kollämparen Bjerne Egon Pettersson jämlikt 18 kap. 15 § strafflagen att böta 15 kronor och jämlikt 10 kap. 6 § samma lag att utgiva 25 dagsböter å 1 krona. Den 19 juni dömdes skådespelaren Anders Gustaf Hedberg jämlikt 11 § förordningen om automobilskatt till 10 dagsböter å 2 kronor och jämlikt 40 § 1 mom. vägtrafikstadgan till böter 10 kronor. Slutligen dömdes den 2 oktober diversearbetaren Tore Manfred Valdemar Larsson jämlikt 16 och 43 §§ vägtrafikstadgan att böta 10 kronor och jämlikt 2 och 38 §§ samma stadga att utgiva 10 dagsböter å 1 krona.

Sedan jag, med anledning därav att rådhusrätten jämväl i nu omförmälda fall ådömt särskilt straff för varje begånget brott, infordrat yttrande från de i respektive beslut deltagande ledamöterna av rådhusrätten, upplyste Danielsson, att i beslutet den 19 juni deltagit Danielsson, Hammar och t. f. rådmannen Enok Göransson, att i beslutet den 2 oktober deltagit Kloow i egenskap av rättens ordförande samt Hammar och t. f. rådmannen G. Vikgren samt att vid övriga ifrågavarande tillfällen i rättens beslut deltagit de ordinarie ledamöterna, d. v. s. Danielsson, Carlander, Hammar och Kloow. Danielsson anhöll, att Göransson och Vikgren såsom allenast tillfälliga ledamöter av rådhusrätten icke måtte avfordras yttrande.

Med instämmande av Carlander, Hammar och Kloow förklarade därefter Danielsson, att han såsom yttrande beträffande senast angivna fall ville åberopa vad han anfört i sin förklaring beträffande fallet Isgren. Där-

jämte tillade Danielsson, att bestämmelsen i 4 kap. 1 § strafflagen att böter finge ådömas jämte annat straff, när särskilda skäl därtill föranledde, utgjorde ett undantag från den allmänna regeln, och Danielsson skulle för framtiden tillse, att detta förhållande iakttoges.

Vid granskningen av rådhusrättens saköreslängder för år 1939 uppmärksammades tillika, att i intet fall anteckning gjorts därom, att brottet förövats före den 1 januari 1939, ehuru så uppenbarligen varit fallet beträffande åtskilliga av brotten.

I saköreslängden för juni 1939 hade å upplägget för de Isgren ådömda böterna icke antecknats, att Isgren jämväl dömts till frihetsstraff.

I avgiven förklaring rörande uraktlåtenheten att i sistnämnda två avseenden göra anteckning i saköreslängden uppgav Danielsson, att berörda uraktlåtenhet berott på förbiseende.

I en till advokatfiskalen vid Göta hovrätt avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Genom lag den 3 juni 1938, som trädde i kraft den 1 januari 1939, om ändring i vissa delar av strafflagen erhöll 4 kap. 1 § sistnämnda lag följande lydelse:

"Skall någon dömas för flera brott, varde gemensamt straff ådömt, evad brotten begåtts genom samma handling eller genom skilda handlingar. För brott som finnes förskylla böter må dock bötesstraffet ådömas jämte straff för övriga brott, om särskilda skäl därtill föranleda.

I fråga om ådömande av straff varom förmäles i 2 kap. 15 § är nedan i 7 § stadgat."

Stadgandet om gemensamt straff för flera brott är avsett att gälla även utom strafflagens område och att erhålla tillämpning i alla fall, för vilka särskilda undantagsbestämmelser icke gälla. Viktigast bland undantagen är det, som gäller beträffande brott, vilka finnas förskylla böter. Behandlingen av bötesbrotten var under förarbetena till den nya lagstiftningen föremål för skilda åsikter. I det sakkunnigförslag, som ligger till grund för lagen, förordades en undantagsbestämmelse, som var av väsentligt snävare omfattning än den i lagen upptagna. Blott i ett fåtal särskilt angivna fall skulle enligt förslaget särskilt bötesstraff kunna ådömas. I yttranden över förslaget framfördes från flera håll erinringar mot denna ståndpunkt.

Även departementschefen ansåg skäl föreligga för en ändring av sakkunnigförslaget men stannade vid att föreslå den sedermera i lagen upptagna bestämmelsen, som ehuru allmänt hållen likväl markerar att sär-

skilt bötesstraff blott i undantagsfall bör utmätas. Till motivering av denna ståndpunkt anförde departementschefen följande:

"Det kan helt visst icke förnekas att sakskälen för enhetsstraff icke äro så starka i sådana fall då brott som finnes förskylla frihetsstraff föreligger till bedömande samtidigt med en obetydlig ordningsförseelse. Det bör dock beaktas att dylika sammanträffanden i praktiken merendels förekomma då ett samband av något slag föreligger mellan det grövre brottet och förseelsen. Vare sig sambandet är av yttre beskaffenhet eller det hänför sig till arten av de brottsliga handlingarna eller orsakerna till dessa, synes det stå i god överensstämmelse med förslagets idé, att brottet och förseelsen bestraffas enhetligt. Vidare bör i detta sammanhang anmärkas den allmänna iakttagelsen att det i regel är skäligen ändamålslöst att till frihetsstraff för ett allvarligare brott foga ett bötesstraff. Detta gäller vare sig det senare är mindre eller större. Äro böterna icke alltför obetydliga, kan deras uttagande vid sidan om ett frihetsstraff mången gång ha den icke önskvärda verkan att därav drabbas icke så mycket den dömde själv som personer vilka äro beroende av honom för sin försörjning. I ett av yttrandena har till stöd för avvikelse från förslaget om enhetsstraff erinrats om fall då böterna ådömts för brott som medfört ekonomisk vinst för den dömde. Ej heller en sådan omständighet synes i och för sig utgöra tillräcklig grund för åtskiljande av frihets- och bötesstraffen. Om man bortser från de normerade böterna äro nämligen bötesstraffen i svensk lag icke anordnade med tanke på att de skola tjäna såsom konfiskationspåföljd. Icke heller kan bötesstraff, såsom enligt vissa utländska lagar, vid enkelt brott ådömas jämte frihetsstraff. Då konfiskationssynpunkten således, i vad angår de vanliga bötesstraffen, är främmande för lagens bestämmelser om de särskilda brotten, synes ej vara anledning att låta den inverka på konkurrensreglernas utformning. Ehuru det alltså icke synes lämpligt att i den utsträckning som i vissa yttranden ifrågasatts avvika från den ståndpunkt de sakkunniga intagit i denna fråga, torde dock tillräckliga skäl återstå för en uppmjukning av förslaget, så att möjligheterna ökas att ålägga ett fristående bötesstraff för ett av flera sammanträffande brott. Jämte de i förslaget uppmärksammade fallen, då fråga är om normerade böter eller böter för rättegångsförseelse, kunna nämligen otvivelaktigt tänkas vissa andra fall, där det måste framstå såsom opåkallat eller rent av olämpligt att under ett straff sammanföra en bagatellförseelse med ett allvarligare brott. Så kan exempelvis vara förhållandet, då skäl för villkorlig dom föreligga beträffande det grövre brottet men ej beträffande förseelsen. Även vid sammanträffande av bagatellförseelser, som ej äga något egentligt samband med varandra, kan någon gång ådömandet av gemensamt bötesstraff befinnas mindre lämpligt."

Vad angår förevarande ärende har rådhusrätten i Mariestad genom ut-

slaget den 12 juni 1939 för de däri omförmälda brotten dömt Isgren till två särskilda fängelsestraff och fyra särskilda bötesstraff. Att rådhusrätten genom ådömandet i detta fall av två frihetsstraff förfarit olagligt har rådhusrätten vidgått. Beträffande däremot ådömandet av de särskilda bötesstraffen med frångående av den i 4 kap. 1 § strafflagen stadgade huvudregeln har rådhusrätten helt allmänt framhållit åtskilliga omständigheter, som kunna motivera ett sådant frångående. Rådhusrätten har dock icke anfört vilket eller vilka förhållanden, som i förevarande fall skulle hava inneburit "särskilda skäl" för undantag från den allmänna regeln om ådömande av enhetsstraff. Några sådana skäl torde ej hava förelegat. Då brotten voro begångna vid ett och samma tillfälle samt även i övrigt ägde samband med varandra, synes det mig tvärtom uppenbart, att i detta fall ett gemensamt straff bort ådömas.

I ärendet är vidare utrett, att rådhusrätten under år 1939 i ovan angivna, ur saköreslängderna antecknade fall likaledes dömt åtalade personer till särskilda bötesstraff för olika av dem begångna brott. Då ej heller beträffande dessa brott synas hava förelegat särskilda skäl för tillämpande av undantagsbestämmelsen — några sådana skäl hava i varje fall icke av rådhusrätten andragits — måste rådhusrätten anses hava även härutinnan förfarit felaktigt.

Enligt vad jag kunnat finna har rådhusrätten icke förrän under november 1939 tillämpat de nya bestämmelserna i 4 kap. 1 § strafflagen om ådömande av gemensamt straff för flera brott. Härav vill det synas som om rådhusrätten vid ådömandet av särskilda straff på sätt ovan angivits saknat kännedom om den nya viktiga lagstiftningen i hithörande ämne eller i varje fall att densamma då redan trätt i kraft. Huru därmed än må förhålla sig finner jag den påtalade felaktiga lagtillämpningen, särskilt i betraktande av den långa tidsperiod under vilken den förekommit, icke kunna undgå beivran.

Ehuruväl samtliga ledamöter av rådhusrätt äro ansvariga för de rättens beslut, som de biträtt, anser jag i förevarande fall ansvar böra utkrävas allenast av Danielsson och Kloow, vilken sistnämnde till skillnad från de övriga rådmän, som deltagit i besluten, avlagt juris kandidatexamen. Kloow har för övrigt vid beslutet den 2 oktober 1939 tjänstgjort såsom rådhusrättens ordförande.

Jag uppdrog därför åt advokatfiskalen att ställa Danielsson och Kloow under åtal inför hovrätten för tjänstefel i ovan anmärkta hänseende samt å dem yrka ansvar efter lag och sakens beskaffenhet.

Vidkommande de berörda försummelserna att i saköreslängden göra vissa föreskrivna anteckningar lät jag bero vid vad i ärendet förevarit.

Göta hovrätt yttrade i utslag *den 7 oktober 1940* följande.

Hovrätten finner, att rådhusrätten förfarit felaktigt genom att i de av J. O. angivna fallen döma den sakfällde till särskilda straff i stället för ett straff. Danielsson är ansvarig för beslutet den 19 juni 1939, Kloow för beslutet den 2 oktober 1939 och båda för rådhusrättens övriga beslut; och hava de genom sitt anmärkta förfarande gjort sig skyldiga till oförstånd i tjänsten. Hovrätten prövar förty lagligt att jämlikt 25 kap. 17 § strafflagen döma Danielsson och Kloow, en var för vad honom ligger till last, att böta, Danielsson 10 dagsböter, varje dagsbot å 20 kronor, och Kloow 5 dagsböter, varje dagsbot å 8 kronor.

Hovrättens utslag har vunnit laga kraft.

4. Olaga kvarhållande av en för brott misstänkt person m. m.

I en den 18 augusti 1939 hit inkommen klagoskrift anförde Gunnar Pettersson i Håsjö följande.

I anledning av en till landsfiskalen i Fors distrikt inkommen, den 22 november 1937 dagtecknad anonym skrift rörande en förment olaga älgjakt i Håsjö socken i Jämtlands län hade landsfiskalen igångsatt utredning i saken. Utredningen hade därefter verkställts av poliskonstapeln vid statspolisen Gustaf H. Ericson med biträde av poliskonstapeln Mauritz Åslin och fjärdingsmannen i Fors distrikt Algot Jonsson. I den anonyma skriften hade meddelats bland annat, att en älg den 14 november 1937 skulle hava skjutits på norra sidan av en vid Håsjö by belägen sjö, Singsjön, samt att köttet efter älgen natten till den 15 november fraktats till byn. Vidare hade omtalats, att en flicka vid namn Gun Åslund klockan 3 samma natt sett sex personer, som kommit efter sjöstranden "med sparkar med bördor på" och gått i land vid klagandens faders, hemmansägaren Petrus Andersson, gård. I skriften hade påyrkats, att en utredning skulle verkställas. Vid den av Ericson med biträden därefter företagna utredningen hade hörts, bland andra, Gun Åslund. Hon hade enligt rapporten omtalat, att hon natten till den 15 november mellan klockan 2 och ½ 3 färdats på Singsjön samt att hon där mött sex män, vilka åkt å sparkstötting i riktning mot Håsjö by. Efter att ingående hava beskrivit omständigheterna vid mötet hade hon sagt sig av de mötande personerna hava igenkänt fem, nämligen klaganden, hans fader, hans broder Ture Pettersson, hemmansägaren Anders Emanuel Sahlin och hemmasonen Astor Sahlin, samtliga i Håsjö by. Huru med detta i rapporten omförmälda igenkännande förhölle sig torde väl så småningom bliva klarlagt. Klaganden ville endast anmärka att Gun Åslund, enligt ett av henne avgivet intyg, endast trott sig igenkänna nämnda personer. — Sedan, som det hette i rapporten, skälig misstanke uppstått, att klaganden

gjort sig skyldig till olaga älgjakt, hade Ericson jämte biträden vid 10-tiden den 8 december 1937 inställt sig i klagandens föräldrahem, där klaganden bodde. Efter ett kort förhör med klaganden hade verkställts husrannsakan, därvid en ryggsäck, en jaktyxa och en vindtygsrock tillvaratagits och sedermera förklarats beslagtagna. Klaganden hade därefter förklarats anhållen och — utan att hava fått tillfälle att rådgöra med sina föräldrar — i statspolisens bil avförts till en 2 à 3 kilometer från klagandens hem belägen gård. Där hade förhöret fortsatts till 18-tiden, då klaganden förts till landsfiskalskontoret i Bispgården och, efter ytterligare ett kort förhör av landsfiskalen, insatts i arrest. Först påföljande dag vid 13-tiden hade klaganden frigivits, som han förmodade på föranstaltande av hans juridiska ombud. Den gärning, för vilken klaganden angivits, hade vid ifrågavarande tid endast kunnat förskylla bötesstraff. Enligt § 19 punkt 7 promulgationslagen till strafflagen kunde häktning för gärning, belagd med bötesstraff, endast ske beträffande person, som vore okänd och undandroge sig att uppgiva sitt namn eller sin hemort eller mot vilken skälig anledning förekomme att hans uppgift därom vore osann. Ytterligare stadgades i samma paragrafs 8:e punkt, att häktning ej finge ske, där misstanke ej vore grundad på sannolika skäl. Sådana hade i nu ifrågavarande fall icke förelegat. Klaganden kunde därför ej finna annat än att genom hans anhållande tjänstefel begåtts av landsfiskalen och Ericson, av Ericson dock endast om han ej haft förmans order eller medgivande till den företagna åtgärden. Klaganden ville slutligen ifrågasätta lämpligheten av att på grundval av en anonym angivelse överhuvudtaget igångsätta en polisutredning. De motiv, som föranledde en sådan angivelse, vore i allmänhet föga sympatiska. Att, såsom här skett, på grundval av en anonym skrift och — huvudsakligen — en ung flickas okontrollerbara uppgifter verkställa förhör, husrannsakan och beslag vore minst sagt olämpligt. Och att på dessa grunder beröva en person friheten, låt vara för kort tid, kunde absolut icke stå i överensstämmelse med lagens vare sig anda eller bokstav. Ett berövande av friheten innebure ett så pass allvarligt ingrepp i de medborgerliga rättigheterna, att det icke borde och icke finge företagas, då det allra minsta tvivel om dess berättigande vore för handen. — Något åtal för den påstådda förseelsen hade icke skett. Enligt 8 § i lagen den 12 maj 1933 om vissa tvångsmedel i brottmål skulle beslag hävas, därest ej brott som föranlett beslaget inom en månad från åtgärdens vidtagande åtalades. Denna tidrymd hade betydligt överskridits. Sålunda hade vid en förfrågan, som klagandens ombud gjort i september månad 1938, beslaget fortfarande varit i kraft. Även i detta avseende syntes sålunda tjänstefel föreligga, därest ej länsstyrelsen medgivit, att beslaget finge bestå.

Vid klagoskriften var i avskrift fogad en av Ericson avgiven, den 5 augusti 1938 dagtecknad polisrapport. I rapporten var till en början anteck-

nat, att till landsfiskalen i Fors distrikt inkommit en anonym skrift av följande lydelse:

"Håsjö den 22 november 1937.

Till Landsfiskalen i Fors distrikt.

Varje höst skjuts det ganska många älgar här på Håsjöskogarna efter den lovliga tiden o ingen vill stå som angivare vi tycker det börjar gå på älgstammen för mycke, de har nu efter den gångna jakttiden hittat tre ställen där älg blivit skjutna. Söndagen den 14 dennes lär det skjutas en på södra sidan Singsjön natten mot måndagen fraktades köttet till byn en flicka vid namn Gunn Åslund såg 6 man klockan 3 på natten som kom efter sjöstrand med sparkar med bördor på och tog i land vid Petrus Anderssons gård, hon torde nog känt igen någon av dem. Dagen efter var det en hennes kusin Linnéa Åslund o hennes son som följde deras spår från sjön upp till skogen tills de nådde där älgen slaktats. Något kött torde nu knappast kunna igenträffas. Men om landsfiskalen vid tillfälle skulle kunna höra Gun Åslund på skarpen kanske hon kunde tala om åtminstone någon som var med å fraktade köttet. Vi tycker det vore mycket rätt att de en gång skulle få böta när de lägger an på att utdöda älgstammen. Vid gården där de togo i land med köttet hos Petrus Andersson är han jämte bröderna Artur och Axel Wahlberg hållna för riktiga tjuvskyttar hundar har de alla tre om landsfiskalen kunde göra något åt saken vore vi mycket belåtna. Gun o. Linnéa Åslund bor vid Singsjöns sydöstra strand alldeles intill sjön. Då vi inget sett bara hört vill vi ej utsätta våra namn men nog äger det grund."

Av polisrapportens innehåll i övrigt må här återgivas följande av Gunhild Åslund vid förhör lämnade uppgifter.

Gunhild Åslund, som var anställd såsom tjänsteflicka hos en nämndeman i Håsjö, hade under söndagsaftonen den 14 november 1937 besökt sin syster Alice, vilken var anställd hos hemmansägaren Hilding Amrén i Håsjö socken. På hemvägen från systern hade hon klockan mellan 2 och ½3 på natten, då hon med stålspark färdades å den nyfrusna Singsjön, vid ett par mindre holmar i höjd med fastigheten Västervåg mött sex män, vilka färdades å sparkstötting i riktning mot Håsjö. Då Gunhild under sin färd haft huvudet nedböjt över stålsparken, hade hon icke iakttagit de mötande männen förrän dessa voro på ett avstånd av cirka 10 meter. Hon vore övertygad om, att de varit sex till antalet samt att varje man framtill å sin stålspark haft en ryggsäck placerad. Den först åkande mannen hade verkat skygg, enär han för ett ögonblick stoppat upp farten på sin sparkstötting och inväntat den bakomvarande mannen, varefter båda i bredd fortsatt den avbrutna färden. De hade därvid passerat Gunhild på ett avstånd av högst 2 till 3 meter. De efterföljande fyra männen hade i rad passerat förbi, därvid de i en mindre båge svängt av utåt sjön, troligen för att ej bliva igenkända av Gunhild. Av de mötande personerna hade ynglingen Ture Pet-

tersson och dennes fader Petrus Andersson passerat henne närmast och efter dessa Anderssons äldre son, klaganden, samt därefter Manne och Astor Sahlin. Vem den sjätte personen var kunde hon icke uppgiva. Ture Pettersson hade vid tillfället varit iklädd mörk kepsmössa, mörk kavajrock, spetsbyxor och långskaftade snörkängor. Å stålsparkens sits hade han haft en ryggsäck placerad och framför densamma, mellan de främre sitspinnarna, en yxa. Huru de övriga männen varit klädda hade hon icke kunnat iakttaga. Då hon omedelbart efter hemkomsten för sin moder omtalat det ovanliga sammanträffandet, hade modern förbjudit henne att omtala vad hon sett och uppmanat henne att framförallt icke berätta vilka männen voro, enär modern därav befarat tråkigheter. Även andra personer, vilka senare erhållit kännedom om det inträffade, hade påverkat Gunhild att icke yppa vad hon i denna sak ägde kännedom om. Vid tillfället ifråga hade det varit klart väder, månljust och god sikt.

Det rörande omförmälda beslag upprättade, i polisrapporten intagna protokollet var, med vad därå sedermera tecknats, av följande lydelse:

"Protokoll över beslag i brottmål, hållet i Håsjö den 8 december 1937.

Närvarande: Poliskonstaplarna vid statspolisens avdelning i Östersund Gustaf Ericson och Mauritz Åslin samt fjärdingsmannen i Fors landsfiskalsdistrikt Algot Jonsson.

Sedan skälig misstanke uppstått, att hemmansägaresonen Anders Gunnar Pettersson, född den 16 januari 1916, boende och hemmahörande i byn Håsjö, Håsjö socken, detta län, gjort sig skyldig till olaga älgjakt, inställde sig förenämnda polismän i Petterssons bostad måndagen den 8 december 1937, därvid Pettersson, som vid ankomsten befann sig i sin bostad, ombads att framvisa den ryggsäck som han söndagen den 14 november 1937 vid jakt å Håsjöskogen brukat, vilken framställning Pettersson omedelbart utan invändning efterkommit. Då det vid den verkställda undersökningen av bemälde ryggsäck framgick, att föremål, vilka kunde antagas hava värde för utredningen, i densamma förefunnes, och fara för dröjsmål med ryggsäckens omhändertagande förelåg, förklarades ryggsäcken, en jaktyxa och en vindtygsrock, efter medgivande av förenämnde Gunnar Pettersson och dennes fader Petrus Andersson, tagna i beslag och medfördes till statspolisens expedition i Östersund, varifrån de senare inskickades till Statens Rättskemiska Laboratorium, Stockholm, för undersökning.

Till bevis om denna förrättning skulle Pettersson tillställas en avskrift av detta protokoll. Håsjö som ovan. Gustaf H. Ericson.

Med hänsyn till förekommande omständigheter beslutas, att ifrågavarande beslag fortfarande skall bestå.

Bispgården i Fors distrikts landsfiskalskontor den 8 december 1937.

Erik Forssgren."

Vid klagoskriften var, förutom polisrapporten, fogat ett av Gunhild Åslund den 19 november 1938 utfärdat intyg av innehåll, att hon vid polisförhöret endast sagt, att hon trott sig igenkänna klaganden, Ture Pettersson, Petrus Andersson, Manne Sahlin och Astor Sahlin, samt att hon icke kunde med ed bestyrka, att det varit dessa personer som hon mött på isen.

Sedan jag i anledning av innehållet i klagoskriften anmodat landsfogden i Jämtlands län att efter vederbörandes hörande inkomma med utlåtande, överlämnade landsfogden infordrade yttranden från landsfiskalen Forssgren, poliskonstapeln Ericson och föreståndaren för statspolisavdelningen i Östersund Th. Holm, varjämte han avgav eget utlåtande.

Ericson anförde i sitt yttrande följande.

Den 6 december 1937 hade Ericson jämte Åslin beordrats att avresa till Håsjö by för att verkställa utredning i anledning av anmälan om olaga jakt å älg. Efter inställelse å platsen klockan 11 samma dag hade Ericson hållit förhör med ett flertal å platsen boende personer, därvid framkommit att olaga jakt sannolikt ägt rum. Därefter hade Gunhild Åslund hörts, varvid hon berättat vad i polisrapporten återgivits. Till en början hade hon varit synnerligen ovillig att uppgiva vad hon iakttagit samt framhållit, att andra personer påverkat henne att förtiga vad hon i saken hade sig bekant. I anledning av uppgifterna, att klaganden kunde skäligen misstänkas för olaga jakt å älg, hade Ericson jämte Åslin och Jonsson den 8 december 1937 inställt sig hos klaganden i dennes hem i Håsjö i avsikt att hålla förhör med honom. Vid ankomsten dit hade såväl klaganden som hans föräldrar varit tillstädes. Under förhöret hade klaganden tillfrågats, huruvida han vore villig att uppvisa den ryggsäck han vid jakt brukade begagna. Klaganden hade genast efterkommit tillsägelsen och dessutom uppvisat de i rapporten angivna persedlarna. Då anställande av ingående förhör med klaganden befunnits ogörligt i hemmet och lämplig förhörslokal i närheten av klagandens hemvist icke varit tillgänglig, hade klaganden underkastats förhör i nämndemannen Åsanders gård i Håsjö, belägen cirka 2 kilometer från klagandens hem. Före avresan till nämnda plats hade klaganden tillsagts att påtaga ytterkläderna och underrätta sina föräldrar, att han skulle medfölja till Åsanders gård, vilken uppmaning klaganden också efterkommit. I Åsanders gård hade förhör med klaganden pågått från klockan 13,20 till klockan 18 med cirka en halv timmas uppehåll för att klaganden skulle få dricka kaffe. Under förhöret hade klaganden sannolikt lämnat osanna uppgifter och hade han förnekat all vetskap om och delaktighet i den olaga älgjakten. Enär hans fader och hans broder Ture likaledes kunnat skäligen misstänkas för delaktighet i brottet, hade Ericson ansett att det skulle skada utredningen, om klaganden tilläts att på kvällen återvända till hemmet. På

grund därav hade Ericson telefonerat till Forssgren och rapporterat vad som förekommit samt framhållit lämpligheten av att den instundande natten förvara klaganden i en i Bispgården förefintlig förvaringsarrest. Härpå hade Forssgren lämnat det beskedet, att klaganden skulle i bil medtagas till Bispgården, där Forssgren själv ämnade höra klaganden. Om detta beslut hade klaganden underrättats och hade han då ej haft något att invända däremot. Efter framkomsten till Bispgården hade Forssgren hållit förhör med klaganden, varpå det beslutits, att klaganden skulle kvarhållas i förvaringsarrest under natten. Påföljande dag, sedan förhör med övriga misstänkta personer påbörjats, hade kommit meddelande från Forssgren, att klaganden blivit frigiven. Då Ericson författningsenligt meddelat landsfiskalen föreliggande fakta i saken, ansåge Ericson sig icke hava överskridit sin befogenhet såsom underordnad polisman.

Forssgren anförde i det avgivna yttrandet följande.

Såsom av handlingarna framginge hade till Forssgren inkommit en anonym anmälan om att en älg den 14 november 1937 skulle hava blivit skjuten å södra sidan av Singsjön i Håsjö socken och att köttet påföljande natt fraktats till "byn", därvid en flicka vid namn Gunhild Åslund klockan 3 på natten skulle hava sett sex män kommande "efter sjöstranden med sparkar med bördor på och tog i land vid Petrus Anderssons gård". Att i detta fall förelegat en anmälan, som trots anonymitet måst föranleda åklagarens undersökning och beivran, syntes ligga utom allt tvivel. Då klaganden ifrågasatt lämpligheten av att "igångsätta en polisutredning", visade detta att klaganden eller den som gått hans ärenden saknade förmåga att bedöma saken, särskilt som i angivelseskriften till och med uppgivits ett åsyna vittne till det inträffade. Allmän åklagare vore säkerligen skyldig att av mycket mindre anledning verkställa undersökning rörande förment brott. Utredningen komme ju sedan att visa, vilka åtgöranden som skulle vidtagas. Då Forssgren av andra brådskande tjänstegöromål ansett sig förhindrad själv igångsätta utredningen, hade han hos landsfogden i länet hemställt om hjälp av kriminalpolisman, särskilt som utredningen ansetts bliva vidlyftig. Därpå hade Ericson förordnats att med biträden handhava utredningen. Vad vid själva utredningen förekommit kunde Forssgren givetvis icke hava haft kännedom om, då utredningen skötts av den förordnade utredningsmannen, men Forssgren trodde icke, att denne därvid i något fall överskridit sin befogenhet. Att Ericson skulle hava, som det hette i klagoskriften, "verkställt husrannsakan", därvid en ryggsäck, en jaktyxa och en vindtygsrock tillvaratagits och sedermera förklarats beslagtagna, torde såtillvida vara feltolkat av klaganden som någon "husrannsakan" säkerligen aldrig förekommit. Som av handlingarna framginge hade det tillgått så, att Ericson på grund av vad vid utredningen förekom-

mit tillfrågat vederbörande d. v. s. klaganden och dennes fader, vilken jämväl varit närvarande vid första förhöret med klaganden, huruvida de omnämnda föremålen funnos tillgängliga. Efter å desamma verkställda undersökningar, vilka synbarligen givit resultat, hade Ericson vidare frågat, huruvida föremålen finge medtagas för ytterligare utredning. Mot detta hade varken klaganden eller hans fader haft något att erinra. Föremålen hade därefter av Ericson förklarats tagna i beslag, vilket beslag efter det Ericson redogjort för omständigheterna vid "beslaget" av Forssgren fastställts. Det torde kunna ifrågasättas huruvida, vid ett frivilligt överlämnande av föremål som de nämnda, beslag över huvud kunde sägas hava förekommit. Ett beslag i lagens mening förutsatte mera en tvångsåtgärd från den beslagtagande myndighetens sida. Lagen talade också om sådana fall, "då föremål påträffas som skäligen kan antagas äga betydelse för utredningen", därvid den beslagtagande myndigheten finge taga föremålet i beslag. I detta fall hade såväl klaganden som Petrus Andersson i förlitande på sin oskuld intet haft att erinra emot att "beslaget" ägde rum, och de "beslagtagna" föremålen hade också godvilligt och utan tvång av dem utlämnats. På grund av att beslag i lagens mening i detta fall icke syntes hava förekommit och på grund av den långvariga rättskemiska undersökningen hade de åtgöranden, som föreskreves i 8 § lagen den 12 maj 1933 om vissa tvångsmedel i brottmål, icke vidtagits, vilket i och för sig med hänsyn till i fallet förekommande omständigheter icke syntes böra kunna rubriceras såsom tjänstefel från Forssgrens sida.

Vad beträffade själva anhållandet, anförde Forssgren vidare, så torde sannolika skäl hava förelegat att misstänka klaganden för åtminstone delaktighet i älgjakten. Den fortsatta utredningen hade också givit stöd för detta antagande. En person, som underkastades förhör av polismyndighet, berövades ju under alla förhållanden friheten, åtminstone under den tid förhöret påginge. Om nu ett förhör som i detta fall droge långt ut på tiden och icke kunde avslutas ena dagen utan måste fortsätta nästa dag, syntes det ju vara nödvändigt att på ett eller annat sätt förhindra, att den misstänkte, vilket i detta fall skäligen kunnat befaras, genom undanröjande av bevis eller egendom hindrade sakens tillbörliga utredning eller genom att konferera med andra hörda personer bleve i tillfälle att i övrigt äventyra utredningens behöriga gång. Med hänsyn därtill och då förevarande ärende fått en vidlyftig omfattning med ej mindre än sex personer inblandade samt klaganden efter förhöret i Håsjö inställts så sent som klockan 20, hade Forssgren funnit skäl föreligga att kvarhålla klaganden, oaktat den förseelse, som klaganden skäligen misstänktes hava gjort sig skyldig till, ej var belagd med högre straff än böter. Vid efterforskningar och undersökningar som de förevarande syntes i praxis ett anhållande framtvingas, även om för detta icke gåves absolut stöd i lag, då i annat fall utredningen givetvis

helt kunde komma att äventyras. Straffskärpning i fråga om olaga älgjakt hade ju också numera införts, vilket, om Forssgren icke toge fel, varit på tal redan vid ifrågavarande tid. Även detta hade givit Forssgren anledning att vidtaga de åtgärder som vidtagits. Forssgren ansåge sig i detta sammanhang böra nämna, att klaganden frigivits klockan 11,50 påföljande dag, ej klockan 13, och då för fortsättande av förhör i Håsjö. Under den tid klaganden suttit anhållen hade förhör pågått med andra personer. Frigivningen hade således ej skett på föranstaltande av klagandens juridiska ombud. Till slut ville Forssgren nämna, dock icke för att därigenom ställa sin sak i bättre dager, att tack vare klagandens nu gjorda anmälan en del omständigheter framkommit, som gåve anledning till vidtagande av ytterligare åtgärder i det anmälda fallet. Forssgren hade numera erhållit ett till Gunhild Åslund ställt hotelsebrev, innehållande bland annat att åtgärder komme att vidtagas, därest hon ej snarast möjligt "tillrättaställde det orikiga i sin handling". Detta innebure tydligen, att en del personer i samhället hade känt sig träffade av vad som framkommit vid Gunhild Åslunds vittnesmål. Då dessa på senare tiden fått hjälp av personer i samhället, vilka hade kommunala förtroendeuppdrag, vore det uppenbart, att svårigheter mötte att få ärendet klarlagt. Tack vare dessa och andra åtgöranden vågade ingen vittna i saken. Det vore dock allmänna uppfattningen i trakten, att "allt icke står riktigt rätt till i denna sak". Då Forssgren med hänsyn till vad som förekommit icke ansåge, att han gjort sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten eller överskridit sin befogenhet, hemställde Forssgren, att anmälningen icke måtte föranleda någon J. O:s vidare åtgärd.

Holm anförde, att vid olika tillfällen under år 1938 notarien Torbjörn Celander i Sollefteå begärt polisrapport angående förenämnda utredning om olaga älgjakt. Då rapport icke kunnat upprättas till följd av utebliven analys från veterinärhögskolan i Stockholm beträffande beslagtagna hår, hade Celander hänvisats till Forssgren för erhållande av närmare informationer i saken. Därefter hade Forssgren per telefon meddelat, att Celander förklarat sig hava för avsikt att för klagandens räkning föra talan mot Ericson för olaga anhållande i brottmål. Vid samma tillfälle hade Forssgren uppgivit, att han i så fall ämnade påtaga sig ansvaret för anhållandet.

I sitt utlåtande anförde landsfogden följande.

Någon husrannsakan hade ej företagits hos klaganden eller dennes fader. Vid av landsfogden verkställt kompletterande förhör med Ericson hade denne uppgivit att han, såsom han i sitt yttrande anfört, under förhöret i Petrus Anderssons gård frågat, om han finge se på de sedermera beslagtagna föremålen, vilken begäran utan någon som helst invändning villfarits av klaganden. Även föremål, som ej efterfrågats, hade visats upp, t. ex. en

av Petrus Andersson framtagen slidkniv. Vad anginge frågan om beslag förelåge eller ej, funne landsfogden sådant hava skett, vilket också varit polismännens mening, då de uppsatt vederbörligt beslagsprotokoll med fastställande beslut av Forssgren. Dennes åsikt, att beslag i lagens mening skulle förutsätta användande av makt, syntes ej vara riktig, ty skillnad kunde ej göras mellan sådana fall, då föremåls innehavare samtyckte till deras utlämnande, och de fall, då han motsatte sig detta. Slutligt besked om den i Stockholm verkställda kriminaltekniska undersökningen hade ej ingått till Ericson förrän i början av juni 1938, varför utredningen tagit lång tid i anspråk. Beträffande kvarhållandet av klaganden i arrestlokalen i Bispgården funne landsfogden Forssgrens åtgärd icke kunna lämnas utan anmärkning, enär det brott, för vilket klaganden misstänkts, ej kunde tänkas leda till häktning. Insättandet i arresten hade skett efter beslut av Forssgren, varför Ericson ej kunde lastas för åtgärden. Att hålla ett polisförhör i klagandens hem utan fullständig avskildhet från dennes fader och moder hade givetvis varit olämpligt. Även om de av Forssgren i hans yttrande anförda skälen för beslutet om kvarhållande ej kunde eliminera det oriktiga förfarandet, ville landsfogden dock framhålla, att Forssgren i sitt handlande syntes hava letts av strävan att söka bringa klarhet i det misstänkta förhållandet. Utredning om olaga älgjakt med utsikt att få den skyldige eller de skyldiga ertappade erbjöde i Jämtlands län med dess ödsliga milsvida skogar stora och ofta oöverstigliga svårigheter. Då polisen i länet under de senaste två åren stundom lyckats utreda sådana brott med den verkan, att de skyldiga överbevisats om sin brottslighet, hade detta ett par gånger kunnat ske därigenom, att de misstänkta efter polisens ingripande ej fått tillfälle att konferera med varandra utan genom samtidigt anställda förhör kunnat beslås med tvetalan eller på annat sätt funnit sin ställning ohållbar. Forssgrens åsikt att anledning förelegat för utredningens verkställande delades av landsfogden. I samband med annan tjänsteförrättning i Håsjö hade han besökt Gunhild Åslund, som därvid till alla delar vidhållit sin inför Ericson avgivna berättelse. Det av klaganden åberopade intyget hade tillkommit på så sätt, att kommunalfullmäktiges i Håsjö socken ordförande, hemmansägaren Axel Wahlberg, infunnit sig i Kämpensborg och omtalat, att Petrus Andersson bett honom att av Gunhild Åslund skaffa intyg om att hennes uppgifter enligt polisrapporten vore oriktiga. Därvid hade Wahlberg å ett medfört papper skrivit ett intyg, som han sedan bett Gunhild skriva av och underteckna, vilka önskemål hon efterkommit. Orsaken till att en av socknens förtroendemän funne sig böra gå en för brott misstänkt tillhanda på detta sätt vore ännu höljd i dunkel. Med kännedom om lättheten att få intyg förefölle det ej så märkligt att Gunhild lämnat sådant, då en av socknens förtroendemän begärt det. Forssgren hade för avsikt att till nästa ting med Ragunda tingslags häradsrätt anhängig-

göra åtal för den olagliga älgjakten. Utom de i polisrapporten för klaganden och andra föreliggande besvärande omständigheterna ansåge sig Forssgren nu kunna frambringa ytterligare bevisning för klagandens skuld. Såsom av handlingarna framginge hade det varit stora svårigheter att få fram sanningen under utredningen, vilket säkerligen till stor del berodde därpå, att personer av rädsla för trakasserier ej vågade tala om allt vad de i saken hade sig bekant. Det vore därför beklagligt, att tjänstefel av Forssgren begåtts, så att de krafter, som sökt försvåra utredningen, skulle få tillfälle att på sitt sätt triumfera.

I en till landsfogden i Jämtlands län den 25 oktober 1939 avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Genom lag den 12 maj 1933 angående ändring i vissa delar av förordningen om nya strafflagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall hava meddelats bland annat vissa bestämmelser om befogenhet för polismyndighet att vid undersökning rörande begånget brott taga i förvar för brottet misstänkt person utan att häktning sker. För kvarhållande i dylikt fall är emellertid, såsom av 19 § tolvte punkten i sagda förordning framgår, en förutsättning att det brott, för vilket personen misstänkes, kan tänkas leda till häktning.

Av utredningen i förevarande ärende framgår att, sedan klaganden såsom misstänkt för att hava gjort sig skyldig till olaga älgjakt blivit den 8 december 1937 förhörd, först i Håsjö av poliskonstapeln Ericson och därefter i Bispgården av landsfiskalen Forssgren, klaganden i avbidan på ytterligare utredning i saken på Forssgrens order kvarhållits och insatts i förvaringsarrest, varifrån han först påföljande dag klockan 11,50 frigivits.

Vad först angår klagandens påstående, att kvarhållandet varit olagligt redan på den grund, att sannolika skäl att misstänka klaganden för brottet ej förelegat, så synes mig detta påstående icke förtjäna avseende. Med hänsyn till vad vid utredningen framkommit kunde nämligen på goda grunder misstänkas, att klaganden gjort sig skyldig till olaga älgjakt eller åtminstone delaktighet däri. Ur nu berörda synpunkt förelåg alltså icke något lagligt hinder för klagandens kvarhållande. Sådant hinder förelåg emellertid på grund av arten av den brottsliga gärning, för vilken klaganden misstänktes. Då olaga älgjakt vid ifrågavarande tid ej var belagd med svårare straff än böter, kunde det ju icke ens bliva tal om klagandens häktande. Vid sådant förhållande har Forssgren icke ägt rätt att, på sätt som skett, efter avslutat förhör med klaganden kvarhålla honom i avbidan på förhör med andra personer, som möjligen kunde antagas vara delaktiga i brottet.

Vid bedömandet av det tjänstefel Forssgren sålunda begått måste emel-

lertid fästas avseende därvid, att olaga älgjakt icke kan anses som en bagatellförseelse, vilken uppfattning också föranlett att i straffskalan numera inryckts fängelse såsom normalstraff. I flera trakter av vårt land, särskilt i de nordliga delarna, torde olaga älgjakt bedrivas så hänsynslöst, att älgstammens bestånd allvarligt äventyras. I dessa trakter med milsvida ödsliga skogar och gles befolkning möta ofta nästan oöverstigliga svårigheter för polismyndigheterna att i fråga om nu berörda slag av brott förebringa för fällande dom erforderlig bevisning. Sådana svårigheter synas hava mött även i förevarande fall, och det har uppenbarligen varit för att om möjligt komma till rätta med desamma och bringa klarhet i saken som Forssgren låtit kvarhålla klaganden.

Ehuru alltså beträffande Forssgrens nämnda tjänstefel förmildrande omständigheter kunna åberopas, finner jag likväl detsamma icke kunna undgå beivran. Det borde nämligen trots allt hava stått klart för Forssgren, att han icke ägt mot klaganden vidtaga en så ingripande åtgärd som att beröva honom friheten, låt vara för allenast en kortare tid. Att de i lag givna bestämmelser, som reglera rätten att kvarhålla för brott misstänkta personer, icke överträdas är givetvis ur rättssäkerhetens synpunkt av den största vikt. Det kan icke, såsom Forssgren synes vilja göra gällande, tillåtas polismyndighet att härutinnan även utan stöd av direkta bestämmelser laga efter läglighet.

Vad slutligen angår omhändertagandet av de i protokollet av den 8 december 1937 omförmälda föremålen synes beslag i lagens mening otvivelaktigt hava ägt rum. Forssgren har själv å nyssnämnda protokoll tecknat beslut, att beslaget fortfarande skulle bestå, vilket beslut uppenbarligen meddelats på grund av stadgandet i § 4 andra stycket lagen den 12 maj 1933 om vissa tvångsmedel i brottmål. Jämlikt 8 § denna lag skall emellertid, om brott som föranlett beslag ej varder åtalat inom en månad från åtgärdens verkställande, beslaget hävas, där ej K. B. medgiver, att det må bestå under viss ytterligare tid. I nu ifrågavarande fall synes hava förelegat skäl för utverkande av sådant medgivande, men framställning därom har icke gjorts. Det oaktat har beslaget icke hävts. För detta förhållande måste Forssgren anses ansvarig och har han genom sin underlåtenhet härutinnan gjort sig skyldig till försummelse i tjänsten. Med hänsyn till omständigheterna hade måhända denna försummelse, därest Forssgrens tjänstefel inskränkt sig därtill, icke skäligen bort föranleda åtal. Såsom framgår av det ovan sagda föreligger emellertid icke nämnda förutsättning för underlåtenhet att beivra försummelsen ifråga.

På grund av vad jag sålunda anfört uppdrog jag åt landsfogden att vid vederbörlig domstol i laga ordning anhängiggöra och utföra åtal mot Forssgren för tjänstefel i ovan anmärkta hänseenden. Ansvar borde yrkas efter

lag och sakens beskaffenhet. Tillfälle borde beredas klaganden att föra talan i målet och borde av honom framställda ersättningsanspråk, i den mån de funnes befogade, av landsfogden understödjas.

Åtalet anhängiggjordes vid *Ragunda tingslags häradsrätt*. Sedan vid samma häradsrätt av allmän åklagare anställts talan mot klaganden m. fl. för älgjakt vid ovannämnda tillfälle, dömde häradsrätten klaganden och Anders Emanuel Sahlin för olaga älgjakt, Petrus Andersson för anstiftande till mened och olaga älgjakt samt Axel Wahlberg, Artur Wahlberg och Erik Amrén för mened i målet rörande den olaga älgjakten.

I målet mot Forssgren meddelade häradsrätten utslag *den 21 oktober 1940* och yttrade däri följande.

Av utredningen i målet framgår, att sedan klaganden såsom misstänkt för att hava gjort sig skyldig till olaga älgjakt blivit den 8 december 1937 förhörd, först i Håsjö av poliskonstapeln Ericson och därefter i Bispgården av Forssgren, klaganden i avbidan på ytterligare utredning rörande den olaga älgjakten på Forssgrens order kvarhållits och insatts i förvaringsarrest till påföljande förmiddag. Som ett kvarhållande av klaganden, på sätt som skett, förutsätter att det brott, för vilket klaganden misstänktes, skulle tänkas kunna leda till häktning, men, enär olaga älgjakt vid ifrågavarande tid icke varit belagt med strängare straff än böter, någon häktning icke kunnat ifrågakomma, finner häradsrätten Forssgren icke hava ägt rätt att, på sätt som skett, kvarhålla klaganden och förty hava gjort sig skyldig till oförstånd i tjänsten.

Vidare är i målet ådagalagt, att sedan Ericson berörda den 8 december 1937 förklarat en del föremål, som antagits hava värde för polisutredningen, tagna i beslag, Forssgren samma dag beslutat, att beslaget fortfarande skulle bestå. Enär Forssgren varken inom en månad efter beslaget anhängiggjort åtal för den olovliga älgjakten eller av länsstyrelsen erhållit medgivande, att beslaget finge bestå under viss ytterligare tid, eller hävt beslaget, finner häradsrätten Forssgren därutinnan hava gjort sig skyldig till försummelse i tjänsten.

På grund av vad sålunda anförts prövar häradsrätten jämlikt 25 kap. 17 § strafflagen rättvist döma Forssgren att för vad han sålunda låtit komma sig till last böta 5 dagsböter om ett skäligen jämkat belopp av en krona 50 öre.

Som jag redan i min åtalsinstruktion framhållit förelågo beträffande Forssgrens ifrågavarande tjänstefel mildrande omständigheter, varför jag fann mig kunna åtnöjas därmed att häradsrätten bestämt antalet dagsböter till allenast 5. Däremot syntes mig med hänsyn till förseelsernas allmänna art häradsrättens beslut att jämka dagsbotens belopp principiellt oriktigt.

I förevarande fall var dessutom jämkning alls icke påkallad för att summan av de utdömda böterna skulle stanna vid ett mycket skäligt belopp. De Forssgren ådömda böterna, 5 × 1: 50 = 7: 50, understego vad som plägar utdömas för bagatellartade ordningsförseelser, vilket icke syntes rimligt. Jag uppdrog därför åt advokatfiskalen vid Svea hovrätt att hos hovrätten anföra besvär över utslaget under yrkande att dagsbotsbeloppet måtte bestämmas efter ty prövades skäligt med hänsyn till Forssgrens ekonomiska förhållanden. I skrivelse därom till advokatfiskalen påpekade jag tillika, att häradsrätten i sitt utslag åberopat 25 kap. 17 § strafflagen men däremot icke 18 § i samma kapitel samt tillämpligt lagrum i 15 kapitlet.

Målet är beroende på hovrättens prövning.

5—15. Åtal mot konkursdomare och rättens ombudsmän i konkurser.

Under de år jag förvaltat justitieombudsmansämbetet har jag vid inspektioner av härads- och rådhusrätter givetvis ägnat uppmärksamhet även åt konkursärendena. Den därvid förekomna granskningen av dessa ärenden har emellertid självfallet ej kunnat bliva mera omfattande och har huvudsakligen skett med ledning av konkursdagboken, enär tiden i de flesta fall icke medgivit en ingående granskning av konkursakterna. Vid inspektionerna hava för övrigt icke funnits tillgängliga de hos rättens ombudsmän i konkurserna förvarade handlingarna, däribland de av förvaltarna till ombudsmännen avgivna kvartalsräkningarna med tillhörande bankbesked, vilka handlingar erfordras för granskning av medelsförvaltningen.

Klagomål hos J. O. mot konkursdomare och ombudsmän i konkurser äro sällsynta. Såsom en härtill medverkande omständighet må framhållas, att den enskilde konkursborgenärens intresse av konkursens utfall ofta är så ringa, att han anser sig sakna anledning att noggrant följa konkursens gång och ådraga sig de besvär och kostnader, som i regel äro förbundna med anförande av klagomål. Att sådana sällan anföras av förvaltare torde i viss mån sammanhänga med den beroende ställning, som förvaltaren intager i förhållande till konkursdomaren och ombudsmannen, men torde få sin egentliga förklaring av det förhållandet, att orsaken till klagomål mot domaren eller ombudsmannen vanligen är att finna i dessa kontrollorgans underlåtenhet att ingripa i anledning av förvaltarens visade försumlighet.

Såsom mina ämbetsberättelser (år 1939 sid. 113 och 1940 sid. 47) utvisa har jag i några fall på grund av klagomål förordnat om åtal mot konkursdomare och rättens ombudsmän i konkurser. Närmast i anledning av vad i

dessa mål framkommit fann jag mig föranlåten att under sistlidna år igångsätta en omfattande granskning för utrönande av i vilken omfattning konkurslagens bestämmelser åsidosattes. Från åtskilliga domstolar — särskilt sådana där enligt rättsstatistiska uppgifter antalet till år 1940 balanserade konkurser var förhållandevis stort — infordrade jag konkursdagboken. Sedan denna genomgåtts, införskaffades dels från konkursdomaren akterna till vissa i boken upptagna konkurser, som antingen ännu pågingo eller under den senaste tiden avslutats, och dels från rättens ombudsman de kvartalsräkningar och bankbesked, som i samma konkurser avlämnats. De inkomna handlingarna granskades noggrant. Antalet av de konkurser, vari handlingarna sålunda införskaffats och granskats, har uppgått till betydligt över etthundra. Givetvis har granskningen huvudsakligen måst taga sikte på frågan, huruvida konkurserna i formellt avseende behandlats enligt i lag givna föreskrifter och huruvida konkurserna pågått längre tid än vad med hänsyn till omständigheterna i de olika fallen varit erforderligt. Uppmärksamhet har även ägnats åt de förvaltare och rättens ombudsmän tillerkända arvodena.

Den igångsatta undersökningen, som ännu pågår, har visat att i många fall konkurslagens bestämmelser, även sådana av stor vikt, i avsevärd omfattning åsidosatts. Då konkursförvaltare icke torde vara att anse som tjänsteman underkastad bestämmelserna i 25 kap. strafflagen, kunde de konstaterade felen och försummelserna föranleda mitt ingripande allenast i den mån de lågo någon konkursdomare eller rättens ombudsman till last. I åtskilliga fall lät jag bero vid en erinran till vederbörande, medan i andra fall felen och försummelserna voro så många eller av så allvarlig beskaffenhet, att jag fann mig böra förordna om åtal. Elva av de mål, som sålunda anhängiggjorts, hava redan avdömts och i samtliga dessa fall hava böter ådömts jämlikt 25 kap. 17 § strafflagen. Redogörelse för dessa elva åtal följer här nedan.

I detta sammanhang må även redogöras för de föreskrifter i konkurslagen, som enligt vad den gjorda granskningen visar ofta eftersättas.

Sedan förvaltaren enligt 55 § konkurslagen efter konkursens inträde avgivit berättelse om boets tillstånd och om orsakerna till gäldenärens obestånd m. m., åligger det enligt 56 § förvaltaren att, om konkursen icke är avslutad vid utgången av näst efter första borgenärssammanträdet infallande juni eller december månad, inom fjorton dagar därefter till rättens ombudsman avlämna berättelse, vari alla de åtgärder, som vidtagits för förvaltningens bringande till slut, skola noggrant angivas. Det åligger vidare förvaltaren att sedermera under konkursens fortgång för varje halvår inom fjorton dagar från utgången därav avgiva sådan berättelse. Har, då berättelse avgives, mer än ett år förflutit från det beslutet om egendoms-

avträde meddelades, skall berättelsen tillika innehålla fullständig upplysning om orsakerna till att konkursen icke avslutats. Berättelsen skall av ombudsmannen granskas och inom två veckor från mottagandet ingivas till konkursdomaren jämte de anmärkningar, till vilka ombudsmannen må hava funnit fog.

Penningar, som inflyta under förvaltningen av konkursbo, skola enligt 58 §, i den mån de icke äro erforderliga till bestridande av löpande utgifter, av förvaltaren inom en vecka från det de influtit å konkursboets räkning mot ränta insättas i bank, som av rättens ombudsman godkännes. Till bestridande av löpande utgifter må ej mer innehållas än av ombudsmannen medgives. Försummar förvaltaren att inom nämnda tid insätta influtna medel, är han skyldig att å belopp, som obehörigen innehållits, erlägga ränta efter åtta för hundra om året.

Så länge konkursen pågår skall enligt sistnämnda lagrum förvaltaren inom en vecka från utgången av mars, juni, september och december månader varje år till ombudsmannen avlämna räkning över boets inkomster och utgifter i penningar under det gångna kvartalet. Om under någon del av kvartalet penningar innestått i bank, skall vid räkningen fogas av banken till riktigheten bestyrkt uppgift å de insättningar och uttagningar, som må hava under kvartalet förekommit. Räkningarna skola av ombudsmannen granskas ävensom hållas tillgängliga för borgenärerna och gäldenären.

Rättens ombudsman åligger enligt 59 § att göra sig noga underrättad om boets tillstånd samt under konkursen hålla noggrann uppsikt över förvaltningen. Om förvaltare visar motvilja, oskicklighet eller försummelse vid fullgörandet av sitt uppdrag, har ombudsmannen enligt 80 § att hos konkursdomaren göra anmälan om förhållandet. Göres sådan anmälan eller finner konkursdomaren eljest anledning till anmärkning mot förvaltaren, äger konkursdomaren efter omständigheterna tillhålla honom att fullgöra sina åligganden eller skilja honom från befattningen.

I 86 § stadgas, att rättens ombudsman ej äger uppbära arvode förrän slutredovisning avgivits i konkursen, utan så är att han därförinnan avgår, samt att arvode ej må uppbäras av förvaltare förrän han avgivit slutredovisning för sin förvaltning.

I 102 § föreskrives, att så snart bevakningstiden gått till ända och konkursdomaren överlämnat det ena exemplaret av de inkomna bevakningshandlingarna till rättens ombudsman, skall denne skyndsamt upprätta en förteckning, utvisande för varje bevakad fordran dess belopp och, om förmånsrätt yrkats, den åberopade grunden därför samt den plats i förmånsrättsordningen, som enligt det framställda yrkandet skulle tillkomma fordringen. Förteckningen skall upprättas i två exemplar, av vilka det ena skall biläggas de till ombudsmannen överlämnade bevakningshandlingarna

och det andra tillställas konkursdomaren för att jämte det andra exemplaret av handlingarna vara att tillgå hos honom.

Enligt 108 § skall efter förlikningssammanträde ombudsmannen så snart ske kan tillställa konkursdomaren protokoll över sammanträdet, innehållande om och i vad mån förlikning skett och vilka anspråk såsom stridiga återstå. Vid protokollet skola fogas å sammanträdet ingivna handlingar.

Sedan utdelningsförslag upprättats och kungörelse därom utfärdats, åligger det enligt 129 § rättens ombudsman att ofördröjligen tillställa konkursdomaren ett exemplar av utdelningsförslaget och den därtill hörande förvaltningsredogörelsen. Ombudsmannen har därjämte att så snart ske kan tillställa konkursdomaren ett exemplar av de tidningar, i vilka kungörelsen varit införd.

Då kungörelse om slututdelning utfärdas, skall underrättelse därom samtidigt meddelas konkursdomaren.

Rättens ombudsman skall enligt 189 § granska av förvaltaren avgiven slutredovisning samt däröver avgiva utlåtande.

Då kungörelse om slutredovisning utfärdas, skola enligt sistnämnda lagrum redovisningshandlingarna i styrkt avskrift genom rättens ombudsmans försorg tillställas konkursdomaren för att hos honom vara att tillgå.

I den dagbok, som konkursdomaren jämlikt 208 § är skyldig att föra, skall göras anteckning om, bland annat, inkomna framställningar och i anledning därav eller eljest av konkursdomaren eller rätten vidtagna åtgärder.

Därest i förvaltarberättelse jämlikt 55 § uppgives, att anledning finnes till antagande, det gäldenären gjort sig skyldig till brottsligt förhållande mot sina borgenärer, skall enligt 218 § konkursdomaren därom underrätta allmänna åklagaren.

5. Försummelse av konkursdomare att verksamt ingripa mot förvaltare, som gjort sig skyldig till dröjsmål med avslutande av konkurser.

Sedan jag av rättsstatistiska uppgifter funnit, att åtskilliga vid rådhusrätten i Sala för flera år sedan anhängiggjorda konkurser ännu icke avslutats, lät jag från konkursdomaren därstädes infordra konkursdagboken jämte akterna till vissa däri upptagna konkurser. Vid därefter företagen granskning av dessa handlingar inhämtade jag bland annat följande.

Den 26 juli 1935 blev brunnsgrävaren *Viktor Larsson* på egen begäran försatt i konkurs. Till rättens ombudsman i konkursen förordnades landsfiskalen A. Bolander och till förvaltare ombudsmannen C. A. Rimström.

Berättelse enligt 56 § konkurslagen för tiden intill 1935 års utgång inkom till konkursdomaren först den 4 juni 1936 efter anmaning den 30 maj.

I en den 14 juli 1936 dagtecknad berättelse för första halvåret 1936 uppgav Rimström, att likvid för en del av gäldenärens lager, som försålts, influtit och att återstoden beräknades inflyta inom den närmaste tiden. Därjämte tillade Rimström, att utredning angående en tvistig fordran påbörjats, "varefter konkursen beräknas kunna avslutas".

Berättelsen var av Bolander försedd med en den 20 juli 1936 dagtecknad påskrift av följande lydelse: "Beslut om egendomsavträde meddelades redan den 26 juli 1935. Sammanlagda beloppet av i konkursen bevakade fordringar utgör allenast 314 kronor 32 öre. Det förefaller mig som om alla åtgärder för avslutandet av denna lilla konkurs bort kunna medhinnas på avsevärt kortare tid än helt år. I övrigt har jag intet att erinra."

Denna berättelse jämte berättelse för senare halvåret 1936 inkom till konkursdomaren först den 5 april 1937.

I sistnämnda berättelse, som var dagtecknad den 15 februari 1937, uppgav Rimström, att återstående likvid för lager och inventarier dåmera influtit. Krav å ett par utestående fordringar hade verkställts, men det vore tvivelaktigt, om någon betalning kunde erhållas. Arvodesräkning komme inom den närmaste tiden att avlämnas.

I en den 20 februari 1937 dagtecknad påskrift å berättelsen anmärkte Bolander, under åberopande av vad han anfört vid granskningen av den i juli 1936 avgivna halvårsberättelsen, att förvaltaren syntes hava i onödan fördröjt konkursens avslutande.

Den 17 februari 1938 avlät konkursdomaren en skrivelse till rättens ombudsman, däri denne anmodades att snarast från förvaltaren införskaffa och till konkursdomaren inkomma med berättelser för första och andra halvåret 1937.

Den 21 mars 1938 inkommo dessa berättelser.

I berättelsen för första halvåret 1937, som var dagtecknad den 20 juli 1937, meddelade Rimström, att alla åtgärder för realisation av konkursboets tillgångar och indrivning av utestående fordringar dåmera slutförts. Arvodesräkning komme att snarast avlämnas för prövning. Sedan konkursarvodena blivit fastställda, kunde konkursen avslutas.

Under åberopande av vad han anfört vid granskning av tidigare avgivna halvårsberättelser anmärkte Bolander i en den 27 juli 1937 dagtecknad påskrift å berättelsen, att förvaltaren syntes hava i onödan fördröjt konkursens avslutande.

I berättelse den 28 februari 1938 för senare halvåret 1937 uppgav Rimström allenast, att arvodesräkning komme att snarast avlämnas samt att konkursen kunde avslutas så snart arvodena blivit fastställda.

Bolander anförde i påskrift den 28 februari 1938: "Såsom jag vid granskning av tidigare avlämnade halvårsberättelser anmärkt har konkursför-

valtaren i onödan fördröjt konkursens avslutande. Trots uppmaning har han icke ens inkommit med arvodesräkning."

I berättelse den 3 augusti 1938 lämnade Rimström samma upplysningar som i den senast förut avgivna berättelsen.

Bolander anförde i en den 5 augusti 1938 dagtecknad påskrift å berättelsen följande: "Enligt 56 § 1 stycket 2 punkten konkurslagen åligger det konkursförvaltaren att i de fall, då vid tiden för berättelsens avgivande mer än ett år förflutit från det beslutet om egendomsavträde meddelades, i berättelsen lämna fullständig upplysning om orsakerna till att konkursen icke avslutats. Sådan upplysning finnes icke intagen i förestående berättelse. Såsom jag flera gånger förut anmärkt, måste förvaltaren anses hava i onödan fördröjt konkursens avslutande. Jag har vid flera tillfällen anmodat honom att vidtaga härför erforderliga åtgärder. I flera förut avlämnade halvårsberättelser har förvaltaren meddelat, att arvodesräkning 'snarast' skulle komma att avlämnas. Sådan räkning har emellertid ännu icke inkommit."

Först efter anmodan av konkursdomaren den 17 november 1938 ingav Bolander sistnämnda berättelse till konkursdomaren.

Med berättelse den 16 januari 1939 för nästförflutna halvåret överlämnade Rimström till Bolander arvodesräkning.

I påskrift å berättelsen den 18 i samma månad hänvisade Bolander till sitt yttrande den 5 augusti 1938 och framhöll ånyo, att Rimström måste anses hava i onödan fördröjt konkursens avslutande.

Med skrivelse den 19 april 1939 överlämnade Bolander till konkursdomaren Rimströms arvodesräkning, varjämte Bolander anhöll om arvode för egen del.

Den 22 maj 1939 fastställdes av rådhusrätten arvoden till Bolander och Rimström för deras uppdrag i konkursen.

Den 15 augusti 1939 avgav Rimström berättelse för första halvåret 1939, däri han meddelade, att förvaltningsåtgärderna vore slutförda och att konkursen komme att avslutas inom den närmaste tiden.

Under hänvisning till tidigare framställda anmärkningar uppgav Bolander i påskrift å berättelsen den 4 september 1939, att han flerfaldiga gånger och senast samma dag anmodat Rimström att ofördröjligen vidtaga de åtgärder, som erfordrades för konkursens avslutande.

Den 31 oktober 1939 avlät konkursdomaren en skrivelse till Bolander, däri konkursdomaren "till bekräftande av dagens telefonsamtal" anmodade Bolander att vidtaga åtgärder för avslutande av ifrågavarande konkurs jämte andra konkurser, i vilka Rimström vore förvaltare.

I berättelse den 16 januari 1940 meddelade Rimström "gn Gunnar Wigart", att utdelningsförslag komme att inom närmaste tiden upprättas.

Bolander anförde i yttrande till berättelsen, dagtecknat den 30 mars

1940 (efter det att jag den 21 i samma månad låtit infordra konkursdagboken), följande:

"Någon av de sista dagarna i januari månad detta år fick jag från förvaltaren mottaga en redovisningsräkning. Redovisningshandlingarna voro emellertid så ofullständiga — bland annat saknades utdelningsförslag och förvaltningsredogörelse — att jag nödgades anmoda förvaltaren att komplettera handlingarna. Detta har emellertid ännu icke skett. Förvaltaren vårdas för närvarande å lasarett och har jag därför icke kunnat komma i förbindelse med honom, men har hos honom anställde advokaten Gunnar Wigart utlovat att inom de närmaste dagarna inkomma med de erforderliga handlingarna."

Den 12 mars 1938 försattes *dödsboet efter svarvaren Johan Forslund* i konkurs. Till rättens ombudsman förordnades Bolander och till förvaltare Rimström.

I en den 16 januari 1939 dagtecknad berättelse enligt 56 § konkurslagen uppgav Rimström, att konkursboets samtliga tillgångar realiserats.

Vid berättelsen fogade Rimström en räkning å förvaltararvode, under uppgift tillika att så snart arvoden i konkursen blivit fastställda denna komme att avslutas.

Med skrivelse den 19 april 1939 till konkursdomaren överlämnade Bolander nyssnämnda räkning ävensom arvodesräkning för egen del.

Den 22 maj fastställdes arvoden till Rimström och Bolander.

Den 15 augusti avgav Rimström berättelse för första halvåret 1939 och meddelade däri, att förvaltningsåtgärderna vore slutförda, varför konkursen komme att avslutas inom den närmaste tiden.

I påskrift å berättelsen den 4 september anmärkte Bolander, att konkursen redan bort kunna vara avslutad. Denna berättelse inkom till konkursdomaren den 6 september.

Den 31 oktober anmodades Bolander av konkursdomaren att vidtaga åtgärder för konkursens avslutande.

I berättelse den 16 januari 1940 för nästlidet halvår uppgav Rimström genom Wigart, att utdelningsförslag komme att inom den närmaste tiden upprättas.

Bolander, som uppgav att nämnda berättelse kommit honom tillhanda den 27 mars 1940, anmärkte i en den 30 mars dagtecknad påskrift å berättelsen, att förvaltaren i onödan fördröjt konkursens avslutande. Bolander lämnade därjämte om avgiven redovisning och dess ofullständighet enahanda upplysningar som i det sist avgivna yttrandet rörande Larssons konkurs.

Den 18 november 1937 försattes *Folke Carlsson och Sven Carlsson, innehavare av firman Bröderna Carlssons Glasmästeri,* i konkurs. Bolander

och Rimström förordnades att vara respektive rättens ombudsman och förvaltare i konkursen.

I en den 3 augusti 1938 dagtecknad berättelse enligt 56 § konkurslagen meddelade Rimström, att konkursboets fastighet försålts för 59,000 kronor samt att konkursboets lösegendom försålts under hand för 800 kronor, därav 600 kronor erlagts och återstoden skulle betalas den 15 september. Av utestående fordringar hade influtit 535 kronor 96 öre och beräknades ytterligare 725 kronor komma att inflyta.

Enligt påteckning av Bolander den 5 augusti föranledde berättelsen ingen anmärkning. Den ingavs till konkursdomaren först efter det denne den 17 november infordrat densamma från Bolander.

I berättelse den 16 januari 1939 för andra halvåret 1938 förmälde Rimström, att indrivning av utestående fordringar påginge och att konkursen beräknades kunna avslutas före den 1 juli 1939.

I påskrift den 18 januari 1939 å berättelsen anmärkte Bolander, att det icke bort vara omöjligt att indriva konkursboets fordringar så skyndsamt, att konkursen kunnat avslutas under senare halvåret 1938.

I berättelse för första halvåret 1939, dagtecknad den 15 augusti samma år, meddelade Rimström, att indrivning av utestående fordringar syntes komma att pågå till nästa årsskifte, då konkursen kunde väntas bliva avslutad.

Bolander anmärkte i påskrift den 4 september å berättelsen, att anledningen till uppskovet med konkursens avslutande, som utlovats till den 1 juli 1939, förmodligen vore den, att under året inga åtgärder vidtagits för indrivning av de ännu utestående fordringarna. Konkursens avslutande syntes hava i onödan fördröjts. Bolander hade "ånyo uppmanat" förvaltaren att skyndsammast bringa förvaltningen till slut.

Sedan berättelsen den 6 september inkommit till konkursdomaren, anmodade denne i skrivelse den 31 oktober 1939 Bolander att vidtaga åtgärder för konkursens avslutande.

I berättelse för senare halvåret 1939, som, efter påminnelse, kom Bolander tillhanda den 27 mars 1940, meddelade Rimström genom Wigart, att indrivningen av utestående fordringar fördröjts genom att i ett flertal fall förhandlingar om godvillig uppgörelse förts utan resultat. Förmodligen komme rättegång att behöva tillgripas.

Bolander erinrade i påskrift den 30 mars, att förvaltaren syntes i onödan hava fördröjt konkursens avslutande, och framhöll, att rättegång kunde av förvaltaren hava anhängiggjorts långt tidigare.

Vid granskning av de kvartalsräkningar, som i ovannämnda tre konkurser avlämnats till rättens ombudsman, fann jag, att Rimström icke på sätt i 58 § konkurslagen föreskrives haft de till konkursboen influtna

penningmedlen insatta å särskilda bankräkningar för respektive konkursbon. I fråga om Larssons och Forslunds konkurser syntes de influtna medlen icke ens till någon del hava innestått i bank för boens räkning. Enligt anteckning å räkningarna rörande Forslunds konkurs för tiden den 1 juli 1938—den 31 mars 1939 hade förvaltaren av Bolander blivit tillsagd att i bank insätta "den innestående behållningen", omkring 400 kronor, utan att denna tillsägelse efterkommits. Behållningen den 31 december 1939 hade utgjort 431 kronor 12 öre. I Bröderna Carlssons Glasmästeris konkurs hade visserligen en del av boets medel varit insatt i bank för boets räkning, men icke obetydliga belopp hade i strid mot lagens bestämmelser innestått hos förvaltaren. Enligt anteckning å räkningen för fjärde kvartalet 1938 hade förvaltaren anmodats insätta ytterligare 900 kronor å konkursboets bankräkning, vilken anmodan förvaltaren emellertid icke i någon mån ställt sig till efterrättelse.

I anledning av de försummelser, vartill enligt det ovan anförda konkursdomaren syntes hava gjort sig skyldig genom bristande tillsyn över förvaltningen i de omförmälda konkurserna, anmodade jag i skrivelse den 24 april 1940 borgmästaren I. Hedman, vilken under ifrågavarande tid varit konkursdomare i Sala, att till mig inkomma med förklaring.

I avgivet yttrande anförde Hedman därefter följande.

Av konkursdagboken framginge att Rimström, som numera den 4 april 1940 avlidit, i flera fall försummat att i de konkurser, i vilka han varit förvaltare, avlämna berättelser enligt 56 § konkurslagen. Berättelserna hade också i stor utsträckning inkommit efter den föreskrivna tiden. Utöver vad av konkursdagboken framginge hade Hedman telefonledes till såväl rättens ombudsman Bolander som Rimström i flera fall gjort påstötningar om berättelsernas avgivande. Skriftlig anmaning hade därefter, ibland efter ytterligare påstötning i telefon, tillställts vederbörande, sedan de telefonledes gjorda påstötningarna icke hörsammats. Bolander torde kunna vitsorda riktigheten av denna uppgift. Han torde också kunna vitsorda, att Hedman flera gånger talat om ifrågavarande konkurser och därvid uttalat nödvändigheten av att konkurserna avslutades med hänsyn till den långa tid konkurserna varit anhängiga. Det sistnämnda gällde Larssons konkurs och urarvakonkursen efter Forslund. Hedman medgåve oförbehållsamt, att han haft grundad anledning att beträffande dessa konkurser tillämpa bestämmelsen i 80 § konkurslagen. Såvitt Hedman hade sig bekant vore det ganska sällsynt, att en konkursdomare tillämpade denna bestämmelse. I nu förevarande fall hade Hedman emellertid bort begagna sig av bestämmelsen. Hedman medgåve vidare, att han i några fall dröjt för länge med att avfordra vederbörande berättelser. Efter ett samtal med Rimström, vilkens arbetsförmåga under åtminstone det

sista året på grund av sjukdom varit nedsatt, någon gång under våren 1939 — såvitt Hedman kunde minnas i april — angående nödvändigheten av att nämnda två konkurser omedelbart avslutades hade Rimström såsom förklaring till sin försummelse framhållit, att han hade dålig arbetshjälp på sitt kontor, men utlovat, att sedan han, såsom hans avsikt var, anställt en jurist å kontoret, konkurserna skulle avslutas. I förlitande därpå hade Hedman tyvärr låtit anstå med vidtagande av åtgärd mot Rimström. Wigart hade därefter någon gång under sommarens lopp anställts hos Rimström. Rimström hade därefter varit sjuk under hösten och intagits å lasarettet i Västerås någon gång under november eller december månad. Sedan Hedman den 22 september 1939 av Kungl. Maj:t förordnats att vara ordförande i Västmanlands läns kristidsstyrelse, hade Hedmans arbetsbörda, särskilt som rådhusrätts- och magistratsärendena samt övriga med hans tjänst förenade göromål varit mycket omfattande, vid flera tillfällen överstigit vad som rimligen kunde fordras av en person. Det finge därför förlåtas Hedman, att hans arbetsförmåga efter denna tidpunkt i viss mån ej räckt till att ägna ifrågavarande konkurser den uppmärksamhet, som ålegat honom.

Vad anginge Bröderna Carlssons Glasmästeris konkurs, anförde Hedman vidare, hade han på grund av i ett par fall för sent inkomna halvårsberättelser haft anledning att därförut infordra dylika berättelser. Dröjsmålet hade emellertid ej varit särskilt långt. Med hänsyn framför allt till Bolanders till Hedman avgivna yttranden medgåve Hedman vidare, att han bort tillgripa kraftigare åtgärder mot Rimström än som skett. Under samtal med Bolander hade denne upplyst Hedman om att tvist förelåg mellan konkursboet, å ena, samt en uppgiven fordringsägare, å andra sidan. Underhandlingar hade också förts med nämnda fordringsägare, dock utan resultat, i följd varav enligt uppgift av Wigart rättegång komme att anhängiggöras.

Det nu anförda — yttrade Hedman slutligen — avsåge ej att utgöra något försvar för utan endast en förklaring till den försummelse, vartill Hedman gjort sig skyldig. Vid Hedmans tillträde av tjänsten hade i rådhusrätten och magistraten funnits en litterat rådman, som utfört en del av Hedman nu åliggande tjänstegöromål. Vid rådmannens död 1935 hade fråga uppstått om tjänstens indragande och ersättande med en illiterat rådmanstjänst. Då en önskan därom förefunnits hos stadsfullmäktige och då Hedman med ökad biträdeshjälp och viss rationalisering i arbetet — om än med viss tvekan — vågat åtaga sig den ökade arbetsbörda, som den ifrågasatta ändringen i arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten innebar, hade Hedman förklarat sig villig att gå med på ändringen. Vid avgivandet av yttrande över förslaget till ändring av arbetsordningen hade dock Svea hovrätt uttalat en viss tvekan, om det vore lämpligt att med

hänsyn till den arbetsbörda, som åvilade rådhusrätten, indraga den litterata rådmanstjänsten. Kungl. Maj:t hade sedermera fastställt förslaget till ändring i arbetsordningen. Av statistiska centralbyråns redogörelser framginge, att Hedmans arbetsbörda såsom borgmästare under vissa år överstigit och under andra år icke nämnvärt understigit den arbetsbörda, som åvilade rådhusrätter och magistrater, i vilka förutom borgmästaren funnes en litterat rådman med expeditionsskyldighet enligt fastställd arbetsordning. Under åberopande av vad han sålunda anfört och under bestämd försäkran, att han för framtiden ej skulle låta komma sig till last vidare försummelse beträffande tillsyn över förvaltningen i konkurser, hemställde Hedman att J. O. måtte låta bero vid den avgivna förklaringen.

Bolander, vilken av mig anmodats att avgiva yttrande i fråga om handhavandet av de honom anförtrodda uppdragen såsom rättens ombudsman i förevarande konkurser, anförde bland annat följande.

Sedan mer än tjugo år tillbaka hade Rimström varit förvaltare i flertalet vid rådhusrätten anhängiggjorda konkurser. Dessa uppdrag hade han skött bra i så måtto, att han i regel lyckats avyttra konkursboens egendom på ett fördelaktigt sätt. Han hade nämligen haft god insikt och stor erfarenhet i fråga om försäljning av fast och lös egendom. Då det varit fråga om att upprätta konkursbouppteckningar eller att framställa anmärkning mot i konkurserna bevakade fordringar, hade han aldrig gjort sig skyldig till några försummelser. Men sedan detta blivit gjort och konkursboets egendom realiserats, syntes hans intresse för konkursen hava helt upphört. Halvårsberättelser och kvartalsräkningar hade han merendels försummat att avlämna i rätt tid. I sin egenskap av rättens ombudsman hade Bolander därför gång efter annan nödgats anmana honom att inkomma med dessa handlingar, vilket mången gång skett först efter det flera anmaningar tillställts honom. Vad anginge halvårsberättelserna hade Rimström haft för sed att datera sådan berättelse någon dag kort efter utgången av det halvår berättelsen avsett. Varje halvårsberättelse, som Rimström avlämnat till Bolander, hade Bolander överlämnat till konkursdomaren antingen samma dag eller ock någon av de närmaste dagarna efter det Bolander mottagit densamma. Bolander hade nämligen varit angelägen att fortast möjligt överlämna berättelserna till konkursdomaren. För övrigt hade Bolander icke haft någon anledning att låta dem kvarligga hos sig, enär de yttranden, som han plägat teckna å berättelserna, varit tämligen kortfattade och således kunnat utskrivas på en kort stund. Nu hade Bolander emellertid begått det felet, att han dagtecknat sina yttranden med hänsyn till det datum, som förekommit å förvaltarens berättelse. Med andra ord, Bolanders yttranden hade i likhet med förvaltarens berättelser blivit antedaterade. Bolander hade naturligtvis i stället bort

å varje berättelse göra anteckning om den dag, då berättelsen kommit honom tillhanda. Genom detta fel komme Bolander att framstå som den försumlige, ehuru förseningen alltid berott på förvaltaren. Bolander beklagade, att han i detta avseende handlat på sätt som skett. Emellertid hade det icke varit hans mening att söka vilseleda någon, allraminst konkursdomaren. Denne hade ju för övrigt själv kunnat konstatera, vilka dagar berättelserna blivit till honom avlämnade. Beträffande konkursförvaltarens försummelser i avseende å penningförvaltningen hade Bolander i de konkurser, varom nu vore fråga, icke gjort någon anmälan till konkursdomaren, enär han hyst förhoppning om att utan sådan kunna åstadkomma rättelse. Efter varje tillsägelse hade Rimström utlovat att i bank insätta de av honom uppburna, konkursboen tillhöriga medlen. Därvid hade han även plägat framhålla, att de ifrågavarande konkurserna inom den närmaste tiden skulle avslutas. Sedan Rimström avlidit, hade rådhusrätten förordnat Bolander att i egenskap av boutredningsman handhava förvaltningen av Rimströms dödsbo. Därefter hade Bolander i Aktiebolaget Svenska Handelsbanken insatt för Larssons konkursbo 237 kronor 27 öre, för konkursboet efter Forslund 511 kronor 42 öre och för Bröderna Carlssons Glasmästeris konkursbo 967 kronor 50 öre. Å de obehörigen innehållna beloppen hade Rimströms dödsbo erlagt ränta efter 8 procent. Härigenom hade konkursboen i ränta erhållit minst tre gånger mer än om medlen innestått å sparkasseräkning i bank. Att Bolander uraktlåtit att hos konkursdomaren göra anmälan om förvaltarens försummelse i avseende å medelsförvaltningen berodde därpå, *att* Bolander haft förhoppning om att rättelse skulle ske utan dylik anmälan, *att* han ständigt haft anledning tro, att konkurserna snart skulle avslutas och att medlen således inom kort skulle tagas i anspråk för redovisning till borgenärerna, samt *att* det icke förefunnits någon anledning misstänka, att förvaltaren saknade förmåga att redovisa de hos honom innestående beloppen. Därjämte kunde framhållas, att Rimström under de senare åren flera gånger drabbats av nervsammanbrott, vilket förhållande manat till större hänsynsfullhet mot honom än som eljest behövt ifrågakomma. Vidare ansåge Bolander sig böra framhålla, att de av Rimström obehörigen innehållna beloppen varit jämförelsevis små. Från och med den 31 maj 1940 funnes redovisningshandlingar och förslag till slututdelning i Larssons och Forslunds konkurser tillgängliga för granskning. Bolander ville icke förneka, att han i sin egenskap av rättens ombudsman måhända varit något för hänsynsfull mot förvaltaren i ovannämnda konkurser. Rimströms försummelser hade förorsakat Bolander åtskilliga besvär och jämväl obehag. Särskilt ledsen hade Bolander varit däröver, att Rimström många gånger i onödan fördröjt konkursernas avslutande. Bolander hade i fråga om de konkurser, i vilka Rimström varit förvaltare, ständigt stått i kontakt med konkursdomaren.

Han hade för denne mången gång framhållit, att Rimström icke fullgjorde sina åligganden som konkursförvaltare på ett tillfredsställande sätt. Slutligen ansåge Bolander sig böra meddela, att han någon dag i slutet av oktober 1939 tillsport konkursdomaren, huruvida han hade något att erinra mot att Bolander för Rimström uppgåve, att Bolander av konkursdomaren blivit anmodad att vidtaga åtgärder för de ifrågavarande konkursernas avslutande. Den 31 i samma månad hade konkursdomaren per telefon meddelat, att han till Bolander avlåtit en skrivelse, vars innehåll Bolander lovade att delgiva Rimström. Konkursdomaren och Bolander hade då varit ense om att Rimström fullgjort sina åligganden på sådant sätt, att han icke kunde anses lämplig att handhava förvaltningen av konkursbo, och att han således icke vidare borde förordnas till konkursförvaltare. Bolander och konkursdomaren hade emellertid båda hyst den förhoppningen, att Rimström skulle kunna förmås att inom den närmaste tiden vidtaga de åtgärder, som erfordrades för avslutande av de tre konkurser, varom nu vore fråga.

I en till advokatfiskalen vid Svea hovrätt avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Av utredningen i ärendet framgår, att förvaltaren i ovan omförmälda tre konkurser numera avlidne ombudsmannen C. A. Rimström i sin nämnda egenskap gjort sig skyldig till försummelser i olika avseenden. Sålunda har han *dels* icke ställt sig till efterrättelse föreskriften om influtna medels insättande i bank för vederbörande konkursbos räkning, *dels* underlåtit att inom föreskriven tid avgiva berättelser enligt 56 § konkurslagen, *dels ock* i onödan fördröjt konkursernas avslutande.

Vad angår försummelsen i förstnämnda avseendet har denna visserligen icke föranlett något ingripande från konkursdomarens sida. Då emellertid, såvitt handlingarna utmärka, varken någon anmälan angående berörda försummelse gjorts till konkursdomaren eller denne eljest haft kännedom därom, synes någon anmärkning i denna del icke kunna riktas mot konkursdomaren.

I anledning av dröjsmålen med avlämnande av förvaltarberättelser har konkursdomaren i åtskilliga fall infordrat sådana, dock först efter avsevärd tid. Ehuru konkursdomaren härutinnan borde hava ingripit skyndsammare, finner jag dock med hänsyn till omständigheterna vad som i detta avseende ligger konkursdomaren till last icke vara av beskaffenhet att skäligen böra föranleda åtal.

Genom dröjsmålet med konkursernas avslutande har förvaltaren gjort sig skyldig till grov försummelse, särskilt i fråga om Larssons konkurs.

Denna avslutades först den 31 maj 1940 efter att hava pågått under en tid av nära fem år. Vid överlämnande av förvaltarens halvårsberättelser för åren 1936—1939 har rättens ombudsman varje gång skriftligen fäst konkursdomarens uppmärksamhet på att konkursens avslutande i onödan fördröjts, vilket förhållande bort vara konkursdomaren uppenbart även utan särskilt påpekande av rättens ombudsman. Trots detta har konkursdomaren icke mot förvaltaren vidtagit erforderliga åtgärder på sätt i 80 § konkurslagen för dylikt fall angives. Visserligen har konkursdomaren enligt egen uppgift någon gång på våren 1939 vid samtal med förvaltaren för denne framhållit nödvändigheten av konkursens omedelbara avslutande ävensom den 31 oktober 1939 skriftligen anmodat rättens ombudsman att vidtaga åtgärder härför. Anmärkas kan emellertid, att ingripandet bort ske långt tidigare och framför allt på ett sätt, som varit ägnat att medföra åsyftat resultat. Förvaltaren borde hava förelagts att, vid äventyr att eljest bliva skild från sin befattning, inom viss utsatt tid hava verkställt på honom ankommande åtgärder för konkursens avslutande. Konkursdomaren har emellertid underlåtit att på dylikt sätt ingripa mot förvaltaren, vilket kunnat ske utan större besvär eller tidspillan, med påföljd att konkursen i onödan dragit ut på tiden år efter år. Även i fråga om de två övriga av ovannämnda konkurser har konkursdomaren uraktlåtit att effektivt inskrida mot förvaltaren för att bringa konkurserna till slut inom skälig tid. Vad konkursdomaren i berörda avseende ligger till last beträffande samtliga ifrågavarande konkurser synes mig innebära sådan försummelse, att den icke kan undgå beivran.

Det bör framhållas, att icke blott borgenärerna utan även gäldenären har stort intresse av att konkurs bringas till slut utan onödigt dröjsmål. Gäldenärens intresse härav är icke allenast av ekonomisk art. Jag vill i detta sammanhang erinra om att den, som är i konkurstillstånd, icke må utöva valrätt vid val till riksdagens andra kammare eller kommunal rösträtt. Till ledning vid röstlängds upprättande skall av domaren på landet och rådhusrätten i stad årligen till röstlängdsupprättaren meddelas uppgift å de personer, vilka uppnått eller under kalenderåret uppnå en ålder av 23 år och den 10 juni på grund av vid rätten anhängig konkurs äro i konkurstillstånd.

På grund av den försummelse i tjänsten, vartill enligt det ovan sagda Hedman i egenskap av konkursdomare gjort sig skyldig, uppdrog jag åt advokatfiskalen att ställa Hedman under åtal inför hovrätten.

Svea hovrätt yttrade i utslag *den 13 december 1940* följande.

Handlingarna i målet utvisa, att Larssons den 31 maj 1940 avslutade konkurs kunnat avslutas åtminstone under andra halvåret 1936 samt att

rättens ombudsman efter granskning av förvaltarberättelserna för åren 1936—1939 varje gång fäst konkursdomarens uppmärksamhet på, att konkursens avslutande onödigtvis fördröjts. Det hade ålegat Hedman i egenskap av konkursdomare att på verksamt sätt tillhålla förvaltaren att fullgöra sina åligganden eller att skilja honom från befattningen. Jämväl i fråga om de båda övriga anmärkta konkurserna har, på sätt rättens ombudsman vid särskilda tillfällen framhållit för konkursdomaren, onödigt dröjsmål med konkursernas avslutande förekommit, och särskilt med hänsyn till de försummelser, som förvaltaren låtit komma sig till last beträffande Larssons konkurs, hade Hedman haft anledning att verksamt ingripa mot förvaltaren också beträffande dessa konkurser. Även om Hedman före J. O:s ingripande, utöver vad konkursdagboken utvisar, muntligen anmodat rättens ombudsman och förvaltaren att vidtaga åtgärder för konkursernas snara avslutande, hava dessa framställningar visat sig ej vara ägnade att medföra åsyftad verkan. Genom sin uraktlåtenhet att i envar av de tre konkurserna mot förvaltaren vidtaga sådana åtgärder som varit av omständigheterna påkallade till påskyndande av konkursernas avslutande har Hedman i utövningen av konkursdomarämbetet visat försummelse av beskaffenhet att för honom medföra ansvar. Hovrätten prövar förty, jämlikt 25 kap. 17 § och 4 kap. 1 § strafflagen, lagligt döma Hedman för vad han sålunda låtit komma sig till last att utgiva 8 dagsböter, varje dagsbot bestämd till 20 kronor.

6. Dröjsmål med avslutande av konkurs.

Sedan jag vid granskning av konkursdomarens i Boteå tingslag dagbok funnit, att en år 1927 anhängiggjord konkurs icke avslutats förrän år 1937, lät jag från konkursdomaren infordra handlingarna till denna konkurs. Vid därefter företagen granskning av dessa handlingar inhämtade jag bland annat följande.

Den 15 januari 1927 försattes torparen Adolf Wiklund i Prästmon i konkurs. Till rättens ombudsman i konkursen förordnades landsfiskalen Oscar L. Ohlsson och till förvaltare landsfiskalen Per Wiktor Glad.

Enligt den med anledning av konkursen upprättade boupptecknigen uppgick värdet av tillgångarna, däri inräknad fast egendom till ett värde av 2,200 kronor, till 2,785 kronor. Skulderna uppgingo till 5,504 kronor 42 öre. I konkursen bevakades sammanlagt åtta fordringar.

Sedan Ohlsson avlidit, förordnades den 14 juni 1927 dåvarande landsfogden i Västernorrlands län Sune Påhlman till rättens ombudsman.

Den 22 december 1927 fastställde häradsrätten arvoden åt förvaltaren och rättens ombudsman.

Enligt en av förvaltaren avgiven berättelse, dagtecknad den 20 september 1928, hade boets lösa och fasta egendom försålts för 1,050 kronor. Boets utgifter, huvudsakligen konkurskostnader, hade uppgått till 824 kronor 60 öre. Behållningen därutöver hade under rubriken "Utdelning" fördelats med 14 kronor 4 öre för bevakade kronoutskylder och med 211 kronor 36 öre till en borgenär, som bevakat fordran med förmånsrätt.

I skrivelse den 5 september 1929 anmodade förste notarien W. Boman konkursförvaltaren att inkomma med av rättens ombudsman granskad berättelse enligt 56 § konkurslagen.

Till svar därå meddelade förvaltaren, att slutredovisning och utdelningsförslag upprättats och tillsänts rättens ombudsman redan under år 1928.

Enligt anteckning i konkursdagboken meddelade förvaltaren den 4 april 1935 på förfrågan, att Påhlman — vilken år 1932 förordnats till häradsskrivare i Västbo fögderi av Jönköpings län — trots upprepade tillsägelser ej vidtagit de åtgärder med avseende å slututdelningsförslaget, som omförmälas i 129 § konkurslagen.

Med anledning därav avlät konkursdomaren samma dag till Påhlman en skrivelse, så lydande:

"Enligt konkursdagboken för Boteå tingslag är Ni Rättens ombudsman i torparen Adolf Wiklunds i Prästmon konkurs, vilken började den 15 januari 1927 men, såvitt dagboken utvisar, ännu ej avslutats. Vid förfrågan har förvaltaren i konkursen landsfiskalen Per Wiktor Glad i Sollefteå meddelat att han redan under år 1928 upprättat och för vederbörlig åtgärd till Eder översänt förslag till slututdelning samt slutredovisning i konkursen men att därefter, honom veterligen, från Eder sida icke vidtagits någon åtgärd med avseende å redovisningen och utdelningsförslaget. I anledning härav får jag härmed anmoda Eder att *omedelbart* vidtaga de enligt 129 och 189 §§ konkurslagen på Eder såsom Rättens ombudsman i konkursen ankommande åtgärder."

Beträffande tiden därefter finnes i konkursdagboken under rubriken "Vidtagna åtgärder m. m." följande antecknat:

"1936 jan. 15 Meddelade förvaltaren att R. O. trots anmaningar ej vidtagit åtgärd för avslutande.
1937 » Upprepade anmaningar till R. O. att avsluta konk.
sept. 20 Inkom fr. R. O. statistik samt tidningar."

Enligt dagboken upphörde konkursen den 15 augusti 1937 genom slututdelning.

På anmodan att hit insända kvartalsräkningar med tillhörande bankbesked, som kunde hava avlämnats i konkursen, meddelade Påhlman, att han trots letande bland sina gamla papper icke kunnat finna några kvartalsräkningar jämte bankbesked. Huruvida han mottagit några sådana

vore han icke säker på. Att han icke avkrävt förvaltaren sådana hölle han för troligt, då han under sin tjänstetid i Norrland ofta i andra tjänsteärenden sammanträffat med förvaltaren och på så sätt följt konkursens gång.

Som Påhlman trots upprepade tillsägelser från konkursdomaren och förvaltaren ej förrän år 1937 vidtagit på honom såsom rättens ombudsman ankommande åtgärder jämlikt 129 och 189 §§ konkurslagen, anmodade jag Påhlman att till mig inkomma med förklaring.

I avgivet yttrande anförde Påhlman, att han erkände sina i handlingarna omnämnda försummelser och underkastade sig det ansvar, som därför kunde komma att åläggas honom. För fullständighetens skull ville Påhlman meddela, att han mottagit förordnandet såsom rättens ombudsman efter avlidne landsfiskalen Ohlsson för att därigenom tillförsäkra dennes änka hela det arvode, som kunde tillerkännas rättens ombudsman. Själv hade Påhlman icke tillgodogjort sig någon del av detta arvode. Det syntes vara betydelselöst, huruvida Påhlman före sin år 1932 skedda avflyttning från Härnösand erhållit någon påminnelse om avslutande av konkursen, men han kunde i varje fall icke erinra sig någon sådan.

I en till landsfogden i Jönköpings län avlåten skrivelse anförde jag, efter att hava redogjort för innehållet i 128, 129 och 189 §§ konkurslagen, följande.

Av handlingarna i förevarande ärende framgår, att under år 1928 förvaltaren i Wiklunds konkurs till Påhlman såsom rättens ombudsman överlämnat slutredovisning och förslag till slututdelning. Det hade därefter ålegat Påhlman att skyndsamt vidtaga de på honom i nämnda egenskap jämlikt 129 och 189 §§ konkurslagen ankommande åtgärder, som erfordrats för konkursens avslutande. Denna sin plikt fullgjorde Påhlman emellertid icke och vill det synas som om konkursen från Påhlmans sida helt och hållet fallit i glömska, med påföljd att konkursen år efter år förblev oavslutad. Konkursdomaren har därefter i skrivelse den 4 april 1935 fäst Påhlmans uppmärksamhet på saken samt anmodat Påhlman att omedelbart vidtaga erforderliga åtgärder för konkursens bringande till slut. Trots denna och ytterligare anmaningar har Påhlman dröjt ända till augusti 1937 med konkursens avslutande. Det arbete, som härför krävts, torde hava varit ringa.

Redan det dröjsmål, som Påhlman låtit komma sig till last innan han mottog konkursdomarens skrivelse av den 4 april 1935, är icke försvarbart. Den fortsatta försummelse, vartill Påhlman därefter gjort sig skyldig, är givetvis ännu mindre ursäktlig. I fråga om skada, som kan upp-

komma genom onödigt dröjsmål med avslutande av konkurs, må framhållas, att den icke är av allenast ekonomisk art. Jag erinrar om att den, som är i konkurstillstånd, icke må utöva rösträtt vid val till riksdagens andra kammare eller kommunal rösträtt.

Då Påhlman genom sin påtalade försummelse att inom rimlig tid vidtaga på honom såsom rättens ombudsman ankommande åtgärder för avslutande av Wiklunds konkurs gjort sig skyldig till tjänstefel av beskaffenhet att böra beivras, uppdrog jag åt landsfogden att vid vederbörlig domstol ställa Påhlman under åtal för vad han i berörda hänseende låtit komma sig till last.

Östbo tingslags häradsrätt, varest åtalet anhängiggjordes, yttrade i utslag *den 26 augusti 1940* följande.

På grund av Påhlmans erkännande samt med stöd av 25 kap. 17 och 22 §§ strafflagen dömer häradsrätten Påhlman att för vad i målet lagts honom till last böta 10 dagsböter, envar om 10 kronor.

Häradsrättens utslag har vunnit laga kraft.

7. Försummelse av rättens ombudsman i konkurser att införskaffa och till konkursdomaren överlämna förvaltarberättelser m. m.

Vid granskning av konkursdomarens i Karlstad hit infordrade dagbok jämte akterna och andra handlingar till vissa däri upptagna konkurser gjordes i en härstädes upprättad promemoria vissa anmärkningar i fråga om dessa konkurser.

Över innehållet i promemorian avgav rättens ombudsman i konkurserna, stadsfogden A. Ellwén, på anmodan av mig yttrande.

Av handlingarna i ärendet framgår bland annat följande.

Den 1 december 1937 försattes dödsboet efter *Dagny Emelia Mellqvist* i konkurs. Till förvaltare utsågs advokaten Folke Adelsohn. Konkursen upphörde den 9 januari 1939 genom framläggande av förslag till utdelning.

I promemorian anmärktes beträffande denna konkurs bland annat, att rättsstatistiska uppgifter inkommit till konkursdomaren den 12 januari 1940 eller omkring ett år efter konkursens avslutande samt att bland rättens ombudsmans hit insända handlingar icke fanns kvartalsräkning enligt 58 § konkurslagen för tredje kvartalet 1938.

I sitt yttrande anförde Ellwén beträffande förstnämnda anmärkning, att i fråga om konkursstatistikens avlämnande en felaktig praxis tillämpats av honom, i det att han samlat statistiska uppgifter avseende olika konkurser, i vilka han varit rättens ombudsman, och en gång om året

nämligen i början av januari överlämnat nämnda uppgifter till konkursdomaren. För framtiden skulle Ellwén emellertid avlämna statistik särskilt för varje konkurs, så snart konkursen avslutats. Beträffande anmärkningen rörande utebliven kvartalsräkning för tredje kvartalet 1938 anförde Ellwén, att slutredovisning i konkursen inkommit till honom den 23 december 1938. Då Ellwén avkrävt förvaltaren räkning för tredje kvartalet 1938, hade denne upplyst, att slutredovisning komme att avgivas inom den närmaste tiden. Det hade visserligen dröjt något med redovisningen, men konkursen hade likväl avslutats i mycket god tid efter att hava pågått endast obetydligt mera än ett år.

Den 1 september 1937 försattes köpmannen *Knut Henry Strid* i konkurs. Till förvaltare utsågs Adelsohn. Konkursen upphörde den 21 juni 1939 genom slutredovisning utan utdelning.

I promemorian antecknades, att berättelse enligt 56 § konkurslagen för första halvåret 1938 inkommit till konkursdomaren först den 13 oktober 1938. Berättelser för andra halvåret 1937 och andra halvåret 1938 saknades. För tiden den 1 juli 1938—den 22 april 1939 hade avgivits endast en räkning jämlikt 58 § konkurslagen, alltså icke räkning för varje kvartal. Rättsstatistiska uppgifter hade inkommit till konkursdomaren den 12 januari 1940, ehuru konkursen upphört redan i juni 1939.

I sitt yttrande vitsordade Ellwén riktigheten av anmärkningarna i promemorian samt anförde vidare: Även om icke skriftliga berättelser enligt 56 § konkurslagen å föreskrivna tider avgivits, hade Ellwén av förvaltaren muntligen hållits noga underrättad om konkursens förlopp, varför det varit för Ellwén väl bekant, att konkursens avslutande varit beroende av särskilt två omständigheter, nämligen dels svårigheten att finna köpare till konkursboets varulager, bestående av diverse cykeldelar, och dels svårigheter för utbekommandet av vissa boets utestående fordringar samt återtagning i vissa fall av mot avbetalningskontrakt försålda velocipeder.

Den 19 februari 1934 blev *Värmlands Nya Andelsslakteriförening u. p. a.* försatt i konkurs. Till förvaltare förordnades advokaten Pontus Blomberg och godsägaren Petrus Johansson. Sedan Blomberg avlidit, förordnades den 21 december 1938 advokaten Fritz Helmer till förvaltare i Blombergs ställe.

Rörande denna konkurs anmärktes i promemorian bland annat följande.

Den första berättelsen enligt 56 § konkurslagen hade inkommit till konkursdomaren den 12 november 1937, sedan konkursen pågått inemot fyra år. Nästa berättelse hade inkommit först den 13 oktober 1938 och den följande berättelsen först den 21 juni 1939. Berättelse för första halvåret 1939 saknades.

Räkning jämlikt 58 § konkurslagen hade avgivits den 24 april 1937 för hela år 1936 och alltså icke kvartalsvis inom föreskriven tid. Även för

tiden den 1 april—den 30 september 1937 hade endast en sådan räkning avgivits, dagtecknad den 12 november 1937. Vid räkningarna för tiden före andra kvartalet 1937 funnos icke fogade bankbesked rörande större delen av de enligt uppgift i bank då innestående medel. Vid de tre första kvartalsräkningarna för år 1939 fanns icke fogat något bankbesked eller annan handling, som styrkte att på checkräkning i Aktiebolaget Jordbrukarbanken innestått de medel, 2,862 kronor 51 öre, som i räkningarna angivits.

Å sparkasseräkning hade boet medel insatta å ett flertal olika motböcker, exempelvis den 30 juni 1939 sex med en sammanlagd behållning enligt kvartalsräkningen av 23,088 kronor 12 öre. Beträffande insättningarna å sparkasseräkningarna hade vid kvartalsräkningarna från och med andra kvartalet 1937 fogats avskrifter av anteckningarna i motböckerna. Dessa avskrifter voro icke dagtecknade och handlingarna innehöllo ingen uppgift om att avskrifterna omfattade anteckningarna i motböckerna till och med den tidrymd vederbörande kvartalsräkning avsåg. Vid granskning av berörda avskrifter mot kvartalsräkningarna borde i vissa fall bristande överensstämmelse hava uppmärksammats och föranlett anmärkning samt krav på straffränta. Enligt kvartalsräkningen den 31 december 1938 skulle sålunda i Aktiebolaget Jordbrukarbanken å sparkasseräkning nr 3771 innestå 1,446 kronor 8 öre. Avskriften av bankboken visade emellertid, att då å räkningen innestått allenast 771 kronor 8 öre. Enligt kvartalsräkningen den 31 mars 1939 skulle å samma bankräkning innestå 1,716 kronor 10 öre. Avskriften av bankboken visade emellertid, att då innestått allenast 771 kronor 8 öre eller samma belopp som den 31 december 1938. Den 30 juni 1939 utvisade kvartalsräkningen en behållning å samma bankräkning av 2,618 kronor 69 öre men avskriften av bankboken allenast 2,516 kronor 10 öre. Samma var förhållandet den 30 september 1939. Först den 30 november 1939 hade summan 2,618 kronor 69 öre nåtts. Av dessa uppgifter syntes framgå, att kvartalsräkningarna avlämnats först efter långt dröjsmål.

Enligt vad kvartalsräkningarna från och med andra halvåret 1935 utvisade hade av boets behållning över 900 kronor redovisats såsom innestående hos förvaltaren Blomberg, som avlidit år 1938. Från och med den 1 april 1937 hade enligt kvartalsräkningarna av boets behållning 500 kronor redovisats såsom innestående hos förvaltaren Johansson.

I anledning av innehållet i promemorian anförde Ellwén: Anmärkningarna rörande avgivandet av berättelser jämlikt 56 § och räkningar jämte bankbesked jämlikt 58 § konkurslagen vore riktiga. De personer, som vidimerat vid kvartalsräkningarna fogade avskrifter av bankräkningarna, vore eller hade varit anställda som kontorsbiträden hos advokatfirman Blomberg & Granqvist. Någon granskning av bankböckerna i original mot kvar-

talsräkningarna hade i denna konkurs icke av Ellwén företagits. Beträffande sista kvartalet hade Ellwén emellertid fordrat och även bekommit av banken bestyrkta avskrifter av bankräkningarna. Beträffande felaktigheterna i sparkasseräkningen nr 3771 hade Ellwén vid granskning av räkningen för sista kvartalet 1938 och tillhörande avskrifter av bankböcker av förvaltaren blivit upplyst om att ett visst belopp, tillkommande konkursboet, av misstag blivit insatt på advokatfirmans bankkonto men efter upptäckten återförts till konkursboets räkenskaper (bankräkning). Den ifrågavarande kvartalsräkningen hade icke inkommit till Ellwén i rätt tid utan först den 14 maj 1939 efter särskilda erinringar från hans sida. För övrigt ville Ellwén beträffande såväl detta som förhållandet att konkursen dragit långt ut på tiden hänvisa till en av konkursförvaltaren Helmer avgiven förklaring, som bifogades. Vad anginge förutvarande förvaltaren Blomberg, så hade Ellwén för honom hyst det allra största förtroende och Ellwén medgåve, att detta i viss mån bidragit till att han icke skriftligen hos konkursdomaren gjort anmälan om dröjsmålen med avgivandet av berättelser och räkningar. Att Ellwén emellertid icke låtit sig nöja utan gjort påstötningar hos Blomberg framginge av att han den 19 februari och den 2 augusti 1937 avlåtit skrivelser till Blomberg med påminnelser. Även vid andra tillfällen och på annat sätt hade Ellwén avfordrat Blomberg de ifrågavarande handlingarna, som han varje gång lovat expediera utan att likväl så blivit förhållandet förrän efter det avsevärd tid förflutit. Vad anginge de konkursboets medel, som, på sätt i promemorian framhållits, icke innestått i bank utan innehafts av förvaltarna, hade Ellwén för avsikt att av förvaltarna fordra ränta i blivande slutredovisning.

Vid yttrandet var fogad en av Helmer avgiven förklaring, däri denne bland annat anförde följande: Helmer hade förordnats till förvaltare i konkursen den 21 december 1938 och ansåge sig sakna anledning att ingå på de förhållanden, som avsåge tiden före nämnda dag. I fråga om den bristande överensstämmelsen i bankboken nr 3771 per den 31 december 1938 och till den 30 november 1939 kunde framhållas, att vid av Helmer verkställd kontroll i samband med bokslutet för 1939 hade konstaterats, att ett belopp å 675 kronor utgörande av konkursboet tidigare förskjutna skiljedomskostnader, vilka sedermera i samband med exekutiva åtgärder influtit, felaktigt bokförts på annat konto. På grund därav hade gjorts en överföring under april månad å ifrågavarande bankbok. Under hösten 1939 hade verkställts särskild revision av konkursboets räkenskaper, därvid nämnda förhållande konstaterats, och återstående belopp 102 kronor 59 öre hade tillförts ifrågavarande bankkonto. På grund av den nödvändiggjorda kontrollen av bokföringen hade avgivandet av kvartalsräkningar uppskjutits tills förhållandena klarlagts. Då Helmer ansett det riktigast att konkursboets bokföring bleve genomgående fullt korrekt, hade kvartalsräk-

ningarna uppgjorts senare utan hänsynstagande till att motsvarande belopp icke tillförts konkursboets särskilda räkningar. Det vore sålunda riktigt, att kvartalsräkningarna avlämnats för sent, men hade detta delvis berott på att Helmer önskat fullt klarlägga konkursboets ställning innan han avgav kvartalsräkningar. I fråga om de av Blomberg och Johansson innehållna beloppen hänvisade Helmer till att innehållandet skett långt före den tidpunkt då Helmer tillträtt förvaltarskapet. Emellertid syntes det fullt försvarbart, att ett i förhållande till konkursens storlek och det omfattande arbetet relativt obetydligt belopp uttagits såsom förskott. Det hade givetvis varit möjligt för förvaltarna att exempelvis sedan konkursboets fastigheter realiserats begära fastställelse av arvoden för förvaltning av fastigheterna. Dessa arvoden hade med säkerhet överstigit de belopp, som här vore i fråga. Helmer hade även konstaterat, att Blomberg fört ett flertal rättegångar för boets räkning, samtliga med gynnsamt resultat, därvid konkursboet tillerkänts ersättning för rättegångskostnader med vissa belopp. Dessa belopp hade Blomberg icke tillgodofört sig utan konkursboet. Under angivna förhållande hade icke synts Helmer nödigt att vid övertagande av förvaltningen påfordra, att Blombergs dödsbo och Johansson skulle återbetala några belopp. Anledningen till att konkursen ännu icke kunnat avslutas hade varit den tidsödande indrivningen av enligt slakteriföreningens stadgar bestämda skadeståndsbelopp för underlåten leverans. Vid denna indrivning hade Helmer ansett sig skyldig dels att tillse att samtliga medlemmar i föreningen, omkring 350, drabbats lika och dels att för stora kostnader icke åsamkats dem. Stadgarnas bestämmelser vore ganska hårda och hade i flera fall lett till mindre tilltalande resultat. Dessa förhållanden hade gjort, att avvecklingen dragit ut på tiden.

Den 29 mars 1935 försattes *handelsbolaget under firma Eriksson & Larsson* i konkurs. Till förvaltare förordnades advokaten Thor Loodin. Konkursen upphörde den 12 maj 1939 genom framläggande av utdelningsförslag.

Beträffande denna konkurs antecknades i promemorian bland annat, att endast en berättelse enligt 56 § hade inkommit (den 19 mars 1937), varjämte två förklaringar inkommit i anledning av anmärkningar från borgenär i konkursen. Rättsstatistiska uppgifter hade inkommit först den 12 januari 1940, ehuru konkursen upphört redan den 12 maj 1939. Endast två kvartalsräkningar hade avlämnats men icke varit åtföljda av bankbesked. Konkursens avslutande syntes i onödan hava fördröjts. Indrivningen av boets fordringar hade tagit oskäligt lång tid i anspråk. Sedan indrivningen äntligen skett och arvoden åt rättens ombudsman och förvaltaren därefter fastställts den 14 november 1938, hade slutredovisning icke framlagts förrän den 12 maj 1939.

I sitt yttrande vitsordade Ellwén riktigheten av anmärkningarna i fråga

om avlämnandet av berättelser enligt 56 § och kvartalsräkningar enligt 58 § konkurslagen. Konkursförvaltaren Loodin hade emellertid vid upprepade tillfällen av Ellwén uppmanats att inkomma med felande berättelser, kvartalsräkningar och bankbesked utan att han likväl ställt sig uppmaningarna till efterrättelse i vidare mån än som framginge av remisshandlingarna. Ellwén hade vid ett tillfälle eller den 28 oktober 1938 personligen tagit del av förvaltarens kassabok och bankböcker. Samtalsvis hade förhållandet även framförts till konkursdomaren, därvid frågan om utlysande av borgenärssammanträde jämlikt 80 § konkurslagen förts på tal. Med hänsyn till att Loodin under senare delen av år 1938 på grund av sjukdom tidvis vistats å annan ort och efter samråd med hans kollega, Adelsohn, hade emellertid ytterligare rådrum ansetts böra lämnas för att man om möjligt skulle kunna få konkursen avslutad utan att behöva föranstalta om utseende av ny förvaltare.

Stadskassören *Gustaf Nilsson samt dödsboet efter hans hustru Elsa Agnes Fredrika Nilsson* blevo den 3 juli 1937 försatta i konkurs. Loodin förordnades till förvaltare i konkursen.

Under de tre år konkursen pågått hade inkommit endast en berättelse enligt 56 § konkurslagen, nämligen den 8 juni 1939. I denna berättelse uppgav Loodin, att han redan den 18 oktober 1937 sålt konkursboets lösegendom samt att en boet tillhörig fastighet sålts å exekutiv auktion den 22 december 1937. Beträffande orsaken till att konkursen ännu ej avslutats anförde Loodin, att då Loodin omhändertagit boet, hade det visat sig att konkursgäldenären innehade ett låst kassafack å stadskassörskontoret. Loodin hade fått upplysning om att facket finge öppnas endast i närvaro av representanter för stadens drätselkammare. Trots upprepade framställningar hade icke något sammanträffande mellan Loodin och ledamöter av drätselkammaren kommit till stånd. Då Loodin sökt erhålla nyckeln till facket, hade han fått till svar, att landsfogden omhändertagit den. Nyckeln hade emellertid ej kunnat återfinnas. Sedan Loodin numera genom upplysningar av gäldenären och från annat håll konstaterat, att några handlingar av ekonomiskt värde knappast funnes i facket, komme Loodin att omedelbart avsluta konkursen.

I den härstädes upprättade promemorian anmärktes, förutom att endast en halvårsberättelse inkommit, att allenast två redovisningar enligt 58 § konkurslagen avgivits, nämligen den 7 juni 1939 och den 7 januari 1940. Inga bankbesked hade bifogats. Konkursens avslutande syntes i onödan hava fördröjts.

I sitt yttrande, som var dagtecknat den 21 maj 1940, vitsordade Ellwén riktigheten till alla delar av de gjorda anmärkningarna samt anförde vidare: Ellwén hade emellertid vid flera tillfällen allvarligt tillhållit Loodin att inkomma med felande berättelser och kvartalsräkningar jämte bank-

besked. Likaledes hade Ellwén upprepade gånger uppmanat Loodin att vidtaga åtgärder för konkursens avslutande. Ehuru Loodin senast för något mera än en vecka sedan uttryckligen lovat att under sistlidna veckan uppgöra och inkomma med slutredovisning och utdelningsförslag, hade så icke skett. Som skäl för dröjsmålet med konkursens avslutande hade Loodin på sista tiden framhållit ökad och stor arbetsbörda i advokatverksamheten på grund av att hans kollega blivit inkallad till beredskapstjänstgöring. Då emellertid ett dylikt skäl för konkursens uppehållande hädanefter icke kunde av Ellwén godtagas, hade Ellwén samtidigt med yttrandets avgivande gjort skriftlig anmälan till konkursdomaren om förhållandet. Ellwén hade bestämt sig för att framdeles vid infordrandet av berättelser enligt 56 § eller räkningar med bankbesked enligt 58 § konkurslagen använda sig av skriftliga föreläggande samt att, om infordrade handlingar likväl icke inkomme efter skälig frist, om förhållandet göra skriftlig anmälan till konkursdomaren.

I en till landsfogden i Värmlands län avlåten skrivelse anförde jag, efter att hava redogjort för hithörande bestämmelser i ämnet, följande.

Av vad i detta ärende förekommit framgår att, ehuru förvaltarna i de fyra senast omförmälda konkurserna i stor utsträckning försummat att till Ellwén såsom rättens ombudsman i konkurserna avgiva halvårsberättelser enligt 56 § konkurslagen, Ellwén icke vidtagit några effektiva åtgärder för införskaffande av de felande berättelserna. Det har varit fråga icke endast om dröjsmål med berättelsers avlämnande, utan i många fall hava berättelser helt och hållet uteblivit för det ena halvåret efter det andra. Det må härutinnan framhållas, att i andelsslakteriföreningens konkurs den första berättelsen enligt 56 § avgivits först sedan konkursen pågått inemot fyra år. I handelsbolagets konkurs liksom ock i Nilssons konkurs har endast en berättelse jämlikt 56 § avgivits, ehuru konkurserna pågått fyra respektive tre år. Ellwén har visserligen uppgivit, att han muntligen och i ett par fall även skriftligen anmodat förvaltarna att avlämna berättelser. Då dessa anmaningar icke efterkommits, har Ellwén emellertid icke vidtagit mera effektiva åtgärder för att erhålla berättelserna. Ellwén borde hava gjort formlig anmälan om saken hos konkursdomaren. Då Ellwén till ursäkt åberopat, att han hyst förtroende för förvaltaren eller att förvaltaren hållit honom underrättad om konkursens förlopp, må härtill anmärkas, att berättelse enligt 56 § konkurslagen är avsedd icke endast för rättens ombudsman utan även för konkursdomaren och de enskilda sakägarna. Genom att icke inom rimlig tid införskaffa och till konkursdomaren avlämna berättelser från förvaltarna i nämnda konkurser har Ellwén gjort sig skyl-

dig till uppenbar försummelse i utövningen av sitt uppdrag såsom rättens ombudsman.

Av utredningen har jämväl framgått, att Ellwén såvitt angår ifrågavarande fem konkurser försummat att tillse, att vad i 58 § konkurslagen stadgas om avlämnande av kvartalsräkningar och bankbesked behörigen iakttagits. Ofta har dröjsmål med avlämnandet ägt rum och i många fall hava nämnda handlingar helt uteblivit. Beträffande de vid vissa kvartalsräkningar fogade uppgifterna om vederbörande konkursbos bankräkningar må vidare anmärkas, att Ellwén godtagit desamma, ehuru de icke innefattat av banken till riktigheten bestyrkta uppgifter å under kvartalet gjorda insättningar och uttagningar. Genom sin försummelse att tillse, att kvartalsräkningar och bankbesked behörigen avlämnats, har Ellwén blivit i avsaknad av nämnda för kontrollen över förvaltningen av konkursboens medel erforderliga handlingar. Ellwén ovetande har förvaltare kunnat underlåta att för konkursbos räkning i bank insätta boets för löpande utgifter icke erforderliga medel. I vilken mån sådan underlåtenhet förekommit är en fråga, som härstädes icke blivit föremål för noggrann utredning. En sådan har varit omöjliggjord redan på grund av det förhållandet, att handlingarna delvis äro ofullständiga. Jag erinrar emellertid om vad som blivit upplyst beträffande insättning å andelsslakteriföreningens konkursbos bankräkning nr 3771 samt om de belopp, som redovisats såsom innestående hos förvaltarna i samma konkurs. Någon rätt att innehålla dessa medel hava förvaltarna icke haft. Härvid må erinras om stadgandet i 86 § konkurslagen, att arvode ej må uppbäras av förvaltare förrän han avgivit slutredovisning för sin förvaltning. I detta fall hade slutredovisning icke avgivits och hade icke ens arvoden åt förvaltarna fastställts. Vid sådant förhållande hade det ålegat Ellwén att tillhålla förvaltarna att insätta medlen ifråga å någon boets bankräkning, därvid även skolat tillses att för den tid medlen obehörigen innehållits straffränta efter åtta procent erlagts. Att Ellwén nu, sedan saken påtalats, förklarat sig skola fordra ränta vid blivande slutredovisning kan ej lända honom till ursäkt.

Beträffande Nilssons konkurs har ett anmärkningsvärt dröjsmål med konkursens avslutande ägt rum. Det förhållande, som i den i juni 1939 avgivna berättelsen angavs såsom orsak till dröjsmålet med konkursens avveckling, hade icke kunnat motivera det långa dröjsmål, som redan då förelupit. Trots att förvaltaren i nämnda berättelse utlovat, att konkursen omedelbart skulle avslutas, hade detta ännu i maj 1940 icke skett. Jag erinrar om att boets såväl fasta som lösa egendom realiserats redan år 1937. Trots att konkursen i onödan dragit ut på tiden år efter år har Ellwén inskränkt sig till att "upprepade gånger" uppmana förvaltaren att vidtaga åtgärder för konkursens avslutande, vilka uppmaningar icke beaktades. Först samtidigt med avgivande av yttrande till mig i detta ären-

de har Ellwén om förhållandet gjort skriftlig anmälan till konkursdomaren. Genom att icke tidigare energiskt ingripa mot förvaltaren för att framtvinga konkursens avslutande har Ellwén gjort sig skyldig till försummelse såsom rättens ombudsman. Att onödigt dröjsmål undvikes är ett intresse icke blott för borgenärerna utan även för gäldenären. Jag vill härutinnan erinra om att den, som är i konkurstillstånd, icke må utöva valrätt vid val till riksdagens andra kammare eller kommunal rösträtt.

Beträffande slutligen expedieringen av de rättsstatistiska uppgifterna rörande konkurserna må erinras, att enligt gällande bestämmelser sådana uppgifter skola av rättens ombudsman i varje konkurs inom fjorton dagar efter konkursens upphörande i två exemplar avlämnas till konkursdomaren. Såsom av utredningen framgår hava de rättsstatistiska uppgifterna rörande urarvakonkursen efter Dagny Emelia Mellqvist samt Strids och handelsbolagets konkurser av Ellwén avlämnats till konkursdomaren först sedan avsevärd tid, i ett fall mer än ett år, förflutit från det konkurserna upphört. Genom de sålunda förelupna dröjsmålen har Ellwén såsom rättens ombudsman gjort sig skyldig till ytterligare försummelse.

Vad Ellwén enligt det ovan anförda låtit komma sig till last såsom rättens ombudsman fann jag innefatta sådan försumlighet, att den icke borde undgå beivran. Jag uppdrog därför åt landsfogden att vid vederbörlig domstol i laga ordning anhängiggöra och utföra åtal mot Ellwén för tjänstefel i omförmälda hänseenden.

I skrivelsen till landsfogden anmärkte jag därjämte, att enligt hit insänt utdrag ur kassabok i Nilssons konkurs den 7 februari 1940 utbetalats till rättens ombudsman 175 kronor såsom "arvode att utgå ur lös egendom enl. utslag 15/1". Då slutredovisning i konkursen då ännu icke avgivits, hade rättens ombudsman, därest han vid nämnda tidpunkt uppburit arvode, överträtt den i ämnet meddelade bestämmelsen i 86 § konkurslagen. Utredning därutinnan borde äga rum. I handelsbolagets konkurs hade den 26 november 1938 från boets sparkasseräkning hos Aktiebolaget Göteborgs Bank uttagits ett belopp av 1,919 kronor 30 öre. Vartill dessa medel använts framginge icke av härstädes befintliga handlingar. Utredning borde förebringas, huruvida Ellwén såsom rättens ombudsman uppburit honom tillkommande arvode i konkursen innan slutredovisning avgivits. Även beträffande urarvakonkursen efter Dagny Emelia Mellqvist och Strids konkurs borde en motsvarande undersökning ske. Skulle det befinnas, att Ellwén i nu berörda avseende handlat i strid mot 86 § konkurslagen, borde ansvarsyrkandet utsträckas att omfatta jämväl detta hans förfarande.

Efter verkställd utredning i sist berörda hänseende yrkade landsfogden vid *rådhusrätten i Karlstad* enligt stämning ansvar å Ellwén för det han

1) icke tillsett, att berättelser jämlikt 56 § konkurslagen avlämnats eller avlämnats i rätt tid till honom, varigenom sådana berättelser ej heller kommit konkursdomaren tillhanda, i Strids, andelsslakteriföreningens, handelsbolagets och Nilssons konkurser;

2) icke övervakat, att förvaltarna till honom avlämnat eller i rätt tid avlämnat räkningar och bankbesked jämlikt 58 § konkurslagen i urarvakonkursen efter Dagny Emelia Mellqvist samt i Strids, andelsslakteriföreningens, handelsbolagets och Nilssons konkurser;

3) i andelsslakteriföreningens konkurs i vissa fall icke tillhållit förvaltarna att insätta medel å boets bankräkningar, ej heller tillsett att i dessa fall straffränta erlagts;

4) underlåtit att vidtaga nödiga åtgärder för förvaltningens bringande till slut i Nilssons konkurs;

5) ej i rätt tid till konkursdomaren avlämnat rättsstatistiska uppgifter beträffande urarvakonkursen efter Dagny Emelia Mellqvist samt Strids och handelsbolagets konkurser; samt

6) obehörigen uppburit arvode, innan slutredovisning avgivits, i urarvakonkursen efter Dagny Emelia Mellqvist samt i Nilssons och handelsbolagets konkurser.

I utslag *den 11 november 1940* yttrade rådhusrätten följande.

I målet måste anses utrett, att Ellwén i egenskap av rättens ombudsman i nedan angivna konkurser gjort sig skyldig till försummelse och oförstånd därutinnan,

1) *att* han icke tillsett, att berättelser jämlikt 56 § konkurslagen samt räkningar och bankbesked jämlikt 58 § konkurslagen av förvaltarna för varje tidsperiod avlämnats eller i rätt tid avlämnats i de under punkterna 1 och 2 i stämningen omförmälda konkurserna och ej heller behörigen anmält förvaltarnas försummelser till konkursdomaren,

2) *att* han i andelsslakteriföreningens konkurs låtit förvaltarna Blomberg och Johansson av konkursboets medel innehålla större belopp än som kan antagas hava varit erforderligt till bestridande av löpande utgifter,

3) *samt att* han uppburit arvode i de under punkt 6 i stämningen omförmälda konkurserna, innan slutredovisning avgivits.

Väl får i målet anses utrett, att Ellwén förfarit felaktigt med avseende å de under punkt 5 i stämningen omförmälda rättsstatistiska uppgifterna, men med hänsyn till i målet upplysta omständigheter bör denna felaktighet icke för Ellwén medföra ansvar.

I målet kan icke anses styrkt, att Ellwén gjort sig skyldig till försummelse i det under punkt 4 i stämningen omförmälda hänseendet.

På grund av det anförda prövar rådhusrätten rättvist i så måtto bifalla åklagarens i målet förda talan, att Ellwén dömes jämlikt 25 kap. 17 och

22 §§ strafflagen, jämförda med 4 kap. 1 och 2 §§ samma lag, för vad ovan under 1)—3) lagts honom till last att utgiva 15 dagsböter om 15 kronor.

Rådhusrättens utslag har vunnit laga kraft.

8. Försummelse av rättens ombudsman i konkurs att ingripa mot förvaltare, som underlåtit avgiva kvartalsräkningar och i den omfattning som vederbort insätta konkursboets medel i bank för boets räkning.

Sedan jag vid granskning av konkursdomarens i Västmanlands östra domsaga den 28 mars 1940 på anmodan hit insända konkursdagbok jämte akterna till vissa däri upptagna konkurser inhämtat bland annat, att arrendatorn Reimer Adamsson i Tärna den 3 april 1937 försatts i konkurs, i vilken konkurs till rättens ombudsman förordnats landsfiskalen Axel Ericson och till förvaltare advokaten Gunnar Serrander i Sala, uppdrog jag åt sekreteraren å justitieombudsmansexpeditionen att från Ericson införskaffa de kvartalsräkningar jämte bankbesked, som jämlikt 58 § konkurslagen kunde hava avlämnats i nämnda konkurs, vilken ännu icke avslutats.

I skrivelse till Ericson den 6 april 1940 anhöll därefter sekreteraren om översändande av omförmälda handlingar. Då denna begäran icke efterkoms, anhöll sekreteraren i skrivelse till Ericson den 16 april, att handlingarna snarast måtte sändas. Då handlingarna det oaktat ännu den 20 april icke inkommit, begärde sekreteraren i skrivelse sistnämnda dag meddelande omgående rörande anledningen därtill.

Härpå meddelade Ericson i en den 20 april dagtecknad skrivelse, som inkom till justitieombudsmansexpeditionen den 22 april, att kvartalsräkningarna snarast skulle översändas och att dröjsmålet berott på omhänderhavda taxeringsuppdrag.

Vid telefonsamtal med mig den 23 april medgav förvaltaren, att han icke under konkursen avlämnat kvartalsräkningar och bankbesked men att han hoppades kunna överlämna desamma till Ericson inom de närmaste dagarna.

Med skrivelse den 26 april översände därefter Ericson till justitieombudsmansexpeditionen ifrågavarande handlingar.

De hit insända kvartalsräkningarna, vilka alla torde hava upprättats i anledning av den genom min sekreterare framförda rekvisitionen, avsågo samtliga kvartal från konkursens början till och med första kvartalet 1940. Vid räkningarna voro fogade bankbesked från två olika banker, i vilka konkursboet haft medel insatta. Dessa bankbesked, av vilka den ena bankens voro dagtecknade den 24 april 1940 och den andra bankens jämväl

syntes vara nyligen utfärdade, innehöllo uppgifter allenast om boets tillgodohavande vid utgången av varje kvartal från det räkning i banken öppnats.

Vid jämförelse mellan kvartalsräkningarna och bankbeskeden befanns, att i fråga om insättandet av konkursboets medel i bank föreskrifterna i 58 § konkurslagen blivit i betydande omfattning åsidosatta såsom närmare framgår av följande sammanställning:

	Boets behållning vid de olika kvartalens slut enligt kvartalsräkningarna.	Medel innestående å boets bankräkningar vid de olika kvartalens slut.
tredje kvartalet 1937	2,606: 88	—: —
fjärde » »	2,654: 25	—: —
första » 1938	5,819: 76	2,000: —
andra » »	6,466: 22	4,234: 81
tredje » »	6,411: 37	12,884: 86
fjärde » »	7,420: 01	9,519: 69
första » 1939	7,370: 01	10,719: 69
andra » »	7,160: 01	4,719: 69
tredje » »	7,010: 01	4,569: 69
fjärde » »	6,414: 20	6,330: 77
första » 1940	6,800: 05	9,510: 77.

Sedan anmärkningar bland annat i ovanberörda hänseenden upptagits i en härstädes upprättad promemoria, däri jämväl påpekades att Ericson rörande anledningen till dröjsmålet med handlingarnas insändande till J. O. icke meddelat den verkliga orsaken utan i stället såsom skäl föreburit omhänderhavda taxeringsuppdrag, anmodades Ericson att inkomma med förklaring.

I ett den 15 maj 1940 hit inkommet yttrande anförde Ericson följande. Då skrivelsen den 6 april 1940 kommit Ericson till handa, hade densamma på för honom oförklarligt sätt under pågående taxeringsarbete blivit undanlagd. Först efter andra skrivelsens ankomst hade Ericson satt sig i förbindelse med förvaltaren, som lovat ombestyra utredning och översända begärda rapporter. Ericson hade vid besök i Sala tagit del av räkenskaper och bankböcker och följt konkursen. Ericson vidginge emellertid, att han icke helt följt konkurslagens föreskrifter, men han skulle för framtiden bättre utöva tillsyn över förvaltningen av de konkurser, vari han vore rättens ombudsman.

Sedan jag därefter anmodat Ericson att skyndsamt inkomma med fullständigt yttrande rörande bland annat det förhållandet, att i fråga om in-

sättning i bank föreskrifterna i 58 § konkurslagen blivit i viss mån åsidosatta, överlämnade och åberopade Ericson i denna del ett av Serrander avgivet yttrande, däri Serrander anförde följande: Det vore riktigt, att samtliga medel icke å konkursboets räkning insatts i bank. Serrander kunde dock med säkerhet påstå, att de medel, som icke insatts å konkursboets bankräkningar, insatts och innestått på bank fastän å Serranders egen räkning. Sedan de först i konkursen influtna medlen insatts i bank, hade Serrander själv konstaterat, att de innestodo å bankräkning i hans namn. Han hade gjort en blyertsanteckning i bankboken ifråga i avsikt att rätta till saken, men tyvärr måste Serrander hava glömt detta, och någon rättelse hade sålunda icke kommit till stånd.

I en till landsfogden i Västmanlands län avlåten skrivelse anförde jag, efter att hava redogjort för hithörande bestämmelser i konkurslagen, följande.

Av utredningen i detta ärende framgår, att förvaltaren i här ifrågavarande konkurs, Serrander, under hela den tid av tre år, som konkursen före mitt ingripande i saken pågått, uraktlåtit att avgiva i 58 § konkurslagen föreskrivna kvartalsräkningar med bankbesked. Ehuru Ericson såsom rättens ombudsman i första hand bort hålla tillsyn över att förvaltaren noggrant iakttog de föreskrifter, som meddelats för möjliggörande av kontroll, har nyssnämnda förhållande fått fortgå år efter år utan att Ericson vidtagit åtgärder för införskaffande av sagda handlingar.

Såsom framgår av ovanintagna sammanställning har förvaltaren i stor utsträckning underlåtit att insätta konkursboets medel i bank för boets räkning. Att de sålunda av förvaltaren innehållna medlen icke erfordrats för bestridande av löpande utgifter framgår tydligt vid granskning av kvartalsräkningarna och har sådant skäl för innehållandet ej heller påståtts av förvaltaren. Medlen ifråga hava enligt förvaltarens uppgift innestått å hans egen bankräkning. I verkligheten har förvaltarens försumlighet i nu berörda avseende omfattat större belopp än sammanställningen utvisar, enär bland inkomsterna i kvartalsräkningarna icke, såsom bort ske, upptagits några räntor. De redovisade behållningarna utgöras därför allenast av de belopp, varmed övriga inkomster överskjutit utgifterna. I de såsom innestående å boets bankräkningar angivna penningbeloppen ingå däremot icke blott de belopp, varmed gjorda insättningar överstigit gjorda uttagningar, utan även upplupna räntor. För den tid medel obehörigen innehållits av förvaltaren har han icke erlagt straffränta såsom i 58 § konkurslagen föreskrives. Däremot har han vid slutet av fyra olika kvartal å boets bankräkningar haft innestående medel utöver vad där rätteligen skolat

innestå, ett förhållande som även det visar att boets medelsförvaltning icke omhänderhafts med erforderlig reda och omsorg, med påföljd att obehörig sammanblandning av boets medel och andra av förvaltaren disponerade medel ägt rum.

Trots det nu anförda har Ericson icke ingripit mot förvaltaren för att åstadkomma rättelse, ehuru han enligt egen uppgift följt konkursen och vid besök hos förvaltaren tagit del av räkenskaper och bankböcker. Jag vill även framhålla, att Ericson i påskrifter å förvaltarberättelser upprepade gånger meddelat konkursdomaren, att anledning till anmärkning mot förvaltaren saknades. Härav måste den slutsatsen dragas, att om Ericson tagit del av boets räkenskaper och bankböcker, denna åtgärd skett på ett sätt, som ur kontrollsynpunkt saknat värde. Det må för övrigt anmärkas, att kvartalsräkningar jämte bankbesked skola avlämnas även i händelse rättens ombudsman i annan ordning än genom nämnda handlingar gör sig underrättad om boets inkomster och utgifter samt bankräkningar. Kvartalsräkningarna skola av ombudsmannen även hållas tillgängliga för borgenärerna och gäldenären.

De försummelser Ericson enligt vad jag ovan angivit låtit komma sig till last i fråga om tillsynen över boets medelsförvaltning syntes mig vara av sådan beskaffenhet, att de icke borde lämnas utan beivran. Jag uppdrog alltså åt landsfogden att vid vederbörlig domstol i laga ordning anhängiggöra och utföra åtal mot Ericson såsom rättens ombudsman för tjänstefel i nu berörda hänseende. Jag framhöll därvid såsom en försvårande omständighet, att Ericson icke omedelbart velat uppgiva den verkliga orsaken till att de av mig begärda kvartalsräkningarna och bankbeskeden icke kunde hit översändas, utan såsom skäl härför anfört att han varit upptagen av särskilt arbete.

Av utredningen i de delar, som här ovan icke återgivits, framgick, att Ericson i fråga om insändandet av halvårsberättelser enligt 56 § konkurslagen gjort sig skyldig till dröjsmål, varför konkursdomaren vid flera tillfällen måst anmoda Ericson att inkomma med berättelse. Då Ericson skyndsamt efterkommit dessa anmaningar och dröjsmålen icke varit långvariga, fann jag emellertid Ericsons försummelse i detta avseende icke vara av beskaffenhet att böra föranleda åtal.

Västmanlands östra domsagas häradsrätt, varest åtalet anhängiggjordes, yttrade i utslag *den 19 november 1940* följande.

I målet är utrett, att — ehuru förvaltaren i Adamssons vid häradsrätten den 3 april 1937 anhängiggjorda konkurs gjort sig skyldig till försummelser bland annat genom att han i stor utsträckning underlåtit att insätta konkursboets medel i bank för boets räkning samt genom att han

icke före ingripande av J. O. till Ericson såsom rättens ombudsman i konkursen inlämnat räkningar jämlikt 58 § konkurslagen — Ericson dock uraktlåtit att vidtaga de av förvaltarens försumlighet betingade åtgärder. Med anledning därav prövar häradsrätten lagligt döma Ericson jämlikt 25 kap. 17 och 22 §§ strafflagen för visad vårdslöshet och försumlighet som rättens ombudsman att utgiva 20 dagsböter å 5 kronor.

Häradsrättens utslag har vunnit laga kraft.

9. Försummelse av rättens ombudsman att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning.

Vid granskning av konkursdomarens i Söderhamn den 19 juni 1940 på min anmodan hit insända konkursdagbok jämte akterna till vissa däri upptagna konkurser fann jag anledning till anmärkningar i fråga om fru Anna Katarina Johanssons med firma A. Johanssons kolimport konkurs, vilken börjat den 10 juli 1935 och avslutats den 1 februari 1940.

Anmärkningarna upptogos i en promemoria, vilken remitterades för yttrande till landsfiskalen John Nordlander i egenskap av rättens ombudsman i konkursen.

Promemorian, däri till en början anmärktes att utredningen av konkursboet icke syntes hava bedrivits med erforderlig skyndsamhet och att vissa halvårsberättelser enligt 56 § konkurslagen inkommit för sent, innehöll såvitt nu är i fråga följande.

De av förvaltarna i konkursen, stadsfogden Niels Nielsen och advokaten Torsten Gullström, avgivna kvartalsräkningarna hade icke varit åtföljda av bankbesked. De i slutredovisningen redovisade ränteposterna, tillhopa 176 kronor 79 öre, syntes anmärkningsvärt låga. Därest konkursboets medel icke i den utsträckning som vederbort innestått i bank för boets räkning, borde Nordlander förklara, varför han ej ingripit. — Enligt kvartalsräkningen för andra kvartalet 1939 hade som utgift uppförts "Förvaltaren, förskott å arvode 1,500: —".

I avgivet yttrande anförde Nordlander bland annat följande.

Bankbesked hade nu avfordrats konkursförvaltarna och hade då Nielsen, som numera vore andre rådman vid konkursdomstolen och som omhänderhaft konkursboets medelsförvaltning, förklarat att influtna medel icke blivit insatta i bank förrän i början av oktober 1939 och att bankbesked fördenskull icke kunde avlämnas för tiden därförut. Då Nordlander mottog förordnandet såsom rättens ombudsman i konkursen den 28 november 1936, hade stadsfiskalen Pehr Waernmark varit rättens ombudsman i kon-

kursen från dennas början. Nordlander hade därför ansett sannolikt, att Waernmark godkänt den bank, i vilken konkursboets medel skulle insättas, och att förvaltarna i följd därav icke ansett behövligt inhämta Nordlanders förnyade godkännande. Då Nordlander från förvaltarna per post mottagit första kvartalsräkningen över boets inkomster och utgifter och konstaterat, att bankbesked icke bifogats räkningen, hade Nordlander ämnat sätta sig i förbindelse med dem för infordrande av sådant besked. Denna tillämnade åtgärd hade emellertid icke kommit till utförande, vilket förhållande till huvudsaklig del finge tillskrivas den omständigheten, att Nordlanders arbetsbörda såsom landsfiskal varit och allt fortfarande vore synnerligen stor. Beträffande den i slutredovisningsräkningen redovisade räntan hade Nordlander, då de vid redovisningsräkningen fogade verifikationerna och andra handlingar varit av betydande omfattning och granskningen av de under konkurstiden förda räkenskaperna varit synnerligen tidsödande och besvärlig, troligen förbisett att närmare ingå på granskning av den redovisade räntan. Vid bedömandet av denna hade Nordlander sannolikt utgått från det antagandet, att räntan beräknats efter den låga räntesats av omkring en halv procent, som under de senaste åren utgått å medel insatta å uppsägningsräkning. Beträffande den i kvartalsräkningen för andra kvartalet 1939 upptagna posten "Förvaltaren, förskott å arvode 1,500:—" hade Nordlander muntligen gjort anmärkning till konkursförvaltarna under framhållande att arvode i enlighet med stadgandet i 86 § konkurslagen ej finge uppbäras förrän de avgivit slutredovisning för förvaltningen av boet. På grund av vad han sålunda anfört hemställde Nordlander, att J. O. måtte låta bero vid vad i saken förevarit.

Från kvartalsräkningarna antecknades, att behållningen i boet utgjort vid utgången av tredje kvartalet 1936 9,325 kronor 98 öre, vid 1936 års slut 8,265 kronor 53 öre, vid 1937 års slut 7,856 kronor 3 öre och vid 1938 års slut samma belopp samt den 30 september 1939 7,256 kronor 3 öre eller, om det i förskott uppburna förvaltararvodet medräknas, 8,756 kronor 3 öre.

Enligt av Skandinaviska Banken Aktiebolag den 14 oktober 1939 utfärdade bevis innestodo å sparkasseräkning för konkursboet sagda dag 4,000 kronor och hade samma dag å uppsägningsräkning för boet insatts 2,864 kronor 82 öre.

I en till landsfogden i Gävleborgs län avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Beträffande här ifrågavarande konkurs hava av boets behållning inga medel insatts i bank för boets räkning förrän i oktober 1939. Därförut hava under mer än tre år förvaltarna eller den av dem, som omhänderhaft medelsförvaltningen, innehaft stora boet tillhöriga penningbelopp utan att göra dessa räntebärande i bank för boets räkning. Det hade givetvis ålegat Nordlander såsom rättens ombudsman att ingripa mot förvaltarna för att åstadkomma rättelse, därvid han tillika skolat tillse, att för den tid medel obehörigen innehållits straffränta erlagts jämlikt bestämmelsen därom i 58 § konkurslagen. Den straffränta förvaltarna rätteligen skulle hava erlagt torde kunna beräknas till ett belopp, som närmar sig 2,000 kronor. Att Nordlander icke ägnat medelsförvaltningen erforderligt intresse framgår tydligt därav, att ehuru kvartalsräkningarna år efter år icke varit åtföljda av bankbesked, Nordlander uraktlåtit att avfordra förvaltarna sådana besked. Genom sin underlåtenhet att vidtaga några åtgärder för införskaffande av nämnda för kontrollerandet av medelsförvaltningen erforderliga handlingar har Nordlander visat en betänklig försumlighet i utövandet av sitt uppdrag som rättens ombudsman.

Av utredningen i ärendet har vidare framgått, att förvaltarna eller i allt fall den ene av dem under andra kvartalet 1939 mot stadgandet i 86 § konkurslagen uppburit förskott å arvode innan de avgivit slutredovisning för sin förvaltning. Arvoden till förvaltarna bestämdes av rätten först den 30 oktober 1939 och slutredovisning avlämnades först i mitten av januari 1940. Nordlander har uppgivit, att han muntligen gjort anmärkning mot förvaltarnas förfarande i nämnda hänseende. Då denna anmärkning emellertid icke medförde rättelse, hade Nordlander omedelbart bort vidtaga mera effektiva åtgärder mot förvaltarna, eventuellt genom att anmäla förhållandet för konkursdomaren. I stället har Nordlander, då förvaltarna lämnade hans anmärkning utan avseende, låtit sig härmed nöja.

De försummelser Nordlander enligt det ovan anförda gjort sig skyldig till i fråga om den honom såsom rättens ombudsman åvilande tillsynen över medelsförvaltningen syntes mig vara av sådan beskaffenhet, att de icke borde lämnas utan beivran. Jag uppdrog därför åt landsfogden att vid vederbörlig domstol i laga ordning anhängiggöra och utföra åtal mot Nordlander för tjänstefel i omförmälda hänseenden.

Ala tingslags häradsrätt, varest åtalet anhängiggjordes, yttrade i utslag *den 21 november 1940* följande.

Enär genom Nordlanders av vad i målet förekommit styrkta erkännande är utrett, att sedan förvaltarna i ifrågavarande konkurs dels uraktlåtit att i enlighet med föreskrifter därom i konkurslagen insätta till konkursboet influtna medel i bank och dels mot stadgande i samma lag uppburit

förskott å arvode innan de avgivit slutredovisning för sin förvaltning, Nordlander i sin egenskap av rättens ombudsman i konkursen underlåtit att vidtaga erforderliga åtgärder för att vinna rättelse i nämnda hänseenden, alltså och då Nordlander därigenom visat försumlighet i utövandet av sitt uppdrag såsom rättens ombudsman, prövar häradsrätten rättvist döma Nordlander att, jämlikt 25 kap. 17 § strafflagen, för försummelse i tjänsten böta 10 dagsböter, vardera om 8 kronor.

Häradsrättens utslag har vunnit laga kraft.

10. Försummelse av rättens ombudsman i konkurser att verksamt ingripa mot förvaltare i anledning av dels dröjsmål med slutförandet av konkurs och dels underlåtenhet att i den omfattning som vederbort hålla konkursbos medel insatta i bank.

Den 5 december 1939 verkställde jag inspektion å Stockholms läns västra domsagas kansli. Sedan därvid konkursdagboken och akterna till de vid häradsrätten då anhängiga konkurserna granskats, antecknades i det vid inspektionen förda protokollet bland annat följande.

I urarvakonkursen efter förre arrendatorn *Karl Albin Lindersson* från Lotteräng i Vallentuna, vilken konkurs börjat den 9 januari 1937, hade konkursförvaltaren landsfiskalen Harald Ekqvist i berättelse (enligt 55 § konkurslagen) av den 5 juli 1937 meddelat bland annat, *att* boets inre lösegendom utgjordes allenast av bohag nödvändigt för änkan och barnen, varför det icke försålts, *att* den yttre lösegendomen försålts genom offentlig auktion den 29 januari 1937, varvid, sedan omkostnaderna guldits, influtit 2,124 kronor 52 öre, *att* några andra tillgångar att realisera icke funnes i boet samt *att* konkursen vore klar att avslutas, sedan vissa mellanhavanden med firmor, som haft äganderättsförbehåll beträffande en del varor, slutförts och arvodena till förvaltaren och rättens ombudsman bestämts. — I berättelse av den 14 januari 1938 hade förvaltaren meddelat, att en borgenär i konkursen begärt undersökning i anledning av att det försports att bröder till den avlidne avhämtat viss lösegendom, vilken kunde tänkas hava rätteligen bort ingå i konkursboet och till vilken bröderna i varje fall bort styrka äganderätt, ävensom att undersökning i anledning härav påginge, vilket föranlett dröjsmål med konkursens avslutande. — I berättelse av den 11 juli 1938 hade förvaltaren anfört följande: Sedan den föregående berättelsen upprättats, hade fråga uppkommit, huruvida konkursboet vore ägare till en häst, som arrendatorn Gottfrid Lindersson i Örsta, under uppgift att hästen vore hans, avhämtat innan

boupptecknin upprättades. Gottfrid Lindersson hade lovat inkomma med handlingar till styrkande av sin äganderätt. Dessa handlingar förväntades inom de närmaste dagarna och vore konkursen därefter klar för avslutande. — I en den 14 januari 1939 dagtecknad berättelse hade förvaltaren meddelat att, enär Gottfrid Lindersson trots påstötningar icke inkommit med handlingar till styrkande av sin påstådda äganderätt till hästen, stämning måste uttagas å Gottfrid Lindersson. — I berättelse av den 14 juli 1939 hade förvaltaren anfört, *att* stämning utfärdats å Gottfrid Lindersson med yrkande att han måtte styrka sin äganderätt till hästen, *att* Gottfrid Lindersson vid målets förekomst vid rätten företett olika intyg till styrkande av sin äganderätt, *att* målet i anledning därav nedlagts samt *att* konkursen kunde avslutas, när arvoden blivit fastställda.

Ansökan om fastställande av arvoden hade inkommit den 31 oktober 1939 och behandlats av häradsrätten den 23 november 1939.

Rättens ombudsman i denna såväl som i andra vid häradsrätten anhängiga konkurser var advokaten Henning Westrin i Stockholm.

Jag framhöll vid inspektionen, att konkursen bort kunna avslutas för länge sedan. Boets egendom hade ju sålts på auktion redan den 29 januari 1937, d. v. s. under konkursens första månad. Sedan dess hade nära tre år förflutit. Därest rättegång mot Gottfrid Lindersson ansetts påkallad, borde man icke, såsom nu skett, dröjt i åratal med att anhängiggöra densamma.

Sedan jag till Westrin remitterat transumt av inspektionsprotokollet med anmodan till Westrin att till mig inkomma med yttrande samt därvid bifoga de i konkursen avgivna kvartalsräkningarna jämte eventuellt därtill hörande bankbesked, anförde Westrin, med överlämnande av begärda handlingar, följande.

Ifrågavarande konkurs hade avslutats den 30 december 1939 genom framläggande av förslag till slututdelning. Enligt detta förslag hade den redovisade behållningen, 408 kronor 54 öre, tillagts Axel Lundén i Norrviken, som ägt fordran med förmånsrätt enligt 17 kap. 6 § handelsbalken till ett belopp av 1,100 kronor. I förskottsutdelning hade Lundén enligt kvitto den 25 maj 1937 erhållit 350 kronor. Såsom J. O. anmärkt hade konkursen bort kunna avslutas långt tidigare än som skett. Westrin hade också flerfaldiga gånger, åtminstone en gång varje kvartal från och med tredje kvartalet 1937, uppmanat förvaltaren att vidtaga åtgärder för konkursens avslutande. Sedan i berättelsen den 11 juli 1938 angivits återstå allenast frågan, huruvida konkursboet vore ägare till en häst, som omhändertagits av den avlidnes broder Gottfrid Lindersson, hade Westrin uppmanat förvaltaren att utan dröjsmål slutföra detta ärende. Samtidigt hade Westrin emellertid framhållit vikten av att grundlig utredning verkställdes

i ärendet, särskilt som borgenären Lundén vid samtal med Westrin bestämt påstått, att hästen tillhörde konkursboet. Westrins påminnelser till förvaltaren hade, såsom naturligt vore, mestadels skett per telefon. Endast vid två tillfällen hade Westrin, såvitt han kunnat finna, avsänt skriftliga påminnelser i fråga om denna konkurs, nämligen den 27 april 1937, då han infordrat rapport enligt 58 § konkurslagen, och den 22 februari 1939, då han anmodat förvaltaren att vidtaga snara åtgärder för avslutande av konkursen. Oaktat konkursens utredning ej ombesörjts med tillbörlig snabbhet, hade Westrin av olika anledningar ej ansett sig böra påyrka förvaltarens skiljande från förvaltarskapet. Förvaltaren hade avstått från att yrka ersättning för utredning och rättegång angående äganderätten till ovan omförmälda häst.

Vid granskning av de överlämnade handlingarna befanns, att enligt en av förvaltaren den 5 juli 1937 avgiven räkning för andra kvartalet samma år konkursförvaltningen den 1 april 1937 erhållit redovisning för auktion å lösegendom med 2,124 kronor 52 öre. Samma dag hade för boets räkning utbetalats 167 kronor, varefter till Lundén den 22 maj utbetalats ovanberörda 350 kronor. Såsom behållning till nästa kvartal hade i räkningen redovisats 1,604 kronor 52 öre.

Något till denna kvartalsräkning hörande bankbesked hade icke avlämnats av förvaltaren. Ett av Westrin i anledning av remissen införskaffat utdrag av konkursboets bankkonto utvisade emellertid, att å checkräkning i Uplands Enskilda Bank Aktiebolag den 12 juni 1937 insatts 1,000 kronor. Någon ytterligare insättning å boets bankräkning hade icke förekommit.

Westrin anförde härom, att den gjorda insättningen omfattat så stort belopp, som beräknats ej behöva tagas i anspråk för bestridande av löpande utgifter.

Vid de kvartalsräkningar, som avlämnats för tiden efter andra kvartalet 1937, hade endast i två fall fogats bankbesked. Enligt dessa hade uppgift lämnats om boets tillgodohavande vid utgången av fjärde kvartalet 1938 respektive tredje kvartalet 1939.

Sedan jag vidare från konkursdomaren och Westrin införskaffat handlingarna till vissa andra konkurser, i vilka Westrin varit rättens ombudsman, blevo dessa handlingar härstädes föremål för granskning. Denna gav anledning till vissa anmärkningar, som upptogos i en rörande granskningen upprättad promemoria. Beträffande dennas innehåll avgav därefter Westrin infordrat yttrande.

Angående dessa konkurser må här följande förhållanden beröras.

Handelsbolaget med firma A. T. Westerbergs Eftr. E. & J. Westerberg hade försatts i konkurs den 10 februari 1938. Konkursen, i vilken lands-

fiskalen G. Hasselhuhn varit förvaltare, hade avslutats den 21 februari 1939. Såvitt handlingarna utvisade hade konkursboets medel icke innestått i bank för boets räkning. Sedan boets varulager sålts, hade däremot enligt ett av Aktiebolaget Svenska Handelsbanken den 30 juni 1938 utfärdat kvitto 4,000 kronor samma dag insatts å Hasselhuhns egen räkning i banken.

Westrin anförde i sitt yttrande, att såsom av insättningskvittot framginge konkursboets medel insatts å förvaltarens egen checkräkning. Såsom motiv därför hade förvaltaren uppgivit, att medlen behövt tagas i anspråk för bestridande av löpande utgifter.

Beträffande arrendatorn *Vilhelm Forsells och hans hustru Amanda Forsells* konkurs, vilken börjat den 5 oktober 1935 och slutat den 20 september 1937 och i vilken Ekqvist varit förvaltare, antecknades, att bankbesked ej funnos i vidare mån än att vid räkningen för andra kvartalet 1936 var fogat ett av Uplands Enskilda Bank Aktiebolag utfärdat bevis om insättning för konkursboets räkning av 748 kronor 95 öre den sista dagen i kvartalet. Den första dagen i samma kvartal hade för å auktion försåld egendom till boet redovisats 1,456 kronor 6 öre. Behållningen vid kvartalets slut hade utgjort 1,268 kronor 74 öre.

Westrin anförde beträffande insättningen den 30 juni 1936 av 748 kronor 95 öre, att detta belopp utgjorde vad som beräknats återstå, sedan löpande utgifter och förskottsutdelningar blivit utbetalda. Förvaltaren hade verkställt sistnämnda utbetalningar senare än beräknat. Ingen ränta hade redovisats av förvaltaren.

I arrendatorn *Johan Erik Anderssons* den 16 mars 1938 började och den 30 december 1939 avslutade konkurs, i vilken Ekqvist varit förvaltare, hade vid räkningen för fjärde kvartalet 1938 fogats ett av Uplands Enskilda Bank Aktiebolag den 31 december 1938 utfärdat checkräkningsbesked av innehåll, att konkursboets fordran hos banken samma dag utgjorde 6,000 kronor jämte upplupen ränta, 6 kronor 88 öre. För första, andra och tredje kvartalen 1939 saknades bankbesked.

Westrin medgav i sitt yttrande, att bankbesked icke bifogats kvartalsrapporterna för år 1939. För kontrollering av konkursboets banktillgodohavande hade därför förfrågningar gjorts i banken.

I en till förste stadsfiskalen i Stockholm avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Vad angår urarvakonkursen efter Karl Albin Lindersson synes det mig uppenbart, att konkursen kunnat avslutas långt tidigare än som skett. Detta har också medgivits av Westrin. I egenskap av rättens ombudsman

i konkursen har det ålegat honom att övervaka, att konkursen icke drog för långt ut på tiden. Härutinnan har emellertid enligt min mening Westrin eftersatt sin plikt. Westrin säger sig visserligen hava flera gånger uppmanat förvaltaren att vidtaga åtgärder för konkursens avslutande. Dessa anmaningar torde emellertid icke hava varit tillräckligt allvarliga. Då de icke efterkommits, hade Westrin bort, med stöd av 80 § konkurslagen, anmäla förhållandet för konkursdomaren. Genom försummelse i denna del har Westrin gjort sig skyldig till tjänstefel såsom rättens ombudsman.

Av vad i ärendet förekommit har vidare framgått, att förvaltarna i ovan omförmälda konkurser icke behörigen följt de i 58 § konkurslagen givna föreskrifterna om insättande av vederbörande konkursbos medel i bank och om avlämnande av bankbesked till rättens ombudsman. Förvaltarnas härutinnan visade försumlighet synes i allmänhet icke hava föranlett ens någon erinran från Westrins sida, än mindre någon anmälan till konkursdomaren.

I Linderssons konkurs har den 1 april 1937 influtit ett belopp av 2,124 kronor 52 öre, men först den 12 juni har förvaltaren härav insatt 1,000 kronor i bank för konkursboets räkning. Icke endast dröjsmålet med insättningen är anmärkningsvärt utan även det förhållandet, att icke ytterligare medel insatts. En granskning av kvartalsräkningarnas utgiftsposter visar nämligen, att först långt senare några större utbetalningar förekommit. I makarna Forsells konkurs har av den 1 april 1936 influtna auktionsmedel, 1,456 kronor 6 öre, icke något insatts i bank för boets räkning förrän den 30 juni samma år. Av kvartalsräkningarna framgår för övrigt, att även i detta fall liksom i Linderssons konkurs ytterligare medel bort insättas. Särskilt anmärkningsvärt synes mig vara, att i handelsbolagets med firma A. T. Westerbergs Eftr. E. & J. Westerberg konkurs någon insättning i bank för boets räkning icke ägt rum. Westrin synes icke haft något att erinra mot förvaltarens förfarande att å egen bankräkning av boets medel insätta ett belopp av 4,000 kronor.

Ej i något fall har vederbörande förvaltare på grund av underlåtenhet i fråga om medels insättande i bank fått erlägga i 58 § konkurslagen för sådant fall föreskriven straffränta efter 8 procent. Att Westrin icke ägnat medelsförvaltningen något egentligt intresse framgår bäst därav, att han icke avfordrat förvaltarna bankbesked i de fall då sådana icke avlämnats, ehuru kvartalsräkningarna utvisade att medel influtit, som överskridit vad som skäligen kunnat erfordras för bestridande av löpande utgifter. Westrin har alltså åsidosatt sin skyldighet att hålla noggrann uppsikt över förvaltningen och därigenom visat försumlighet i sin befattning såsom rättens ombudsman.

Jag uppdrog därför åt förste stadsfiskalen att föranstalta om åtal mot

Westrin inför Stockholms rådhusrätt för tjänstefel i ovan anmärkta hänseenden.

Stockholms rådhusrätt yttrade i utslag *den 27 november 1940* följande.

Sedan dödsboet efter Karl Albin Lindersson den 9 januari 1937 vid Stockholms läns västra domsagas häradsrätt försatts i konkurs och Westrin i konkursen förordnats till rättens ombudsman, har konkursen — ehuru boets tillgångar varit obetydliga och rättsförhållandena i konkursen ej varit invecklade — avslutats först den 30 december 1939. Efter hållen auktion å boets yttre lösegendom har den 1 april 1937 ett belopp av 2,124 kronor 52 öre influtit till konkursboet, varefter konkursförvaltaren försummat att förrän den 12 juni samma år, då 1,000 kronor insatts, å konkursboets räkning i bank insätta någon del av de influtna medlen. Därefter har förvaltaren underlåtit dels att utom i två fall vid de till Westrin ingivna kvartalsräkningarna över boets inkomster och utgifter foga bankbesked, dels ock att gälda föreskriven ränta för den tid, varunder försummelse att verkställa insättning förelupit. I handelsbolagets med firma A. T. Westerbergs Eftr. E. & J. Westerberg den 10 februari 1938 vid häradsrätten började och den 21 februari 1939 avslutade konkurs, vari Westrin förordnats såsom rättens ombudsman, har konkursförvaltaren den 30 juni 1938, i stället för å konkursboets bankräkning, å egen räkning i bank insatt konkursboet tillkommande medel om 4,000 kronor samt därefter, utan att i berörda hänseende vidtaga rättelse, underlåtit att vid de till Westrin ingivna kvartalsräkningarna foga vederbörliga bankbesked ävensom att i föreskriven ordning gälda ränta å boets å hans räkning innestående medel. Sedan Vilhelm Forsell och hans hustru Amanda Forsell den 5 oktober 1935 vid häradsrätten försatts i konkurs och Westrin däri förordnats till rättens ombudsman, har konkursförvaltaren försummat att av de medel, 1,456 kronor 6 öre, som den 1 april 1936 influtit till konkursboet, å boets räkning i bank insätta någon del förrän den 30 juni 1936, då 748 kronor 95 öre insatts å sådan räkning. Därefter har förvaltaren underlåtit att vid avgivna kvartalsräkningar för tiden från utgången av andra kvartalet 1936 till konkursens slut den 20 september 1937 foga bankbesked ävensom att i föreskriven ordning gälda ränta för den tid, varunder försummelse att å boets bankräkning insätta medel förelupit. Slutligen har förvaltaren i Johan Erik Anderssons den 16 mars 1938 vid häradsrätten började och den 30 december 1939 avslutade konkurs, vari Westrin förordnats till rättens ombudsman, underlåtit att vid de till Westrin avgivna kvartalsräkningarna för de första tre kvartalen år 1939 foga bankbesked.

Westrin, som i sin egenskap av rättens ombudsman i konkurserna haft att hålla noggrann uppsikt över förvaltningen i desamma, har i fråga om

urarvakonkursen efter Lindersson underlåtit såväl att genom anmaning, som kunnat förväntas leda till efterföljd, tillhålla konkursförvaltaren att vidtaga erforderliga åtgärder för att bringa konkursen till ett snabbt slut som ock att vid överlämnandet av förvaltarens halvårsberättelser till konkursdomaren hos denne framställa anmärkning å det förelupna dröjsmålet med konkursens avslutande. Vidare har Westrin uraktlåtit att vidtaga erforderliga åtgärder för införskaffande av felande bankbesked i samtliga de fyra konkurser, varom i målet är fråga. I fråga om Linderssons urarvakonkurs och makarna Forsells konkurs har Westrin ytterligare underlåtit tillse att av influtna medel så mycket som vederbort insatts å bankräkning. Härjämte har Westrin försummat tillse, att de förenämnda handelsbolags konkursbo tillkommande medlen insatts å boets egen bankräkning, samt underlåtit att avkräva vederbörande förvaltare ränta i anledning av att de i Linderssons urarvakonkurs och makarna Forsells konkurs verkställda insättningarna å bankräkning skett för sent och till mindre belopp, än som vederbort, och att medel tillkommande handelsbolagets konkursbo insatts annorledes än å boets bankräkning. Genom sina omförmälda försummelser har Westrin eftersatt den honom i egenskap av rättens ombudsman åliggande skyldighet att hålla uppsikt över förvaltningen i de ifrågavarande konkurserna. På nu anförda skäl prövar rådhusrätten rättvist, jämlikt 25 kap. 17 § strafflagen, jämfört med 4 kap. 1 och 2 §§ samma lag, döma Westrin, för det han i egenskap av rättens ombudsman i olika konkurser gjort sig skyldig till försummelse i tjänsten, till ett gemensamt straff av 12 dagsböter, varje dagsbot 25 kronor.

Över rådhusrättens utslag har Westrin anfört besvär i Svea hovrätt. Målet är beroende på hovrättens prövning.

11. Försummelse av rättens ombudsman att verksamt ingripa mot förvaltare, som i stor utsträckning underlåtit att hava konkursbos medel insatta i bank för boets räkning och ej heller avlämnat bankbesked enligt 58 § konkurslagen, m. m.

Vid granskning av konkursdomarens i Sundsvall hit infordrade konkursdagbok jämte handlingarna till vissa däri upptagna konkurser gjordes i härstädes upprättade promemorior en del anmärkningar i fråga om dessa konkurser.

Rörande de framställda anmärkningarna avgav rättens ombudsman i konkurserna, poliskommissarien L. Bjurling, på anmodan av mig yttrande.

Av handlingarna i ärendet framgår bland annat följande.

I fråga om köpmannen *Nils Elof Nilssons* den 24 maj 1939 började och den 3 juli 1940 avslutade konkurs anmärktes, att de av förvaltaren, kam-

reraren P. S. Olsson, avgivna kvartalsräkningarna icke varit åtföljda av bankbesked. Sådana syntes hava anskaffats först i anledning av J. O:s infordrande av desamma. Vidare anmärktes, att enligt kvartalsräkningarna arvoden utbetalats den 29 december 1939 till förvaltaren med 2,500 kronor och den 26 januari 1940 till Bjurling såsom rättens ombudsman med 800 kronor. Enär slutredovisning avgivits först den 11 maj 1940, hade alltså föreskrifterna i 86 § konkurslagen åsidosatts.

I nu berörda delar anförde Bjurling följande: Då Bjurling personligen väl kände förvaltaren och hade fullt förtroende till hans redbarhet och solvens, hade Bjurling ej för varje kvartal infordrat bankbesked. Förvaltaren hade för Bjurling vid något tillfälle uppvisat dylikt besked och i övrigt hade Bjurling nöjt sig med att under konkursens lopp själv förvissa sig om kassaredogörelsernas riktighet. Bjurling komme emellertid hädanefter alltid att för varje kvartal infordra bankbesked i samtliga konkurser. Då alla förvaltningsåtgärder i konkursen avslutats redan i november 1939, hade Bjurling med förvaltaren överenskommit att söka avsluta konkursen under år 1939. Detta hade emellertid ej blivit möjligt på grund av sjukdomsfall för förvaltaren. Han hade vid denna tidpunkt intagits för vård å Sundsvalls lasarett. I början av januari 1940, då förvaltaren utskrivits från lasarettet och någon tid varit i arbete, hade han för Bjurling omtalat, att slutredovisningen vore klar och skulle ingivas vilken dag som helst. Förvaltaren hade då själv uttagit sitt arvode och som skäl härför uppgivit, att han velat, med hänsyn till vissa deklarationsförhållanden, få in beloppet under bokföringsåret 1939. Arvodet skulle ej tillkomma förvaltaren personligen utan Sundsvalls Köpmannaförening. Sedan rådhusrättens fastställelse av arvodena vunnit laga kraft och då Bjurling trott, att slutredovisningen skulle ingivas vilken dag som helst, hade Bjurling ansett, att hinder ej heller mötte för honom att utkvittera sitt arvode. Han hade därför gjort detta den 26 januari 1940. Ingivandet av slutredovisningen hade emellertid blivit fördröjt till följd av att förvaltaren ånyo blivit sjuk.

På förfrågan lämnade förvaltaren Olsson följande upplysningar.

Olsson hade intagits å lasarettet i medio av december 1939 och utskrivits därifrån i mitten av påföljande januari månad. Då arvoden i konkurser icke tillfölle Olsson personligen utan Sundsvalls Köpmannaförening, som avslutade sitt räkenskapsår per den 31 december, hade en tjänsteman hos föreningen i slutet av december frågat Olsson, om icke arvodet i Nilssons konkurs kunde, med hänsyn till den omedelbart förestående konkursavslutningen, uttagas av konkursboet och bokföras i 1939 års räkenskaper för föreningen. Enär Olsson vid denna tid förmodat, att han skulle bliva frisk och kunna återtaga sitt arbete inom den allra närmaste tiden, hade Olsson ansett, att hinder icke skulle föreligga att förfara på nämnda sätt. Tyvärr hade Olsson efter utskrivandet från lasarettet i mitten av

januari icke kunnat återinträda i tjänsten och upptaga arbetet å kontoret, utan hade Olsson nödgats till största delen ligga till sängs ända fram till i mitten av maj. Fördröjandet av konkursens avslutande hade således helt berott på Olssons fortlöpande sjukdom. Det arbete, i vilket Olsson blivit i tillfälle deltaga på kontoret under första hälften av år 1940, hade varit ytterst begränsat.

Den 7 juni 1935 försattes förre sparbankskamreraren *I. Dahl* i konkurs. Till förvaltare förordnades stadsfogden B. C. Lundberg och advokaten Ragnar Reimers. Lundberg avled den 14 april 1938. Sedan Reimers den 7 juni 1939 entledigats från uppdraget, förordnades advokaten C. F. Hadding till förvaltare. Konkursen avslutades den 26 april 1940 genom slututdelning.

Rörande denna konkurs framställdes samma anmärkning beträffande bankbesked som rörande Nilssons konkurs och anmärktes därjämte, att rättens ombudsman syntes icke hava övervakat, att boets medel i den omfattning som skolat ske hållits insatta å boets bankräkning.

För utvisande i vilken omfattning förvaltaren Lundberg icke haft till boet influtna medel insatta å nämnda bankräkning upprättades följande tabell, angivande för olika kvartal dels boets behållning enligt kvartalsräkningarna och dels boets å bankräkningen innestående medel.

	Behållning enl. kvartalsräkning	Saldo å checkräkning inkl. ränta
1935 den 30/9	387: 53	403: 23
31/12	1,713: 64	1,397: 67
1936 den 31/3	5,211: 83	4,397: 67
30/6	5,112: 58	3,837: 67
30/9	4,811: 93	3,491: 68
31/12	4,794: 84	3,108: 08
1937 den 31/3	4,387: 53	2,758: 08
30/6	4,147: 53	2,208: 08
30/9	3,997: 53	2,108: 08
31/12	5,136: 46	2,770: 43

Ehuru vid ingången av år 1938 alltså mer än 2,300 kronor av konkursboets medel innestått hos förvaltaren samt boet under januari 1938 icke haft några större utgifter, hade förvaltaren å checkräkningen uttagit den 10 januari 1,000 kronor och den 19 januari 125 kronor. Förstnämnda belopp hade ånyo insatts den 29 januari.

I anledning av vad sålunda anmärkts anförde Bjurling: Förvaltaren Lundberg hade varit väl känd för redbarhet och Bjurling hade ej haft någon anledning betvivla hans solvens. Bjurling hade därför ej heller ansett det nödvändigt infordra bankbesked för varje kvartalsredovisning. Då

Bjurling emellertid vid olika tillfällen observerat, att boets medel ej i full utsträckning höllos insatta i bank, hade han påpekat detta för Lundberg, som då uppgivit att han på grund av väntade utgifter för konkursboet — rättegångskostnader m. m. — måste hava medel lätt tillgängliga. Under år 1937 hade Lundberg ofta varit sjuk och det hade då varit svårt att komma i förbindelse med honom. Han hade bland annat vistats i Stockholm, där han opererats för en svårartad kräftsjukdom. Från sommaren 1937 till den 14 april 1938, då han avled till följd av nämnda sjukdom, hade han varit sjuk så gott som hela tiden och en längre tid vårdats å lasarettet i Sundsvall, där Bjurling besökt honom vid olika tillfällen och gjort sig underrättad angående konkursen. Bjurling hade även tillfrågat Lundberg, om han ansåge sig vara i stånd att fortfarande sköta förvaltarskapet i konkursen och om han ej ansåge det lämpligt att avsäga sig detsamma, så att ny förvaltare kunde utses. Lundberg hade bestämt motsatt sig detta och ansett, att han mycket väl kunde sköta om resterande konkursärenden. På grund av Lundbergs mycket allvarliga sjukdom hade Bjurling ej velat oroa honom och möjligen ytterligare förvärra hans tillstånd genom att anmäla förhållandet hos konkursdomaren. Då Bjurling emellertid märkt uttaget från banken den 10 januari 1938, hade Bjurling lyckats förmå Lundberg att ånyo insätta beloppet ifråga.

I en till landsfogden i Västernorrlands län avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Av utredningen i förevarande ärende har framgått, att beträffande såväl Nilssons som Dahls konkurser Bjurling försummat tillse, att vad i 58 § konkurslagen stadgas om avlämnande av bankbesked behörigen iakttagits.

Vidare kan det läggas Bjurling till last, att han beträffande Dahls konkurs underlåtit att vidtaga effektiva åtgärder i anledning av att förvaltaren Lundberg i betydande utsträckning underlåtit att hava konkursboets medel, i den mån de icke erfordrades för löpande utgifter, insatta i bank för boets räkning. En jämförelse av kvartalsräkningarna med de gjorda insättningarna å och uttagen från boets bankräkning giver för övrigt vid handen, att Lundberg icke blott underlåtit att i den omfattning, som bort förekomma, insätta influtna medel utan även uttagit insatta belopp, som icke erfordrats för bestridande av några boets utgifter. Det förtjänar påpekas, att de gjorda insättningarna skett å checkräkning och att medlen alltså kunnat uttagas utan föregående uppsägning, varför det varit så mycket mera opåkallat att på grund av väntade men icke omedelbart förestående utgifter innehålla eller från checkräkningen uttaga medel. Vad Lundberg anfört därom, att han för väntade utgifter måste hava medlen

lätt tillgängliga, har således ej utgjort något giltigt skäl för hans nu påtalade förfarande.

Det hade givetvis ålegat Bjurling att förehålla Lundberg det lagstridiga i hans handlande under uppmaning tillika att omedelbart å boets bankräkning insätta de medel, som skolat där innestå, samt att erlägga föreskriven straffränta. Anmaningen hade bort åtföljas av en förklaring att Bjurling, därest hans tillsägelse icke efterföljdes, bleve nödsakad anmäla förhållandet för konkursdomaren. Bjurling har emellertid icke handlat på nu angivet sätt. Vad Bjurling till sitt försvar andragit rörande Lundbergs sjukdom må väl vara förtjänt av visst beaktande såvitt angår tiden från och med sommaren 1937. Men redan långt innan denna tid var skillnaden mellan å ena sidan boets behållning enligt kvartalsräkningarna och å andra sidan boets i bank innestående medel så stor, att Bjurling bort ingripa mot Lundberg på sätt jag ovan angivit. Genom sin underlåtenhet i nämnda hänseende har Bjurling eftersatt sin plikt såsom rättens ombudsman.

De stränga bestämmelser, som 58 § konkurslagen innehåller om förvaltares skyldighet att inom en vecka efter det medel tillförts konkursboet insätta desamma i bank för boets räkning, och den höga straffränta, som föreskrivits för den händelse berörda skyldighet eftersättes, visa tydligt vilken vikt lagstiftarna tillmätt frågan. Den viktigaste synpunkten torde härvid icke hava varit, att konkursboet genom medlens insättande å en boets bankräkning kommer i åtnjutande av ränta, utan syftet med bestämmelserna lärer framför allt hava varit att åstadkomma ett avskiljande av konkursboets medel från andra av förvaltaren disponerade medel. Det ligger därför vikt uppå att föreskrifterna ifråga noggrant efterföljas och detta även i de fall, vilka väl äro de ojämförligt flesta, då förvaltaren allmänt anses vara en solvent och redbar person.

Slutligen har i ärendet framkommit, att i Nilssons konkurs såväl förvaltaren som Bjurling i klar strid mot bestämmelsen i 86 § konkurslagen uppburit arvode åtskilliga månader innan slutredovisning avgivits, förvaltaren till och med innan rättens beslut i arvodesfrågan vunnit laga kraft. Det skäl, som synes hava varit avgörande för förvaltaren — viss fördel i skattehänseende därest arvodet uttoges under år 1939 — finner jag icke hava inneburit giltig orsak att frångå lagens tydliga och välmotiverade bestämmelse. Det hade ålegat Bjurling att tillhålla förvaltaren att återinsätta det uppburna arvodesbeloppet å boets bankräkning. Detta har Bjurling uraktlåtit och i stället även för egen del uttagit sitt arvode innan rätt därtill förelegat. Den omständigheten, att Bjurling vid beloppets lyftande optimistiskt räknat med att slutredovisningen snart skulle avgivas, kan väl anses som en förmildrande omständighet, men förfarandet kan likväl ej lämnas utan anmärkning. Vid bedömandet av vilken påföljd det skall medföra,

bör det betraktas i sammanhang med de försummelser, vartill Bjurling enligt vad jag ovan utvecklat gjort sig skyldig.

Vad Bjurling enligt det förut sagda låtit komma sig till last syntes mig, sammanlagt, innefatta tjänstefel av beskaffenhet att böra beivras. Jag uppdrog därför åt landsfogden att vid vederbörlig domstol i laga ordning anhängiggöra och utföra åtal mot Bjurling såsom rättens ombudsman för tjänstefel i ovan anmärkta hänseenden.

Rådhusrätten i Sundsvall, varest åtalet anhängiggjordes, yttrade i utslag *den 29 november 1940* följande.

Av utredningen i målet framgår, att Bjurling i sin egenskap av rättens ombudsman i Nilssons och Dahls vid rådhusrätten anhängiga konkurser *dels* i båda konkurserna försummat tillse, att vad i 58 § konkurslagen stadgas om avlämnande av bankbesked behörigen iakttagits, *dels* i Dahls konkurs underlåtit att vidtaga effektiva åtgärder i anledning av att förvaltaren Lundberg i betydande utsträckning underlåtit att hava konkursboets medel, i den mån de icke erfordrades för löpande utgifter, insatta i bank för boets räkning och *dels* i Nilssons konkurs mot stadgandet i 86 § konkurslagen uppburit arvode innan slutredovisning avgivits samt underlåtit tillhålla förvaltaren att i bank återinsätta av denne i strid mot samma stadgande uppburet arvode; och enär Bjurling sålunda gjort sig skyldig till försummelse och oförstånd i sin befattning såsom rättens ombudsman, prövar rådhusrätten rättvist döma Bjurling jämlikt 25 kap. 17 och 22 §§ strafflagen jämfört med 4 kap. 1 § samma lag att utgiva 25 dagsböter, varje dagsbot 12 kronor.

Över rådhusrättens utslag har Bjurling anfört besvär i Svea hovrätt. Målet är beroende på hovrättens prövning.

12. Försummelse av rättens ombudsman att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning. Utbetalande av arvoden till förvaltare och rättens ombudsman innan slutredovisning avgivits.

Efter granskning av vederbörande konkursdomares i Skellefteå tingslag och Skellefteå stad hit infordrade dagböcker jämte akterna till vissa däri upptagna konkurser lät jag i juli 1940 anmoda rättens ombudsman i konkurserna, advokaten Torsten Tullberg, att hit insända de kvartalsräkningar jämte bankbesked, som jämlikt 58 § konkurslagen kunde hava avlämnats i berörda konkurser.

Sedan med anledning därav Tullberg hit översänt de rörande konkurserna avlämnade kvartalsräkningarna jämte en del bankbesked, verkställdes

granskning av dessa handlingar. Därvid fann jag anledning till vissa anmärkningar, vilka upptogos i en härstädes upprättad promemoria.

Över innehållet i promemorian avgav därefter Tullberg på anmodan av mig yttrande.

Av handlingarna i ärendet framgår, bland annat, följande.

I fråga om *Aktiebolaget Ursvikens Ångsåg & Hyvleris* vid Skellefteå tingslags häradsrätt anhängiga konkurs, vilken börjat den 25 maj 1937 och ännu icke avslutats, anmärktes, under hänvisning till innehållet i 86 § konkurslagen, att under första kvartalet 1939 utbetalats arvode till Tullberg såsom rättens ombudsman med 2,000 kronor samt att förvaltarna, advokaten Alex Rehn och trävaruhandlaren C. Arw. Rehnefors, under samma kvartal uppburit förvaltararvoden med respektive 5,100 kronor och 1,800 kronor.

I sitt yttrande anförde Tullberg i denna del: Den 21 februari 1939 hade häradsrätten fastställt arvoden till Tullberg och förvaltarna. Påföljande dag hade förvaltaren Rehn telefonledes meddelat kamreraren vid Skandinaviska Bankens kontor i Skellefteå, att prövning av arvodesframställningarna skett, samt frågat, om banken ämnade överklaga rättens beslut. Kamreraren hade svarat, att intet skäl därtill förelåge. Rehn hade vidare nämnt, att det kunde dröja länge innan konkursen kunde avslutas, enär ett av allmän åklagare anhängiggjort mål mot bolagets verkställande direktör vore beroende på hovrättens prövning och sannolikt skulle gå till Kungl. Maj:t. Med hänsyn till det omfattande arbete, som Tullberg och konkursförvaltarna utfört, och då förvaltningen syntes vara i huvudsak avslutad, hade Rehn ifrågasatt, huruvida det icke vore skäligt, att arvodena omedelbart finge utbetalas. Därvid skulle banken, som tidigare i förskottsutdelning erhållit 20,000 kronor, få ytterligare omkring 7,000 kronor. Härpå hade kamreraren svarat, att banken intet hade att erinra däremot. Samtliga fordringsägare med bättre förmånsrätt än banken hade tidigare utfått de bevakade och godkända beloppen, varför banken var den ende fordringsägare, vars rätt kunde beröras av arvodesutbetalningarna. De oprioriterade fordringsägarna kunde nämligen, på grund av bankens förmånsrätt för hela sin fordran, icke påräkna någon utdelning. På grund av vad sålunda förekommit hade Tullberg ansett sig oförhindrad medgiva utbetalandet av arvodesbeloppen. Formellt sett hade ju utbetalningarna skett i strid mot föreskrifterna i 86 § konkurslagen.

Den 29 december 1937 hade fastighetsägaren *Frans August Lindström* försatts i konkurs vid Skellefteå tingslags häradsrätt. Till förvaltare hade därvid förordnats advokaten Sigurd Hedensjö. Konkursen hade avslutats den 6 april 1940 genom slututdelning.

Beträffande denna konkurs anmärktes i promemorian följande.

De av rättens ombudsman till J. O. insända kvartalsräkningarna för

tiden från konkursens början syntes vara upprättade under år 1940. Några bankbesked funnos icke bland de insända handlingarna. Konkursboets medel syntes ej hava innestått i bank för boets räkning, ehuru kvartalsräkningarna utvisade stora belopp såsom behållning. Redan den 7 december 1938 hade Tullberg uppburit arvode såsom rättens ombudsman med 550 kronor. Hedensjö hade uttagit förvaltararvode under tredje kvartalet 1939 med 1,500 kronor. Slutredovisning hade emellertid avgivits först den 30 mars 1940.

I anledning av vad sålunda anmärkts anförde Tullberg allenast följande: Kvartalsräkningar hade i vederbörlig ordning insänts av förvaltaren, men kunde någon eller några hava förkommit. Handlingarna hade därför kompletterats därutinnan vid översändandet till J. O. Några bankbesked funnes ej. Tullberg hade icke infordrat sådana, då han väl kände förvaltarens solvens. Efter konkursens avslutande hade utdelningarna i vederbörlig ordning utbetalats till borgenärerna.

Den 25 november 1935 hade *Skellefteå Spar-Kreditkasseförening u. p. a.* försatts i konkurs vid rådhusrätten i Skellefteå. Till förvaltare hade förordnats Hedensjö.

Rörande denna konkurs, vilken vid tiden för min granskning ännu icke var avslutad, anmärktes i promemorian följande.

De av rättens ombudsman hit insända kvartalsräkningarna för tiden från och med den 4 december 1935 syntes vara upprättade under år 1940. Bankbesked hade icke bifogats någon kvartalsräkning, ehuru räkningarna utvisat stor behållning. Konkursboets medel syntes icke hava innestått i bank för boets räkning. Tullberg hade, ehuru slutredovisning avgivits först den 30 juni 1940, uppburit arvode såsom rättens ombudsman redan under andra kvartalet 1937 med 1,145 kronor. Hedensjö hade uppburit förvaltararvode under första kvartalet 1938 med 2,435 kronor.

I yttrandet över promemorian i denna del anförde Tullberg: Vid sammanträde med föreningens medlemmar i oktober 1935 hade dessa beslutat, att föreningen skulle träda i konkurs. Anledningen därtill hade varit att, sedan två medlemmar efter processer, förda av Hedensjö, fått sig tilldömda vissa belopp, det visat sig att föreningen saknade medel till gäldande av beloppen. Redan vid detta sammanträde hade ansetts, att talan skulle föras mot föreningens styrelse om ansvar och skadestånd. Sedan föreningen trätt i konkurs, hade Hedensjö erhållit fullmakter från praktiskt taget samtliga borgenärer dels att utföra talan mot styrelsen och dels att lyfta borgenärerna tillkommande utdelningar. Förutsättningen hade varit, att kostnaderna för dels ovannämnda processer och dels skadeståndstalan mot styrelsen icke i någon mån skulle drabba uppdragsgivarna utöver vad de kunde erhålla i utdelning i konkursen. Processen mot styrelsen hade i februari 1936 anhängiggjorts vid rådhusrätten, som genom utslag den 23 november 1937

bifallit medlemmarnas talan och utdömt visst skadestånd. Sedermera hade hovrätten genom utslag den 5 december 1938 och Kungl. Maj:t genom utslag den 14 maj 1940 ogillat medlemmarnas talan. Konkursen hade i början av andra kvartalet 1936 varit färdig att avslutas. Att så ej skett hade berott på att konkursen ansetts böra fortfara tills ovannämnda skadeståndstalan slutligen avgjorts. I händelse av denna talans ogillande hade nämligen konkursboet kunnat föra klandertalan rörande styrelsens förvaltning under år 1935, vilket kunnat medföra att en mindre del av det fordrade skadeståndet blivit utdömd. En sådan talan hade emellertid under våren 1940 blivit meningslös, då den ekonomiskt vederhäftige styrelseledamoten kommit på obestånd. På grund av sina fullmakter hade förvaltaren Hedensjö för bestridande av rättegångskostnaderna lyft hans huvudmän tillkommande utdelningar. Detta skulle givetvis rätteligen hava skett genom upprättande av utdelningsförslag i konkursen. I kassaredogörelsen hade lyftandet av borgenärernas tillgodohavanden bort intagas, i vilket fall rapporterna ej skulle hava utvisat något nämnvärt kvarvarande saldo. På grund av att förvaltaren samtidigt var borgenärernas ombud, hade detta icke kommit att ske. Efter konkursens avslutande hade utdelningarna i vederbörlig ordning utbetalats till borgenärerna genom redovisning av förvaltaren till hans huvudmän. Det utdelningsbelopp, som tillkommit andra än förvaltarens huvudmän, hade utgjort 482 kronor. Kvartalsredogörelser hade i vederbörlig ordning avlämnats till och med år 1936, efter vilken tid Tullberg på grund av ovan anförda förhållanden icke funnit anledning fordra sådana för varje kvartal. Då konkursförvaltningen med hänsyn till det förhållandet, att förvaltaren var ombud för samtliga borgenärer, faktiskt upphört i juli 1936, hade Tullberg ansett hinder ej föreligga för utbetalandet av arvodena.

Vid yttrandet var fogat ett den 6 november 1940 av Skandinaviska Bankens kontor i Skellefteå utfärdat besked rörande konkursboets checkräkningskonto för tiden den 5 december 1935—den 30 juni 1936, utvisande sistnämnda dag ett saldo konkursboet tillgodo av 6,670 kronor 59 öre.

I en till landsfogden i Västerbottens län avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Av utredningen i ärendet synes framgå, att förvaltaren i Lindströms konkurs, som pågått mer än två år, helt och hållet åsidosatt den i 58 § konkurslagen stadgade skyldigheten för förvaltare att hava konkursbos medel insatta i bank för boets räkning. De medel, som förvaltaren i Lindströms konkurs alltså obehörigen innehållit, hava uppgått till ingalunda obetydliga belopp. En längre tid har behållningen överstigit 6,000 kronor. Vad angår föreningens konkurs torde förvaltaren endast under tiden december 1935—

juni 1936 hava haft en del av boets medel insatta i bank för boets räkning. Under den tid av fyra år, som konkursen därefter pågått, synes hela behållningen, vilken med inräknande av vissa för tidigt uppburna arvodesbelopp belöpt sig till 12,000 à 13,000 kronor, hava innehållits av förvaltaren. Vad till försvar härför anförts finner jag icke förtjäna avseende.

Då det jämlikt 59 § konkurslagen ålegat Tullberg såsom rättens ombudsman att hålla noggrann uppsikt över förvaltningen, hade det varit Tullbergs plikt att allvarligen förehålla förvaltaren det lagstridiga i hans handlande under uppmaning tillika att omedelbart för konkursboens räkning i bank insätta de medel, som förvaltaren obehörigen innehållit, ävensom att erlägga för sådant fall föreskriven straffränta efter åtta procent. Anmaningen hade bort åtföljas av en förklaring att Tullberg, därest tillsägelsen icke efterföljdes, komme att anmäla förhållandet för konkursdomaren. Tullberg har emellertid icke uppfyllt sin plikt härutinnan utan vill det snarare synas, som om förvaltarens påtalade handlande fått ske med Tullbergs goda minne. I varje fall har Tullberg icke ingripit för åstadkommande av rättelse. Det kan anmärkas att den straffränta, som förvaltaren Hedensjö rätteligen skolat erlägga, torde belöpa sig till 4,000 à 5,000 kronor. De stränga bestämmelserna i 58 § konkurslagen visa huru viktigt lagstiftarna ansett det vara, att konkursbos medel hållas avskilda från förvaltarens egna eller andra av honom omhänderhavda medel.

Vidare har Tullberg eftersatt sin plikt som rättens ombudsman i det han underlåtit tillse, att förvaltaren i föreningens konkurs avlämnade kvartalsräkningar för tiden efter år 1936. I anledning av Tullbergs uppgift, att konkursen redan i början av andra kvartalet 1936 varit färdig att avslutas och att konkursförvaltningen faktiskt upphört i juli 1936, vill jag framhålla att, oavsett huru härmed må hava förhållit sig, kvartalsräkningar skulle hava avlämnats ända till dess konkursen verkligen blivit avslutad. Det må för övrigt anmärkas, att så sent som år 1938 auktionsmedel till ett belopp av 1,427 kronor 50 öre influtit till boet, enligt vad av redovisningen framgår.

Slutligen är i ärendet upplyst, att i samtliga ifrågavarande konkurser förvaltarna uppburit sina arvoden långt innan rätt därtill förelegat jämlikt 86 § konkurslagen. Tullberg har icke sin plikt likmätigt inskridit mot förvaltarna i anledning härav, vilket icke förvånar, när man finner att Tullberg själv i alla tre konkurserna i förtid uttagit arvode såsom rättens ombudsman. Det rör sig här om jämförelsevis stora belopp och långa tidsperioder. De sammanlagda arvodena uppgå i bolagets konkurs till 8,900 kronor, i Lindströms konkurs till 2,050 kronor och i föreningens konkurs till 3,580 kronor. Tullberg har icke kunnat förebära något giltigt skäl för åsidosättandet av lagens klara och välmotiverade bestämmelse i förevarande avseende. Rätteligen borde vederbörande förvaltare fått erlägga straffränta å de i förtid uppburna arvodesbeloppen.

Då Tullberg genom vad han enligt det ovan sagda låtit komma sig till last gjort sig skyldig till åtalbart tjänstefel, uppdrog jag åt landsfogden att vid vederbörlig domstol i laga ordning anhängiggöra och utföra åtal mot Tullberg. Med hänsyn till att Tullberg gjort sig skyldig till grov försummelse av sin plikt att hålla noggrann uppsikt över förvaltningen i konkurserna och då vad han låtit komma sig till last i visst avseende medfört ekonomisk fördel för honom, borde landsfogden hemställa, att domstolen måtte utmäta ett kännbart bötesstraff.

Rådhusrätten i Skellefteå, varest åtalet anhängiggjordes, yttrade i utslag *den 9 december 1940* följande.

Enär i målet är utrett, att Tullberg under de sistförflutna fem åren före åtalets anhängiggörande i de uti J. O:s skrivelse till landsfogden närmare angivna avseenden gjort sig skyldig till vårdslöshet och försummelse i sin befattning såsom rättens ombudsman i de uti samma skrivelse omförmälda konkurser, prövar rådhusrätten lagligt döma Tullberg, jämlikt 25 kap. 17 och 22 §§ strafflagen, jämfört med 4 kap. 1 § samma lag, för vad han sålunda låtit sig komma till last, att utgiva 35 dagsböter, envar om 15 kronor.

13. Bristande tillsyn av rättens ombudsman över konkursbos medelsförvaltning. Underlåtenhet att avgiva utlåtande över förvaltares slutredovisning m. m.

Vid granskning av konkursdomarens i Söderhamn hit infordrade dagbok jämte akterna och andra handlingar till vissa däri upptagna konkurser gjordes i härstädes upprättade promemorior vissa anmärkningar i fråga om dessa konkurser.

Över innehållet i en av promemoriorna, som avsåg flottningsförmannen Nils Olssons, handlanden Gustaf Adolf Olssons och dödsboets efter stadsfiskalen Pehr Adam Wærnmark konkurser, avgav stadsfogden, numera rådmannen i Söderhamn Niels Nielsen, vilken varit rättens ombudsman i dessa tre konkurser, på anmodan av mig yttrande.

Av handlingarna i ärendet framgår följande.

Den 27 juni 1936 hade *Nils Olsson* försatts i konkurs. Konkursen, i vilken advokaten Bertil Fröberg varit förvaltare, hade avslutats den 12 september 1938 genom framläggande av förslag till slututdelning.

I promemorian anmärktes beträffande denna konkurs bland annat följande.

Berättelse enligt 56 § konkurslagen för senare halvåret 1936, dagtecknad den 10 januari 1937, hade av rättens ombudsman överlämnats till konkursdomaren först den 1 mars 1937. Berättelser för första och andra halvåret

1937 samt första halvåret 1938 saknades. Däremot fanns en förklaring av rättens ombudsman till konkursdomaren den 3 mars 1938. Konkursen syntes hava kunnat avslutas redan år 1937. Det oaktat hade ej rättens ombudsman till konkursdomaren anmält förvaltarens försummelse. Förteckning enligt 102 § konkurslagen syntes icke hava avlämnats till konkursdomaren, liksom ej heller protokoll över förlikningssammanträde. Konkursboets medel hade icke innestått i bank för boets räkning, men något ingripande från rättens ombudsman i anledning härav hade dock icke skett. Tidningar, innehållande kungörelse om slutredovisningen och utdelningsförslaget, syntes icke hava tillställts konkursdomaren. Rättens ombudsman hade icke avgivit utlåtande över slutredovisningen.

I sitt yttrande anförde Nielsen, att berättelsen enligt 56 § konkurslagen för senare halvåret 1936 säkerligen blivit inom föreskriven tid upprättad, ehuru den sedermera av förbiseende blivit till konkursdomaren ingiven först den 1 mars 1937. Övriga berättelser enligt samma lagrum hade förvaltaren tyvärr ej avgivit inom föreskriven tid. Nielsen hade muntligen påpekat förhållandet för konkursdomaren. Det ägde sin riktighet, att konkursen kunnat avslutas tidigare än som skett. Nielsen hade också upprepade gånger såväl muntligen som skriftligen förehållit förvaltaren hans åligganden i fråga om konkursernas avslutande, liksom tidigare skett jämväl rörande berättelser m. m. Muntligen hade Nielsen också hänvänt sig till konkursdomaren och därvid påtalat förvaltarens dröjsmål. Någon formlig anmälan hade dock ej skett. Av för Nielsen tillgängliga handlingar kunde han tyvärr ej inhämta, när förteckningen enligt 102 § konkurslagen och protokoll över förlikningssammanträde avlämnats till konkursdomaren. Med hänsyn till den förhållandevis ringa omfattningen av medelsförvaltningen hade medlens insättande i bank ej ansetts påkallat. Kungörelse om slutredovisning hade varit införd i Post- och Inrikes Tidningar samt Söderhamns Tidning. Det vore slutligen riktigt att, ehuru granskning av redovisningen skett, någon anteckning därom ej gjorts å densamma.

Den 18 december 1937 hade *Gustaf Adolf Olsson* med firma Olssons Speceriaffär G. A. Olsson försatts i konkurs, i vilken Fröberg förordnats till förvaltare. Konkursen hade upphört den 29 december 1939 genom framläggande av förslag till slututdelning.

Beträffande denna konkurs antecknades i promemorian, bland annat, att berättelser enligt 56 § konkurslagen och förteckning enligt 102 § samma lag syntes icke hava avlämnats till konkursdomaren. Vidare syntes konkursens avslutande hava i onödan fördröjts. Av kvartalsrapporterna framginge, att efter andra kvartalet 1938 några medel icke influtit och inga utgifter förekommit. Ändock hade konkursen icke upphört förrän den 29 december 1939. Boets medel hade icke innestått i bank för boets räkning. Något exemplar av Post- och Inrikes Tidningar fanns ej i akten.

Rättens ombudsman syntes icke hava avgivit utlåtande över slutredovisningen.

Nielsen anförde rörande denna konkurs, att förvaltaren trots upprepade påstötningar ej kunnat förmås att till Nielsen inkomma med berättelser enligt 56 § konkurslagen. Av handlingarna kunde Nielsen numera ej finna, om och i så fall när förteckning enligt 102 § konkurslagen ingivits till konkursdomaren. Nielsen medgåve oförbehållsamt, att konkursen kunnat avslutas tidigare än som skett. Vid upprepade tillfällen hade Nielsen också förehållit förvaltaren hans åligganden i fråga om avslutandet. Med hänsyn till den förhållandevis ringa omfattningen av medelsförvaltningen hade medlens insättande i bank ej ansetts påkallat. Kungörelse om utdelningsförslaget och slutredovisningen hade införts i Söderhamns Tidning, varemot, såsom Nielsen först numera funnit, sådan kungörelse förmodligen ej blivit införd i Post- och Inrikes Tidningar. Detta hade berott därpå, att Söderhamns Tidning beklagligtvis syntes hava i detta enstaka fall försummat att till Post- och Inrikes Tidningars expedition enligt allmän, sedan åratal tillbaka vedertagen praxis vidarebefordra kungörelsen. Det vore riktigt att, ehuru granskning skett, någon anteckning därom ej gjorts å redovisningen.

Den 8 december 1936 hade *dödsboet efter Wærnmark* blivit försatt i konkurs, varvid Fröberg förordnats till förvaltare. Konkursen hade avslutats den 24 september 1938 genom framläggande av förslag till slututdelning.

I promemorian anmärktes beträffande denna konkurs bland annat följande.

Halvårsberättelser för år 1937 hade av förvaltaren ingivits till konkursdomaren först den 14 april 1938, sedan konkursdomaren den 25 februari 1938 förelagt rättens ombudsman och förvaltaren att inkomma med förklaring, varför konkursen ännu icke avslutats. Rättens ombudsman syntes icke hava granskat de sålunda avgivna berättelserna, som ingivits av förvaltaren direkt till konkursdomaren. Berättelse för första halvåret 1938 saknades. Av rättens ombudsmans i anledning av föreläggandet avgivna förklaring syntes framgå, att konkursens avslutande i onödan fördröjts. Den 14 april 1938 hade utlovats ett snabbt avslutande av konkursen. Arvodesfrågan hade sedan behandlats av rådhusrätten den 2 maj, men konkursen hade ej avslutats förrän den 24 september. Några tidningsexemplar, innehållande kungörelse om konkursens avslutande, syntes icke hava ingivits till konkursdomaren. Konkursboets medel hade icke innestått i bank för boets räkning.

I sitt yttrande vitsordade Nielsen, att berättelserna enligt 56 § konkurslagen ej ingivits i behörig tid. Nielsen hade emellertid vid upprepade tillfällen förehållit förvaltaren dennes försumlighet. Då berättelserna änt-

ligen avgivits, hade detta ej skett till Nielsen utan direkt till konkursdomaren, vilket i sin tur beklagligtvis medfört, att de ej blivit granskade av Nielsen. Konkursen hade kunnat avslutas tidigare än som skett. Emellertid hade Nielsen upprepade gånger såväl muntligen som ock brevledes förehållit förvaltaren hans åligganden i fråga om konkursens avslutande. Någon formlig anmälan om saken hade ej gjorts till konkursdomaren, till vilken Nielsen dock muntligen hänvänt sig. Kungörelse om konkursens avslutande hade varit införd i Post- och Inrikes Tidningar ävensom i Söderhamns Tidning.

I yttrandet anförde Nielsen slutligen: Beträffande de anmärkningar, som Nielsen icke upptagit till särskilt besvarande, ville han oförbehållsamt medgiva, att konkurslagens föreskrifter icke länt till efterrättelse. Emellertid hade detta ingalunda skett, så att säga, i berått mod utan förekommit endast såsom följd av en, som Nielsen nu förstode, i åtskilliga hänseenden felaktig, slentrianmässigt följd praxis. På grund därav och då, såvitt Nielsen funnit, någon skada ej åsamkats genom vad sålunda påtalats, anhölle Nielsen att J. O. måtte finna saken ej vara av beskaffenhet att föranleda åtal. Såsom rådman vore Nielsen förhindrad att framdeles åtaga sig uppdrag såsom rättens ombudsman i konkurs.

Sedan jag tillika anmodat konkursdomaren, borgmästaren Axel Bäckman, att inkomma med yttrande rörande de i promemoriorna upptagna anmärkningarna, anförde Bäckman i avgivet yttrande bland annat följande.

En översyn av konkurserna och vad i dem förekommit gåve vid handen, att de borde hava kunnat avslutas tidigare. Detta vore givetvis en omständighet, som i första hand låge de olika konkursförvaltningarna till last. Beträffande sammansättningen av konkursförvaltningarna kunde man av vad som förekommit sluta sig till, att de som förordnats till rättens ombudsman eller förvaltare mestadels icke varit väl skickade för sina uppgifter. Till denna uppfattning hade Bäckman givetvis själv så småningom kommit. Att en konkurs pågått för länge kunde läggas en konkursdomare till last endast under den förutsättningen, att hans övervakning härutinnan varit obefintlig eller alltför passiv. Bäckmans övervakning av konkurserna hade däremot varit idelig och trägen. Detta hade gällt i så gott som samtliga avseenden, men det beklagliga vore, att resultaten av alla muntliga och även protokollförda föreläggande icke blivit så goda som önskvärt varit. Att Bäckman icke låtit konkurserna "få sköta sig själva" framginge med all tydlighet av Bäckmans den 25 februari 1938 gjorda föreläggande i Wærnmarks, Sandströms och Nils Olssons konkurser. Såväl före som efter dessa protokollförda föreläggande hade Bäckman givit både rättens ombudsman och förvaltaren i konkurserna tätt återkommande anmaningar. Dessa anmaningar hade innefattat erinringar om angelägenheten av att på-

skynda konkursarbetet, men de hade även automatiskt kommit efter uteblivna berättelser jämlikt 55 eller 56 § konkurslagen, förteckningar jämlikt 102 §, protokoll vid förlikningssammanträden m. m., som i viss omfattning över huvud icke inkommit. För sent inkomna sådana handlingar hade inkommit först efter anmaningar. Denna Bäckmans skildring av sitt arbete med konkurserna finge icke på något sätt anses överdriven.

Vid bedömandet av frågan, huruvida konkursdomaren i föreliggande fall bort företaga åtgärder för entledigande av såväl rättens ombudsman som förvaltaren eller förvaltarna i konkurserna, ville Bäckman framhålla följande. Då man efter konkursernas avslutande kunde överblicka, huru ifrågakomna personer utfört eller mången gång icke utfört vad som ålegat dem, komme man lätt till det resultatet, att de borde entledigats. Men om man försatte sig i konkursdomarens ställning vid ettvart tillfälle, då en konkurs eller en detalj i densamma tagit konkursdomarens uppmärksamhet i anspråk, bleve resultatet kanske ett annat. Regelmässigt hade då de egentliga bestyren — upprättande av boupptecknigen, realisationen av tillgångarna o. s. v. — förts till slut och att i ett sådant läge tillsätta en helt ny konkursförvaltning kunde icke alltid vara ägnat att leda till ett snabbare avslutande av konkursen. Under alla omständigheter hade Bäckman givetvis i de fall, varom här vore fråga, vid anmaningarna erhållit löfte om "bot och bättring" och som Bäckman då skymtat en möjlighet till att nå ett slut på konkurserna, hade Bäckman förfarit på det angivna sättet.

Beträffande de särskilda anmärkningarna påpekade Bäckman bland annat, att å slutredovisningen i Nils Olssons konkurs funnes en den 10 september 1938 av Nielsen gjord påskrift att redovisningen granskats.

På därom gjord förfrågan uppgav sedermera Bäckman, att förteckningar enligt 102 § konkurslagen i Nils Olssons och Gustaf Adolf Olssons konkurser samt protokoll över förlikningssammanträde i Nils Olssons konkurs icke inkommit till konkursdomaren.

I en till landsfogden i Gävleborgs län avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Av vad i ärendet förekommit framgår, att förvaltaren uti ifrågavarande tre konkurser i stor utsträckning dröjt med eller helt och hållet underlåtit att till Nielsen såsom rättens ombudsman avgiva berättelser enligt 56 § konkurslagen ävensom att till följd av förvaltarens försumlighet konkursernas avslutande i onödan fördröjts. Nielsen har uppgivit, att han anmodat förvaltaren att avlämna berättelser och påskynda konkursernas avslutande samt att han, då dessa anmaningar icke efterkommits, muntligen

hänvänt sig till konkursdomaren. Det torde visserligen kunna läggas Nielsen till last, att hans anmaningar till förvaltaren, i den mån de förekommit, icke varit nog energiska och att han icke hos konkursdomaren påyrkat, att förvaltaren skulle skiljas från sitt uppdrag. Då emellertid enligt vad Nielsen visste konkursdomaren hade kännedom om förvaltarens försummelser i nu berörda avseenden och genom upprepade anmaningar sökte förmå förvaltaren att fullgöra sin skyldighet, finner jag det förhållandet, att Nielsen ej ingripit mera energiskt än som skett, icke skäligen böra för Nielsen medföra ansvar för tjänstefel. Jag erinrar härvid om att Nielsen icke som konkursdomaren haft möjlighet att skilja förvaltaren från hans befattning.

Vidkommande saken i övrigt är utrett, att Nielsen gjort sig skyldig till försummelse därutinnan, att han icke tillsett att konkursboens penningmedel mot ränta hållits insatta i bank å särskilda räkningar för boen. Nielsens uttalade mening, att medlen i Nils Olssons och Gustaf Adolf Olssons konkurser varit så obetydliga, att tillämpning av stadgandet i 58 § konkurslagen om insättning i bank icke varit påkallad, synes ej förtjäna avseende, särskilt i betraktande av att konkurserna pågått i åratal efter det medlen tillförts boen. Berörda stadgande har uppenbarligen icke tillkommit enbart för att tillförsäkra ett konkursbo ränteavkastning å boets medel utan även och framför allt för att åstadkomma ett avskiljande av dessa medel från andra av förvaltaren omhänderhavda medel. Beträffande dödsboets efter Wærnmark konkurs hava under lång tid boets medel uppgått till omkring 2,000 kronor. Att dessa medel bort göras räntebärande i bank är uppenbart, och har Nielsen icke kunnat förebära något som helst skäl för att så icke skett. Att Nielsen, som jämlikt 59 § konkurslagen varit pliktig att hålla noggrann uppsikt över förvaltningen, uraktlåtit att i nu berörda avseende ingripa mot förvaltaren är icke ägnat att väcka förvåning. Av handlingarna i ett av mig nyligen behandlat ärende har nämligen framgått, att Nielsen själv såsom förvaltare i en konkurs obehörigen innehållit boets medel, ett förhållande som föranlett åtal mot rättens ombudsman i konkursen, enär han försummat att öva erforderlig tillsyn över Nielsen i detta avseende.

Vidare är i ärendet upplyst, att Nielsen försummat att till konkursdomaren överlämna förteckningar enligt 102 § konkurslagen över borgenärerna i Nils Olssons och Gustaf Adolf Olssons konkurser ävensom protokoll över förlikningssammanträde i den förres konkurs (108 § konkurslagen). Nielsen har därjämte i Gustaf Adolf Olssons konkurs underlåtit att, på sätt i 189 § konkurslagen stadgas, avgiva utlåtande över den av förvaltaren avgivna slutredovisningen.

Beträffande samtliga konkurserna har Nielsen vidare underlåtit att behörigen fullgöra skyldigheten att till konkursdomaren avlämna exemplar

av de tidningar, i vilka kungörelse angående framläggande av utdelningsförslag varit införd. Såsom av Nielsens yttrande framgår har numera befunnits, att rörande Gustaf Adolf Olssons konkurs kungörelse förmodligen icke blivit införd i Post- och Inrikes Tidningar utan allenast i ortstidning, ett förhållande som knappast kunnat inträffa, om Nielsen städse noggrant iakttagit bestämmelsen i 129 § konkurslagen om insändande till konkursdomaren av exemplar av de tidningar, i vilka kungörelse av ifrågavarande art varit införd.

Vad Nielsen såsom rättens ombudsman enligt det ovan anförda låtit komma sig till last i fråga om bristande tillsyn över medelsförvaltningen och underlåtenhet dels att tillställa konkursdomaren förteckningar enligt 102 § konkurslagen, protokoll över förlikningssammanträde ävensom tidningar, dels ock att avgiva utlåtande över slutredovisning syntes, betraktat i ett sammanhang, innefatta sådan försumlighet, att den icke borde undgå beivran. Jag uppdrog därför åt landsfogden att vid vederbörlig domstol i laga ordning anhängiggöra och utföra åtal mot Nielsen för tjänstefel i omförmälda hänseenden.

Rådhusrätten i Söderhamn, varest åtalet anhängiggjordes, yttrade i utslag *den 10 december 1940* följande.

I målet är utrett, att Nielsen i egenskap av rättens ombudsman i Nils Olssons från den 27 juni 1936 till den 12 september 1938, Gustaf Adolf Olssons från den 18 december 1937 till den 29 december 1939 och dödsboets efter Wærnmark från den 8 december 1936 till den 24 september 1938 vid rådhusrätten anhängiga konkurser gjort sig skyldig till underlåtenhet i följande avseenden. Nielsen har till en början underlåtit tillse, att konkursboens penningmedel mot ränta hållits insatta i bank å särskilda räkningar för boen, och sålunda brustit i den honom jämlikt 59 § konkurslagen åvilande skyldigheten att hålla noggrann uppsikt över konkursförvaltningen. Vidare har Nielsen underlåtit dels att till konkursdomaren överlämna förteckningar enligt 102 § konkurslagen över borgenärerna i Nils Olssons och Gustaf Adolf Olssons konkurser samt protokoll över förlikningssammanträde i den förres konkurs, dels ock att, på sätt i 189 § konkurslagen stadgas, avgiva utlåtande över den av förvaltaren i Gustaf Adolf Olssons konkurs avgivna slutredovisningen. Slutligen har Nielsen beträffande samtliga konkurserna underlåtit att behörigen fullgöra skyldigheten att till konkursdomaren avlämna de tidningsexemplar, i vilka kungörelse angående framläggande av utdelningsförslag varit införd. Då enligt vad sålunda blivit utrett Nielsen i angivna egenskap måste anses hava gjort sig skyldig till försummelse i tjänsten, prövar rådhusrätten, jämlikt 25 kap. 17

och 22 §§ strafflagen jämfört med 4 kap. 1 § samma lag, rättvist döma Nielsen att härför gälda 20 dagsböter å 10 kronor.

Rådhusrättens utslag har vunnit laga kraft.

14. Försummelse av rättens ombudsman i konkurser att införskaffa och till konkursdomaren överlämna förvaltarberättelser. Dröjsmål med överlämnande till konkursdomaren av förslag till slututdelning m. m.

Sedan jag av rättsstatistiska uppgifter funnit, att åtskilliga vid rådhusrätten i Ronneby för flera år sedan anhängiggjorda konkurser ännu icke avslutats, lät jag den 25 juni 1940 från konkursdomaren därstädes infordra konkursdagboken jämte akterna till vissa däri upptagna konkurser. Vid därefter företagen granskning av dessa handlingar inhämtade jag bland annat följande.

Den 16 mars 1936 hade smedmästaren *Albin Möller* försatts i konkurs (nr 1/1936). Konkursen hade upphört den 30 mars 1937, men slutredovisning hade överlämnats av rättens ombudsman till konkursdomaren först den 30 januari 1939 och utdelningsförslag först den 3 juli 1940. Berättelser enligt 56 § konkurslagen hade icke inkommit till konkursdomaren.

Den 16 april 1936 hade *dödsboet efter disponenten Albert Bergman* försatts i konkurs (nr 4/1936), som upphört den 26 april 1937. Slutredovisning och utdelningsförslag hade emellertid inkommit till konkursdomaren först den 26 juni 1940. Rättsstatistisk uppgift hade inkommit först den 3 juli 1940.

Den 7 april 1937 hade trädgårdsmästaren *Gustaf Hartvig Ahlborg* försatts i konkurs (nr 1/1937), som upphört den 19 april 1938. Slutredovisning och utdelningsförslag samt rättsstatistisk uppgift hade emellertid inkommit till konkursdomaren först den 30 januari 1939. Någon berättelse enligt 56 § konkurslagen hade icke inkommit till konkursdomaren.

I förre poliskonstapeln *Karl Uno Hullbergs* den 18 september 1937 började och den 7 oktober 1938 avslutade konkurs (nr 2/1937) hade slutredovisning och utdelningsförslag samt rättsstatistisk uppgift tillställts konkursdomaren först den 30 januari 1939. Någon berättelse enligt 56 § konkurslagen hade icke inkommit.

Den 9 mars 1938 hade toffelmakaren *Hjalmar Nilsson* försatts i konkurs (nr 2/1938), som upphört den 15 november 1939. Slutredovisning och utdelningsförslag hade inkommit till konkursdomaren först den 5 december samma år. Slutredovisningen, som jämväl innehöll utdelningsförslag, var dagtecknad den 11 april 1939. Kungörelse om dess framläggande hade

emellertid ej utfärdats förrän den 11 november 1939. Den 15 september 1938 hade förvaltaren överlämnat arvodesräkning till rättens ombudsman, men först den 23 december 1938 hade denne ingivit räkningen jämte arvodesräkning för egen del till konkursdomaren. Berättelse enligt 56 § konkurslagen fanns allenast för första halvåret 1938. Protokoll över förlikningssammanträde hade ej tillställts konkursdomaren.

Den 30 april 1938 hade handlanden *Egron Karlsson* försatts i konkurs (nr 3/1938). Denna hade upphört den 15 november 1939, men slutredovisning och utdelningsförslag hade inkommit till konkursdomaren först den 5 december samma år. Berättelse enligt 56 § konkurslagen för andra halvåret 1938 hade icke inkommit till konkursdomaren förrän den 3 juli 1940. Protokoll över förlikningssammanträde hade icke tillställts konkursdomaren. Den 22 mars 1939 hade konkursdomaren överlämnat förvaltarens arvodesräkningar till rättens ombudsman för yttrande. Först den 24 augusti hade ombudsmannen återställt räkningarna med påskrift, att de granskats utan anmärkning. Samtidigt hade ombudsmannen ingivit arvodesräkning för egen del.

Ronneby Teateraktiebolag hade den 22 december 1938 försatts i konkurs (nr 4/1938), vilken vid tiden för min granskning ännu icke var avslutad. Den avslutades den 1 augusti 1940. I berättelse den 14 juli 1939 hade förvaltaren meddelat att, så snart arvoden i konkursen fastställts, densamma kunde avslutas. Först den 10 november 1939 hade rättens ombudsman till konkursdomaren ingivit förvaltarens och sin egen arvodesräkning, dagtecknade respektive den 14 juli och den 9 november samma år.

I byggmästaren *Georg Olssons* konkurs (nr 5/1938), som börjat den 30 december 1938 och avslutats den 23 mars 1940, hade utdelningsförslag från rättens ombudsman inkommit till konkursdomaren först den 26 juni 1940. Berättelse enligt 56 § konkurslagen för andra halvåret 1939 hade icke inkommit.

Den 3 juni 1939 hade handlanden *Robert Nilsson* försatts i konkurs (nr 3/1939), vilken avslutats den 23 mars 1940 genom framläggande av slutredovisning. Först den 26 juni 1940 hade rättens ombudsman till konkursdomaren ingivit tidningar med däri införd kungörelse om slutredovisningens framläggande. Själva slutredovisningen hade inkommit först den 4 juli.

I handlanden *Axel Gottfrid Anderssons* den 22 juli 1939 började konkurs (nr 4/1939) hade förvaltaren den 27 februari 1940 till konkursdomaren ingivit arvodesräkning. Denna hade påföljande dag remitterats till rättens ombudsman för skyndsamt yttrande. Först den 10 juni hade emellertid ombudsmannen inkommit med det begärda yttrandet.

Den 3 oktober 1928 respektive den 9 januari 1930 hade handlanden *Olof Håkansson* och *dödsboet efter bokhandlaren Gustaf Berling* försatts i kon-

kurs. I dessa konkurser, beträffande vilka meddelats att akterna icke kunnat återfinnas i rådhusrättens arkiv, hade rättens ombudsman först den 13 juli 1940 ingivit slutredovisning till konkursdomaren.

Ovanberörda anmärkningar upptogos i en rörande den verkställda granskningen upprättad promemoria, vari jämväl anmärktes att icke i någon av de ovannämnda konkurser, vilka upphört, rättens ombudsman avgivit utlåtande över förvaltarens slutredovisning såsom i 189 § tredje stycket konkurslagen föreskrives.

Sedan jag med överlämnande av den upprättade promemorian genom resolution den 17 juli 1940 anmodat stadsfiskalen Knut Norrman såsom rättens ombudsman i ovan omförmälda konkurser att till mig inkomma med förklaring, anförde Norrman i ett den 8 augusti 1940 avgivet yttrande följande.

Konkursdomarens och Norrmans tjänstelokaler vore inrymda i samma byggnad. Norrman och konkursdomaren vore fördenskull dagligen i personlig förbindelse med varandra och i den mån Norrman icke skriftligen underrättat konkursdomaren om konkursärendenas behandling och avveckling hade konkursdomaren muntligen erhållit upplysning därom. Samtliga slutredovisningar och utdelningsförslag hade vederbörligen kungjorts. Då i vissa fall berättelse enligt 56 § konkurslagen eller slutredovisning och utdelningsförslag icke skriftligen överlämnats till konkursdomaren, hade dock denne, som ovan anförts, muntligen underrättats om ärendenas fortgång. Någon borgenär eller konkursgäldenär hade icke lidit ekonomisk skada och ej heller hade någon konkursgäldenär gått förlustig sina medborgerliga rättigheter. Den ende gäldenär, som i sistnämnda hänseende skulle kunna ifrågakomma, vore Håkansson, vilken emellertid redan den 31 oktober 1930 uttagit flyttningsbetyg från Ronneby till Landskrona, där han sålunda erhållit rösträtt. De abnorma förhållanden, som under sista året förorsakat ökat arbete för Norrman i olika hänseenden, hade bidragit till att i vissa fall något dröjsmål förekommit. Samtliga dessa dröjsmål hade emellertid endast varit av formell natur och utan reell betydelse. Då vrång avsikt icke i något fall förelegat och personlig eller ekonomisk skada i intet fall tillskyndats någon, hemställde Norrman, att J. O. måtte låta bero vid vad i saken förekommit.

T. f. borgmästaren Bror Johannesson, vilken under vakans förvaltat borgmästarämbetet i Ronneby under tiden den 28 januari—den 31 december 1936 samt från och med den 1 januari 1938, avgav på min anmodan yttrande, såvitt de i promemorian framställda anmärkningarna hade avseende å honom såsom konkursdomare. I yttrandet anförde Johannesson bland annat följande.

Under åren 1936 och 1938 hade Johannesson icke vidtagit några särskilda åtgärder för att från rättens ombudsman i förevarande konkurser, Norrman, få in berättelser jämlikt 56 § konkurslagen. Under år 1939 hade Johannesson emellertid tillsagt Norrman att avlämna sådana berättelser. Norrman hade då uppgivit, att berättelser inkommit från förvaltaren men att Norrman icke tidigare brukat överlämna dem till konkursdomaren. Under förra hälften av 1939 hade Norrman allvarligen tillhållits att efter granskning inkomma med berättelserna. Då i juli 1939 tiden, inom vilken rättens ombudsman hade att ingiva berättelserna, utgått, hade Norrman ånyo erhållit upprepade tillsägelser. Samma hade förhållandet varit, då berättelserna för senare halvåret 1939 skolat vara konkursdomaren tillhanda. Norrman hade i fråga om rättens ombudsmans skyldighet att till konkursdomaren ingiva halvårsberättelser uppgivit, att vid dåvarande J. O:s inspektion av rådhusrätten under år 1930 påtalats, att denna skyldighet icke brukat fullgöras. Enligt Norrmans uppgifter hade han vid inspektionstillfället blivit tillsagd att omedelbart ingiva till honom inkomna berättelser, vilket han också gjort. Trots detta hade Norrman även efter nämnda inspektion i allmänhet icke fullgjort sin skyldighet i ifrågavarande hänseende. Vidkommande Norrmans ofta mycket långa dröjsmål med avgivande av yttranden över förvaltarnas arvodesräkningar, varigenom vissa konkursers avslutande i onödan fördröjts, hade Johannesson även i detta hänseende tillsagt Norrman att påskynda behandlingen av ärendena. Sådana tillsägelser hade ofta måst givas Norrman dagligen, ja, i flera fall hade Johannesson mera än en gång om dagen påmint Norrman om att arvodesräkningarna snarast möjligt borde komma under rättens prövning. Det anförda gåve vid handen, att Johannesson själv icke varit nöjd med det sätt, på vilket Norrman utövat sin befattning som rättens ombudsman i konkurser vid rådhusrätten. Enligt anteckningar i konkursdagboken hade Norrman, som varit stadsfiskal och stadsfogde i staden från den 1 mars 1927, alltsedan den 28 i samma månad förordnats till rättens ombudsman i samtliga konkurser vid rådhusrätten med undantag av en.

Johannesson meddelade, att protokoll över förlikningssammanträden i Hjalmar Nilssons och Karlssons konkurser, i vilka förlikning i alla tvistiga frågor träffats, ingivits till konkursdomaren först sedan J. O. rekvirerat konkursakterna. Beträffande Håkanssons konkurs och urarvakonkursen efter Berling upplyste Johannesson, att rättens ombudsman i Ronneby Posten för den 27 juli 1940 och i Post- och Inrikes Tidningar för den 29 i samma månad låtit införa kungörelse, att redovisningshandlingarna komme att hållas tillgängliga å stadsfiskalskontoret i Ronneby från och med förstnämnda dag. Håkansson hade varit mantalsskriven i Ronneby till och med år 1930. I röstlängderna för åren 1929 och 1930 vore beträf-

fande Håkansson antecknat, att han saknade rösträtt (i kol. 9 hade antecknats § 16 a). Då röstlängden för år 1938 upprättades av Johannesson, hade han erhållit upplysning, att Håkanssons vistelseort var okänd och att de senare åren icke avsänts utdrag jämlikt § 7 i kungörelsen om upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare samt av kommunal röstlängd. På grund därav hade ej heller år 1938 sådant utdrag avsänts. Nu hade utrönts, att Håkansson den 31 oktober 1930 uttagit flyttningsbetyg till Landskrona samt att han avlidit där den 9 augusti 1938.

På förfrågan uppgav ordföranden i Ronneby sockens mellersta östra valdistrikt, dit Möller under år 1937 utflyttat, att Möller enligt 1938 års röstlängd för distriktet saknade rösträtt på grund av hinder, som omförmäles under a) i § 16 riksdagsordningen. I 1939 och 1940 års röstlängder hade Möller däremot upptagits såsom röstberättigad.

Enligt mig tillhandakommet utdrag ur den år 1938 upprättade röstlängden för Ronneby stads första valdistrikt var i denna längd antecknat, att Ahlborg saknade rösträtt på grund av hinder av nyss omförmält slag.

Beträffande Olsson och Robert Nilsson, vilkas konkurser avslutats den 23 mars 1940 utan att anmälan därom gjorts hos konkursdomaren förrän den 26 juni, uppgav Johannesson, att de i röstlängd för år 1940 upptagits såsom på grund av konkurs icke röstberättigade men att åtgärder den 26 juni vidtagits för åstadkommande av rättelse därutinnan.

I en till landsfogden i Blekinge län avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Av utredningen i ärendet framgår, att Norrman såsom rättens ombudsman i ovan omförmälda konkurser gjort sig skyldig till försummelser i olika avseenden.

Vad till en början angår de berättelser rörande förvaltningens fortgång, som enligt 56 § konkurslagen skola inom fjorton dagar efter utgången av varje halvår avgivas av förvaltaren till rättens ombudsman och av denne inom fjorton dagar därefter, efter granskning, ingivas till konkursdomaren, har Norrman, såsom av det ovan anförda framgår, i stor utsträckning försummat att till konkursdomaren överlämna sådana berättelser. Denna underlåtenhet synes mig så mycket mera anmärkningsvärd som konkursdomaren, även om han icke vidtagit effektiva åtgärder för att erhålla berättelserna, dock under år 1939 muntligen tillhållit Norrman att inkomma med desamma. Jag vill tillika påpeka, att Norrman i sammanhang med en av dåvarande J. O. år 1930 verkställd inspektion av rådhusrätten torde

hava erhållit tillsägelse att till konkursdomaren ingiva berättelser enligt 56 § konkurslagen.

Beträffande protokollen över förlikningssammanträden i Hjalmar Nilssons och Karlssons konkurser har Norrman förfarit lagstridigt genom att icke, på sätt stadgas i 108 § konkurslagen, så snart ske kunnat efter sammanträdena tillställa konkursdomaren dessa protokoll med tillhörande handlingar. Protokollen hava inkommit till konkursdomaren först lång tid efter det konkurserna avslutats och uppenbarligen i anledning av min begäran om konkursakternas översändande hit.

Enligt 129 och 189 §§ konkurslagen åligger det rättens ombudsman att, sedan kungörelse angående framläggande av slutredovisning och utdelningsförslag utfärdats, ofördröjligen tillställa konkursdomaren ett exemplar av slutredovisningen och utdelningsförslaget ävensom så snart ske kan ett exemplar av de tidningar, i vilka kungörelsen varit införd. Dessa bestämmelser har Norrman i samtliga vid granskningen avslutade konkurser försummat att ställa sig till efterrättelse. I de flesta av konkurserna hava nämnda handlingar inkommit till konkursdomaren först lång tid, i vissa fall flera år, efter det kungörelse enligt 129 och 189 §§ konkurslagen utfärdats. I några konkurser hava handlingarna tillställts konkursdomaren först efter mitt ingripande i saken.

Norrmans försummelse i nu nämnda hänseende har medfört att konkurser, som enligt 146 § konkurslagen varit att anse såsom avslutade å dag, då förslag till slututdelning varit att tillgå för granskning, lång tid därefter i konkursdagboken redovisats såsom alltjämt fortgående. I fråga om det men, som därigenom kan hava tillskyndats gäldenärerna, må särskilt anmärkas, att den som är i konkurstillstånd icke må utöva valrätt vid val till riksdagens andra kammare eller kommunal rösträtt. Till ledning vid röstlängds upprättande skall därför av domaren på landet och rådhusrätten i stad årligen till röstlängdsupprättaren meddelas uppgift å de personer, vilka uppnått eller under kalenderåret uppnå en ålder av 23 år och den 10 juni på grund av vid rätten anhängig konkurs äro i konkurstillstånd. Förteckning över personer, som sagda dag äro i konkurs, upprättas med ledning av konkursdagboken. Man kan därför räkna med att person, vilkens konkurs avslutats utan att anteckning därom skett i dagboken, kommer att upptagas i förteckningen, med påföljd att han går förlustig sin rösträtt, därest ej i samband med röstlängdens uppläggande och justering rätta förhållandet klarlägges. Enligt vad jag inhämtat har av ovannämnda konkursgäldenärer Möller, ehuru hans konkurs avslutats år 1937, i år 1938 upprättad röstlängd på grund av konkursen upptagits såsom icke röstberättigad. Sistnämnda år har även Ahlborg i vederbörande röstlängd antecknats såsom på grund av konkurs saknande rösträtt, ehuru hans konkurs upphört redan den 19 april. Olsson och Robert Nilsson hava

i juni 1940 upptagits i vederbörande röstlängdsupprättare tillställda förteckningar över personer, som den 10 juni voro i konkurs vid rådhusrätten i Ronneby. Åtgärder för rättelse härutinnan hava emellertid vidtagits av Johannesson, vilket dock synes hava skett först sedan jag den 25 juni låtit infordra konkursdagboken för granskning. Av det sagda framgår, att åtminstone Möller och Ahlborg genom Norrmans försummelse att i rätt tid tillställa konkursdomaren slutredovisning och utdelningsförslag i avslutade konkurser lidit intrång i sina medborgerliga rättigheter.

I fråga om de konkurser, som voro avslutade vid tiden för min granskning av konkursakterna, har Norrman gjort sig skyldig till ytterligare försummelse genom att icke, på sätt i 189 § tredje stycket konkurslagen stadgas, avgiva utlåtande över förvaltarens redovisning.

Vidare kan det läggas Norrman till last, att genom försummelse från hans sida i flera fall dröjsmål med avslutande av konkurs ägt rum. Särskilt anmärkningsvärt är, att Håkanssons konkurs och urarvakonkursen efter Berling icke avslutats förrän efter tolv respektive tio års förlopp. Detta synes mig innebära ett tydligt bevis på att Norrman icke ägnat de honom anförtrodda uppdragen såsom rättens ombudsman erforderligt intresse. Utan mitt ingripande hade sistnämnda två konkurser troligen aldrig blivit formellt avslutade. Även flera andra konkursers avslutande synes genom Norrmans försumlighet hava i onödan fördröjts. Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår har nämligen Norrman i en del fall under flera månaders tid dröjt med insändande till konkursdomaren av arvodesräkning eller med avgivande av yttrande över till honom remitterad räkning från förvaltaren, vilket måste antagas hava fördröjt avslutandet av de konkurser, i vilka sådant förekommit. Detta bestyrkes även av konkursdomarens yttrande i ärendet.

Slutligen har Norrman, ehuru enligt gällande föreskrifter uppgifter för rättsstatistiken skola av rättens ombudsman i varje konkurs avlämnas till konkursdomaren inom fjorton dagar efter konkursens upphörande, i fråga om flera konkurser gjort sig skyldig till avsevärt dröjsmål med avlämnande av sådana uppgifter.

De försummelser, som Norrman enligt vad jag ovan utvecklat låtit komma sig till last i egenskap av rättens ombudsman, syntes mig icke böra undgå beivran. Jag uppdrog därför åt landsfogden att vid vederbörlig domstol i laga ordning anhängiggöra och utföra åtal mot Norrman för tjänstefel i anmärkta hänseenden.

Rådhusrätten i Ronneby, varest åtalet anhängiggjordes, yttrade i utslag *den 11 december 1940* följande.

Utredningen i målet giver vid handen, att Norrman i sin egenskap av

rättens ombudsman i nedan angivna konkurser, vilka varit vid rådhusrätten anhängiga, åsidosatt honom åvilande skyldigheter i följande avseenden, nämligen:

1:o) beträffande konkurserna nr 2/1928 och 1/1930, därigenom att han icke vidtagit nödiga åtgärder för förvaltningens bringande till slut;

2:o) beträffande konkurserna nr 1/1936, 1/1937, 2/1937, 2/1938, 3/1938 och 5/1938, därigenom att han icke tillsett, att berättelser jämlikt 56 § konkurslagen — med undantag av sådana berättelser för första halvåret 1938 uti konkurs nr 2/1938, för andra halvåret 1938 och första halvåret 1939 uti konkurs nr 3/1938 samt för första halvåret 1939 uti konkurs nr 5/1938 — avlämnats till honom, med påföljd att sådana berättelser ej heller kommit konkursdomaren tillhanda;

3:o) beträffande under 2:o) omförmälda konkurser ävensom konkurserna nr 4/1936 och 3/1939, därigenom att han icke inom föreskriven eller ock såsom skälig beräknad tid efter utfärdandet av den i 129 § första stycket konkurslagen omförmälda kungörelse tillställt konkursdomaren slutredovisningshandlingar och utdelningsförslag ävensom exemplar av de tidningar, i vilka kungörelsen varit införd;

4:o) beträffande samtliga under mom. 3:o) omförmälda konkurser, därigenom att han icke till konkursdomaren över förvaltarens redovisning avgivit sådant utlåtande som i 189 § tredje stycket konkurslagen sägs;

5:o) beträffande konkurserna nr 2/1938 och 3/1938, därigenom att han icke inom skälig tid efter förlikningssammanträdet tillställt konkursdomaren protokoll över sammanträdet;

6:o) beträffande konkurs nr 2/1938, därigenom att han icke inom skälig tid efter upprättandet av slututdelningsförslaget utfärdat kungörelse, som i 129 § konkurslagen sägs;

7:o) beträffande konkurserna nr 3/1938 och 4/1939, därigenom att han efter anmaning av konkursdomaren att avgiva yttrande över förvaltarens framställning om arvode icke inom skälig tid avgivit sådant yttrande;

8:o) beträffande konkurserna nr 4/1936, 1/1937 samt 2/1937, därigenom att han icke inom föreskriven tid till konkursdomaren avlämnat rättsstatistiska uppgifter rörande konkurserna.

Vidkommande däremot åtalet, i vad detsamma avser ansvar för det Norrman icke inom skälig tid efter det förvaltarna uti konkurserna nr 2/1938 och 4/1938 till Norrman inkommit med framställning om arvode, tillställt konkursdomaren ansökningarna jämte yttrande däröver, så enär sådan framställning, jämlikt 84 § konkurslagen rätteligen av förvaltaren skolat ingivas direkt till konkursdomaren, som sedan haft att för yttrande tillställa Norrman densamma, samt Norrman förty icke kan anses hava mottagit ifrågavarande framställningar i sin egenskap av tjänsteman, finner rådhusrätten Norrman uti berörda hänseende icke hava gjort sig skyl-

dig till någon försummelse, som kan för honom föranleda till ansvar enligt lag.

Emellertid prövar rådhusrätten, på grund av vad ovan under mom. 1:o —8:o anförts, rättvist att — med ogillande av åtalet i anmärkta hänseenden — döma Norrman, jämlikt 25 kap. 17 och 22 §§ ävensom 4 kap. 1 och 2 §§ strafflagen, att för vårdslöshet och försummelse såsom rättens ombudsman utgiva 30 dagsböter, envar om 10 kronor.

Över rådhusrättens utslag har Norrman anfört besvär i hovrätten över Skåne och Blekinge. Målet är beroende på hovrättens prövning.

15. Försummelse av rättens ombudsman att öva tillsyn över medelsförvaltningen i konkurser. Uppbärande av arvode såsom rättens ombudsman innan slutredovisning avgivits.

Vid granskning av konkursdomarens i Boteå tingslag den 18 maj 1940 på begäran hit insända dagbok jämte akterna och andra handlingar till vissa däri upptagna konkurser fann jag anledning till anmärkningar i fråga om följande konkurser, nämligen hemmansägaren Johan Harald Magnussons, lägenhetsägaren Olof Martin Kjer Johnsens, handlanden Carl Johan Carlssons, byggmästaren John Nikolaus Källmans, handelsbolagets under firma Eklund & Jonssons Snickeri- och Inredningsfabrik, frisörmästaren Gustaf Valfrid Dahlbergs och reparatören Carl Fritiof Nilssons konkurser ävensom urarvakonkursen efter änkan Johanna Sjölander.

I samtliga ifrågavarande konkurser hade landsfiskalen Matts Olsson varit rättens ombudsman. Till förvaltare hade förordnats i Magnussons konkurs e. o. landskanslisten Axel Löfgren, i Nilssons konkurs advokaten Axel Melin och i urarvakonkursen kontoristen John L. Andersson. I de övriga fem konkurserna hade bankkamreraren Paul Smith varit förvaltare.

De vid granskningen gjorda anmärkningarna upptogos i en härstädes upprättad promemoria, vilken remitterades till Olsson i egenskap av rättens ombudsman för avgivande av yttrande.

I promemorian anmärktes till en början beträffande samtliga konkurser, att kvartalsräkningar icke, på sätt stadgas i 58 § konkurslagen, av förvaltarna avlämnats till rättens ombudsman.

I avgivet yttrande medgav Olsson riktigheten av sagda anmärkning samt anförde vidare: I fråga om Magnussons konkurs hade vid realisation år 1931 av konkursboets lösören influtit 754 kronor. Redan vid tiden för denna försäljning hade förvaltaren åsamkats vissa utgifter, som han fått förskottera. Ytterligare utgifter hade varit förenade med försäljningen. Detta förhållande samt den omständigheten, att utgifterna och summan

av år 1932 beslutade arvoden till förvaltningen ungefär täckts av influtna medel, syntes hava varit orsaken till att kvartalsräkningar icke avlämnats. Då Olsson tillika väl känt till konkursboets ställning, dess inkomster och utgifter, hade Olsson ansett det icke påkallat att avfordra förvaltaren särskilda kvartalsräkningar. — Beträffande Johnsens konkurs ville Olsson framhålla, att boets egentliga tillgång varit två fastigheter, en i Långsele och en i Nyland. Om fastigheten i Långsele hade boet nödgats processa och därigenom åsamkats åtskilliga utgifter, innan rättegången var slutförd. Genom rättegången hade konkursboet tillerkänts äganderätten till fastigheten och först därefter hade densamma kunnat realiseras. Jämväl fastigheten i Nyland hade realiserats genom konkursförvaltningens försorg. De båda försäljningarna hade givit ett överskott. Givetvis borde kvartalsräkningar hava avgivits, utvisande den behållning boet genom försäljningarna tillgodoförts. Då Olsson emellertid genom intensivt samarbete med förvaltaren haft ingående kännedom om boets ställning, hade Olsson icke påyrkat kvartalsräkningars avgivande. Vad senast anförts gällde även i fråga om Carlssons, Källmans, handelsbolagets och Dahlbergs konkurser. I fråga om urarvakonkursen efter Johanna Sjölander hade Olsson, då konkursen avslutats efter nio månader samt Olsson haft sig väl bekant var tillgångarna i boet funnits, icke ansett det nödigt att infordra kvartalsräkningar.

I promemorian anmärktes vidare beträffande samtliga konkurser med undantag av Källmans och urarvakonkursen efter Johanna Sjölander, att boen tillhöriga penningmedel syntes icke hava innestått i bank för de särskilda boens räkning.

I yttrandet över promemorian i denna del förklarade Olsson, att orsaken till att särskild bankräkning icke öppnats för Magnussons konkursbo varit densamma, som av Olsson anförts i fråga om de uteblivna kvartalsräkningarna i denna konkurs. Beträffande övriga konkurser åberopade Olsson innehållet i förklaringar, som till honom avgivits av förvaltarna Smith och Melin. Härutöver framhöll Olsson vad angick Johnsens konkurs, att penningar influtit till boet synnerligen sent och att förvaltaren därför nödgats förskottera medel för en del utgifter. Då genom försäljning av fastigheterna medel blivit tillgängliga, hade konkursen varit färdig att avslutas. I Carlssons konkurs hade den 6 februari 1937 för fastighet, varulager m. m. influtit 32,635 kronor 40 öre och samma dag hade därav utbetalats 30,414 kronor 84 öre. I handelsbolagets konkurs hade den 4 juni 1937 influtit 8,000 kronor i avbetalning å köpeskilling för försåld fastighet. Därav hade samma dag utbetalats 7,077 kronor till förmånsberättigade borgenärer. Den 28 augusti 1937 hade Dahlbergs konkursbo tillförts 4,500 kronor, varav 2,850 kronor genast utbetalats.

Den av Smith avgivna förklaringen innehöll följande.

Tillgångarna i samtliga de ifrågavarande konkurserna, i vilka Smith varit förvaltare, hade nästan uteslutande bestått av intecknade fastigheter. Vid försäljningen av dessa hade nye ägaren övertagit betalningsansvaret för inteckningarna, varför några större kontantbelopp icke influtit. De överskjutande beloppen hade i Carlssons, handelsbolagets och Dahlbergs konkurser blott täckt konkurskostnaderna. Med anledning därav hade icke särskilda bankkonton upplagts. Då särskilt tillstånd erfordrades för Smith såsom funktionär i bank att upplägga konto med dispositionsrätt och då räntan de senare åren endast utgjort en halv procent, hade Smith, vid de få tillfällen medel funnits tillgängliga någon längre tid, haft dem placerade på eget konto. I de flesta fall hade Smith under lång tid nödgats av egna medel förskottera konkurskostnader, tills några tillgångar blivit disponibla.

I Melins förklaring, som avsåg Nilssons konkurs, anfördes följande: I början av konkursen hade några penningmedel ej funnits tillgängliga, varför Melin förskotterat tillhopa 117 kronor 25 öre, avseende kostnader till konkursdomaren, sedermera upptagna i slutredovisning den 7 juni 1938. Först den 20 "juni" 1938 hade genom auktion på lösören medel kunnat erhållas för gäldande av nödiga kostnader. Vid auktionen hade influtit kontant 235 kronor 15 öre. Den 12 februari 1938 hade i hyra influtit 18 kronor 50 öre. De penningar, som influtit, hade varit erforderliga för återbetalning av de av Melin förskotterade kostnaderna samt för bestridande av löpande utgifter genast efter auktionen. Några medel hade således ej varit insatta i bank.

Vid granskning av avgivna slutredovisningar jämte utgiftsverifikationer i Carlssons och Dahlbergs konkurser fann jag slutligen, att Olsson uppburit arvode såsom rättens ombudsman dels i Carlssons konkurs enligt ett den 2 mars 1937 dagtecknat kvitto och dels i Dahlbergs konkurs enligt kvitto den 10 december 1937.

Då slutredovisning i dessa båda konkurser avgivits först respektive den 18 april 1937 och den 8 december 1938, anmodade jag under hänvisning till innehållet i 86 § konkurslagen Olsson att inkomma med förklaring.

I anledning därav anförde Olsson i avgivet yttrande: När Olsson tillkommande arvoden i nämnda konkurser blivit av konkursdomstolen fastställda och konkursförvaltaren, tydligen för att få verifikationer till samtliga utgiftsposter innan slutredovisningarna avgåvos, velat utbetala desamma, hade Olsson icke ansett det vara oriktigt av honom att uppbära arvodena. Vid ett närmare studium av 86 § konkurslagen hade Olsson emellertid funnit, att det riktigaste varit att i redovisningen upptaga arvodena såsom avsatta för sitt ändamål.

I en till landsfogden i Västernorrlands län avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

I ärendet är upplyst, att icke i någon av ifrågavarande konkurser förvaltaren till Olsson såsom rättens ombudsman avlämnat i 58 § konkurslagen föreskrivna kvartalsräkningar. Ehuru förvaltarna alltså grovt åsidosatt sin skyldighet härutinnan, har Olsson låtit detta ske utan att ens avfordra förvaltarna kvartalsräkningar, än mindre anmäla förhållandet för konkursdomaren. Härigenom har Olsson eftersatt sin plikt såsom rättens ombudsman. Vad Olsson till förklaring anfört kan gentemot lagens klara och oeftergivliga bestämmelse i ämnet icke anses vara av beskaffenhet att lända Olsson till ursäkt för hans berörda underlåtenhet. Det må för övrigt anmärkas, att kvartalsräkningar skola avlämnas icke allenast för att tjäna rättens ombudsman till ledning vid tillsynen över förvaltningen, exempelvis vid kontrollerandet av huruvida influtna medel inom föreskriven tid av en vecka insatts i bank för boets räkning. Räkningarna äro därjämte avsedda även för borgenärerna och gäldenären och har det också uttryckligen stadgats, att de för dessa skola hållas tillgängliga av ombudsmannen.

Av utredningen i ärendet framgår vidare, att i samtliga de berörda konkurserna utom en vederbörande förvaltare icke haft boets medel insatta i bank för boets räkning. I anledning av vad till försvar härför andragits vill jag påpeka, att även om de vid fastighetsförsäljning eller eljest influtna kontanta medlen huvudsakligen åtgått för bestridande av konkurskostnaderna, dessa medel givetvis i allt fall skolat insättas i bank för att därifrån uttagas allteftersom utbetalningar skolat göras. Det bör härvid framhållas, att största delen av konkurskostnaderna utgjorts av arvoden, vilka vederbörande icke ägt lyfta förrän slutredovisning avgivits. De mot arvodena svarande beloppen skulle alltså hava innestått i bank från det de influtit till boet och till dess slutredovisning avgivits. Även belopp, som varit erforderliga för täckande av andra kostnader i samband med konkursens avslutande, exempelvis kungörelsekostnad, skulle hava innestått i bank. I Magnussons konkurs har under åren 1931—1934 influtit ett sammanlagt belopp av 820 kronor 60 öre, därav under år 1931 784 kronor 60 öre. Boets utgifter under åren 1931—1936 hava, med frånräknande av förvaltarens år 1933 obehörigen uppburna arvode, utgjort allenast 145 kronor 99 öre. I övriga konkurser har visserligen boets behållning icke under så lång tid innehållits av förvaltaren, men i flera av dem har det i stället gällt medel till avsevärt högre belopp. Såsom exempel kan nämnas Johnsens konkurs, i vilken förvaltarens och rättens ombudsmans arvoden uppgingo till sammanlagt 3,000 kronor. Redan under 1938 hade boets samtliga tillgångar realiserats med undantag av en av boets fastigheter, vilken avyttrades under förra hälften av år 1939. Då slutredovisning i konkursen av-

gavs först den 9 mars 1940 och arvodena först därefter kunnat uppbäras, synes härav framgå, att rätteligen avsevärda belopp bort innestå i bank under jämförelsevis lång tid. I Carlssons konkurs hava arvodena uppgått till sammanlagt 2,325 kronor. Även i flera andra konkurser hava arvodena belöpt sig till ingalunda obetydliga belopp.

Då Olsson, som jämlikt 59 § konkurslagen varit skyldig att hålla noggrann uppsikt över förvaltningen, underlåtit att inskrida mot förvaltarna för åstadkommande av rättelse, har han gjort sig skyldig till försummelse.

Slutligen är i ärendet upplyst, att Olsson i Carlssons och Dahlbergs konkurser i strid mot de klara och tydliga bestämmelserna i 86 § konkurslagen uppburit arvode såsom rättens ombudsman innan slutredovisning avgivits, i Dahlbergs konkurs ett helt år dessförinnan.

Enär Olsson genom vad han enligt det ovan sagda låtit komma sig till last gjort sig skyldig till åtalbart tjänstefel, uppdrog jag åt landsfogden att vid vederbörlig domstol i laga ordning anhängiggöra och utföra åtal mot Olsson.

Boteå tingslags häradsrätt, varest åtalet anhängiggjordes, yttrade i utslag *den 19 december 1940* följande.

I målet är utrett, *att* Olsson såsom rättens ombudsman uppburit arvode enligt ett den 2 mars 1937 dagtecknat kvitto i Carlssons konkurs och enligt kvitto den 10 december 1937 i Dahlbergs konkurs, *att* slutredovisning avgivits i Carlssons konkurs den 18 april 1937 och i Dahlbergs konkurs den 8 december 1938 samt *att* Olsson varit rättens ombudsman i nämnda två konkurser intill deras avslutande. Enär Olsson sålunda i strid mot föreskrift i 86 § konkurslagen uppburit arvodena innan slutredovisningar avgivits, har Olsson härutinnan visat oförstånd i berörda befattningar.

Vidkommande målet i övrigt, så enär det blivit utrett, *att* förvaltarna i envar av Magnussons, Johnsens, Carlssons, Källmans, handelsbolagets, Dahlbergs och Nilssons konkurser icke i den ordning, som föreskrives i 58 § konkurslagen, å bank insatt penningar, som influtit under konkursförvaltningen, *att* samma konkursförvaltare ävensom förvaltaren i urarvakonkursen efter Johanna Sjölander underlåtit att till Olsson såsom rättens ombudsman avlämna i 58 § tredje stycket konkurslagen föreskrivna räkningar, samt *att* Olsson icke, på sätt det jämlikt 59 § konkurslagen ålegat honom, framställt anmärkningar mot berörda försummelser eller eljest vidtagit åtgärder för åstadkommande av rättelse, finner häradsrätten att Olsson gjort sig skyldig till försummelse såsom rättens ombudsman.

På grund av det anförda och då Olsson såsom rättens ombudsman i konkurserna varit att anse såsom tjänsteman enligt 25 kap. 22 § strafflagen,

prövar häradsrätten, jämlikt 25 kap. 17 § strafflagen, jämförd med 4 kap. 1 § samma lag, rättvist döma Olsson att utgiva 12 dagsböter, varvid beloppet av var dagsbot skall utgöra 4 kronor.

II. Redogörelse för ärende, som föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning.

1. Anlitande av underordnade polismän såsom borgensmän m. m.

I skrivelse den 24 april 1937 till polischefen i Södertälje stadsfiskalen Petrus Sundin påtalade stadskamreraren i nämnda stad Einar Bergström vissa lånetransaktioner av polisöverkonstapeln Valentin Johansson. Bergström uppgav, att Johansson genom sin ställning vid polisen ingivit förtroende och lyckats erhålla lån hos ett flertal personer i staden. Vid anskaffande av lån hade Johansson plägat utfärda förbindelse, enligt vilken långivaren bemyndigades att å stadens kassakontor utkvittera viss del av Johanssons avlöning såsom överkonstapel. Vid några tillfällen hade den innestående avlöningen icke räckt till för fullgörande av de företedda förbindelserna med påföljd att bland långivarna uppstått förargelse. Då ibland avtal angående återbetalning ej hållits, hade en del långivare uttalat sin förundran över att Johansson kunde få fortsätta med sina lånetransaktioner på sådant sätt. — Slutligen berörde Bergström en av honom och Sundin förut avhandlad sak, nämligen det förhållandet att Johansson vid ett avlöningstillfälle i februari 1937 utkvitterat poliskonstapeln E. Antonssons lön, enligt Johanssons uppgift på grund av låneavtal med Antonsson.

Vid Bergströms skrivelse var fogad en förteckning å av Johansson under tiden november 1936—april 1937 utfärdade förbindelser av ovan angivet slag å tillhopa 1,150 kronor. Bland de i förteckningen upptagna långivarna märktes en färghandlare och en konditor.

Över innehållet i Bergströms anmälan hördes Johansson, vilken i yttrande till Sundin den 30 april 1937 vitsordade riktigheten av de i förteckningen upptagna lånebeloppen. Johansson bestred, att han genom sin ställning som polisman sökt ingiva förtroende hos långivarna och på så sätt erhålla lån. Med samtliga långivare hade Johansson tidigare varit bekant och de hade beviljat lånen utan vidare. I endast ett fall hade — såvitt Johansson av långivarna själva erfarit — missnöje uppstått över att erhållet lån icke återbetalts på överenskommen tid.

I därefter av Sundin meddelat beslut erinrades Johansson om bestämmelserna i 13 § av instruktionen för polispersonalen i Södertälje stads polis-

distrikt, vilka bestämmelser innefatta förbud för polisman att sätta sig i skuld hos någon, vars verksamhet han har att å tjänstens vägnar övervaka, eller anlita sådan person såsom borgensman; och tillsades Johansson "att icke vidare tangera dessa bestämmelser".

I en till mig den 11 september 1939 inkommen klagoskrift anmälde förre kriminalkonstapeln Hjalmar Borgh i Södertälje, att Sundin skulle hava gjort sig skyldig till tjänstefel i olika hänseenden, bland annat därutinnan att han icke beivrat Johanssons förutberörda transaktion med Antonssons avlöning i februari 1937.

Sedan jag anmodat landsfogden i Stockholms län att efter verkställd utredning inkomma med utlåtande, verkställde t. f. landsfogden Erik Gamstedt inspektion hos stadsfiskalen i Södertälje. Efter ytterligare utredning och sedan yttrande avgivits av Sundin överlämnade t. f. landsfogden S. Wannstedt handlingarna i saken till mig, varjämte han såsom eget utlåtande förklarade, att Borghs anmälan icke till någon del syntes förtjäna avseende.

Av de överlämnade handlingarna framgick, att Borgh i en till landsfogden i september 1939 insänd skrift anfört klagomål mot Sundin i olika avseenden under påstående bland annat, att Johansson med Sundins vetskap haft växelaffärer med Johansson underordnade polismän samt lånat penningar av åkare m. fl. personer i staden.

Johansson, som hörts över sistnämnda anmälan, hade i yttrande den 16 oktober 1939 bestritt, att han anlitat polismän i staden såsom borgensmän å växlar.

Sundin hade i yttrande till landsfogden uppgivit, att han icke hade sig bekant, huruvida Johansson haft växeltransaktioner med andra polismän i staden.

Med anledning av vad som förekommit i ärendet hos landsfogden uppdrog jag därefter åt sekreteraren vid min expedition att genom förhör med polispersonalen i Södertälje och eventuellt andra personer söka utreda huruvida Johansson, i strid mot föreskrifterna i 13 § instruktionen för polispersonalen i Södertälje stads polisdistrikt, satt sig i skuld hos någon, vars verksamhet han hade att å tjänstens vägnar övervaka, eller anlitat sådan person såsom borgensman. Vid av sekreteraren den 25 april 1940 verkställd undersökning blevo såväl Bergström som ett flertal poliskonstaplar i Södertälje hörda. Därvid berättade bland andra

1) konstapeln P. Johannesson: Johansson hade dels i september eller oktober 1939 av Johannesson lånat 50 kronor, som han sedermera återbetalat, dels ock för ungefär två år sedan erhållit Johannessons och konstapeln A. G. Lindmarks "påskrift" på en växel, vilken växel efter en omsättning blivit inlöst av Johansson.

2) konstapeln E. E. Ström: För ungefär två år sedan hade Johansson fått låna cirka 75 kronor av Ström, som sedermera återfått beloppet å utsatt tid.

3) konstapeln C. P. Johnsson: Han hade för 4—5 år sedan iklätt sig borgen åt Johansson för ett amorteringslån i Svenska Handelsbanken i Södertälje å förmodligen 1,000—1,200 kronor. Övriga borgensmän hade varit kriminalkonstapeln E. O. Berg och en gårdsägare Dager i Södertälje. Å lånet återstode förmodligen numera ett mindre belopp. Johnsson hade jämte konstapeln K. E. Lövgren "skrivit på" en växel för 6—7 år sedan åt Johansson, förmodligen å omkring 500 kronor. Johansson hade efter en del omsättningar löst växeln.

Vid förhören framkom därjämte, att Johansson haft andra växelaffärer med underordnade polismän, men de lämnade tidsuppgifterna voro i allmänhet ganska obestämda.

Sedan jag därefter anmodat landsfogden att verkställa ytterligare utredning i saken, undersöktes i vad mån Johansson under de senaste fem åren hos banker i Södertälje erhållit lån genom diskontering av växlar, varå förekommit andra polismäns i staden namn. Därvid framkom, att Johansson under de första åren av denna tidsperiod i stor utsträckning erhållit sådana lån. I en bank hade diskonterats tre växlar å respektive 250, 130 och 300 kronor, å vilka förekommo Johanssons och andra polismäns namn. I en annan bank hade diskonterats två sådana växlar å respektive 275 och 250 kronor. I en tredje bank hade diskonterats sex sådana av Johansson accepterade växlar å respektive 400, 100, 325, 300, 75 och 100 kronor, av vilka växlar en inlösts år 1935, tre år 1937, en år 1938 och en år 1939. Till sistnämnda bank häftade Johansson fortfarande i skuld med 105 kronor på grund av ett år 1934 upptaget amorteringslån, för vilket polismännen O. Berg och Paul Johnsson samt en åkeriägare i staden tecknat borgen.

Efter undersökning huruvida Johansson upplånat penningar hos Södertälje omnibusaktiebolag och droskägare i staden anförde Sundin i skrivelse till landsfogden följande.

Omnibusaktiebolagets föreståndare, direktören Sten Lundberg, vore för närvarande inkallad till militärtjänstgöring och hade därför icke kunnat höras. Johansson hade emellertid uppgivit, att han för omkring tre år sedan av Lundberg lånat ett mindre belopp, förmodligen 125 kronor. Dessa penningar hade Johansson på utsatt tid återbetalt. Droskägarna i staden hade samtliga med undantag av tre, som inkallats till militärtjänstgöring, blivit hörda. Därvid hade framkommit att endast två, nämligen Karl Ulrik Gustafsson och Anton Warenberg, lånat Johansson penningar. Dessa hade uppgivit:

Gustafsson: För två à tre år sedan hade Johansson bett Gustafsson om ett lån å 50 kronor. Sedan Johansson mottagit dessa penningar, hade han emellertid utfört en del skrivgöromål åt Gustafsson, varför från lånebeloppet

skulle avdragas minst 17 kronor. Uppgörelse hade dock icke träffats härom. Kontot stode därför ännu öppet. Vid något tillfälle för ännu längre sedan hade Gustafsson till Johansson utlånat 150 kronor. Denna summa hade Gustafsson låtit inkassera genom advokat.

Warenberg: För ett par år sedan hade Warenberg till Johansson utlånat 50 eller 75 kronor. Som Johansson icke på utsatt tid återbetalt lånet, hade Warenberg låtit inkassera beloppet. Sedan dess hade Johansson icke begärt lån av Warenberg.

Johansson, som hördes över Gustafssons och Warenbergs uppgifter, anförde i skrivelse till Sundin följande: Någon gång under år 1934 hade Johansson av Gustafsson erhållit ett lån på 150 kronor. Som hela lånet av Johansson icke kunnat återbetalas på överenskommen dag, hade Gustafsson överlämnat skuldsedeln till en advokat. Lånet hade därefter av Johansson inbetalts till denne jämte ränta för lånetiden. Ett senare av Gustafsson till Johansson lämnat lån å 50 kronor vore ännu icke slutligt reglerat, emedan Johansson dels för Gustafssons räkning utlöst resolutioner för ett belopp av 17 kronor 50 öre och dels utfört en del skrivarbeten för Gustafssons räkning. Överenskommelse om betalning för dessa arbeten hade ännu icke träffats. Ett av Johansson förmodligen under år 1938 erhållet lån av Warenberg å 60 kronor hade icke blivit återbetalt på överenskommen tid. Warenberg hade därför överlämnat saken till advokat för beloppets utfående. Lånebeloppet hade därefter av Johansson inbetalts till advokaten jämte ränta för lånetiden.

Vid av t. f. landsfogden Wannstedt verkställda förhör i saken uppgav Sundin, att han sökt utröna, om Johansson häftade i skuld till ytterligare några personer av de kategorier, som avsåges i 13 § polisinstruktionen för staden. Därvid hade framkommit, att Johansson för ett par år sedan erhållit ett lån å 300 kronor av en direktör Spannert, innehavare av en sommarrestaurang i Södertälje. Lånet hade återbetalts samma år.

Vid förhör inför Wannstedt vitsordade Johansson riktigheten av vad han uppgivit i tidigare avgivna yttranden samt uppgav vidare: För närvarande funnes endast ett obetalt lån, för vilket polismän i Södertälje stode i borgen, nämligen ett lån hos Aktiebolaget Svenska Handelsbanken å numera 83 kronor med borgen av polismännen O. Berg och Paul Johnsson. Under år 1940 hade Johansson icke sökt eller erhållit något nytt lån. I övrigt hade han löpande två à tre växlar å mindre belopp, utställda av privatpersoner i staden samt ytterligare ett par banklån å likaledes smärre belopp. Johansson ansåge sig för närvarande ej hava särskilt dålig ekonomi. Han insåge det förkastliga i att anlita underordnade polismän eller andra i 13 § instruktionen avsedda personer såsom borgensmän eller att av dem upptaga lån och det vore hans bestämda och allvarliga uppsåt att framdeles avhålla sig från dylikt beteende. Ovannämnda lån i Svenska Handelsbanken å 83 kronor

skulle han omgående lösa in. Han erinrade sig slutligen, att han hade ytterligare ett mindre lån hos en lastbilägare i staden, vars namn han dock ej ville uppgiva. Även detta lån skulle han ofördröjligen inlösa.

I till mig avgivet utlåtande anförde Wannstedt därefter följande.

Av utredningen i ärendet framginge, att Johansson under de närmast förflutna fem åren i ett flertal fall upptagit lån av eller såsom borgensmän anlitat underordnade polismän ävensom andra personer, som avsåges i 13 § ovannämnda instruktion. Johansson hade därigenom gjort sig förfallen till ansvar jämlikt 17 § polisreglementet för riket den 26 september 1925. På grund därav syntes ärendet böra överlämnas till landsfogden för Johanssons ställande under tilltal vid vederbörande poliskollegium.

I skrivelse den 26 juni 1940 till landsfogden i Stockholms län, däri jag förklarade den mot Sundin gjorda anmälan ej föranleda någon min åtgärd, uppdrog jag åt landsfogden att föranstalta om att Johansson ställdes under åtal inför vederbörande poliskollegium för vad han enligt det ovan sagda låtit komma sig till last.

Jag framhöll därvid såsom försvårande omständigheter *dels* att Johansson fortsatt med sina ifrågavarande lånetransaktioner efter det han år 1937 av polischefen erinrats om bestämmelserna i 13 § instruktionen för polispersonalen i Södertälje stads polisdistrikt och fått tillsägelse att "icke vidare tangera dessa bestämmelser", *dels ock* att Johansson i sitt yttrande av den 16 oktober 1939 förklarat, att han icke vid något tillfälle anlitat underordnade polismän vid poliskåren i Södertälje såsom borgensmän å växel.

Stockholms läns poliskollegium yttrade i beslut *den 10 september 1940* följande.

Genom vad Johansson erkänt samt för övrigt i målet förekommit är utrett, att Johansson under de senaste fem åren i strid mot bestämmelserna i 13 § instruktionen för polispersonalen i Södertälje stads polisdistrikt satt sig i skuld hos polismän och andra personer, vars verksamhet han haft att å tjänstens vägnar övervaka, ävensom anlitat sådana polismän såsom borgensmän. På grund härav prövar poliskollegiet, jämlikt 17 § 1 mom. första stycket polisreglementet, rättvist döma Johansson till varning.

Poliskollegiets beslut har vunnit laga kraft.

III. Redogörelse för vissa ärenden, som ej föranlett åtgärd enligt I eller II.

För nedbringande av tryckningskostnaderna för berättelsen har jag, i likhet med vad tidigare skett, under denna avdelning intagit redogörelse för allenast ett mindre antal under år 1940 behandlade ärenden.

1. Fråga om barnavårdsmans rätt att för uppgiven barnafaders efterforskande och hörande anlita polismyndighet.

I en hit insänd klagoskrift anförde barnavårdsmannen Evert Hagman i Falun följande.

En i klagoskriften namngiven ogift kvinna från Falun hade i april 1940 fött ett barn och såsom fader till detta uppgivit en viss man, vilken inkallats till krigstjänstgöring och enligt uppgift vistades i Östersund. Under åberopande härav hade klaganden såsom barnavårdsman för barnet i skrivelse till stadsfiskalen därstädes anhållit om efterspaning av den uppgivne barnafadern och hans hörande beträffande hans förhållande till barnets moder. På denna framställning hade stadsfiskalen Tord Ödmark svarat att, då det varken genom dom eller den uppgivne mannens erkännande vore fastslaget att han vore underhållsskyldig för barnet ifråga, polismyndigheten icke syntes hava vare sig rättighet eller skyldighet att verkställa det begärda förhöret. Klaganden hade senare förnyat sin framställning, men även då hade Ödmark vägrat föranstalta om mannens hörande. Klaganden, som ansåge att Ödmarks ståndpunkt ehuru icke enastående dock vore oriktig, ville bringa vad som förekommit till J. O:s kännedom för laga åtgärd.

I ett med anledning av klagoskriften infordrat yttrande anförde Ödmark följande.

I 13 § lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap föreskreves bland annat, att barnavårdsman vore berättigad "att anlita polismyndigheten för underhållsskyldigs efterforskande eller hörande och för verkställande av delgivningar". Såvitt Ödmark kunde förstå hade man att vid tolkningen av denna bestämmelse skilja mellan å ena sidan "verkställande av delgivningar", som icke anknutits till ordet "underhållsskyldig", och å andra sidan "efterforskande eller hörande", som hade underhållsskyldig till attribut. Enligt Ödmarks mening vore sålunda polismyndigheten skyldig att kostnadsfritt biträda med delgivningar, även om det endast vore fråga om exempelvis en vittnesstämning i ett barnuppfostringsmål, medan däremot lagligen endast underhållsskyldig kunde höras av polisen. Man komme emellertid då till den i detta fall centrala frågan om tolkningen av ordet "underhållsskyldig". Krävdes att underhållsskyldigheten lagligen fastställts för att förhör genom polisens försorg rätteligen skulle kunna ske

eller vore polismyndigheten skyldig att på framställning av barnavårdsman låta höra även den, som allenast misstänktes vara fader till och således underhållsskyldig för barnet ifråga? I en av Birger Löfving och Viktor Carlson utgiven handbok "Lagstiftningen om barn utom äktenskap m. m." anslöte sig författarna till sistnämnda alternativ. Å sid. 78—79 hette det nämligen: "Polismyndighetens skyldighet att utan ersättning biträda barnavårdsman med underhållspliktigs efterforskande eller hörande samt verkställande av delgivningar är oberoende av huruvida underhållsskyldigheten redan fastställts eller icke. Det åligger sålunda polismyndigheten jämväl att på begäran av barnavårdsman kostnadsfritt delgiva stämning i barnuppfostringsmål, se J. O. 1923 sid. 9. Jfr R. Å. 1929 not. S. 352." Emellertid måste såsom ovan framhållits på grund av lagbestämmelsens formulering delgivningsuppdragen, som icke behövde avse den underhållsskyldige, skiljas från uppdragen att verkställa förhör eller efterspaning, vilka endast kunde rikta sig mot underhållsskyldig. Den slutsats författarna kommit till förefölle därför att såsom sådan vara diskutabel och därför vore det icke otänkbart, att premissen vore felaktig. För egen del hyllade Ödmark sig till förstnämnda alternativ. Han ansåge sålunda, att underhållsskyldigheten måste hava fastställts, innan polismyndigheten lagligen kunde biträda barnavårdsmannen med den underhållsskyldiges efterforskande eller hörande. Så länge underhållsskyldigheten icke på något sätt fastställts visste man ännu icke, vem som vore underhållsskyldig, och kunde därför icke höra den underhållsskyldige. Absurditeten i den av klaganden förfäktade meningen framträdde tydligt, om man besinnade, att klaganden samtidigt å ena sidan till stöd för förhörets verkställande åberopade en lagbestämmelse om skyldighet för polismyndighet att biträda med förhör av underhållsskyldig och å andra sidan begärde att genom förhöret skulle utredas, om den förhörde vore underhållsskyldig eller icke.

Det vore också rimligt, anförde Ödmark vidare, att begränsa polismyndighetens skyldigheter respektive befogenheter till fall, då underhållsplikten vore klar. Innan underhållsskyldigheten fastställts förelåge nämligen vid försummelse att fullgöra underhållsplikt icke något indicium på bristande samhällsanda, medan däremot underlåtenhet därutinnan efter det att fastställelse skett ofta vore ett symtom på asocialitet. Det kunde därför ej vara lämpligt att på polisen lägga den grannlaga uppgiften att förhöra för faderskap till utomäktenskapliga barn misstänkta personer. Mången skulle säkerligen även reagera starkt mot att underkastas polisförhör angående sina sexuella förbindelser, när någon brottslig handling icke sattes i fråga. Och polisen skulle, om dylika uppgifter lades på den, erhålla en mycket kraftig arbetsbelastning. I fråga om efterlysning och avflyttningsförbud hade också begränsning skett till fall av klar underhållsskyldighet. Om klagandens tolkning av ifrågavarande bestämmelse vore all-

mänt vedertagen, skulle säkerligen en icke obetydlig del av polisens arbete just bestå i förhör med män, som misstänktes hava satt utomäktenskapliga barn till världen. Ty vilken barnavårdsman ville väl försumma att före faderskapsprocessens anhängiggörande skaffa sig kännedom om den blivande svarandens eventuella invändningar? Under sin vid pass tioåriga tjänstgöring först såsom notarie i domsaga och sedan som stadsfiskal hade Ödmark emellertid, såvitt han nu kunde erinra sig, endast vid ett tidigare tillfälle mottagit en med nu ifrågakomna likartad framställning, vilken han för övrigt även avslagit. Ödmark hade ännu aldrig sett ett polisförhörsprotokoll rörande faderskap. Vad ovan framhållits gjorde, att enligt Ödmarks förmenande den av klaganden urgerade tolkningen icke utan tvingande skäl borde godtagas och några sådana hade Ödmark, trots noggrant övervägande, icke kunnat finna. För barnavårdsmannen måste, då det gällde att taga ställning till frågan om faderskapets fastställande, i regel moderns och av henne åberopade vittnens berättelser vara det primära och grundläggande. Erforderliga uppgifter om den förmente faderns eventuella invändningar kunde barnavårdsmannen, då fadern vistades å annan ort, erhålla genom att barnavårdsnämnden i hemorten satte sig i förbindelse med barnavårdsnämnden i faderns vistelseort och hemställde om dennes hörande. Enligt 16 § 1 mom. lagen om samhällets barnavård borde nämligen barnavårdsnämnderna i olika kommuner bistå varandra. Ödmark ansåge alltså att han handlat riktigt, då han avslog klagandens ifrågakomna hemställan, samt att han, därest han bifallit densamma, skulle hava gjort sig skyldig till tjänstefel. Men även om de av honom anförda synpunkterna mot förmodan icke skulle kunna godtagas, komme Ödmark att med tillfredsställelse hälsa ett auktoritativt avgörande, som för framtiden undanröjde varje känsla av ovisshet.

Sedan magistraten i Östersund därefter anmodats att avgiva yttrande i ärendet, förklarade magistraten, att magistraten till alla delar anslöte sig till vad Ödmark anfört i sin förklaring, varjämte magistraten framhöll, att Ödmark i egenskap av stadsfiskal i varje fall icke torde haft rättighet eller skyldighet att vidtaga den påkallade åtgärden. För underhållsskyldigs efterforskande eller hörande och för verkställande av delgivningar skulle enligt 13 § lagen om barn utom äktenskap biträde lämnas av polismyndigheten. Enligt den tolkning av begreppet polismyndighet, som magistraten tillämpat och som syntes vara gängse uppfattning, avsåges därmed i stad med magistrat sistnämnda myndighet, försåvitt icke annat särskilt angåves i eller framginge av lag eller författning.

Klaganden avgav påminnelser, däri han underströk att rätten att anlita polismyndighet för efterspaning och hörande av person, som kunde

antagas vara fader till barn utom äktenskap, vore en ovärderlig tillgång för barnavårdsmannen. Det kunde ofta bliva nödvändigt att över stora delar av landet "jaga" efter den man, som en barnamoder uppgåve vara fader till barnet. Kanske ställde sig modern likgiltig till faderskapsfrågan, enär hon lagt barnet det allmänna till last. Barnavårdsmannen hade i varje fall rättighet och framför allt skyldighet att med användning av alla tänkbara lagliga medel bringa klarhet i frågan. Det kunde dessemellan, även om barnamodern beredvilligt lämnade alla upplysningar, vara nödvändigt att få en fullständig, i betryggande former företagen utredning genom polismyndighet. Ett typfall vore, då barnamodern t. ex. blivit bedragen till sexuellt umgänge av en man under falskt namn. Ofta vore det av nöden att snabbt och på bred front ingripa med efterspaning. Lika litet som personer kunde undgå införselåtgärder eller utredningar i skattemål, mantalsskrivningsärenden o. s. v., ofta av mycket grannlaga natur, lika litet borde en man, som uppgåves vara fader till ett barn och därför kunde bliva bidragspliktig, av några omotiverade känsloskäl garderas för polisförhör. Därvidlag vore Ödmarks resonemang verklighetsfrämmande. De rapporter av ofta rätt invecklat slag, som förelåge efter ett dylikt polisförhör, som ibland kunde omfatta icke blott en utan flera personer, vore ett det förträffligaste underlag för rättegång — ja, det kunde hända att domstolarna därigenom besparades rättegång. Den hjälp, som barnavårdsnämnderna inbördes kunde lämna varandra beträffande utredning i faderskapsfrågor, vore tämligen ringa och det vore direkt olämpligt att låta barnavårdsnämnderna syssla med sådana utredningar.

I en till magistraten i Östersund avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Bland de i 13 § lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap särskilt nämnda uppgifter, som åligga barnavårdsman, har i första hand angivits uppgiften att sörja för att åtgärder ofördröjligen vidtagas för fastställande av barnets börd samt tillförsäkrande av underhåll åt barnet.

I andra stycket av samma paragraf stadgas: Barnavårdsmannen äge att själv eller genom ombud föra talan för barnet rörande faderskap, underhåll och förmynderskap ävensom barnets förklarande för trolovningsbarn samt vare berättigad att anlita polismyndigheten för underhållsskyldigs efterforskande eller hörande och för verkställande av delgivningar.

Den av Ödmark och magistraten hävdade tolkningen av detta lagrum, nämligen att rätten att anlita polismyndighet för underhållsskyldigs efterforskande eller hörande skulle föreligga endast i händelse underhållsskyldighet på ett eller annat sätt redan vore fastställd, synes mig icke vara

hållbar. Med en så snäv tolkning skulle den ifrågavarande rätten få en mycket ringa praktisk betydelse, vilket icke kan förutsättas hava varit lagstiftarnas avsikt. Då i stadgandet talas om "underhållsskyldigs efterforskande" åsyftas uppenbarligen icke blott de jämförelsevis fåtaliga fall, där någon vars underhållsskyldighet fastställts icke utan särskild efterforskning kan anträffas, utan framför allt de fall, där efterforskningar anses erforderliga för utrönande av vem underhållsskyldigheten åvilar. Härutinnan vill jag även hänvisa till en av häradshövdingen Holdo Edling, vilken såsom ledamot av lagberedningen deltagit i utarbetandet av det till grund för lagen om barn utom äktenskap liggande lagförslaget, utgiven kommentar till barnlagarna av år 1917, 4:e upplagan, sid. 35. Edling anför vid ifrågavarande lagrum, bland annat, att givetvis förutsättes ej för rätt till biträde av polismyndighet, att förut fastställts att vederbörande är underhållsskyldig.

I enlighet med det nu anförda hade alltså klaganden varit berättigad att erhålla biträde av polismyndigheten i Östersund för den uppgivne barnafaderns efterspanande och hörande. I stad, där liksom i Östersund finnes magistrat men däremot icke poliskammare eller polismästare, torde med polismyndigheten förstås magistraten, såvida icke annat är uttryckligen stadgat. Ödmark såsom stadsfiskal i Östersund var följaktligen icke behörig att pröva klagandens ifrågavarande framställning. I stället för att avslå densamma borde emellertid Ödmark hava överlämnat den till magistraten för avgörande eller hänvisat klaganden att göra framställning i saken hos magistraten. Då magistraten i fråga om klagandens rätt att erhålla biträde av polisen varit av samma uppfattning som Ödmark, synes dock den omständigheten att saken icke hänskjutits till magistraten hava saknat betydelse.

Med denna skrivelse var ärendet av mig slutbehandlat.

2. Fråga huruvida i gravationsbevis rörande intecknad fastighet bort anmärkas, att fastigheten vid inteckningens beviljande hade annan mantalsbeteckning.

Av handlingarna i ett genom klagomål av ombudsmannen vid Östgöta hypoteksförening Otto Amnéus i Linköping härstädes anhängiggjort ärende inhämtas följande.

Den 6 september 1909 söktes vid Aspelands häradsrätt första gången lagfart å en från 1/4 mantal Bockara nr 4 i Mörlunda socken avsöndrad lägenhet, Smälterum nr 2, vilken sedermera erhöll jordregisterbeteckning Bockara 4[10].

På därom gjord ansökan beviljade häradsrätten därefter den 12 juli

1910 inteckning i nämnda 1/4 mantal Bockara nr 4 med undantag av andel i avsöndrade lägenheterna Karlsmåla nr 1, Brovadslyckan nr 1 och Möllerum nr 2, Östgöta hypoteksförening till säkerhet för 9,000 kronor jämte ränta, förvaltningsbidrag och till 315 kronor beräknade kostnader enligt skuldebrev i juli 1910 av L. A. Jakobsson och Josefina Jakobsson.

Sedan Kungl. Maj:t den 3 augusti 1917 förordnat, att lägenheten Smälterum nr 2 eller Bockara 4[10] jämte vissa andra från hemmanet Bockara nr 4 avsöndrade lägenheter skulle från och med år 1918 i bland annat judiciellt avseende överflyttas från Mörlunda socken till Döderhults socken, verkställdes av lantmätare mantalssättning för de överflyttade områdena. De områden, som avskildes från ifrågavarande 1/4 mantal Bockara nr 4, beräknades därvid utgöra tillhopa 3/256 mantal, varmed hemmansdelens mantal alltså skulle minskas. Mantalssättningen fastställdes av länsstyrelsen i Kalmar län den 20 november 1924.

Den 21 juli 1937 meddelade inskrivningsdomaren i Aspelands och Handbörds domsaga under § 440 lagfart för Emanuel Karlsson å ifrågavarande "1/4 mantal Bockara nr 4".

Vid ett sedermera av domhavanden, häradshövdingen Carl Cervin, den 23 februari 1938 hållet sammanträde enligt 6 § lagen den 3 juni 1932 om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet beslöt domhavanden efter verkställd utredning, att Karlsson enligt lagfartsbevis den 21 juli 1937 tillhöriga 1/4 mantal Bockara nr 4 skulle minskas med 3/256 mantal till 61/256 mantal.

På begäran av häradsdomaren Karl Olson i Byrum utfärdade förste notarien friherre Magnus Koskull i egenskap av inskrivningsdomare i domsagan den 22 juli 1939 ett gravationsbevis, vilket i hithörande delar hade följande lydelse:

"Gravationsbevis.

Att 61/256 mantal Bockara n:r 4 i Mörlunda socken, varå lagfart senast meddelats den 21 juli 1937, § 440, för Emanuel Karlsson, icke besväras av andra inteckningar än dem, som fastställts uti ifrågavarande fastighet:

1:o) *1910 den 12 juli, § 114,* till säkerhet *för niotusen (9,000)* kronor jämte ränta, förvaltningsbidrag och till trehundrafemton kronor beräknade kostnader enligt skuldebrev i juli 1910 av L. A. Jakobsson och Josefina Jakobsson till Östgöta Hypoteksförening;

2:o) *1926 den 6 april, § 154,* — — — till innehavaren;

3:o) *1937 den 15 september, § 666,* — — — härnedan;

4:o) *1939 den 5 juli, § 472,* — — — till innehavaren;

samt att i övrigt beträffande ifrågavarande fastighet icke förekommit något av beskaffenhet att böra här anmärkas; betygar, Högsby den tjugoandre juli nittonhundratrettionio."

I en sedermera hit insänd skrift anförde Amnéus följande.

Östgöta hypoteksförening hade utlämnat lån emot säkerhet av ovanberörda den 12 juli 1910, § 114, beviljade inteckning uti "1/4 mantal kronoskatte Bockara" med undantag av vissa i inteckningsprotokollet närmare angivna lägenhetsandelar. För omläggning av detta lån hade till föreningens ombudsmansexpedition inkommit bland annat det av Koskull den 22 juli 1939 utfärdade gravationsbeviset å 61/256 mantal Bockara nr 4 samt ett av vederbörande häradsskrivare den 26 i samma månad utfärdat taxeringsbevis å 1/4 mantal ifrågavarande hemman (4[1]) "u. n. Utebyn". De bägge handlingarna överensstämde därutinnan, att de angåve en och samma person som ägare av den fastighet respektive bevis avsåge. Enligt gravationsbevisets ordalydelse skulle emellertid inteckningen icke endast gälla i utan även hava "fastställts" uti den i bevisets ingress angivna hemmansdelen 61/256 mantal, i stället för rätteligen 1/4 mantal (= 64/256 mantal). Från jordägarens ombud hade Amnéus inhämtat, att mantalsminskning ägt rum, varefter intecknade hemmansdelen erhållit det i gravationsbeviset angivna mantalet. Då denna ändring otvivelaktigt borde framgå av fastighetsböckerna och då densamma uppenbarligen vore av betydelse för såväl långivare som ägare m. fl., hade Amnéus med bevisets översändande hos Koskull i skriftlig, motiverad framställning begärt komplettering av detsamma. Beviset hade emellertid återsänts till Amnéus i oförändrat skick och utan något som helst meddelande. Amnéus måste alltså förutsätta, att Koskull ansett sig icke skyldig bifalla hans hemställan. Denna Koskulls ståndpunkt torde bero på en i domsagan införd praxis i behandlingen av liknande fall. Amnéus hade nämligen vid två tidigare tillfällen mött enahanda uppfattning och måst införskaffa erforderlig utredning om de med fastigheternas beteckningar timade förändringarna. Under åberopande av vad sålunda anförts hemställde Amnéus, att J. O. måtte vidtaga erforderliga åtgärder för åvägabringande av rättelse.

Vid klagoskriften var, bland annat, fogad avskrift av ett utav Amnéus den 9 augusti 1939 till Koskull avlåtet brev, däri han, efter att hava påpekat skiljaktigheten mellan inteckningsbeslutet den 12 juli 1910 och gravationsbeviset i fråga om den intecknade fastighetens mantal, vidare anfört följande: Enligt uppgift berodde skiljaktigheten därpå, att mantalsminskning beslutats den 23 februari 1938. Ur långivarens synpunkt vore dock av vikt att denna förklaring lämnades i beviset, i varje fall tillsvidare, innan nya beteckningen influtit i mantals- och de därå grundade taxeringslängderna. Komplettering syntes enklast ske, om i gravationsbevisets ingress efter ordet "Karlsson" insattes orden "å 1/4 mantal, som enligt domhavandens beslut den 23 februari 1938 numera betecknas såsom 61/256 mantal" eller någon liknande formulering. Amnéus hemställde, att Koskull benäget ville i ovannämnda avseende komplettera beviset

och därefter återställa detsamma i tjänsteväg. I och för sökt lån hos hypoteksföreningen måste ansökningshandlingarna inom de närmaste dagarna vara i fullständigt skick.

Sedan Koskull i anledning av innehållet i klagoskriften anmodats att inkomma med förklaring, anförde han i avgivet yttrande följande.

Gravationsbeviset hade beställts av häradsdomaren Olson. Beställningen hade avsett 61/256 mantal Bockara nr 4, varå lagfart senast meddelats den 21 juli 1937, § 440, för Emanuel Karlsson. Beviset hade utfärdats i enlighet därmed och vore fullständigt riktigt. Den av Amnéus mot Koskull gjorda angivelsen vore obefogad, vilket med all tydlighet framginge av "Amnéi egna skriverier". Den hade tillkommit på grund av illvilja och förtrytelse över att Koskull icke aktat nödigt att i sin ämbetsutövning ställa sig till efterrättelse föreskrifter, vilka vid detta och tidigare tillfällen obehörigen lämnats av Amnéus. Koskull hemställde, att Amnéus' angivelse mot honom icke måtte föranleda någon J. O:s åtgärd.

I avgivna påminnelser framhöll Amnéus, att Koskull i yttrandet förbigått själva sakfrågan, huruvida ändringen av fastighetens benämning finge utelämnas i gravationsbevis. Utöver ett blott och bart påstående att beviset vore fullt riktigt innefattade Koskulls yttrande allenast vissa synbarligen av ungdomlig obetänksamhet tillkomna förnärmelser mot Amnéus personligen.

På anmodan inkom därefter Cervin med förnyat yttrande från Koskull ävensom med eget yttrande, vilket närmast berörde andra förhållanden än här ifrågavarande.

Koskull anförde, att han, när beställningen av gravationsbeviset gjorts, såvitt han nu kunde påminna sig icke tidigare utfärdat något gravationsbevis rörande ifrågavarande hemmansdel. Koskull hade med största noggrannhet genomgått fastighetsböcker och övriga handlingar för att utröna fastighetens ansvarighet för fastställda inteckningar. Därvid hade han med fullständig säkerhet konstaterat, att inteckningen av den 12 juli 1910 varken fastställts uti eller någonsin besvärat 1/4 mantal Bockara nr 4 i dess ursprungliga omfattning utan endast den del av Bockara nr 4, vilken numera enligt domhavandens lagakraftvunna beslut betecknades med 61/256 mantal Bockara nr 4. Bockara 4^{10} hade första gången lagfarits den 6 september 1909. Inteckningen den 12 juli 1910 kunde följaktligen icke hava fastställts uti Bockara 4^{10}. Att Amnéus vore insatt i fastighetsförhållandena framginge av hans brev till Koskull den 9 augusti 1939, och även om han icke vore det, borde detta förhållande varken hava medfört omgång eller kostnad för Amnéus och jordägaren eller varit be-

tungande för någondera, om den lånesökande fastighetsägaren till ansökningen fogat det protokollsutdrag angående mantalsnedsättningen, vilket i laga ordning tillställts honom. För Koskull förefölle det orimligt att i ett bevis införa beteckningar, som icke längre vore gällande utan ersatts med andra och riktigare. Om det för Amnéus medförde särskilda svårigheter att tolka ett gravationsbevis, vari de för fastigheten gällande beteckningarna begagnats, hade Koskull ej något att invända emot att även angiva de icke gällande, därest Amnéus anhölle om detta vid beställningen av beviset. Koskull vägrade emellertid att på order av Amnéus ändra ett riktigt bevis, vilket beställts och betalats av Olson och för denne varit fullt tydligt. Koskull vägrade också att till Amnéus avgiva några förklaringar angående fastighetsförhållandena inom domsagan, enär Koskulls företrädare i tjänsten såsom förste notarie, med anledning av visat tillmötesgående i detta hänseende, av Amnéus blivit beskylld för att lämna oriktiga uppgifter och hotad med angivelse för J. O. Koskull hade icke skrivit otillbörligt mot Amnéus. Koskull hade endast efter anfordran till J. O. inkommit med yttrande över en av Amnéus mot Koskull gjord angivelse. Koskull hade uttalat sin uppfattning om densamma, och det hade varit det, som fordrats av honom. Några mildare uttryck än dem han använt med anledning av Amnéus' tillvägagångssätt och uppförande i övrigt funnes icke.

Amnéus avgav påminnelser, däri han beträffande Koskulls påpekande att ifrågavarande gravationsbevis beställts av Olson framhöll, att ett gravationsbevis i de flesta fall utfärdades för en långivares räkning, även om denne ej själv utan genom låntagaren eller ombud rekvirerade beviset hos inskrivningsdomaren. Olson hade varit hypoteksföreningens ortsombud, som intet hellre åstundat än att beviset formulerats på av föreningen önskat sätt.

Sedan notarien S. Högsell såsom Koskulls närmaste företrädare som förste notarie i domsagan inkommit med upplysningar rörande Amnéus' uppträdande gent emot honom och därvid fogat ett intyg av fiskalsaspiranten Liss-Erik Björkman i motsvarande hänseende, inkom Amnéus med ytterligare en skrift i ärendet.

Efter det tillfälle beretts Koskull att avgiva nytt yttrande i ärendet anförde Koskull slutligen följande.

Med rätta ställdes stora anspråk på en domhavandes tålamod och tillmötesgående mot allmänheten. Det måste emellertid ifrågasättas, huruvida icke tjänstemännen i Östgöta hypoteksförening drivit dessa anspråk utöver det tillåtnas gräns. För egen del ville Koskull i detta hänseende åberopa en bifogad minnesanteckning. Av Högsells och Björkmans intyg framginge, att dessa tidigare ansett sig hava varit föremål för trakasserier

från Amnéus' sida. Likartat förhållande framginge även av häradshövdingen Cervins yttrande. Tjänstemännen å Aspelands och Handbörds domsagas kansli hade sålunda ansett sig utsatta för en föga välvillig uppmärksamhet från Amnéus' sida. Att, såsom Koskull gjort, rubricera detta såsom illvilja vore måhända överdrivet, men det vore förklarligt, att en domhavande med en så stor arbetsbörda måste känna sig irriterad över att ständigt finna sig påpassad och detta av befattningshavare, med vilka gott samarbete plägade vara regel. Vore det för mycket begärt att kräva lojalt samarbete även från en så ansedd institution som hypoteksföreningen?

Vid yttrandet var fogad den av Koskull åberopade minnesanteckningen, som avsåg två telefonsamtal mellan honom och en tjänsteman vid hypoteksföreningen den 29 oktober 1938 rörande äganderätten till en viss hemmansdel i Bockara nr 1 i Mörlunda socken.

I en till Koskull avlåten skrivelse anförde tjänstförrättande justitieombudsmannen Rudewall därefter följande.

Gällande föreskrifter om vad gravationsbevis skulle innehålla återfunnes i kungl. kungörelsen den 25 februari 1921 med vissa bestämmelser att iakttaga vid utfärdande av gravationsbevis rörande fast egendom, tomträtt eller vattenfallsrätt samt av äganderättsbevis och bevis om innehav av tomträtt eller vattenfallsrätt. Enligt 1 § i denna kungörelse skulle gravationsbevis rörande fast egendom i allmänhet å landet upptaga egendomens namn och beteckning i övrigt samt belägenhet till socken och härad ävensom ägarens namn och dagen, då lagfart för honom beviljats eller sökts. I 2 § meddelades närmare bestämmelser om upptagande av egendomen besvärande inteckningar och andra fastigheten angående förhållanden.

Såsom allmän regel gällde, att i gravationsbevis ej finge förbigås något förhållande av beskaffenhet att böra anmärkas i beviset. Detta avsåge väl närmast sådana förhållanden, om vilkas upptagande föreskrifter särskilt meddelats i nämnda kungörelse. Men tydligt vore, att även andra än de i kungörelsen omnämnda förhållandena kunde vara av beskaffenhet att böra antecknas i gravationsbevis. Hade sålunda, efter det inteckning meddelats i ett hemman, enligt anteckning i fastighetsbok skett ändring av hemmanets mantalsbeteckning, borde utan tvivel upplysning därom lämnas i gravationsbeviset. Frånvaron av sådan upplysning medförde att erforderligt samband saknades mellan gravationsbevisets och inteckningshandlingens fastighetsbeteckning.

Beträffande nu ifrågavarande av Koskull utfärdade gravationsbevis syntes väl detsamma vara riktigt, såvitt anginge den i ingressen angivna fastighetens inteckningsansvar. Då enligt vad J. O. inhämtat lagfartsboken

innehöll anteckning om beslutet den 23 februari 1938 i fråga om ändrad mantalsbeteckning för Emanuel Karlsson enligt lagfartsbevis den 21 juli 1937 tillhöriga 1/4 mantal Bockara nr 4, hade emellertid i enlighet med vad J. O. ovan anfört i gravationsbeviset någon upplysning bort lämnas om detta beslut. I varje fall hade icke, på sätt som skett, utan dylik upplysning beviset i fortsättningen bort avfattas på sådant sätt, att de fastigheten besvärande inteckningarna angåvos beviljade i den uti ingressen angivna fastigheten 61/256 mantal Bockara nr 4. Såvitt anginge inteckningen av den 12 juli 1910 vore sålunda uppgiften om den fastighet, i vilken inteckningen beviljats, ofullständig. Samma anmärkning syntes kunna göras i fråga om de under momenten 2 och 3 i beviset upptagna inteckningarna.

Då Amnéus sedermera, med översändande av beviset, hos Koskull skriftligen anhållit om komplettering av detsamma i anmärkta hänseende, hade Koskull enligt J. O:s mening bort genom tillägg å beviset tillmötesgå denna begäran. Att kompletteringen kunnat vara av vikt för det med beviset avsedda ändamålet kunde knappast hava varit Koskull obekant. Huruvida beviset ursprungligen beställts av Amnéus eller annan person torde i detta sammanhang sakna betydelse. Genom att utan något som helst meddelande återsända beviset i oförändrat skick till Amnéus syntes Koskull hava förfarit obetänksamt.

Vad slutligen anginge det skrivsätt, som Koskull i hit avgivna yttranden använt gent emot Amnéus, kunde J. O. icke underlåta att beteckna detsamma såsom olämpligt. Avfattningen av Amnéus' klagoskrift hade varit saklig och hade under inga omständigheter givit Koskull anledning till personliga utfall mot Amnéus, särskilt i betraktande av att klagomålen ej kunde anses obefogade. Med hänsyn till omständigheterna funne J. O. emellertid ärendet i denna del icke föranleda vidare uttalande från hans sida.

Ärendet var därmed slutbehandlat.

3. Felaktigt förfarande av utmätningsman vid införsel till gäldande av såväl underhållsbidrag som utskylder.

Av handlingarna i ett genom klagomål av hushållerskan Edla Palmqvist härstädes anhängiggjort ärende inhämtas följande.

Genom utslag den 13 januari 1937 dömde Rekarne tingslags häradsrätt till hemskillnad mellan ladugårdskarlen Rickard Pettersson och hans hustru. Därefter dömde häradsrätten i utslag den 9 mars 1938 till äktenskapsskillnad mellan makarna.

Enligt båda utslagen skulle Petterssons hustru hava vårdnaden om makarnas minderårige son Stig Börje Roland och förpliktades Pettersson att till hustrun utgiva underhållsbidrag för barnet med 20 kronor i månaden.

För uttagande av underhållsbidraget meddelade landsfiskalen i Österrekarne distrikt beslut om införsel i Petterssons avlöning. Pettersson var vid denna tid anställd vid Ryningsberg i Husby Rekarne socken. Sedan Pettersson hösten 1938 fått anställning som ladugårdskarl vid Follökna säteri i Lilla Malma socken, översände landsfiskalen i nämnda distrikt den 12 november 1938 handlingarna i införselärendet till landsfiskalen i Villåttinge distrikt, Emil Engman, under uppgift tillika att genom införsel uttagits sammanlagt 400 kronor.

Därefter meddelade Engman den 25 november 1938 beslut om införsel i den avlöning Pettersson åtnjöt såsom anställd hos godsägaren C. Stuart, Follökna. I beslutet förordnade Engman, att vid varje avlöningstillfälle skulle innehållas 20 kronor intill dess underhållsbidraget till fullo guldits, därvid dock varje gång 60 kronor skulle förbehållas Pettersson, så att innehållande finge ske endast i den mån avlöningen översköte detta belopp. Sedan Pettersson därefter fått ny arbetsgivare, nämligen arrendatorn E. Mårtensson, Follökna, meddelade Engman den 29 mars 1939 nytt införselbeslut av samma innehåll som beslutet den 25 november 1938.

För uttagande av Pettersson påförda, resterande utskylder jämte indrivningsavgifter, tillhopa 65 kronor 74 öre, meddelade Engman den 16 juni 1939 beslut om ytterligare införsel i Petterssons avlöning. Enligt detta beslut skulle vid varje avlöningstillfälle innehållas 10 kronor intill dess beloppet 65 kronor 74 öre till fullo guldits, därvid dock varje gång 40 kronor skulle förbehållas Pettersson, så att innehållande finge ske endast i den mån avlöningen översköte sistnämnda belopp.

I en sedermera hit inkommen skrift anförde Edla Palmqvist, som var anställd som hushållerska hos Pettersson, klagomål över att införsel meddelats i Petterssons avlöning till så högt belopp, att enligt klagandens åsikt icke tillräckliga medel återstode för täckande av Petterssons och klagandens nödiga utgifter.

Med anledning av klagomålen infordrade jag yttrande av Engman, varjämte meddelande lämnades klaganden att den väg, varpå ändring av införselbesluten måhända skulle kunna vinnas, vore att Pettersson över besluten anförde besvär hos länsstyrelsen jämlikt i besluten meddelad hänvisning.

I avgivet yttrande upplyste Engman bland annat, att Petterssons kontanta avlöning uppginge till 975 kronor för år räknat, varjämte han åtnjöte naturaförmåner, däri inginge bostad, vedbrand, mjölk, spannmål samt

potatisland. Då Petterssons kontanta månadslön belöpte sig till ungefär 81 kronor men av detta belopp på grund av införselbesluten uttoges allenast 30 kronor, återstode till Petterssons disposition 51 kronor.

Efter anmodan inkom Engman sedermera med ytterligare upplysningar i vissa avseenden. Av dessa upplysningar framgick bland annat, att vid tiden för beviljandet av införsel för utskylder voro jämförelsevis stora belopp av det förfallna underhållsbidraget oguldna.

Vid granskning av Engmans åtgöranden i omförmälda införselärenden finner jag det anmärkningsvärt att, medan i besluten den 25 november 1938 och den 29 mars 1939 det belopp, som jämlikt 7 § lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta vid varje avlöningstillfälle skulle förbehållas Pettersson, bestämts till 60 kronor, motsvarande belopp i beslutet den 16 juni 1939 fastställts till 40 kronor. Enligt berörda lagrum skall den underhållsskyldige förbehållas ett belopp, motsvarande vad han kan anses behöva till underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag. Någon omständighet, varför Pettersson vid de två första införselbesluten kunde anses behöva mera till sitt underhåll än vid det senaste införselbeslutet, har icke uppgivits och torde ej heller hava funnits. Petterssons behov kan självfallet icke hava påverkats av det förhållandet, att införsel även beviljades för hans resterande utskylder. Det vill synas som om Engman vid de tidigare besluten bestämt beloppet av det, som skulle förbehållas Pettersson, till vad ungefärligen återstode av den kontanta månadslönen, 81 kronor 25 öre, sedan därifrån avdragits det fastställda månatliga underhållsbidraget, utan att närmare ingå på frågan huruvida Pettersson för sitt underhåll hade i lagens mening behov av just berörda skillnadsbelopp. När sedan fråga uppkom om beviljande av införsel jämväl för utskylder, synes Engman vid närmare övervägande hava funnit, att för Petterssons underhåll ett kontant belopp av 40 kronor i månaden försloge. Då Engman vid det senare införselärendets behandling kommit till denna uppfattning, hade emellertid följden bort bliva, att han jämkat på det gällande beslutet om införsel för underhållsbidraget och föreskrivit, att även beträffande denna införsel innehållande finge ske i den mån avlöningen överstege 40 kronor. I händelse Pettersson någon månad av en eller annan orsak icke blivit berättigad åtnjuta det bestämda avlöningsbeloppet utan exempelvis endast 50 kronor, kunde nämligen eljest resultatet hava blivit, att för gäldande av utskylderna medel kunnat innehållas men däremot icke något belopp för gäldande av underhållsbidraget. Jag vill härvid erinra om stadgandet i 21 § 3) införsellagen, att om införsel beviljas till gäldande av så-

väl underhållsbidrag som utskylder eller avgifter och därtill ej förslår det belopp, som må innehållas, skall detta belopp i första hand gå till bidragets betalning. I förevarande fall hade Engman, då fråga uppkom om införsel jämväl för utskylder, lämpligast bort förfara så, att han meddelat ett nytt införselbeslut, avseende såväl underhållsbidraget som utskylderna.

Vid tiden för beslutet om införsel för utskylder voro flera under det senaste året förfallna poster av underhållsbidraget oguldna. Detta förhållande hade enligt min mening bort föranleda en höjning av införselbeloppet i fråga om underhållsbidraget. Därigenom skulle hava förhindrats att, såsom nu skett, Petterssons resterande utskylder indrivits, ehuru den underhållsberättigade under tiden icke kunde till fullo utfå de förfallna bidragsbeloppen. Ett sådant förhållande står uppenbarligen i strid mot grunderna för nyssnämnda stadgande i 21 § 3) införsellagen.

Med dessa erinringar, som jag upptog i en till Engman avlåten skrivelse, var ärendet av mig slutbehandlat.

4. Uppställande av särskilda villkor för utfärdande av jaktkort åt den, som anmäler sig vilja erlägga jaktvårdsavgift.

I 26 § 1 mom. första stycket lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt stadgas att den, som vill utöva jakt å annan mark än den han äger eller till vilken han har i 7 § omförmäld brukningsrätt, är pliktig erlägga jaktvårdsavgift.

Enligt 44 § jaktstadgan den 3 juni 1938 är den, som erlägger jaktvårdsavgift, skyldig att därvid uppgiva fullständigt namn, födelseår och hemvist.

Jaktvårdsavgift erlägges å landet till landsfiskalen, i Stockholm till Ö. Ä. samt i annan stad till magistraten, där sådan finnes, och eljest till utmätningsmannen. På myndighet, som uppbär jaktvårdsavgift, ankommer det att till avgiftsbetalaren utfärda vederbörligt jaktkort.

I en till mig den 30 maj 1940 inkommen skrivelse anförde Svenska jägareförbundet, att det i vissa fall skulle hava förekommit att den, som önskat erlägga jaktvårdsavgift, av vederbörande myndighet avfordrats bevis om innehav av jaktmarker, om tillstånd att innehava skjutvapen samt om lämplighet m. m. Då det syntes förbundet uppenbart, att envar ägde rätt att lösa jaktkort, även om han ej innehade jaktmarker eller tillstånd att hava skjutvapen eller kunde styrka sin lämplighet som jägare, hemställde förbundet, att jag måtte införskaffa utredning rörande de påtalade förhållandena samt före nästkommande jaktårs början vidtaga åtgärder för undanröjande av de missförstånd, som beträffande sagda lagbestämmelser på sina håll syntes hava förekommit.

Sedan jag i anledning av jägareförbundets framställning i skrivelser till länsstyrelserna i riket anhållit om upplysning, huru omförmälda bestämmelser tillämpats i det av förbundet berörda avseendet, inkommo länsstyrelserna med uppgifter från de myndigheter, som äga utfärda jaktkort. Av den sålunda verkställda utredningen framgick att åtskilliga av dessa myndigheter såsom villkor för utfärdande av jaktkort plägade uppställa fordran på att sökanden företedde bevis om innehav av jaktmarker och tillstånd att innehava skjutvapen m. m.

Med anledning av vad sålunda blivit upplyst påpekade jag i särskilda skrivelser till vederbörande att, då någon med uppgivande av namn, födelseår och hemvist anmälde sig vilja erlägga föreskriven jaktvårdsavgift, myndigheten icke ägde för mottagande därav och utfärdande av jaktkort uppställa några särskilda villkor. Att märka vore — framhöll jag — att jaktkort icke innefattade något bevis om rätt för jaktkortsinnehavaren att jaga inom visst område utan allenast bevis därom, att han erlagt stadgad jaktvårdsavgift.

5. Fråga huruvida rektor och kollegium vid allmänt läroverk handlat i strid mot tryckfrihetsförordningen genom sina åtgöranden med anledning av innehållet i en av läroverkets gymnasistförbund utgiven tidning.

I en den 9 januari 1940 hit inkommen klagoskrift anförde Karlstads Gymnasistförbund bland annat följande: Rektorn vid högre allmänna läroverket i Karlstad, Elov Tengblad, hade konfiskerat samt belagt med kvarstad en av förbundet utgiven skrift, benämnd Krafs, och hade han förbjudit dess vidare försäljning. Redaktionen hade dessutom tillsagts att å rektorsexpeditionen utan ersättning inlämna ännu osålda exemplar av skriften. Genom läroverkets vaktmästare hade Tengblad till bokhandlarna i staden givit order, att försäljningen av skriften skulle upphöra. De för skriftens utgivning ansvariga läroverkseleverna hade tilldelats "sänkt sedebetyg".

I anledning av klagomålen anmodades Tengblad att införskaffa yttrande från de ledamöter i läroverkets kollegium, som voro för den påtalade betygssättningen ansvariga, och att inkomma därmed ävensom med eget yttrande.

I yttranden, som i anledning därav avgåvos, hänvisades till bland annat *dels* ett av Tengblad till kungl. skolöverstyrelsen rörande ovannämnda,

av förbundet påtalade åtgärder avgivet yttrande, vilket yttrande infordrats i och för utredning, som av justitiekanslersämbetet begärts hos skolöverstyrelsen, *dels ock* yttranden, som avgivits av Tengblad och kollegiet i anledning av besvär, som ovannämnda elever hos skolöverstyrelsen anfört över kollegiets beslut i fråga om betyg i uppförande för nämnda elever.

I det ena av sina yttranden till skolöverstyrelsen hade Tengblad anfört bland annat: Tidningen Krafs vore organ för Karlstads Gymnasistförbund. Den plägade utkomma med två nummer årligen, ett majnummer och ett julnummer. Vid tidningens redigering brukade det enligt gammal praxis gå så till, att den av redaktionskommitténs medlemmar, som åtagit sig att uppsamla bidragen, hos rektor anhölle om hans granskning av desamma. Det hade av båda parter betraktats som en självklar sak, att intet skulle publiceras i tidningen, som icke på detta sätt blivit granskat och godkänt. Rektor hade sålunda inför kollegiet och allmänheten påtagit sig det moraliska ansvaret för innehållet i Krafs och hade sålunda faktiskt fungerat som ett slags ansvarig utgivare. — Det nu skildrade förfaringssättet hade tillämpats även vid det tillfälle, varom nu vore fråga. Somliga av de till granskning inlämnade bidragen hade refuserats såsom varande smaklösa, stilistiskt undermåliga eller eljest olämpliga. Det hade därvid rått fullständig enighet mellan Tengblad och den, som vid tillfället representerade tidningen, och Tengblad hade trott, att allt vore väl beställt. Krafs hade förelegat färdigtryckt måndagen den 18 december 1939 och hade distribuerats vid läroverket efter frukostrasten. Tengblad hade själv icke varit närvarande i läroverket eftermiddagen nämnda dag. Detta förklarade väl den omständigheten att icke, såsom eljest plägade ske i samband med distributionen, något exemplar av den färdigtryckta tidningen överlämnats till rektorsexpeditionen. Först vid de klasskonferenser, som höllos på kvällen samma dag, hade en av Tengblads kolleger fäst hans uppmärksamhet på ett i Krafs förekommande hjärtlöst och vanvördigt utfall mot en av läroverkets lärarinnor. En närmare granskning av tidningen hade givit vid handen, att två bidrag, av vilka det ena innehöll nyssnämnda utfall, publicerats utan att hava blivit förelagda Tengblad till granskning. Ett bidrag, som enligt överenskommelsen icke skulle publiceras, hade det oaktat medtagits, ehuru i ändrat skick. Tengblads första åtgärd följande morgon hade varit att i egenskap av ansvarig utgivare de facto försöka stoppa den vidare spridningen av detta för läroverket skadliga och för redaktionen kompromettérande tidningsnummer. I detta syfte hade Tengblad vid morgonbönen förbjudit den vidare försäljningen av numret inom läroverket. Vidare hade han tillkallat redaktionsmedlemmarna och tillsagt dem att hopsamla och på rektorsexpeditionen deponera de inom läroverket kvarvarande exemplaren. Slutligen hade han genom läroverkets vaktmästare låtit rikta en vädjan till distributörerna i staden att icke fortsätta med för-

säljningen. Däremot hade Tengblad icke krävt, att distributörerna skulle till honom inlämna ej försålda exemplar. I hans hand hade således kommit endast de inom läroverket befintliga exemplaren.

Rörande befogenheten av de av Tengblad vidtagna åtgärderna hade Tengblad vidare andragit: Vad anginge hans förfarande att låta redaktionsmedlemmarna deponera restupplagan å läroverket, hade han endast handlat i överensstämmelse med den praxis, som tillämpades vid läroverket och väl även vid andra skolor: om en elev till läroverket medfört något föremål, varmed han stört undervisningen eller som eljest ansetts förbjudet eller olämpligt att medtaga till skolan, hade föremålet beslagtagits och förvarats hos vederbörande lärare eller rektor till dess eleven ifråga avgått från skolan, då han givetvis kunnat göra anspråk på att återfå sin egendom. Så hade också skett, då Tengblad någon gång träffat på pornografiska alster hos någon av eleverna. På liknande sätt hade Tengblad ansett sig böra förfara i detta fall. Restupplagan tillhörde fortfarande gymnasistförbundet men förvarades på rektorsexpeditionen och skulle återställas till förbundet, så snart de för numret ansvariga redaktionsmedlemmarna avgått från läroverket. Med detta arrangemang hade såväl den gamla styrelsen, vilken utgav det ifrågavarande numret, som den nya förklarat sig tillfreds. — Gentemot de beskyllningar för olagligt förfarande, som riktats mot Tengblad, ville han sammanfattningsvis framhålla, att den påtalade censuren icke grundat sig på ett "krav", som av rektor ålagts tidningens utgivare mot deras egen vilja, utan på en i ömsesidigt förtroende ingången överenskommelse samt att någon konfiskering av tidningsnumret ifråga i juridisk mening icke förekommit.

I sitt yttrande till skolöverstyrelsen i anledning av besvären över kollegiets beslut i fråga om betyg i uppförande för vissa elever — tre till antalet — hade Tengblad anfört bland annat följande: Det ifrågavarande målet rörde sig enligt Tengblads mening om huvudsakligen tre spörsmål: 1) Hade kollegiet, som enligt § 35 läroverksstadgan ägde lagstadgad skyldighet att vid slutet av varje termin vitsorda lärjunges uppförande, i påtalade fall fullgjort denna skyldighet på ett rättvist sätt och i överensstämmelse med läroverksstadgan och de metodiska anvisningarna? 2) Hade kollegiet skyldighet att vid sitt vitsordande i varje särskilt fall taga hänsyn till alla kända omständigheter? Eller måste vissa omständigheter, som eljest skulle utgöra nog så klara indikationer, av rent formella skäl lämnas utan avseende? 3) Hade Tengblad såsom rektor genom sina åtgärder i samband med publiceringen av tidningen Krafs' julnummer gjort sig skyldig till en juridisk oformlighet? — Den första frågan måste enligt Tengblads mening besvaras med ett obetingat ja. Den avdelning, som de klagande och hela den vid det ifrågavarande tillfället fungerande styrelsen för gymnasistförbundet tillhörde, nämligen L IV[4], hade under hela sin gymnasietid vållat

kollegiet mera bekymmer och besvär än någon annan avdelning under denna tid. Det hade berott på att vissa elever i ringen genom ett trotsigt och nonchalant uppträdande konsekvent och målmedvetet saboterat undervisningen för vissa lärare. Vid praktiskt taget varje klasskonferens, där frågor om ordning och uppförande varit före, hade klagomål framförts mot dessa elever. Även vid de fåtaliga tillfällen, då hela avdelningen fått högsta betyg i uppförande och ordning, hade detta skett snarare för att eleverna i avdelningen skulle få en stimulans till bättring än emedan de förtjänat högsta betyget. Tengblad hade själv på olika sätt sökt råda bot på det onda, dock utan att hava lyckats. I enlighet med § 53: 1 läroverksstadgan hade han gång efter annan ingående talat med både avdelningen som helhet och enskilda elever var för sig. Den s. k. Krafsaffären vore ingalunda den primära eller avgörande anledningen till nedsättningen av betyget för två av de klagande. Den hade kommit som ett slags bekräftelse på konferensens uppfattning, att kollegiet nu på allvar måste taga itu med dessa elever. Givetvis hade förelegat en möjlighet, att den ene och kanske även den andre av nämnda två klagande skulle hava sluppit undan med lägre nedsättning av betyget, därest "Krafshistorien" icke förekommit. Vid bedömningen av "Krafsaffärens" roll för den påtalade betygssättningen borde man hålla i minnet, att det icke beträffande någon av klagandena vore själva publiceringen, som motiverade kollegiets beslut, utan omständigheterna vid densamma och den mentalitet, som låge bakom. — Spörsmålet nr 2 vore av principiell natur och skulle i ifrågavarande fall erhålla följande formulering: Hade kollegiet skyldighet att taga hänsyn även till den yttring av de klagandes uppförande, som kommit till synes i samband med publiceringen av Krafs' julnummer? Sunt förnuft och vanlig rättskänsla svarade ja även på den frågan. Kollegiet hade övervägt den principiella frågan, om "nedsatt sedebetyg" vore att betrakta såsom disciplinstraff i lagens mening. Resultatet hade blivit negativt. Ett kollegium kunde uraktlåta att bestraffa, men det kunde icke undandraga sig att vitsorda elevernas uppförande, och därvid måste det låta sig ledas av sitt samvete och taga hänsyn till alla de i varje särskilt fall kända omständigheterna. Naturligtvis hade kollegiet klart för sig, att varje tillrättavisning, varje anmärkning, muntlig eller skriftlig, och varje betygssänkning — vare sig det gällde kunskaper och färdigheter eller ordning och uppförande — kunde uppfattas och betecknas som "straff". Men lika uppenbart syntes det vara, att dessa omdömen icke kunde betecknas såsom disciplinstraff i lagens mening. Det motsatta antagandet skulle leda till rena absurditeter. Skulle en elevs oförskämdhet mot en lärare undandraga sig kollegiets vitsord endast därför att den kommit i tryck? — Frågan nr 3 hade Tengblad behandlat i det yttrande, som han avgivit till skolöverstyrelsen i anledning av justitiekanslersämbetets remiss.

I ett till justitiekanslersämbetet avgivet yttrande i saken anförde skolöverstyrelsen bland annat följande.

Vid bedömandet av kollegiets påtalade åtgärd torde man i första hand böra uppmärksamma, att i gällande läroverksstadga betygssättning och bestraffning betraktades som skilda funktioner och i stadgan hölles i sär. Disciplinär bestraffning behandlades under §§ 53 och 54. Dess olika grader vore tillrättavisning av vederbörande lärare eller av rektor, varning och relegation. Till grund för sådan bestraffning måste i varje särskilt fall ligga någon direkt påvisbar större eller mindre förseelse. Betygssättningen åter ägde rum enligt bestämmelserna i § 35. Det av kollegiet utdelade vitsordet i uppförande utgjorde liksom vitsorden i läroämnena ett allmänt omdöme om den lärjunge, som betygsattes. Kollegiet syntes vara skyldigt att vid fixerandet av uppförandebetyget taga hänsyn till allt vad kollegiet hade sig bekant om lärjungens uppförande, vare sig det gällde allmänna brister i hans uppträdande och förhållande till skolarbetet eller fristående förseelser, och vare sig de senare vore av den art, att de kunde bestraffas eller icke. Ett sänkt uppförandebetyg kunde givetvis liksom ett sänkt kunskapsbetyg för lärjungen medföra vissa menliga påföljder. En lärjunge, som erhållit lägre vitsord än B i uppförande eller i ordning, kunde enligt § 220 mom. 3 läroverksstadgan icke erhålla nedsättning i terminsavgifterna och vore således därutinnan jämställd med en lärjunge, som på grund av svaga kunskapsbetyg icke erhållit flyttning till högre klass. En lärjunge, som under två på varandra följande terminer erhållit lägsta uppförandevitsord, bleve från läroverket skild och vore därutinnan jämställd med en lärjunge, som på grund av otillräckliga kunskaper icke inom i § 41 nämnda stadga angiven tid erhållit flyttning till högre klass. Lärjungars skiljande från skolan i dylika fall vore emellertid enligt överstyrelsens åsikt icke att anse såsom en disciplinär bestraffning. Fast hellre borde ett dylikt förfarande betraktas som en av lämplighetsskäl motiverad skyddsåtgärd, vars uppgift vore att från läroverket avlägsna element, vilka vore uppenbart obekväma för skolarbetet. Med den uppfattning överstyrelsen hyste om betygssättningens förutsättningar och innebörd kunde överstyrelsen icke finna det felaktigt, att kollegiet vid avgivandet av vitsord i uppförande för ifrågavarande lärjungar skänkt beaktande jämväl åt vad som i sådant avseende framkommit i samband med utgivandet av tidningen Krafs. Inför offentligheten ådagalagd vanvördnad mot lärare torde icke kunna förbigås, då ett allmänt omdöme om en lärjunges uppförande skulle avgivas av kollegiet. Överstyrelsen ville icke underlåta att meddela, att överstyrelsen efter besvär prövat jämväl de dessa lärjungar tilldelade uppförandebetygen. Överstyrelsen hade därvid icke funnit vad i målet förekommit föranleda annan åtgärd från dess sida, än att överstyrelsen för en av lärjungarna höjt uppförandebetyget från C till B, enär det enligt överstyrel-

sens mening av handlingarna framgått, att kollegiet vid avgivandet av vitsord i detta fall lagt större vikt vid en isolerad förseelse än som kunde anses förenligt med uppförandebetygets karaktär av allmänt, sammanfattande vitsord. — Under hänvisning till det anförda ville överstyrelsen sålunda uttala, att enligt dess mening gällande tryckfrihetsförordning icke inneburit hinder vare sig för rektor att på sätt skett förfara med ifrågavarande tidning eller för kollegiet att på sätt skett betygssätta vissa lärjungars uppförande. Ett annat ståndpunktstagande skulle enligt överstyrelsens mening medföra orimliga konsekvenser och vara till men för skolans uppfostrande gärning.

Sedan jag anmodat polismästaren i Karlstad att genom förhör verkställa utredning angående den hemställan att icke fortsätta med försäljningen av ifrågavarande skrift, som från Tengblads sida riktats till distributörerna av skriften, inkom polismästaren med protokoll, hållet vid förhör inför honom den 22 februari 1940. Av detta protokoll framgick, att nedannämnda personer förhörts av polismästaren och därvid berättat följande.

1. Läroverksvaktmästaren Axel Hjalmar Karlsson: Tengblad hade den 20 december 1939 tillsagt Karlsson att i telefon fråga bokhandlarna i staden, om de sålde gymnasisttidningen Krafs. Tengblad hade vidare beordrat Karlsson att i de fall, då försäljning skedde, "be" bokhandlarna att icke fortfara med försäljningen. Karlsson vore "nästan säker på" att Tengblad använt uttrycket "be". I varje fall skulle framställningen till bokhandlarna hava formen av en hemställan och icke av ett förbud. Om detta sista vore Karlsson absolut säker. "Om något förbud var det inget tal om alls." Karlsson hade utfört sitt uppdrag i enlighet med Tengblads order. Han hade telefonerat till Hjalmar Petterssons och Herman Anderssons boklådor. Vid telefonsamtalen hade han talat med biträden i affärerna. Sedan han fått besked om att Krafs såldes i dessa boklådor, hade han meddelat biträdena, att "rektor Tengblad önskade, att Krafs icke vidare skulle säljas i boklådorna". Karlsson hade ej kännedom om den form, i vilken biträdena framfört Karlssons meddelanden till sina principaler. Karlsson hade även telefonerat till Rydberg & Lamberts pappersaffär å Drottninggatan. Här hade han fått beskedet, att Krafs icke salufördes i affären. Något meddelande från Tengblad hade han icke framfört till denna affär. När Karlsson senare på dagen gått ut i staden i ett ärende, hade Karlsson gått in i en cigarraffär vid Kungsgatan och i en vid Drottninggatan. I båda affärerna hade han frågat, om tidningen Krafs funnes att köpa. Han hade fått nekande svar. Han hade då icke vidarefört något meddelande från Tengblad. Efter det tidningen Värmlands Folkblad infört en insändare i "Krafsfrågan", hade Tengblad frågat Karlsson om det sätt, varpå han befordrat Tengblads önskemål till bokhandlarna. Karlsson hade

då redogjort för sina åtgärder. Tengblad hade förklarat, att Karlsson utfört sitt uppdrag på det sätt, som Tengblad avsett.

2. Bokhandlaren Knut Söderqvist, innehavare av Hjalmar Petterssons bokhandel i Karlstad: Han hade aldrig fått något meddelande från Tengblad om "beslag" å tidningen. Gymnasisten John Park hade kort tid efter den 20 december 1939 varit inne hos Söderqvist och talat om, att Tengblad omhändertagit de exemplar av tidningen, som gymnasistföreningen haft. Föreningen hade därför icke kunnat till bokhandeln leverera ens det annonsexemplar, som Söderqvist i egenskap av annonsör i tidningen väntat sig få. Park hade vid tillfället framfört en hemställan från Tengblad, att annonsörerna skulle betala annonserna, och han hade förklarat, att Tengblad genom honom ville framhålla, att annonsörerna genom den spridning, som Krafs dock fått, erhållit valuta för sina annonskostnader. Söderqvist hade tyckt, att saken varit en bagatell, och hade betalt annonsräkningen.

3. Bokhandelsbiträdet Gunnar Amnell, anställd i Hjalmar Petterssons bokhandel: Han hade mottagit det telefonsamtal, vari Karlsson framfört Tengblads hemställan att bokhandeln icke skulle sälja Krafs. Amnell kunde icke ordagrant erinra sig vad Karlsson sagt. Karlsson hade emellertid meddelat, att han talade på Tengblads uppdrag. Av Karlssons framställning hade Amnell fått den uppfattningen, att Tengblad hemställt, att Krafs ej skulle säljas i bokhandeln. Amnell hade ej fattat samtalet så, att Tengblad sökt förbjuda försäljningen. Bokhandlaren Söderqvist hade icke varit i affären, då telefonsamtalet ägt rum. Innan Amnell hunnit meddela Söderqvist om samtalet, hade denne talat med Park om saken. Då bokhandeln icke erhållit några exemplar av tidningen till försäljning och Söderqvist av Park erhållit kännedom om att inga stode att få, hade Amnell icke ansett det lönt att till Söderqvist nämna något om telefonsamtalet mellan honom och Karlsson.

4. Bokhandlaren Sigurd Hermansson, verkställande direktör i Herman Anderssons Bokhandels Aktiebolag: Vid något tillfälle före julen 1939 hade ett av biträdena i bokhandeln nämnt, att det kommit ett telefonmeddelande från läroverkets vaktmästare. Denne skulle hava sagt något om, att Tengblad uppmanade bokhandlarna att icke sälja gymnasisttidningen Krafs. För Hermansson hade det hela varit en ren småsak. Han kunde numera icke erinra sig, huruvida något exemplar av Krafs blivit levererat till bokhandeln. Han trodde ej, att så varit förhållandet. Ej heller kunde han minnas, vilket av hans tre biträden som vidarebefordrat telefonmeddelandet till honom.

I rapporten uppgavs dessutom, att Hermansson senare meddelat följande: Han hade talat med sitt första biträde Helmer Eriksson om ifrågavarande sak. Eriksson hade då uppgivit, att det varit ett till beredskaps-

tjänst nu inkallat biträde, som mottagit meddelandet från Tengblad. Enligt vad Eriksson uppgivit skulle detta biträde hava sagt, att vaktmästaren meddelat, att Tengblad "icke önskade" att Krafs såldes i affären. Något exemplar av Krafs torde ej hava levererats till affären.

I en till Tengblad avlåten skrivelse anförde tjänstförrättande justitieombudsmannen Rudewall därefter följande.

Beträffande av förbundet påtalad "konfiskering" av och "kvarstad" å tidningen Krafs hade Tengblad medgivit, att han förbjudit vidareförsäljning av skriften inom läroverket och att han tillsagt redaktionsmedlemmarna att hopsamla och å rektorsexpeditionen deponera de inom läroverket kvarvarande exemplaren av skriften. Vad Tengblad därutinnan åtgjort funne J. O. icke kunna göras till föremål för anmärkning, då rektor ju hade att svara för ordningen inom läroverket och att meddela de föreskrifter, som i sådant hänseende erfordrades. I fråga om bokhandlarnas försäljning av tidningen hade i ärendet utretts, att Tengblad allenast anhållit, att sådan försäljning icke måtte ske. Med hänsyn därtill funne J. O. Tengblads förfarande i denna del ej föranleda någon åtgärd.

Vidkommande lärarkollegiets påtalade beslut i fråga om betyg i uppförande för tre av eleverna syntes dessa elevers åtgöranden i samband med utgivandet av tidningen Krafs, varigenom de uppenbarligen ansetts hava ådagalagt vanvördnad mot lärare, hava inverkat på betygssättningen, ehuru endast beträffande en av nämnda elever ifrågavarande omständighet varit enda anledningen till att eleven erhållit sänkt uppförandebetyg. Att tilldelandet av sänkt betyg i uppförande, särskilt vitsordet D, kunde till sin verkan vara likartat med och därför i den allmänna uppfattningen framstå såsom ett disciplinstraff syntes vara uppenbart. Läroverksstadgan skilde emellertid tydligt på å ena sidan uppförandevitsord och å andra sidan disciplinära bestraffningar — tillrättavisning, varning och relegation. J. O. funne därför, i likhet med skolöverstyrelsen, den ifrågavarande betygssättningen icke vara att betrakta såsom ett straff för elevernas befattning med tidningen. Och betygssättningen kunde, enligt J. O:s mening, ej heller eljest anses innebära någon kränkning av tryckfrihetsförordningens bestämmelser. J. O. funne på grund därav kollegiets ifrågavarande beslut icke påkalla något ingripande från hans sida.

Med denna skrivelse var ärendet av J. O. slutbehandlat.

Det må anmärkas, att justitiekanslersämbetet fann saken icke föranleda någon ämbetets åtgärd.

6. Fråga om tillämpning av kungl. kungörelsen den 8 mars 1940 om förbud mot att å allmän plats uppsätta löpsedlar m. m. rörande vissa periodiska skrifter.

I en hit insänd skrift anförde arbetaren Sven Wiberg i Kramfors klagomål däröver att landsfiskalen P. W. Sandström skulle hava förbjudit honom att å allmän plats inom Kramfors municipalsamhälle försälja tidningen Ny Dag.

I infordrat yttrande bestred Sandström, att han meddelat Wiberg något sådant förbud, samt anförde vidare: Sedan förbud meddelats mot befordran av ifrågavarande tidning med statliga trafikmedel m. m., hade Sandström med stöd av kungörelsen den 8 mars 1940 om förbud mot att å allmän plats uppsätta löpsedlar m. m. rörande vissa periodiska skrifter ställt Wiberg under åtal för det han i municipalsamhället den 8 maj 1940 för försäljning kringfört ett antal exemplar av tidningen på sådant sätt, att tidningens namn och rubriker å första sidan kunnat läsas av förbipasserande. Åtalet hade bifallits av Ångermanlands södra domsagas häradsrätt i utslag den 15 maj 1940. Med anledning av en förfrågan från Wiberg, om han finge för försäljning kringföra tidningen i en portfölj eller väska, hade Sandström sedermera låtit underrätta Wiberg, att Sandström komme att ställa honom under åtal, även om han kringförde Ny Dag i portfölj eller väska, förutsatt att kringförandet och försäljningen ägde rum på sådant sätt, att det bleve uppenbart för allmänheten att försäljningen omfattade ifrågavarande tidning. Sandström hyste den uppfattningen, att kungörelsen den 8 mars 1940 tillkommit i avsikt att förhindra kringföring och försäljning å allmän plats av transportförbjudna tidningar, och häradsrätten syntes i sitt utslag hava intagit samma ståndpunkt. Därest kungörelsen icke skulle avse att förhindra dylik kringföring och försäljning, kunde Sandström icke inse den praktiska betydelsen av kungörelsen.

Vid yttrandet var fogat, bland annat, häradsrättens i omförmälda mål meddelade utslag, så lydande: Wiberg har vidgått, att han den 8 maj 1940 å allmän plats inom Kramfors municipalsamhälle till försäljning kringfört 13 exemplar av nr 100 den 3 maj 1940 och 12 exemplar av nr 101 den 4 maj 1940 av tidningen Ny Dag. Emot Wibergs bestridande måste anses ådagalagt, att genom dennes åtgörande det blivit fullt uppenbart för allmänheten att försäljningen omfattat nu ifrågavarande tidning. Häradsrätten prövar därför rättvist, jämlikt 2 § kungl. kungörelsen den 8 mars 1940 om förbud mot att å allmän plats uppsätta löpsedlar m. m. rörande vissa periodiska skrifter, döma Wiberg för vad denne låtit komma sig till last att till kronan utgiva 15 dagsböter å en krona. I beslag tagna 25 tidningsexemplar förklaras förbrutna till kronan.

I en till Sandström därefter den 15 oktober 1940 avlåten skrivelse anförde tjänstförrättande justitieombudsmannen Rudewall följande.

I 1 § ovannämnda kungörelse den 8 mars 1940 stadgades, att under tid, då förbud enligt 1 § förordningen den 1 mars 1940 (nr 117) rörande förbud mot befordran av vissa periodiska skrifter med statliga trafikmedel m. m. vore gällande, löpsedel eller innehållsförteckning rörande skrift, som förbudet gällde, eller nummer eller häfte av skriften icke finge uppsättas eller i form av plakat eller på annat dylikt sätt kringföras å allmän plats eller annat ställe, varom i 11 kap. 15 § strafflagen förmäles, eller inom synhåll därifrån.

Vid bedömandet av innebörden av det sålunda givna stadgandet syntes vissa lagstiftningsarbeten å hithörande områden kunna tjäna till ledning. 1887 års förslag till tryckfrihetslag innehöll ett stadgande, att för spridning av tryckt skrift genom anslag vid allmän plats skulle gälla de villkor och inskränkningar, som för dylik spridning av annan skrift vore eller bleve stadgade. I motiven hade uttalats, att bestämmelsen tillkommit till förekommande av all tvekan, huruvida polismyndighet ägde rätt att meddela föreskrifter angående det sätt att sprida tryckt skrift, som skedde genom dess anslående på offentliga platser. Liknande bestämmelser hade upptagits i 1912 års förslag till tryckfrihetsordning och i 1935 års betänkande om åtgärder mot statsfientlig verksamhet. I motiven till 1912 års förslag hade anförts, att en erinran ansetts böra givas i lagen därom, att i fråga om uppsättande av plakat, kringförande av demonstrationsstandar o. s. v. allmänna ordningsregler ägde tillämplighet oberoende därav, att plakatets eller standarets inskription framställts genom tryck, och förty polismakten jämväl vore berättigad inskrida mot ordningen eller anständigheten sårande tilltag av denna art, utan att vara hänvisad till de villkor och omständligare former tryckfrihetslagen anvisade för kvarstad. Den kommitté, som framlagt 1935 års betänkande, hade i förevarande hänseende yttrat, att en viss osäkerhet rådde angående frågan i vad mån myndigheterna ägde ingripa mot ett offentliggörande av tryckt skrift, som skedde genom anslag, kringbärande av plakat eller på annat liknande sätt. Kommittén hade vidare framhållit, att klara lagbestämmelser saknades samt att, även om sådana till en viss del ersattes av praxis, det dock under skydd av den oklarhet, som rådde, syntes bedrivas åtskilligt ofog, vilket måste betecknas såsom stridande mot god ordning.

Ett beaktande av de synpunkter, som kommit till uttryck under dessa lagstiftningsarbeten, hade uppenbarligen föranlett tillkomsten av kungörelsen den 8 mars 1940. Det måste nämligen anses ägnat att väcka allmän förargelse, om en skrift vilken drabbats av s. k. transportförbud ansloges å offentlig plats eller om å sådan plats uppsattes löpsedel rörande densamma eller dess innehåll på annat därmed jämförligt sätt framlades för

allmänheten. Varje tvekan om polismyndighetens rätt att ingripa i sådana fall hade genom kungörelsen undanröjts.

Däremot innefattade kungörelsen icke något generellt förbud mot försäljning av skrift, varom nu vore fråga, även om försäljningen skedde genom kringförande å allmän plats. Därutinnan gällde tryckfrihetsförordningens allmänna bestämmelser om rätten att försälja tryckt skrift. Av vad J. O. nu anfört följde också, att den omständigheten att vid kringförandet det vore uppenbart för allmänheten, vilken skrift som medhades för försäljning, icke hade den betydelse för bedömandet av frågan om kringföringens lagstridighet, som av Sandström antagits.

Slutligen ville J. O. anmärka, att av motiveringen i häradsrättens utslag i målet mot Wiberg ej borde dragas någon som helst slutsats för bedömande av ifrågavarande spörsmål.

Med dessa uttalanden lät J. O. bero vid vad i saken förevarit.

Det må nämnas att Svea hovrätt, där såväl Sandström som Wiberg anfört besvär över häradsrättens ovan återgivna utslag av den 15 maj 1940, i utslag på dessa besvär den 2 december 1940 utlåtit sig: Enär av utredningen i målet får anses framgå, att Wiberg vid ifrågavarande tillfälle å allmän plats inom Kramfors municipalsamhälle kringfört tidningarna på sådant sätt, att personer, som befunnit sig i närheten av Wiberg, kunnat se åtminstone den överst burna tidningens namn och huvudrubriker, samt Wiberg förty brutit mot föreskrifterna i kungl. kungörelsen den 8 mars 1940 om förbud mot att å allmän plats uppsätta löpsedlar m. m. rörande vissa periodiska skrifter, prövar hovrätten lagligt fastställa det slut häradsrättens utslag innehåller.

Hovrätten har alltså, liksom J. O., funnit sig icke kunna godtaga den tolkning av berörda kungörelse, som kommit till uttryck i häradsrättens av Sandström åberopade utslag.

7. Sedan för indrivning av ett bolag påförda skatter stadsfogde gjort ansökan om bolagets försättande i konkurs men bolagets firmatecknare ej kunnat träffas för ansökningshandlingarnas delgivning, har firmatecknaren skriftligen anmanats att infinna sig å stadsfogdens expedition vid äventyr att handlingarna eljest bleve anslagna å firmatecknarens husdörr.

I en hit ingiven klagoskrift anförde Erik Wahlbeck Aktiebolag genom Erik Wahlbeck, Urvädersgränd 5 i Stockholm, bland annat, att sedan för indrivning av skatter ansökan gjorts om bolagets försättande i konkurs

samt Wahlbeck såsom firmatecknare i bolaget den 21 september 1939 sökts för delgivning av ansökningen utan att anträffas, hade till Wahlbecks hustru överlämnats ett vid klagoskriften fogat meddelande av följande lydelse:

"Herr E. Wahlbeck. Som Ni i och för delgivning av konkursansökan blivit av stämningsman eftersökt utan att kunna anträffas, anmodas Ni härigenom, vid äventyr att stämningshandlingarna eljest varda anslagna å Eder husdörr, att senast den 21/9 1939 infinna Eder å undertecknads expedition. Stockholm i överståthållarämbetets för skatteärenden exekutivavdelning.

Nils Lundgren.
Stadsfogde.
Västmannagatan 52."

Den överlämnade handlingen utgjordes av en tryckt blankett, varå namn och datum tillskrivits.

Wahlbeck framhöll, att då delgivning av konkursansökning icke torde kunna ske genom att denna anslås å gäldenärens dörr, det av Lundgren i meddelandet utsatta äventyret för gäldenärens underlåtenhet att inställa sig å Lundgrens expedition saknade stöd i lag.

I infordrat yttrande anförde Lundgren följande.

Bolaget, som resterat för oguldna kommunalutskylder för år 1935 å tillhopa 238 kronor 71 öre, hade i vanlig ordning skriftligen anmodats inbetala beloppet vid äventyr av exekutiva åtgärder. Då emellertid någon likvid ej erlagts, hade undersökning gjorts för utrönande huruvida bolaget ägde utmätningsbara tillgångar. Därvid hade konstaterats, att bolaget ej förfogade över något kontor eller annan lokal i fastigheten, där bolaget låtit mantalsskriva sig. Ur tillgängliga källor hade emellertid inhämtats, att bolaget vid 1939 års taxering ej haft någon beskattningsbar inkomst. Däremot hade ej kunnat utrönas, vilka tillgångar bolaget förfogade över och var desamma funnos. Sedan vederbörligt bevis införskaffats rörande bolagets registrering, hade den 18 september 1939 till Stockholms rådhusrätt ingivits en konkursansökan, varå resolution erhållits samma dag. Påföljande dag hade handlingarna överlämnats till vederbörande stämningsman, vilken sökt Wahlbeck i hans hemvist. Wahlbeck hade ej kunnat träffas, varför stämningsmannen lämnat ovannämnda s. k. sökningskort. Då emellertid Wahlbeck uraktlåtit inställa sig å Lundgrens expedition å utsatt dag, hade stämningsmannen ånyo gjort ett besök i Wahlbecks bostad, varvid denne anträffats men vägrat lämna skriftligt erkännande rörande delgivningen av handlingarna. Av det mellan Wahlbeck och stämningsmannen förda samtalet hade den senare fått det intrycket, att en konkurs knappast kunde löna sig, varför han för inhämtande av vidare instruktioner av Lundgren avlägsnat sig utan att fullfölja delgivningen. Då Lundgren med hänsyn

därtill och till övriga av Lundgren kända omständigheter samt med tanke på kostnaderna för det allmänna ansett möjligheterna för utfående av resterande utskylder genom en konkurs tämligen små, hade Lundgren låtit konkursansökningen förfalla. Beträffande anmärkningen mot den i sökningskortet intagna bestämmelsen angående anslag å husdörren, syntes frågan därom knappast vara relevant i detta sammanhang, alldenstund någon sådan åtgärd eller över huvud taget någon delgivning med bolaget av konkursansökningen ej skett.

Sedan jag därefter tillfrågat Lundgren, huruvida "sökningskort" enligt det i förevarande fall brukade formuläret fortfarande användes av honom, meddelade Lundgren, att den återstående upplagan av korten makulerats. I stället hade tryckts kort enligt nytt formulär, som icke innehöll något om anslag å gäldenärens husdörr men däremot en hänvisning till bestämmelserna i 13 och 14 §§ konkurslagen att ärendet kunde komma att avgöras även i gäldenärens frånvaro.

Enligt 12 § konkurslagen skall, om borgenärs konkursansökning upptages, konkursdomaren därå teckna föreläggande för gäldenären att inom viss tid från det han erhållit del av ansökningshandlingarna till konkursdomaren ingiva förklaring över ansökningen. Borgenären är pliktig att tillställa gäldenären handlingarna i huvudskrift eller styrkt avskrift, så ock att inom viss tid till konkursdomaren inkomma med sådant intyg, som i 11 kap. 38 § rättegångsbalken sägs, rörande delgivningen och dagen därför. Om borgenären ej inom förelagd tid inkommit med delgivningsbevis, är ansökningen förfallen, där ej inom samma tid förklaring avgivits av gäldenären eller borgenären visat, att hinder för delgivningen mött. I sistnämnda fall skall konkursdomaren utsätta ny tid för delgivning, såvida ej enligt vad i 13 § sägs målet skall hänskjutas till rätten.

I 13 § stadgas, bland annat, att målet skall hänskjutas till rätten, om gäldenär blivit för delgivning av borgenärs konkursansökning förgäves sökt i sitt hemvist och ej vid efterfrågan hos hans husfolk eller grannar eller där han har tjänst eller näring kan vinnas säker anvisning, var han uppehåller sig, samt det ej är veterligt att han för sig ställt ombud, som äger för honom mottaga delgivning av ansökningen och kan träffas inom riket. Enligt 14 § skall i fall, som nu nämnts, gäldenären genom kungörelse i allmänna tidningarna kallas att vid äventyr, att hans utevaro ej hindrar målets avgörande, inställa sig vid rätten å viss dag.

Med avseende å delgivning av konkursansökning med därå tecknad kommunikationsresolution torde jämlikt 11 kap. 36 § rättegångsbalken vad i

8 samt 11—20 §§ samma kapitel är stadgat i fråga om delgivning av stämning äga motsvarande tillämpning. Detta gäller däremot icke 10 § i nämnda kapitel, enligt vilket lagrum delgivning av stämning under vissa förutsättningar kan ske genom anslag å svarandens husdörr och uppläsning för hans husfolk, om sådant finnes. Därest gäldenär eller behörigt ombud för honom ej kan träffas för delgivning av konkursansökning, kan delgivning med laga verkan alltså icke ske genom anslag å gäldenärens husdörr, utan skall förfaras som framgår av ovan återgivna bestämmelser i 13 och 14 §§ konkurslagen.

Det i ovanberörda s. k. sökningskort utsatta äventyret, d. v. s. att konkursansökningen komme att anslås å vederbörandes husdörr, saknade därför uppenbarligen stöd i lag. Då emellertid Wahlbecks underlåtenhet att ställa sig den lämnade anmaningen till efterrättelse icke föranlett något anslående av konkursansökningen samt Lundgren efter det klagomål hos mig anförts upphört att bruka sökningskort med den påtalade lydelsen, lät jag bero vid vad i saken förekommit och avskrev ärendet såsom slutbehandlat.

8. Felaktiga beslut av stadsfogde och överexekutor i ärende angående handräckning jämlikt lagen om avbetalningsköp.

Genom avbetalningskontrakt den 20 april 1937 försålde Elektriska Hemapparater Aktiebolag genom Erik Lindqvist till chauffören Edvard Nilsson i Kalmar en dammsugare för en köpesumma av 200 kronor. Enligt kontraktet skulle köpesumman erläggas med 10 kronor vid leveransens fullgörande och därefter, med början den 15 juni 1937, med 10 kronor i månaden. Kontraktet var skrivet å en blankett, vilken upptog vissa tryckta köpevillkor. Enligt dessa skulle, därest likvid för utlämnad vara ej vore till bolaget inkommen 8 dagar efter förfallodagen, bolaget äga rätt att, efter eget val, på en gång utsöka hela den oguldna delen av köpeskillingen eller återtaga varan på köparens bekostnad.

Kontraktet var därjämte försett med ett skriftligt tillägg av följande lydelse: "Köparen förbehåller sig rätt till uppskov med bet. någon månad när så erfordras. E. L."

Under åberopande av kontraktet och ett kontoutdrag av den 8 december 1939, utvisande att Nilsson till bolaget erlagt intill utgången av år 1938 110 kronor och under år 1939 till och med den 20 september 20 kronor samt att bolagets tillgodohavande hos Nilsson sålunda utgjorde 70 kronor, anhöll bolaget hos stadsfogden i Kalmar om handräckning jämlikt lagen om avbetalningsköp för återfående av dammsugaren.

Vid förrättning den 20 och den 21 december 1939 inhämtade stadsfogden Dan. Olsson, att dammsugaren innehades av Nilsson, som vitsordade rik-

tigheten av avbetalningskontraktet och sökandens uppgift om verkställda avbetalningar. Nilsson motsatte sig handräckningsförfarandet under påstående, att det åberopade dröjsmålet med avbetalningarna icke kunde föranleda till försålda egendomens återtagande med hänsyn till den i kontraktet intagna bestämmelsen om köparens rätt till uppskov med betalning någon månad när så erfordrades.

I beslut över ansökningen den 21 december 1939 fann Olsson — enär det icke vore uppenbart, att med betalningen förelåge sådant dröjsmål, som i 2 § av lagen om avbetalningsköp sades — den begärda handräckningen icke kunna beviljas.

Över detta beslut anförde bolaget besvär hos överexekutor i Kalmar. I yttrande över besvären anförde Olsson, att bolaget vitsordat, att köparen av ifrågavarande dammsugare ägde rätt till anstånd med betalning enligt kontraktet ifråga "någon månad", om så skulle påfordras. Köparen hade nu ifrågasatt sådant anstånd. Vilken innebörd som skulle läggas i det gjorda förbehållet läte sig i detta sammanhang och under förhandenvarande omständigheter ej med bestämdhet avgöra. För att en ansökan om handräckning skulle kunna beviljas måste det enligt lagen om avbetalningsköp vara uppenbart och klart, att verkligt dröjsmål med betalningen och avvikelse från de kontrakterade bestämmelserna om tiden och sättet för betalningen förelåge. På grund av det gjorda förbehållet och framställda invändningar hade Olsson icke kunnat anse, att i lagen angivna förutsättning för handräcknings beviljande förefunnes. Olsson hemställde därför, i likhet med köparen, att besvären lämnades utan bifall.

I utslag den 30 januari 1940 yttrade överexekutor följande: Enär Nilsson bestritt bifall till ansökningen samt det med hänsyn till ovanberörda förbehåll i kontraktet icke kunde anses uppenbart, att med betalningen förelåge sådant dröjsmål, som omförmäldes i lagen om avbetalningsköp, ogillades besvären.

I en den 24 februari 1940 till mig inkommen klagoskrift anförde bolaget, bland annat, följande.

Dammsugaren, som levererats i april 1937, skulle enligt kontraktet, bortsett från förbehållet om uppskov, hava varit slutbetald i december 1938. Betalningstiden vore alltså överskriden med mer än ett år, och ändå vore en så stor del av köpesumman, som motsvarade sju månaders avbetalningar, ogulden. Det förbehåll i kontraktet, som stadsfogden ansett upphäva 2 § lagen om avbetalningsköp, hade tillkommit för att visa köparen, att bolaget vid utebliven månadslikvid icke omedelbart skulle begagna sig av avbetalningslagens möjligheter att taga godset åter. Bolagets avsikt därmed hade varit, vilket också framginge av formuleringen, att medgiva ett kortare betalningsanstånd "någon månad", om så skulle erfordras.

På anmodan inkom överexekutor till mig med infordrat yttrande från Olsson ävensom med eget yttrande.

Olsson anförde, under åberopande av sin förklaring över besvären, följande: Hade bolaget icke självt medgivit ändring av villkoren i det ursprungliga avtalsformuläret på sätt som skett, skulle ansökningen om handräckning sannolikt ej behövt avslås. Då nu säljaren och köparen hade olika åsikter om innebörden i villkoren för köpeskillingens erläggande och då det i ett så summariskt tillvägagångssätt som ett handräckningsförfarande icke läte sig avgöra, vilken innebörd som skulle givas åt ett sålunda avfattat villkor som ifrågavarande, funnes ingen annan möjlighet än att avslå ansökningen, vilken utväg också av lagstiftaren anvisats i dylika fall. Klaganden hade alltid möjlighet att få frågan om tolkning av köpevillkoren utredd och prövad av domstol. Kostnadsfrågan hade i dylikt fall ingen avgörande betydelse. Ett bortseende från de synpunkter såväl Olsson som överexekutor haft vid prövningen av hithörande ärende skulle kunna hava medfört skada för och orättvisa mot gäldenären.

Överexekutor anförde: Då i ett handräckningsärende de åberopade handlingarnas innehåll lämnade utrymme för olika tolkningar av parternas rättigheter eller förpliktelser, syntes det summariska återtagningsförfarandet icke kunna tillämpas mot köparens bestridande, därest icke detta bestridande uppenbarligen saknade rimlig grund. Ville säljaren sålunda bevara rätten till det summariska återtagningsförfarandet, hade han att tillse, att i kontraktet icke inrycktes någon bestämmelse, som kunde bliva föremål för olika tolkningar. I ifrågavarande fall borde sålunda säljaren hava begränsat den beviljade anståndstiden genom att i stället för den relativt obestämda tiden "någon månad" hava använt ett bestämt uttryck t. ex. "en månad" eller "högst två månader" eller något liknande. När ett så obestämt uttryck använts som i förevarande fall, syntes köparen hava rätt påfordra domstols prövning av huru uttrycket, med hänsyn till de omständigheter som kunde komma att förebringas, skulle tolkas.

I en till överexekutor i Kalmar avlåten skrivelse anförde jag därefter följande.

Det av Nilsson åberopade tillägget i kontraktet om rätt till uppskov med betalning "någon månad när så erfordras" kan uppenbarligen icke medföra den verkan, att vid dröjsmål med erläggande av föreskrivna avbetalningar handräckning för godsets återtagande icke skulle kunna meddelas, huru långvarigt dröjsmålet än vore. Vilken tidrymd, som må kunna innefattas i det obestämda uttrycket "någon månad", är visserligen ett spörsmål, varom olika meningar kunna råda. I förevarande fall hade emellertid, då an-

sökan om handräckning gjordes, dröjsmålet med betalningen av de oguldna posterna av köpeskillingen, tillhopa 70 kronor, varat ungefär ett år beträffande den senast förfallna posten och ännu längre tid i fråga om de tidigare förfallna posterna. Under inga förhållanden kan så långt dröjsmål anses som dröjsmål under endast "någon månad".

I enlighet med det anförda fann jag, att såväl stadsfogden som överexekutor genom sina påtalade beslut i handräckningsärendet förfarit felaktigt. Med hänsyn till omständigheterna lät jag emellertid bero vid mitt ovannämnda uttalande, vilket delgavs jämväl Olsson.

9. Fråga huruvida svarandepart, som beviljas fri rättegång efter det målet redan handlagts vid ett eller flera tillfällen, är berättigad att kostnadsfritt erhålla protokoll även för dessa rättegångstillfällen.

Enligt 2 § lagen om fri rättegång är part, som beviljats fri rättegång, befriad från erläggande av stämpelavgift i målet och njuter tillika den förmånen att av allmänna medel skall gäldas bland annat expeditionslösen.

I en den 13 augusti 1940 hit ingiven klagoskrift anförde fru A. L. Å. i Stockholm följande.

Enligt lagen om fri rättegång vore förmånen av fria protokoll i målet generell och icke begränsad till tiden från och med det rättegångstillfälle, då den fria rättegången beviljats. Av olika skäl förekomme fortfarande att part, som vid målets anhängiggörande icke ämnat begära fri rättegång, under målets gång bleve nödsakad därtill. I dylika fall hade enligt praxis vid underrätterna den begränsning i avseende å fria protokoll införts, att sådana erhölles endast från och med det rättegångstillfälle, då den fria rättegången beviljats. Därav kunde givetvis parten lida skada. Till jämförelse kunde nämnas, att om part vid fullföljd av målet till hovrätt därstädes erhölle fri rättegång, finge han även samtliga underrättens protokoll utan avgift, därest de förut icke utskrivits för parten.

Vid Stockholms rådhusrätts avdelning för familjerättsmål, anförde klaganden vidare, vore anhängigt ett mål mellan klaganden och hennes make angående äktenskapsskillnad m. m. Till en början hade klaganden, som vore svarande i målet, haft utsikt att kunna finansiera rättegången. Det hade emellertid icke lyckats. Vid första rättegångstillfället hade parterna begärt uppskov för förlikning. Förhandlingarna därom hade dock strandat. Därefter hade klaganden försökt erhålla fri rättegång. Detta hade till en början stött på olika hinder. Emellertid hade klaganden erhållit fri rätte-

gång från och med fjärde rättegångstillfället den 30 juli 1940. Målet, som vore utsatt till utslag den 20 augusti 1940, vore av den beskaffenhet, att huru det än utfölle i rådhusrätten komme det otvivelaktigt att dragas under hovrättens prövning. Arbetet med bevisanskaffningen måste under alla förhållanden tillsvidare utan avbrott fortsättas på alla kanter. Därtill komme, att efter målets överlämnande till rådhusrättens prövning klaganden erhållit ytterligare anvisning på utredning till gendrivande av viktiga delar av motpartens oriktiga vittnesbevisning. Därav motiverades en hemställan till rådhusrätten om målets utsättande till förnyad handläggning. Motpartens vittnesbevisning vore i vissa delar av den beskaffenhet, att klaganden påbörjat undersökningar i och för en framställning till Stockholms kriminalpolis med begäran om undersökning, huruvida ej brott mot 13 kap. strafflagen förelåge. Slutligen hade sådan bevisning erhållits, att klaganden med anledning därav å sin man uttagit stämning med yrkande om skillnad i äktenskapet jämlikt 11 kap. 8 § giftermålsbalken. Ur alla dessa synpunkter hade klaganden behov av fullständiga protokoll i målet. Klaganden hemställde därför om J. O:s åtgärd i ändamål att utan avgift förskaffa klaganden protokollen jämväl för de tre första rättegångstillfällena i målet.

Vid förfrågan, som från justitieombudsmansexpeditionen gjordes hos vederbörande expeditionshavande i målet, upplyste denne, att han vore villig att avgiftsfritt tillhandahålla klaganden rådhusrättens samtliga protokoll i målet. Expeditionshavanden meddelade tillika, att praxis vid rådhusrätten i fall som det förevarande vore vacklande.

I en därefter hit inkommen skrift upplyste klaganden, att hon då erhållit de önskade expeditionerna, och förklarade, att hon ej påkallade vidare åtgärd i ärendet.

Till svar å förfrågan rörande praxis vid rådhusrätten i fall av ifrågavarande beskaffenhet meddelade magistraten följande: Praxis syntes icke hava varit enhetlig. Medan å vissa avdelningar protokoll i avsedda fall enligt uppgift städse utskrivits för målet i dess helhet utan avgift, syntes å vissa andra avdelningar den uppfattningen hava gjort sig gällande, att parten i dylikt fall icke ägde utfå fria protokoll annat än från tiden för beviljandet av fri rättegång i målet. Numera hade emellertid enhetlighet åvägabragts i den riktningen, att protokollen i hela målet utskreves utan avgift, om så av parten begärdes.

Den praxis, som rådhusrätten förklarat sig enhetligt skola följa, synes mig vara att förorda. Den står också i överensstämmelse med vad som tillämpas då part, vilken i underrätten ej åtnjutit fri rättegång, beviljas

sådan förmån efter det målet dragits under hovrättens prövning. I sådant fall utbetalas enligt stadgad praxis lösen för underrättens protokoll av den befattningshavare vid hovrätten, som har att förvalta de för fri rättegång därstädes avsedda medel.

Vad nu sagts torde emellertid gälla endast svarandepart, som i motsats till kärandepart icke är skyldig att lösa protokoll. En förutsättning för att svarande, som beviljats fri rättegång, avgiftsfritt skall erhålla protokoll även för de rättegångstillfällen målet tidigare må hava handlagts synes mig dock vara, att protokoll icke på partens begäran redan före beslutet om fri rättegång eller i varje fall icke före ansökningen därom färdigställts för hans räkning.

10. Felaktigt förfarande av stadsfiskal därutinnan, att han brukat till polismän överlämna av honom in blanco underskrivna stämningsblanketter, avsedda att utan hans hörande användas vid stämning för fylleri eller vissa andra mindre förseelser.

I en den 5 december 1939 hit inkommen klagoskrift anförde grovarbetaren Edvin Frohm i Landskrona klagomål mot polisöverkonstapeln S. Lilja för det denne låtit anhålla klaganden utan att, enligt klagandens uppfattning, skäl därtill förelegat.

I skriften anförde klaganden om anhållandet m. m. följande: Den 8 september 1939 hade klaganden på order av Lilja blivit av två poliskonstaplar anhållen i trappuppgången i ett hus vid Storgatan i Landskrona och i bil avförd till polisstationen. Trots att klaganden ej var berusad hade han insatts i arrest. När han fått lämna denna, hade stämning för fylleri på allmän plats delgivits honom. Han hade vägrat att "skriva på" stämningen och skulle därför själv inställa sig vid rätten för att svara i målet. Emellertid hade han vid ett besök å polisstationen följande dag av en konstapel anmodats att lämna ifrån sig den mottagna stämningshandlingen. Sedan klaganden efterkommit tillsägelsen, hade konstapeln rivit sönder handlingen under förklaring att "det här får överkonstapeln själv klara upp". Det syntes klaganden som om rena godtyckligheten fått göra sig gällande i förevarande fall. Hade klaganden gjort sig skyldig till fylleri eller annan förseelse, vilket han bestrede, skulle ju förseelsen hava beivrats enligt gällande lag.

Sedan jag i anledning av klagomålen anmodat stadsfiskalen i Landskrona M. Sjöbohm att inkomma med yttrande, överlämnade och åberopade Sjöbohm en den 11 september 1939 upprättad polisrapport, av vars innehåll här må återgivas följande.

Den 8 september 1939 klockan 20,15 hade telefonmeddelande ingått från byråföreståndaren Karl Fredholm, som bodde i huset Storgatan nr 24—26, med begäran om polishjälp enär klaganden, som var synbarligen påverkad av starka drycker och uppehöll sig i trappuppgången utanför Fredholms bostad, verkställt upprepade påringningar å dörren till bostaden och vägrat att på tillsägelse av Fredholm avlägsna sig därifrån. Då Fredholm öppnat dörren och frågat klaganden om anledningen till påringningarna, hade klaganden sagt sig vilja tala vid Fredholm. Som Fredholm icke haft något otalt med klaganden, hade Fredholm åter stängt dörren och låst efter sig. Kort därpå hade Fredholm fått besök av en kvinnlig släkting, som för honom omtalat, att en mansperson suttit i trappan utanför dörren till Fredholms bostad och vid hennes påringning yttrat: "Jaså, Ni skall gå in till den där. Det är allt en fin djävul Ni skall besöka."

I anledning därav hade konstaplarna Erik Westerling och Arvid Lundberg beordrats till platsen, varifrån de efter en kort stund återvänt, medförande klaganden. De hade rapporterat, att de å andra våningen utanför Fredholms bostad i omförmälda hus vid Storgatan på begäran av Fredholm anhållit klaganden, som var synbarligen påverkad av starka drycker och icke på Fredholms tillsägelse velat avlägsna sig. Klaganden hade därpå blivit avvisiterad och insatt i förvaringsarrest. Han hade fått lämna polisstationen klockan 0,10, då han blivit nykter.

På morgonen klockan 8,50 hade konstapeln Einar Hydén inkommit å polisstationen, åtföljd av Fredholm och klaganden, och rapporterat, att han kort förut på anmodan av Fredholm anhållit klaganden vid södra ingången till Kaserngården för det klaganden å Storgatan följt efter och obehörigen tilltalat samt okvädat Fredholm.

Efter redogörelse för Fredholms och klagandens i saken lämnade uppgifter hade slutligen i rapporten antecknats, att på grund av klagandens besynnerliga uppträdande doktor Sture Munke tillkallats. Denne hade dock efter verkställd undersökning av klaganden förklarat, att denne för det dåvarande icke vore i behov av sjukhusvård. Klaganden hade därefter åter fått lämna polisstationen.

Vid rapporten hade fogats en förklaring av poliskonstapeln Hjalmar Isendahl, som vid klagandens frigivande från arresten natten till den 9 september var vakthavande överkonstapel. Isendahl uppgav, att han delgivit klaganden stämning för fylleri, enär Isendahl av anteckningarna i dagboken fått den uppfattningen, att klaganden anhållits på allmän plats. Sedan Isendahl erhållit kännedom om att så ej varit fallet, hade Isendahl återkallat stämningen, då klaganden påföljande dag ånyo införts å polisstationen.

Rörande utfärdandet av stämning å klaganden för fylleri och denna stämnings återkallande anförde Sjöbohm i avgivet yttrande följande: Re-

dan före Sjöbohms tillträde av stadsfiskalsbefattningen i Landskrona hade på polisstationen städse funnits tillgängliga ett antal stämningsblanketter, undertecknade av åklagaren. Dessa blanketter hade fått användas endast vid mindre förseelser — företrädesvis fylleri — och hade efter ifyllning delgivits vederbörande vid lössläppandet från polisstationen. Detta tillvägagångssätt torde hava börjat användas, därför att okända personer, sjömän m. fl. sällan kunde anträffas för delgivning. Sedermera hade blanketterna även kommit till användning, då anhållen person önskat teckna erkännande eller då person, som antecknats för någon mindre trafikförseelse (vägtrafikstadgan §§ 15—17), gjort framställning å poliskontoret att få erkänna förseelsen. Då klaganden natten till den 9 september delgivits stämning för fylleri, hade blanketter av förut angivet slag dessförinnan ifyllts av vakthavande överkonstapeln. Under natten hade mellan de tjänstgörande polismännen kommit på tal, huruvida klaganden borde åtalas för fylleri, då han anhållits på enskilt område. Vakthavanden hade på grund därav blivit betänksam och, då klaganden på morgonen åter infördes på polisstationen, hade han anhållit att återfå stämningen, vilken begäran beviljades. Därefter hade båda exemplaren av stämningen makulerats.

Sedan jag anmodat landsfogden i Malmöhus län att inkomma med utlåtande i ärendet, överlämnade t. f. landsfogden Gösta Ahlbeck en av Lilja avgiven skriftlig redogörelse för omständigheterna i samband med klagandens anhållande den 8 september, enligt vilken redogörelse klaganden vid införandet å polisstationen var synbarligen berusad samt hotade med att omedelbart efter frigivande återvända till Fredholms bostad.

I avgivet utlåtande anförde Ahlbeck följande: Med hänsyn till förhållandena vid tillfället hade polismännen med rätta omhändertagit klaganden till dess han blivit nykter samt till förhindrande av fortsatt störande av hemfriden. Anhållandet av klaganden å Storgatan påföljande dag, den 9 september, hade skett i den allmänna ordningens intresse och syntes hava varit av omständigheterna påkallat. Klaganden syntes själv hava insett detta och hade icke i sin klagoskrift framställt någon anmärkning däremot. — Det torde vara vanligt, åtminstone i större städer och i städer där stadsfiskalen icke hade någon befattning med polisväsendet, att stadsfiskalen till polisen överlämnade ett antal in blanco underskrivna stämningsblanketter. Dessa vore då, såsom Sjöbohm framhållit, avsedda att användas beträffande bagatellartade förseelser, begångna antingen av sjömän eller andra personer, vilka kunde vara svåra att anträffa med stämning i annan ordning, eller ock av personer, som önskade omedelbart erkänna en förseelse. Enär i dylika fall delgivning av stämning skedde på åklagarens ansvar, borde i nu förevarande fall Isendahl snarast möjligt efter det han blivit tveksam, huruvida stämning för fylleri kunde ifrågakomma, hava hän-

vänt sig till Sjöbohm och rådgjort med honom i stället för att på eget bevåg återkalla stämningen. Genom sitt förfarande i saken syntes Isendahl visserligen hava förfarit oriktigt men näppeligen begått handling, som kunde rubriceras såsom tjänstefel. På grund därav och då någon skada för klaganden icke uppkommit hemställde Ahlbeck, att J. O. måtte låta bero vid vad i saken förekommit.

Det av Sjöbohm och, enligt landsfogdens uppgift, även av åtskilliga andra allmänna åklagare tillämpade förfaringssättet att till polismän överlämna in blanco underskrivna stämningsblanketter, avsedda att utan åklagarens hörande användas vid stämning för fylleri och andra mindre förseelser, medför visserligen praktiska fördelar i åtskilliga fall. Förfaringssättet synes mig emellertid fullständigt sakna stöd i lag. Jämlikt 11 kap. 34 § rättegångsbalken är allmän åklagare utan särskilt förordnande berättigad att utfärda stämning å den han tilltala vill. Enligt den av Sjöbohm tillämpade praxis kommer han emellertid i många fall att stå som utfärdare av stämning å personer, om vilkas förehavanden han vid stämningens utfärdande saknar all kännedom. Han har då alltså icke kunnat giva uttryck åt någon mening, huruvida åtal bör ske eller ej. En sådan praxis innebär överflyttande av åtalsrätten på andra, vilket icke kan vara tillåtligt.

För att av åklagaren in blanco underskrivna stämningsblanketter skola få av polisman ifyllas och stämning därefter delgivas måste fordras, att åklagaren efter i varje särskilt fall erhållen underrättelse om sakläget uppdragit åt vederbörande att utskriva och delgiva stämning. Ett dylikt uppdrag kan givetvis meddelas även telefonledes och torde, då användningen av in blanco underskrivna stämningsblanketter ju endast ifrågakommer rörande bagatellförseelser, kunna lämnas på grundval av ett kortfattat meddelande om hur saken ligger till.

I fall då den, som begått en förseelse, önskar omedelbart erkänna densamma och vill med minsta möjliga besvär och obehag komma ifrån saken, torde det för övrigt kunna ordnas så, att till polisen överlämnas rättegångsfullmakt, som giver ombudet behörighet att för vederbörandes räkning mottaga stämning och svara i målet.

Dessa uttalanden upptog jag i en till Sjöbohm avlåten skrivelse, däri jag tillika meddelade att vad klaganden påtalat, nämligen att han blivit anhållen och insatt i arrest, icke föranledde någon min vidare åtgärd.

Ärendet var därmed slutbehandlat.

IV. Framställningar till Konungen m. m.

1. Framställning angående tolkningen av bestämmelsen om jaktvårdsavgift för jakt inom högst tre till varandra gränsande kommuner.

Den 15 juli 1940 avlät jag till Konungen följande framställning:

"I 26 § lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt stadgas att, med vissa undantag, den som vill utöva jakt å annan mark än den han äger eller till vilken han har i lagen närmare angiven brukningsrätt är pliktig erlägga jaktvårdsavgift. För den, som erlagt jaktvårdsavgift, skall till bevis därom utfärdas jaktkort. Konungen äger bestämma jaktvårdsavgifts belopp samt ordningen för uppbörd, redovisning och fördelning av sådana avgifter ävensom för utfärdande av jaktkort.

Enligt 44 § 1 mom. jaktstadgan den 3 juni 1938, som innehåller bestämmelser om jaktvårdsavgiftens belopp, erlägges sådan avgift för helt jaktår eller del därav med 25 kronor för jakt inom riket i dess helhet, med 10 kronor för jakt inom visst län och med 3 kronor för jakt inom högst tre till varandra gränsande kommuner, oavsett om de äro belägna inom samma län eller icke. Avgiften erlägges å landet till landsfiskalen, i Stockholm till överståthållarämbetet samt i annan stad till magistraten, där sådan finnes, och eljest till utmätningsmannen.

I en den 30 maj 1940 hit inkommen skrivelse har Svenska jägareförbundet anfört följande: Enligt förbundets mening skulle bestämmelsen om en jaktvårdsavgift av 3 kronor för jakt inom högst tre till varandra gränsande kommuner, beträffande kommunernas inbördes läge, tolkas så, att var och en av kommunerna skulle angränsa de två andra. Bland de myndigheter, som hade att utfärda jaktkort, syntes emellertid tvekan råda i detta avseende, och jaktkort hade på en del håll utfärdats även för kommuner, som låge i en rad. Denna tolkning medförde en begränsning av inflytande jaktvårdsmedel och vore således till nackdel för jaktvårdsarbetet, som därigenom undandroges en del av de medel, som enligt förbundets tolkning av bestämmelsen borde inflyta. Förbundet hemställde därför, att J. O. måtte avgiva ett klarläggande uttalande i frågan.

I anledning av förbundets skrivelse hava länsstyrelserna i riket, på min hemställan därom, till mig inkommit med upplysning, huru ifrågavarande bestämmelse inom vederbörande län tillämpats, ävensom avgivit utlåtande i saken.

Av de införskaffade uppgifterna framgår att de myndigheter, som äga utfärda jaktkort, tillämpa stadgandet olika. De flesta synas anse sig oförhindrade att, mot erhållande av den lägsta jaktvårdsavgiften, utfärda jaktkort gällande för tre i rad liggande kommuner.

Länsstyrelsen i Kristianstads län liksom ock länsstyrelsen i Skaraborgs län har upplyst, att länsstyrelsen tidigare till vederbörande myndigheter inom länet avlåtit cirkulärskrivelse, vari påpekats att vid utfärdande av jaktkort för tre angränsande kommuner skulle tillses, att envar av kommunerna gränsade till de två andra.

Flertalet länsstyrelser hava såsom sin uppfattning uttalat, att ifrågavarande stadgande rätteligen borde tolkas på sätt jägareförbundet gjort gällande. En motsatt mening har emellertid framförts av några länsstyrelser.

Länsstyrelsen i Uppsala län har förklarat sig anse stadgandets avfattning medgiva såväl den ena som den andra tolkningen. Enligt länsstyrelsens uppfattning kan emellertid den snävare tolkningen i vissa fall framstå såsom obillig.

Länsstyrelsen i Södermanlands län håller före, att den snävare tolkningen är den avsedda, ehuru bestämmelsens ordalydelse enligt länsstyrelsens mening icke utesluter den vidare tolkningen.

Länsstyrelserna i Kalmar län och Örebro län anse däremot ordalydelsen tala för att envar av kommunerna skall gränsa till de båda andra, men ifrågasätta om icke lagstiftarens mening varit, att jaktkort skulle kunna utfärdas även för tre i rad liggande kommuner.

Länsstyrelsen i Gotlands län, som säger sig anse den av jägareförbundet hävdade tolkningen alltför snäv, framhåller i sitt utlåtande bland annat, att för fiskare m. fl., som huvudsakligen bedriva sjöfågeljakt, är det av vikt, att möjlighet beredes dem att utan oskäligt betungande med avgifter erhålla jaktkort för jakt utefter en längre sammanhängande kuststräcka eller inom tre i rad liggande kustsocknar.

Länsstyrelsen i Malmöhus län förklarar sig med hänsyn till stadgandets ordalydelse vara mest böjd för den av jägareförbundet hävdade tolkningen. Denna tolkning förefaller emellertid länsstyrelsen onödigt restriktiv och särskilt oförmånlig för personer, som önska idka jakt i socknar belägna i kusttrakterna. Enligt länsstyrelsens mening är det därför skäligt att åt bestämmelsen gives den innebörd, att kommunerna allenast behöva bilda ett sammanhängande område.

Länsstyrelsen i Hallands län anser, att i uttrycket 'tre till varandra gränsande kommuner' torde kunna inrymmas tre i rad liggande kommuner. Samma uppfattning uttalas av länsstyrelsen i Jämtlands län.

Åtskilliga av länsstyrelserna, företrädande olika uppfattningar i berörda tolkningsfråga, hava förklarat sig anse ett klarläggande uttalande eller ett förtydligande av själva bestämmelsen vara av behovet påkallat.

Beträffande tillkomsten av ifrågavarande bestämmelse må anföras följande.

Till grund för lagen om rätt till jakt samt jaktstadgan ligger ett av särskild tillkallad utredningsman den 30 september 1936 avgivet betänkande med förslag rörande jaktlagstiftningsfrågor. Enligt utredningsmannens förslag skulle jaktvårdsarbetet organiseras på visst närmare angivet sätt och medel för arbetets bedrivande anskaffas genom uttagande av jaktvårdsavgift av dem, som ville utöva jakt. Avgiften skulle variera allteftersom behörigheten att jaga vore avsedd att omfatta viss kommun, visst län eller riket i dess helhet. Beträffande jaktvårdsavgiftens storlek hade utredningsmannen föreslagit såsom riksavgift 23 kronor, såsom länsavgift 8 kronor och såsom sockenavgift 3 kronor.

Sedan yttrande över utredningsmannens betänkande med förslag inhämtats från vissa myndigheter och sammanslutningar, blev ett på grundval av utredningsmannens förslag inom jordbruksdepartementet utarbetat förslag till lag om rätt till jakt remitterat till lagrådet för avgivande av utlåtande.

Vid remissen anförde departementschefen beträffande frågan om jaktvårdsavgift bland annat följande: Det lärer vara obestridligt, att huru än jaktvårdsarbetet närmare organiseras, relativt betydande belopp måste ställas till förfogande, därest förbättringar i jaktvården och förkovran av villebrådsstammen i någon nämnvärd utsträckning skola kunna ernås. I de avgivna yttrandena hava inga principiella invändningar framställts mot att anskaffa de sålunda erforderliga medlen genom att uttaga jaktvårdsavgifter, och jag anser mig också böra föreslå detta. I vissa yttranden har emellertid mot förslaget i denna del anmärkts, att jägare, som disponera jaktmarker som skäras av socken- eller länsgränser, skulle kunna bliva nödsakade att för samma område betala mera än en jaktvårdsavgift för socken eller län. Då detta onekligen kan bliva betungande, vill jag föreslå den förändringen i utredningsmannens förslag, att lägsta jaktvårdsavgiften skall gälla för högst tre socknar, som gränsa intill varandra, oberoende av om de åtskiljas av länsgränser, varigenom de åsyftade olägenheterna för jägare, vilkas marker ligga å ömse sidor av socken- eller länsgränser, torde bortfalla.

I jaktstadgan av den 3 juni 1938 är bestämmelsen om lägsta jaktvårdsavgift avfattad i enlighet med departementschefens nu återgivna uttalande. Redan av stadgandets ordalydelse synes mig framgå, att jaktkort gällande för jakt inom tre kommuner må erhållas för den lägsta avgiften, allenast om envar av de tre kommunerna gränsar till de båda övriga. Att en sådan tolkning också varit avsedd torde departementschefens berörda uttalande giva vid handen.

Av den utredning, som verkställts på grund av jägareförbundets skrivelse till mig, framgår emellertid, att bestämmelsen tillämpas olika. Flertalet av de myndigheter, som äga utfärda jaktkort, hava icke ansett hin-

der möta att mot lägsta jaktvårdsavgift utfärda kort gällande tre i rad belägna kommuner. Flera av dessa myndigheter hava, även sedan frågan nu gjorts till föremål för närmare övervägande, hävdat denna uppfattning såsom den enda riktiga.

Även om den nu behandlade saken icke torde hava någon större ekonomisk betydelse, måste det dock anses angeläget, att en enhetlig och riktig tillämpning av ifrågavarande bestämmelse åstadkommes. På grund härav får jag i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t ville genom utsändande av cirkulär eller på annat lämpligt sätt fästa vederbörandes uppmärksamhet på huru bestämmelsen rätteligen bör tillämpas."

I anledning av framställningen har Kungl. Maj:t den 19 juli 1940 beslutat fästa vederbörande myndigheters uppmärksamhet på att stadgandet i 44 § 1 mom. första stycket jaktstadgan, att jaktvårdsavgift erlägges med 3 kronor för jakt inom högst tre till varandra gränsande kommuner, avser allenast det fall att envar av de tre kommunerna gränsar till de två övriga.

2. Framställning angående rätt för gäldenär att fullgöra betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar, då ovisshet råder om vem av två eller flera som äger att, med den eller de övrigas uteslutande, företräda borgenären.

Den 17 juli 1940 avlät jag till Konungen en så lydande framställning:

"I en den 9 februari 1940 till mig inkommen skrivelse anförde Skånes handelskammare följande.

De politiska händelser, som lett till att Österrike, Tjeckoslovakien och Polen upphört att existera som självständiga stater, hade medfört djupgående omvälvningar i det ekonomiska livet i dessa länder, vilka även haft återverkningar i vårt land. Inom ett stort antal affärsföretag i angivna länder hade de tidigare affärsinnehavarna genom statliga ingripanden avkopplats från den omedelbara befattningen med sina företag och ofta tagit sin tillflykt till andra länder. Förvaltningen av företagen hade i stället omhändertagits av särskilda s. k. kommissariska förvaltare, tillsatta av statliga myndigheter. Dessa förändringar i företagens ledning hade i ett stort antal fall medfört behörighetskonflikter, vilka berört företagens förhållande till svenska företag. Sålunda hade åtskilliga svenska affärsföretag, vilka haft affärsförbindelser med ett på dylikt sätt förvaltat företag och haft skulder till detsamma, fått svårigheter i samband med fullgörandet av betalningen därav. Krav på betalning hade nämligen gjorts gällande såväl av firmainnehavaren från dennes exil i utlandet som av den kommissariska

förvaltningen. Då gäldenären varit i ovisshet om vilkendera, som varit behörig att för företaget mottaga betalning, firmainnehavaren eller förvaltaren, hade gäldenären för att gardera sig mot eventualiteten att få betala sin skuld två gånger merendels verkställt deposition av skuldbeloppet hos överexekutor under åberopande av 1 § i lagen den 24 mars 1927 om gälds betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar. I ett flertal fall hade det emellertid förekommit, att den landsflyktige firmainnehavaren utan iakttagande av den ordning, som gällde för utbekommande av ett på dylikt sätt hos offentlig myndighet nedsatt belopp, i och för utfående av sin fordran uttagit stämning å den svenske gäldenären till svensk domstol. I flera för handelskammaren kända utslag i mål av denna karaktär hade vederbörande domstol lämnat den verkställda depositionen utan avseende och förpliktat gäldenären att till firmainnehavaren utgiva fordringsbeloppet. Domstolsutslagen syntes grundade därpå, att 1927 års lag om gälds betalning endast avsåge betalning, då ovisshet vore för handen om vem av flera som vore rätt borgenär, men däremot icke då endast en borgenär funnes, men tveksamhet förelåge om vem av flera som vore behörig företrädare för denne borgenär. Enligt vad handelskammaren inhämtat hade ifrågavarande domstolsutslag på sistone resulterat i att överexekutor i vissa fall vägrat mottaga depositioner, som ställts på den grund att ovisshet i sistangivna hänseende varit för handen. Uppenbart vore, att en dylik praxis från de dömande och exekutiva myndigheternas sida under rådande förhållanden måste medföra ytterst besvärande konsekvenser för sådana svenska företag, vilka upprätthölle affärsförbindelser med utländska firmor under liknande omständigheter, och leda till ett tillstånd av rättsosäkerhet. Därtill komme, att för ett affärsföretag en dom i skuldfordringsmål lätt kunde verka misskrediterande, varjämte företaget åsamkades utgifter för egna och motpartens rättegångskostnader. Utan att närmare ingå på de domstolsutslag, som förekommit, ville handelskammaren fästa J. O:s uppmärksamhet på ifrågavarande spörsmål samt anhålla, att J. O. måtte föreslå erforderliga lagändringar för möjliggörande av gälds betalning genom beloppets nedsättande i allmänt förvar i en eller annan form även i fall av ovan omförmälda slag.

Sedan jag anhållit om yttranden av Stockholms handelskammare och handelskammaren i Göteborg, huruvida enligt deras erfarenhet behov av lagändring i berörda hänseende förelåge, avgåvo dessa handelskamrar yttranden.

Stockholms handelskammare anförde i sitt yttrande följande.

Handelskammaren delade Skånes handelskammares uppfattning, att gäldenär borde äga rätt att med befriande verkan fullgöra betalning genom att nedsätta skuldbeloppet även i sådana fall, där hans ovisshet hänförde sig till frågan om vem som ägde företräda borgenären. Den senare

tidens erfarenhet visade, att ett praktiskt behov därav vore för handen, och det vore icke uteslutet att behovet framdeles kunde komma att göra sig ytterligare gällande. Enligt vad handelskammaren inhämtat förelåge visserligen icke något utslag i högsta instans, som fastställde den ovan omförmälda, av vissa underdomstolar gjorda tolkningen av 1927 års lag. Men det vore ur näringslivets synpunkt angeläget, att den oklarhet, som rådde angående rättsfrågan, snarast möjligt undanröjdes utan avbidan på prejudicerande utslag av högsta domstolen. Utan att ingå på frågan om riktigheten av sagda tolkning finge handelskammaren fördenskull hemställa, att lämplig åtgärd måtte av J. O. vidtagas i syfte att på betryggande sätt få klargjort, att rätten för gäldenär att hos överexekutor nedsätta betalning, där ovisshet rådde om vem av två eller flera, som vore rätt borgenär, avsåge jämväl det fall, då ovisshet rådde om vem av två eller flera, som ägde att, med den eller de övrigas uteslutande, företräda borgenären samt gäldenären icke skäligen kunde anses pliktig att på eget ansvar bedöma till vilken av dem betalningen skulle erläggas.

Handelskammaren i Göteborg anförde följande.

Skånes handelskammares framställning hade föranletts av förhållanden, vilka i ej ringa mån verkat störande på den betydande importhandel, som Sverige bedreve med Österrike, Tjeckoslovakien och Polen. Även handelskammaren i Göteborg hade haft erfarenhet av samma svårigheter och funne synnerligen önskvärt, att dessa undanröjdes. Uppehållandet av i möjligaste mån ostörda individuella handelsförbindelser utgjorde ofta en avsevärd ekonomisk tillgång för ett affärsföretag, som av statsmakterna borde skyddas. Det låge även i öppen dag att en sådan möjlighet som att en svensk firma stämdes inför domstol, synbarligen endast på grund av ofullständighet i lagen om gälds betalning genom nedsättande av penningar i allmänt förvar, påkallade snabb åtgärd. Handelskammaren finge därför tillstyrka Skånes handelskammares framställning.

Där gäldenär ej vet eller bör veta vem som är borgenär, så ock där ovisshet råder om vem av två eller flera som är rätt borgenär samt gäldenären icke skäligen kan anses pliktig att på eget äventyr bedöma, till vilken av dem betalningen skall erläggas, äger gäldenären enligt 1 § andra stycket lagen den 24 mars 1927 om gälds betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar fullgöra betalningen genom att för borgenärens räkning nedsätta beloppet hos överexekutor.

Såsom den ovan lämnade framställningen utvisar, har i åtskilliga fall, då gäldenär häftat i skuld till utländsk borgenär, krav på betalning framställts av två sinsemellan konkurrerande anspråkshavare, av vilka vardera ansett sig berättigad att, med den andres uteslutande, företräda borgenären

och på grund därav uppbära betalningen. Då i flera sådana fall gäldenär, till undvikande av risk att nödgas betala skulden mer än en gång, nedsatt penningar hos överexekutor för borgenärens räkning under åberopande av berörda lag, har i rättegång mot gäldenären den sålunda verkställda depositionen förklarats vara utan verkan. Enligt vad jag inhämtat föreligga emellertid även domar, där utgången blivit den motsatta, d. v. s. gäldenären ansetts berättigad att med befriande verkan nedsätta skuldbeloppet hos överexekutor. Någon prövning i högsta instans av berörda fråga torde icke hava ägt rum.

Skulle lagen om gälds betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar icke anses tillämplig i fall som handelskamrarna i sina ovan återgivna skrivelser åsyfta, synes mig här föreligga en lucka i lagstiftningen, som snarast bör utfyllas. Om lagen däremot rätteligen bör tolkas så, att fall av ifrågavarande slag äro hänförliga under densamma, torde böra övervägas, huruvida icke lagens avfattning bör förtydligas. Såsom av det ovan anförda framgår, råder nämligen hos dömande och exekutiva myndigheter stor ovisshet i saken.

Med stöd av den befogenhet min instruktion lämnar mig får jag härmed i underdånighet för Eders Kungl. Maj:t framlägga ovan berörda förhållanden och spörsmål till den åtgärd Eders Kungl. Maj:t må finna framställningen föranleda."

Framställningen har remitterats till kommerskollegium, Ö. Ä. ävensom länsstyrelserna i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län för avgivande av yttranden.

3. Utlåtande angående av fångvårdsstyrelsen väckt fråga om begränsning av fångförteckningarna och den föreskrivna granskningen av dessa.

Genom remiss den 21 augusti 1940 lämnade Kungl. Maj:t justitieombudsmannen tillfälle att avgiva utlåtande rörande av fångvårdsstyrelsen väckt fråga om begränsning av fångförteckningarna och den föreskrivna granskningen av dessa. Med anledning därav anförde jag i skrivelse den 7 september 1940 till Konungen följande:

"För övervakning av rättstillämpningen i brottmål och straffverkställigheten, vilken övervakning alltjämt har sin stora betydelse, torde fångförteckningar med i stort sett det innehåll, som sådana förteckningar för närvarande hava, vara oundgängliga. Utan något egentligt men för den erforderliga kontrollen synas dock vissa begränsningar såväl i fråga om förteckningarnas omfattning som beträffande granskningen kunna genomföras.

Sålunda torde det icke vara av behovet påkallat att fånge, som redovisats i förteckning, ånyo redovisas allenast av anledning att han efter verkställt straff avgått från fängelset. Kontrollen över att fånge frigives å den för straffet bestämda slutdagen lärer numera icke äga någon större betydelse. Att en fånge icke frigives å den i verkställighetsresolutionen bestämda dagen torde nämligen i vår tid vara så gott som uteslutet.

I likhet med fångvårdsstyrelsen anser jag det vidare överflödigt att i förteckningarna upptaga sådana fångar, som under strafftiden förflyttas mellan olika fängelser, däribland s. k. transportfångar.

En begränsning av antalet granskande myndigheter skulle enligt min mening utan olägenhet kunna ske. Denna begränsning torde lämpligen böra åstadkommas genom att låta granskningen hos hovrätterna upphöra. En sådan åtgärd skulle bland annat medföra, att förteckningarna tidigare än vad nu är fallet kunde bliva föremål för granskning hos riksdagens ombudsmän och justitiekanslersämbetet. Översändande av några förteckningar till kammarrätten torde numera icke ifrågakomma. Att J. O:s granskning av förteckningarna bör bibehållas finner jag uppenbart. I detta sammanhang må erinras, att enligt 19 § i den för J. O. gällande instruktionen bör J. O. inhämta noggrann kännedom om anledningen till häktande av personer, som åtalas vid annan domstol än krigsdomstol, och om tiden för deras hållande i fängsligt förvar. Denna uppgift fullgöres, förutom vid inspektioner av fängelser och häkten, huvudsakligen genom granskning av de till justitieombudsmansexpeditionen insända fångförteckningarna, vilken granskning utgör ett viktigt led i J. O:s ämbetsverksamhet."

4. Framställning angående innehållet av domstols eller domares bevis om utslag rörande häktad.

Den 27 december 1940 skrev jag till Konungen följande:

"Enligt lagen den 26 mars 1909 angående verkställighet i vissa fall av straff, ådömt genom icke laga kraft ägande utslag, äger i allmänhet den, som blivit dömd till straffarbete på viss tid eller till fängelse eller arrest, före besvärstidens utgång förklara sig nöjd med utslaget och villig att undergå den ådömda bestraffningen, varefter straffet genast skall gå i verkställighet utan hinder av åklagares eller målsägandes besvär.

2 § innehåller bestämmelser om nöjdförklaring av häktad person. Sådan förklaring skall avgivas i vittnens närvaro, om den dömde förvaras i länsfängelse inför dess föreståndare eller K. B., om den dömde hålles i militärhäkte inför den befälhavare, som över häktet har uppsikt, och i övriga fall inför tillsyningsmannen eller föreståndaren vid häktet. Vidare är i detta

lagrum stadgat, att förklaringen ej må gälla, där ej vid tiden för dess avgivande utslaget eller rättens eller domarens bevis om den ådömda bestraffningen och den utgång i övrigt, som målet såvitt den dömde rörer genom utslaget erhållit, kommit vederbörande myndighet till handa samt den dömde före den dag, då förklaringen avgives, och efter den dag, då utslaget för honom vid rätten avkunnades eller, om det ej sålunda avkunnats, blev honom annorledes delgivet, inom fängelset haft betänketid under två dagar i följd.

Förklaring, som avgivits i överensstämmelse med vad i 2 § stadgas, må icke återtagas. Har den dömde, innan förklaringen avgives, anfört besvär över utslaget, skola besvären anses genom förklaringen återkallade.

I 20 § förordningen den 7 december 1883 angående expeditionslösen föreskrives, att då någon som hålles häktad blivit av underrätt dömd till straffarbete på viss tid eller till fängelse eller arrest och straffdomen ej är villkorlig eller målet i vad den dömde rörer underställt högre rätts prövning, skall, där ej utslaget avsändes till vederbörande myndighet samma dag det avkunnas, genast till den myndighet översändas sådant bevis, som omförmäles i 2 § ovannämnda lag.

Enligt vad jag under utövningen av mitt ämbete funnit är det icke ovanligt, att bevis av nu angiven art, s. k. domsbevis, äro ofullständiga. Jag har sålunda i många fall uppmärksammat att, då häktad person ådömts frihetsstraff och därjämte förpliktats att till målsägande utgiva skadestånd eller att återgälda statsverket ersättningar, som av allmänna medel tillerkänts den häktades rättegångsbiträde eller på åklagarens begäran i målet hörda vittnen, domsbevis utfärdats utan att däri upptagits annat än det straff, som ådömts den häktade. I ett och annat av mig granskat domsbevis har efter angivandet av det ådömda straffet tillagts, att den dömde 'dessutom ålagts ersättningsskyldighet' eller 'viss ersättningsskyldighet'.

Av ordalydelsen i 2 § i lagen den 26 mars 1909 framgår emellertid, att domsbevis skall innehålla uppgift icke blott om det ådömda straffet utan även om den utgång i övrigt målet, såvitt den dömde rörer, genom utslaget erhållit, alltså jämväl uppgift om all ersättningsskyldighet, som ålagts honom.

Syftet med domsbevisets översändande är att på grund av detta nöjdförklaring skall kunna avgivas. Då sådan förklaring skall omfatta icke blott den ådömda bestraffningen utan även den ersättnings- och skadeståndsskyldighet, som blivit den dömde ålagd, är det av största vikt, att beviset avfattas i full överensstämmelse med föreskrifterna i 2 § lagen den 26 mars 1909.

Med hänsyn till att många domare, såsom det ovan sagda torde utvisa, bruka utfärda ofullständiga domsbevis anser jag mig böra ifrågasätta, om icke genom cirkulär eller annorledes vederbörandes uppmärksamhet borde

fästas därpå, att domsbevis skall innehålla fullständiga uppgifter om den utgång målet, såvitt den dömde rörer, genom utslaget erhållit.

Med stöd av den befogenhet min instruktion lämnar mig får jag härmed i underdånighet för Eders Kungl. Maj:t framlägga ovan berörda förhållanden till den åtgärd Eders Kungl. Maj:t må finna framställningen föranleda."

5. Framställning angående upprättande av ett centralt register över avhandlingar rörande lösöreköp.

I detta ämne avlät jag den 27 december 1940 till Konungen följande framställning:

"I 1 § förordningen den 20 november 1845 i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva, den s. k. lösöreköpsförordningen, stadgas, att den som tillhandlar sig lösören och tillåter, att desamma få i säljarens vård kvarbliva, skall, om han vill att vad han tillhandlat sig skall fredas från utmätning för säljarens skuld och i händelse av dennes konkurs avskiljas från boets tillgångar, upprätta skriftlig avhandling om köpet med förteckning å de köpta persedlarna och vittnens underskrift. Sedermera skall han låta från predikstolen i kyrkan uti den församling, där säljaren bor, å nästa söndag, då gudstjänst därstädes hålles, om köpeavhandlingen uppläsa kungörelse, upptagande säljarens och köparens namn och yrken, dagen då avhandlingen blivit uppgjord samt köpeskillingens belopp, över vilket uppläsande bevis bör tecknas å handlingen. Därefter bör densamma, om egendomen finnes i stad, inom åtta dagar efter kungörandet uppvisas i Stockholm hos Ö. Ä:s kansli och i rikets övriga städer inför rådhusrätt för att i dess protokoll intagas samt, om egendomen finnes å landet, ej allenast inom berörda tid för landsfiskalen i orten uppvisas och i bestyrkt avskrift honom tillställas utan ock senast vid det allmänna tingssammanträde, som näst efter en månad infaller, företes inför häradsrätten till intagande i dess protokoll.

Enligt 2 § samma förordning böra Ö. Ä:s kansli samt rådhus- och häradsrätter genast hos sig, till allmänhetens kännedom, angående uppvisade och inprotokollerade köpeavhandlingar offentligen anslå kungörelser av enahanda innehåll, som ovan är nämnt.

I en till mig inkommen skrift har advokaten Per Swenson å Jönköpings juridiska byrås vägnar framhållit de svårigheter, som föreligga att erhålla kännedom om lösöreköp, samt ifrågasatt, om icke för att råda bot på detta missförhållande, som innebure viss osäkerhet vid kreditgivning, föreskrifter borde meddelas antingen om kungörande i allmänna tidningarna eller om

uppläggande av ett centralregister över lösöreköpsavhandlingar. Swenson har i sin skrift anfört följande.

Lösöreköpsförordningen hade på sin tid tillkommit som skydd mot ohemula försäljningar till förfång för säljarens borgenärer. De publicitets- och registreringsåtgärder, som föreskreves i förordningen, hade tidigare med hänsyn till samhällets dåvarande struktur och de begränsade, i regel till orten inskränkta låne- och kreditaffärerna varit tillfredsställande. Sedan förordningens tillkomst hade emellertid samhället undergått en väsentlig förändring. I motsats till den tidigare mera stationära bosättningen karakteriserades nuvarande tid av stor rörlighet och den ökade ekonomiska samfärdseln hade medfört kreditaffärer mellan personer å vitt skilda orter. Vid kreditaffärerna hade som regel en kreditgivare vid bedömande av kreditrisken att hålla sig till de upplysningar, som kunde erhållas om kredittagarna. Numera inhämtades dessa upplysningar i huvudsak hos firmor, vilka i likhet med Jönköpings juridiska byrå yrkesmässigt bedreve upplysningsverksamhet. De undersökningar, som före lämnande av kreditupplysning vidtoges, kunde emellertid i regel med hänsyn till det sätt, varpå lösöreköp publicerades och registrerades, icke omfatta jämväl sådana köp. En undersökning därom skulle ju medföra en genomgång av rättens förteckningar över lösöreköp å samtliga de orter, där vederbörande varit bosatt. Det vore sålunda mera en slump om lösöreköp komme till en kreditgivares kännedom. Lösöreköp vore i allmänhet en kreditväg, som tillgrepes endast i nödfall. Det karakteristiska för lösöreköp torde numera vara, att därmed åsyftades att antingen skydda lösöret åt säljaren eller ock skapa en säkerhetsrätt åt viss borgenär, ofta någon närstående. Som regel torde kunna sägas, att ett lösöreköp vore ett tecken på antingen inträdande försämring av säljarens ekonomiska ställning eller ock en redan ansträngd eller undergrävd sådan ställning hos honom. För en kreditgivare vore det sålunda av betydelse att hava kännedom om tillvaron av lösöreköp. Visserligen torde större delen av köpmannakåren med kännedom om lösöreköps menliga inverkan å vederbörandes kredit undvika lösöreköp. Däremot hade sådana mindre industrier, som med hänsyn till sin omfattning icke kunde erhålla förlagsinteckning, som surrogat nödgats begagna sig av de möjligheter lösöreköpsförordningen lämnade. Enligt vad Swenson kunde finna skulle en ändring av publicitetsåtgärderna därhän, att kungörelse infördes i Post- och Inrikes Tidningar eller eventuellt ett centralregister över lösöreköp inrättades, i viss mån undanröja den osäkerhet vid kreditgivning, som lösöreköpen onekligen skapade. Swenson ville för den skull hemställa, att J. O. måtte taga det anförda under omprövning samt, om angivna utvägar kunde anses lämpliga, hos Kungl. Maj:t framlägga förslag till ändring och komplettering av lösöreköpsförordningen.

Vad Swenson sålunda anfört synes mig vara värt beaktande. De i förordningen föreskrivna åtgärderna för kungörande av lösöreköp kunna visserligen, ehuru under nuvarande samhällsförhållanden ej särskilt ändamålsenliga, vara av icke ringa betydelse i fråga om att göra köpet känt för säljarens borgenärer och således bereda dem möjlighet att inom den i förordningen utsatta tidsfristen genom utmätning av godset eller säljarens försättande i konkurs tillvarataga sina intressen. Detta lärer framför allt gälla om förhållandena på landsbygden. Däremot torde ifrågavarande publicitetsåtgärder vara av ganska liten praktisk nytta för personer, som framdeles komma i förbindelse med säljaren och hava behov av upplysningar om honom att tjäna till ledning i fråga om kreditgivning. I synnerhet framträda olägenheterna i alla de fall, då vederbörande efter lösöreköpet flyttat mellan orter, som ligga under olika rätters domvärjo. Därför skulle det, icke minst för företag som yrkesmässigt lämna soliditetsupplysningar, utan tvivel vara till gagn, om möjligheten att erhålla kännedom om förhandenvaron av lösöreköp kunde underlättas.

I motsats till vad som gäller beträffande lösöreköp skall i fråga om konkurs, omyndighetsförklaring, boskillnad, bodelning och äktenskapsförord av i 8 kap. 2 § giftermålsbalken omförmält innehåll, vilka rättsinstitut liksom lösöreköp äro av betydelse för kreditgivning, kungörelse införas i Post- och Inrikes Tidningar samt, utom beträffande omyndighetsförklaring, jämväl i ortstidning. Det skulle därför ligga nära till hands att föreskriva sådant kungörande även angående lösöreköp. Detta skulle möjliggöra för upplysningsbyråer, banker och andra, som regelmässigt taga del av innehållet i Post- och Inrikes Tidningar, att själva föra register över kungjorda lösöreköp. Ett sådant kungörande skulle emellertid medföra icke oväsentliga kostnader. Då dessa väl i sista hand skulle komma att stanna å säljaren, som i regel är en person i brydsamma ekonomiska förhållanden, synes mig en annan utväg för frågans lösning än den nu behandlade böra sökas.

Frågan skulle enligt min mening lämpligast kunna lösas genom inrättandet av ett centralt register över lösöreköp, ur vilket upplysningar lätt skulle kunna erhållas av intresserade. Registrets förande borde uppdragas åt statistiska centralbyrån, som nu för äktenskapsregistret. Då i detta register registreras bland annat boskillnader, bodelningar och äktenskapsförord, skulle ett lösöreköpsregister komplettera äktenskapsregistret såsom upplysningskälla i fråga om vissa förhållanden, som kunna vara av betydelse vid bedömande av en persons kreditvärdighet.

Tanken på ett centralregister över lösöreköpsavhandlingar är icke ny. I ett av särskilt tillkallad kommitté år 1912 avgivet betänkande med förslag rörande rättsstatistikens organisation och därmed sammanhängande ämnen föreslog kommittén upprättandet inom statistiska centralbyrån av

ett centralt kreditregister, med särskilda avdelningar för konkurser, omyndighetsförklaringar, äktenskapsförord, boskillnader och lösöreköp.

Efter att hava behandlat frågan om registrering av konkurser och omyndighetsförklaringar anförde kommitterade i sitt betänkande bland annat följande: Av betydelse för kreditgivning vore emellertid även förekomsten av sådana rättsinstitut som äktenskapsförord, boskillnad och lösöreköp. Visserligen hade lagen sökt sörja för en viss publicitet beträffande de nämnda instituten, men dessa bestämmelser hade dock visat sig otillräckliga för att bereda affärsmannen erforderlig kännedom därom. Uppenbarligen måste det då för affärsvärlden bliva synnerligen värdefullt, om ett centralt register upprättades, ur vilket man hastigt och med ringa kostnad kunde erhålla uppgift i berörda avseenden för vilken person som helst. Kommitterade vore ingalunda av den meningen, att t. ex. ett äktenskapsförords förekomst i och för sig skulle stämpla en person såsom mindre kreditvärdig. Men om blott den intresserade genom ett centralt register kunde erhålla kännedom om ett förords existens, kunde han sedan lätt hos domstolen i orten göra sig underrättad om dess innehåll. Som en utvidgning av registreringen till att omfatta även äktenskapsförord, boskillnader och lösöreköp icke i nämnvärd mån skulle öka kostnaderna för registreringen och närmare uppgifter rörande jämväl dessa rättsärenden vore av betydelse för statistiken, något som i all synnerhet gällde om boskillnaderna, hade kommitterade ansett sig böra föreslå central registrering av äktenskapsförord, boskillnader och lösöreköp. — — — Då samtliga de föreslagna registren avsåge samma huvudsakliga ändamål, nämligen att tjäna till ledning för affärsvärlden särskilt i fråga om kreditgivning, syntes lämpligt, att de formellt betraktades icke såsom fristående särskilda register utan såsom avdelningar av ett gemensamt dylikt, vilket då syntes kunna benämnas kreditregister.

Efter avgivandet av nämnda betänkande har äktenskapsregistret tillkommit. Enligt kungörelse den 11 oktober 1920 angående äktenskapsregistret skola till detta register lämnas uppgifter angående beslut, som avses i 5 kap. 13 § giftermålsbalken, angående handlagda mål om boskillnad, återgång av äktenskap eller ogiltighet av vigsel, hemskillnad eller äktenskapsskillnad samt angående ingivna äktenskapsförord och bodelningshandlingar.

I fråga om lösöreköp har emellertid kommitterades förslag icke medfört inrättandet av något register. Det synes mig anmärkningsvärt, att medan boskillnad, bodelning och vissa äktenskapsförord såväl kungöras i tidningar som registreras i ett centralregister, lösöreköp icke äro föremål för vare sig den ena eller den andra av nämnda åtgärder.

Om Ö. Ä. och domstolarna ålades att till statistiska centralbyrån för registrering insända uppgifter rörande uppvisade och inprotokollerade lös-

öreköpsavhandlingar, torde detta åliggande icke komma att medföra någon nämnvärd ökning av arbetsbördan för de olika uppgiftslämnarna. För statistiska centralbyrån skulle det säkerligen ej heller bliva betungande att med ledning av de inkomna uppgifterna föra registret. Antalet lösöreköp har under femårsperioden 1934—1938 årligen i medeltal utgjort omkring 800.

Med stöd av den befogenhet min instruktion lämnar mig får jag härmed i underdånighet för Eders Kungl. Maj:t framlägga ovan berörda förhållanden och spörsmål till den åtgärd Eders Kungl. Maj:t må finna framställningen föranleda."

6. Framställning angående utsträckt tillämpningsområde för stadgandet i 20 § lagen den 9 april 1937 om verkställighet av bötesstraff.

Den 31 december 1940 avlät jag till Konungen följande framställning:

"Enligt lagen den 9 april 1937 om verkställighet av bötesstraff skall numera, om böter skola förvandlas, mål därom upptagas av allmän underrätt i den ort, där den bötfällde finnes, eller ock av allmän underrätt, vid vilken förts talan om ansvar varom i målet är fråga. Sådant mål må dock i rättens ställe upptagas på landet av domaren och i stad med rådhusrätt av lagfaren ledamot i rätten, vilken därtill är satt. Polisdomstol och poliskammare med domsrätt äga även behörighet upptaga mål, varom nu är fråga.

Talan om förvandling av böter utföres av allmän åklagare.

Där ej annat följer av bestämmelserna i ovannämnda lag skall beträffande mål om förvandling av böter i tillämpliga delar gälla vad som är stadgat om brottmål, däri talan om ansvar föres; dock att mål om förvandling av böter må handläggas och avgöras utan hinder av att den bötfällde ej inställt sig i målet.

Enligt 17 § skall vad som är stadgat om verkställighet av utslag, varigenom någon dömts till frihetsstraff, äga motsvarande tillämpning å utslag, varigenom förvandlingsstraff ålagts. Dock må förordnas, att sådant utslag skall verkställas utan hinder därav att det ej vunnit laga kraft.

I 20 § föreskrives, att vad i 27 kap. rättegångsbalken samt 12 § lagen den 14 juni 1901 om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om ändring i vissa delar av samma balk finnes stadgat för det fall att part hålles i målet häktad skall ock gälla, där på grund av beslut i mål om förvandling av böter ådömt förvandlingsstraff gått i verkställighet utan hinder därav att det ej vunnit laga kraft.

Enligt 27 kap. 1 § rättegångsbalken, som innehåller föreskrifter om in-

givande till hovrätt av besvär över underrätts utslag, står det part, som vill överklaga utslag i mål däri han hålles häktad, öppet att intill besvärstidens utgång avlämna besvärsskrift till K. B. eller tillsyningsmannen vid häktet. 12 § promulgationslagen den 14 juni 1901 innehåller närmare föreskrifter om vad K. B. och tillsyningsman hava att iakttaga i fall, då häktad vill i målet anföra besvär. Har klagande, som i målet hålles häktad, underlåtit att till hovrätten ingiva underrättens protokoll, skall jämlikt 27 kap. 4 § rättegångsbalken felande protokoll införskaffas genom hovrättens försorg. En annan bestämmelse i samma kapitel, som i detta sammanhang bör omnämnas, är den i 12 § intagna, att om part i målet hålles häktad och han eller annan skall höras över besvär, har hovrätten att genom K. B. infordra förklaring på sätt tjänligast finnes.

Beträffande tillkomsten av det ovan återgivna stadgandet i 20 § lagen om verkställighet av bötesstraff må erinras om att i det till lagrådet remitterade lagförslaget i ämnet, som i 18 § första stycket upptog de bestämmelser vilka nu återfinnas i lagens 17 §, fanns icke något stadgande motsvarande det sedermera under 20 § i lagen intagna.

Vid granskning av förslagets 18 § yttrade lagrådet följande: Enligt första stycket må i mål om förvandling av böter förordnas, att utslag varigenom förvandlingsstraff ålagts skall verkställas utan hinder därav att det ej vunnit laga kraft. Därest den dömde på grund av sådant förordnande gått förlustig sin frihet, torde han vid fullföljd av talan i målet böra erhålla enahanda lättnader i fråga om avlämnande av besvärsskrift och beträffande besvärsproceduren i övrigt, vilka gälla för det fall att part hålles häktad i målet. Lagrådet hemställer därför, att ett stadgande måtte meddelas av innehåll att vad i 27 kap. rättegångsbalken samt 12 § lagen den 14 juni 1901 om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om ändring i vissa delar av samma balk finnes stadgat för det fall att part hålles i målet häktad skall ock gälla där på grund av beslut i mål om förvandling av böter ådömt förvandlingsstraff gått i verkställighet utan hinder därav att det ej vunnit laga kraft. Stadgandet torde lämpligen böra ingå i förevarande lag såsom sista paragraf i avdelningen om förvandling av bötesstraff.

Med anledning av denna hemställan blevo i det lagförslag, som i proposition nr 35 förelades 1937 års riksdag, i en ny 20 § upptagna ovanberörda föreskrifter rörande likställande i visst fall av den, som undergår förvandlingsstraff, med häktad i fråga om överklagande av straffbeslutet.

I ett av mig nyligen behandlat ärende, däri länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län avgivit yttrande, har länsstyrelsen framhållit, att starka skäl syntes tala för att 20 § lagen om verkställighet av bötesstraff ändrades, så att lagrummet bleve tillämpligt jämväl i vissa andra fall än då på grund av beslut i mål om bötesförvandling ådömt förvandlingsstraff gått

i verkställighet utan hinder därav att förvandlingsbeslutet ej vunnit laga kraft.

Handlingarna i nämnda ärende utvisa bland annat följande.

Sedan försäljaren Sven Olof Pettersson i Göteborg av olika domstolar ådömts böter för åtskilliga förseelser, ålade bötesförvandlingsdomaren vid rådhusrätten i Göteborg genom utslag den 26 juni 1939 Pettersson förvandlingsstraff för böterna ifråga med fängelse i 31 dagar. Pettersson, som vid tiden för meddelandet av detta utslag undergick honom tidigare ådömt frihetsstraff å centralfängelset å Härlanda, överlämnade därefter till direktören vid fängelset en till Göta hovrätt ställd skrift, vari Pettersson anförde besvär över utslaget. Sedan denna skrift från fängelset avlämnats till länsstyrelsen och därefter översänts till hovrätten, förklarade hovrätten i utslag den 24 augusti 1939, att enär det enligt lag och av bötesförvandlingsdomaren meddelad besvärshänvisning ålegat Pettersson att till hovrätten ingiva sina besvär, men besvären blivit med posten insända till hovrätten från K. B., funne hovrätten Petterssons talan icke kunna till prövning upptagas.

I en sedermera till mig inkommen klagoskrift gjorde Pettersson gällande, att han förlorat sin besvärstalan på grund av felaktigt förfarande av fängelsemyndigheten eller någon tjänsteman vid länsstyrelsen.

I infordrat yttrande uppgav direktören vid fängelset, att enligt förklaring av en i juli 1939 såsom direktör vid fängelset tjänstgörande assistent vederbörande tjänsteman vid länsstyrelsen på telefonförfrågan sagt sig kunna mottaga Petterssons till assistenten den 13 juli avlämnade besvärsskrift.

På min anmodan avgav även länsstyrelsen yttrande i saken, därvid länsstyrelsen tillika överlämnade och åberopade en av extra länsnotarien Nils Wallenberg avgiven redogörelse för den befattning länsstyrelsen tagit med Petterssons besvärsskrift, vilken inkommit till länsstyrelsen med fängelsets postväska den 14 juli efter det Pettersson på morgonen samma dag redan frigivits från fängelset.

Vid prövning av det hos mig anhängiggjorda ärendet fann jag med hänsyn till föreliggande omständigheter ärendet icke föranleda något ingripande från min sida mot någon tjänsteman.

I sitt yttrande hade länsstyrelsen anfört bland annat följande.

Beträffande mål, i vilket någon hölles häktad, hade i rättegångsbalken medgivande lämnats den häktade att för överklagande av meddelat utslag avlämna besvärsskrift till vederbörande länsstyrelse eller tillsyningsman vid häktet. Anledningen därtill vore givetvis, att häktade på grund av det frihetsberövande, som de vore underkastade, svårligen kunde iakttaga de bestämmelser, som i detta hänseende gällde för parter å fri fot. Nämnda förmån tillkomme däremot icke häktad vid klagan i annat mål än det, i

vilket han häktats, och ej heller fånge, som avtjänade straff. Uppenbarligen förelåge emellertid samma svårighet för fånge att ingiva sina besvär till hovrätten, då besvären gällde annat mål än häktningsmålet, som då de avsåge detta. Något behov att genom lagändring giva alla fångar samma lättnad med avseende på besvärs ingivande, som gällde för häktad i häktningsmålet, syntes tidigare icke med styrka hava gjort sig gällande. I och med tillkomsten av lagen om verkställighet av bötesstraff torde det dock komma att inträffa ganska ofta, att fånge eller häktad klagade i mål, i vilket han icke hölles häktad, nämligen förvandlingsmålet. Eftersom förvandlingsstraffet avklippte den dömdes möjlighet att betala böterna, finge man räkna med att den dömde sökte vinna ytterligare respit genom att överklaga förvandlingsdomen. För den händelse rätten förordnat, att förvandlingsstraffet skulle gå i verkställighet utan hinder därav, att utslaget ej vunnit laga kraft, ägde visserligen den dömde jämlikt 20 § lagen om verkställighet av bötesstraff rätt att liksom vissa häktade ingiva sina besvär till länsstyrelsen, men dylikt förordnande torde sannolikt icke komma i fråga annat än i undantagsfall. Fånge, som ådömts förvandlingsstraff utan dylikt förordnande, erhölle tydligen icke denna förmån. Enligt länsstyrelsens förmenande talade emellertid starka praktiska skäl för att alla fångar och häktade personer medgåves rätt att vid klagan över förvandlingsstraff ingiva sina besvär till länsstyrelsen eller tillsyningsmannen vid häktet. Länsstyrelsen ville därför ifrågasätta, huruvida icke anledning kunde föreligga att fråga om lagändring i sådant hänseende väcktes.

Såsom av det ovan sagda framgår äro åtskilliga förmåner beredda häktade personer i fråga om besvär i mål, däri de hållas häktade. De skäl, som föranlett dessa lättnader för häktade beträffande avlämnande av besvärsskrift och jämväl rörande besvärsproceduren i övrigt, kunna åberopas för en utsträckning av dessa processuella förmåner att gälla även med avseende å de fall, där någon som ej är på fri fot klagar över utslag i annat mål än det, vari han berövats friheten. Frågan om en dylik utsträckning har också upprepade gånger varit föremål för omprövning. Tungt vägande praktiska skäl hava emellertid gjort, att frågan fått förfalla. Med rätta har särskilt framhållits, att en utvidgning av de ifrågavarande stadgandenas tillämpningsområde till andra än dem, som genom beslut i målet äro berövade friheten, skulle öka svårigheten att vinna säker upplysning om den laga kraft, som kunde hava åkommit utslag.

I det avseende, varom här är fråga, synas mig mål om bötesförvandling intaga en särställning. Det torde ofta inträffa, att en person under det han avtjänar frihetsstraff blir dömd till bötesförvandlingsstraff. Jag erinrar om

att vid verkställighet av frihetsstraff undersökning brukar ske, huruvida fången ådömts böter som ännu äro oguldna. Endast under den i 20 § lagen om verkställighet av bötesstraff angivna förutsättningen äger emellertid den till förvandlingsstraff för böter dömde åtnjuta de lättnader i fråga om anförande av besvär m. m., som tillkomma häktad. Liksom länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser jag det med skäl kunna ifrågasättas, om icke dessa lättnader alltid borde tillkomma fångar och med dem jämställda vid klagomål över bötesförvandlingsutslag, alltså även ifall deras frihetsberövande icke grundats på beslut i målet om förvandling. Beträffande bötesförvandlingsutslag tala icke med samma styrka som i andra fall de skäl, som anförts mot att tillerkänna ifrågavarande processuella förmåner åt klagande, vilken undergår frihetsstraff utan sammanhang med det mål vari klagan föres. Det må härutinnan framhållas, att bevis om att laga kraft åkommit utslag om bötesförvandling sällan torde begäras av annan än myndighet, som har att bringa utslaget till verkställighet. Någon enskild målsägande i mål om bötesförvandling finnes ju icke. Ett annat förhållande att beakta är, att då bötesförvandlingsstraff ådömes den, som håller på att avtjäna frihetsstraff, meningen är, att de båda straffen skola sammanläggas. Ett visst samband mellan straffen kan alltså sägas föreligga.

Vad nu anförts synes mig tala för att det undantagsstadgande, som innefattas i bestämmelsen i 20 § lagen om verkställighet av bötesstraff, får ett vidare tillämpningsområde.

Den av mig ovan behandlade frågan skulle efter en rättegångsreform i överensstämmelse med processlagberedningens förslag komma i ett väsentligt annat läge. Med hänsyn till de av beredningen föreslagna ändringarna beträffande sättet för fullföljd av talan har beredningen ansett det icke erforderligt att i lagen införas några särskilda bestämmelser rörande fullföljdsinlaga från häktade och med dem jämställda. Beredningen har emellertid framhållit, att i administrativ ordning syntes böra stadgas skyldighet för tillsyningsman vid häkte och föreståndare för allmän uppfostringsanstalt att mottaga och till underrätten insända fullföljdsinlaga. Då det emellertid är ovisst när en ny rättegångsordning kan komma att träda i kraft, synes det mig kunna ifrågasättas, om icke lagändring i här ovan av mig föreslagen riktning borde snarast företagas.

Med stöd av den befogenhet min instruktion lämnar mig får jag härmed i underdånighet för Eders Kungl. Maj:t framlägga ovan berörda förhållanden och spörsmål till den åtgärd Eders Kungl. Maj:t må finna framställningen föranleda."

V. Inspektionsresor under år 1940.

Under mina ämbetsresor år 1940 har jag inspekterat domstolar och andra myndigheter inom Gävleborgs län. Tjänstförrättande justitieombudsmannen Rudewall har företagit inspektionsresa inom Värmlands län.

Redogörelse för vad under inspektionerna förekommit lämnas i det därunder förda protokollet, som jämte justitieombudsmannens diarium och registratur kommer att för granskning överlämnas till riksdagens första lagutskott.

VI. Under år 1940 handlagda klagomål och anställda åtal m. m.

Antalet härstädes under år 1940 diarieförda ärenden — däri inbegripna 24 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till 778.

Vid 1940 års början voro — frånsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes 41

Under år 1940 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:

genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diarieförts — ett antal av 333

samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av . . 258

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 632

Av berörda 632 ärenden hava under år 1940:

1) såsom återkallade avskrivits 3
2) till annan myndighet överlämnats 4
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla 166
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits 160
5) utan åtgärd avskrivits 133
6) till åtal hänvisats 14
7) föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning 1
8) föranlett annan åtgärd än enligt 6 och 7 102
9) föranlett framställning till Kungl. Maj:t 2

och äro vid 1940 års slut:

10) i avbidan på infordrad förklaring, påminnelsers avgivande eller annan utredning vilande 32

11) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande 5

12) på prövning beroende 10

Summa 632

Under år 1940 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 15 ärenden beslutits anställande av åtal eller vidtagande av åtgärd för disciplinär bestraffning, nämligen

på grund av förd klagan i 2
av annan anledning i 13

Summa 15

För nedan angivna fel eller försummelser i tjänsten har förordnats om åtal mot:

1) borgmästare och rådman för felaktigt ådömande av särskilda straff i stället för gemensamt straff (sid. 9 o. f.);

2) t. f. assessor vid rådhusrätt för dröjsmål med expediering av rättens beslut om inhämtande av yttrande från interneringsnämnden;

3) konkursdomare för försummelse att verksamt ingripa mot förvaltare, som gjort sig skyldig till dröjsmål med avslutande av konkurser (sid. 30 o. f.);

4) rättens ombudsman i konkurs för dröjsmål med dennas avslutande (sid. 41 o. f.);

5) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att verksamt ingripa mot förvaltare i anledning av dels dröjsmål med slutförandet av konkurs och dels underlåtenhet att i den omfattning som vederbort hålla konkursbos medel insatta i bank (sid. 61 o. f.);

6) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att införskaffa och till konkursdomaren överlämna förvaltarberättelser m. m. (sid. 44 o. f.);

7) rättens ombudsman i konkurs för försummelse att ingripa mot förvaltare, som underlåtit avgiva kvartalsräkningar och i den omfattning som vederbort insätta konkursboets medel i bank för boets räkning (sid. 54 o. f.);

8) rättens ombudsman i konkurs för försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning (sid. 58 o. f.);

9) t. f. konkursdomare för bristande tillsyn över rättens ombudsman i konkurser;

10) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att införskaffa och till konkursdomaren överlämna förvaltarberättelser samt för dröjsmål med överlämnande av förslag till slututdelning m. m. (sid. 84 o. f.);

11) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att verksamt ingripa mot förvaltare, som i stor utsträckning underlåtit att hava konkursbos medel insatta i bank för boets räkning, m. m. (sid. 67 o. f.);

12) rättens ombudsman i konkurser för bristande tillsyn över konkursbos medelsförvaltning samt underlåtenhet att avgiva utlåtande över förvaltares slutredovisning m. m. (sid. 77 o. f.);

13) rättens ombudsman i konkurser för dels försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning och dels för tidigt uppbärande av arvode (sid. 72 o. f.); och

14) rättens ombudsman i konkurser för dels försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning och dels för tidigt uppbärande av arvode (sid. 92 o. f.).

Därjämte har åtgärd för disciplinär bestraffning för tjänstefel vidtagits mot:

15) polisöverkonstapel för anlitande av underordnade polismän såsom borgensmän m. m. (sid. 97 o. f.).

Ordföranden i nedre justitierevisionen har på förfrågan uppgivit, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

För fullgörande av den i 13 § av instruktionen för justitieombudsmannen lämnade föreskriften om avgivande av redogörelse för behandlingen av riksdagens hos Kungl. Maj:t anmälda beslut och gjorda framställningar hava från statsdepartementen införskaffats uppgifter rörande *dels* vilka åtgärder, som blivit vidtagna i anledning av 1940 års riksdagars skrivelser, *dels ock* — beträffande sådana genom föregående riksdagars skrivelser hos Kungl. Maj:t anhängiggjorda ärenden, vilka vid 1940 års början voro i sin helhet eller till någon del oavgjorda — vilka åtgärder under nästlidna år blivit vidtagna.

Uppgifterna, som angiva ärendenas ställning vid utgången av år 1940, innefattas i tre såsom bilagor II, III och IV till denna berättelse fogade förteckningar. Såsom bilagor äro även intagna en tabell över de skrivelser, 1940 års riksdagar avlåtit till Kungl. Maj:t (bil. I), och en förteckning över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1940 och vari under år 1940 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende (bil. V).

Stockholm i justitieombudsmansexpeditionen den 10 januari 1941.

NILS LJUNGGREN.

Gösta Stenlund.

TRYCKFRIHETSKOMMITTÉNS BERÄTTELSE

AVGIVEN ÅR 1941.

TILL RIKSDAGEN.

Kommittén har under år 1940 haft att pröva 20 från chefens för justitiedepartementet ombud inkomna anmälningar om tryckta skrifters indragning jämlikt § 4 mom. 12 tryckfrihetsförordningen ävensom 3 anmälningar från befälhavare vid krigsmakten om sådan indragning med stöd av mom. 13 samma paragraf.

Förordnanden om indragning hava meddelats beträffande följande skrifter, nämligen: "Vad gäller kampen i Finland?", "Storm. Nr 1, 1940.", "Vad vill kommunisterna", nr 18 för den 23 januari 1940 (indraget 2 gånger) och nr 21 för den 26 januari 1940 av tidningen "Gotlands Folkblad", nr 14 för den 3 februari 1940 och nr 17 för den 10 februari 1940 av tidningen "Syd Svenska Kuriren", nr 30 för den 14 — den 20 augusti 1940 av tidskriften "Världen i dag Tidskrift för politik ekonomi och arbetarrörelse", följande nummer år 1939 av tidningen "Ny Dag", nämligen nr 296 för den 21 december, nr 297 för den 22 december, nr 298 för den 23 december (indraget 3 gånger), nr 299 för den 27 december (indraget 2 gånger), nr 300 för den 28 december (indraget 2 gånger), nr 301 för den 29 december och nr 302 för den 30 december (indraget 2 gånger) samt följande nummer år 1940 av samma tidning, nämligen nr 1 för den 2 januari, nr 2 för den 3 januari, nr 3 för den 4 januari, nr 4 för den 5 januari, nr 5 för den 8 januari (indraget 2 gånger), nr 6 för den 9 januari (indraget 2 gånger), nr 7 för den 10 januari och nr 9 för den 12 januari (indraget 2 gånger).

Indragning av nämnda skrifter har ägt rum vid Södra skånska infanteriregementet, Hallands regemente, Livregementet till häst, Svea ingenjörkår, Signalregementet och å Gotland förlagda militära styrkor samt å flygplankryssaren Gotland.

Efter prövning av de insända handlingarna har kommittén funnit de meddelade förordnandena böra äga bestånd utom i följande tre fall.

Med stöd av § 4 mom. 13 tryckfrihetsförordningen hade militärbefälhavaren på Gotland förordnat om indragning av nr 21 för den 26 januari

1940 av tidningen "Gotlands Folkblad". Vid prövning av ärendet den 6 februari 1940 beslöt kommittén, att det givna förordnandet icke skulle äga bestånd.

På framställning av chefen för Södra skånska infanteriregementet hade tryckfrihetsombudet i Ystad förordnat om indragning av nr 17 för den 10 februari 1940 av tidningen "Syd Svenska Kuriren". Vid prövning av ärendet den 23 februari 1940 beslöt kommittén, att det givna förordnandet icke skulle äga bestånd.

Slutligen hade chefen för Stockholms örlogsstation med stöd av § 4 mom. 13 tryckfrihetsförordningen förordnat om indragning av nr 30 av tidskriften "Världen i dag Tidskrift för politik ekonomi och arbetarrörelse". Vid prövning av ärendet den 25 september 1940 beslöt kommittén, att det givna förordnandet icke skulle äga bestånd.

Sedan Kungl. Maj:t den 9 februari 1940, jämlikt § 5 mom. 13 tryckfrihetsförordningen, beslutat att genom chefen för justitiedepartementet föranstalta om sekvestrering och indragning av en av Hermann Rauschning författad, av Lindbergs Tryckeriaktiebolag i Stockholm år 1940 tryckt och å bokförlaget "Natur och Kultur" utkommen bok med titeln "Samtal med Hitler", hade chefen för justitiedepartementet — med tillkännagivande att sådan åtgärd blivit av honom anbefalld samt att han icke komme att hänvisa ifrågavarande bok till åtalande av aktor vid vederbörlig domstol — till kommittén överlämnat ett exemplar av samma bok för erhållande av sådant utlåtande av kommittén, som omförmäles i nämnda paragraf.

Vid prövning av ärendet den 23 februari 1940 fann kommittén sig ej kunna avgiva det utlåtandet, att ifrågavarande skrift, efter lagens bokstav, icke kunde åtalas.

Därjämte har kommittén den 22 januari 1940 till Konungen avgivit utlåtande över ett av tillkallade sakkunniga den 6 november 1939 avgivet betänkande angående revision av tryckfrihetsförordningens ansvarighetsregler och därmed sammanhängande förhållanden.

Stockholm i januari 1941.

NILS LJUNGGREN.

HENRIK SCHÜCK. NILS STJERNBERG. ODAL OTTELIN.

TORSTEN FOGELQVIST. HENNING LEO. ÖSTEN UNDÉN.

Gösta Stenlund.

BILAGOR.

Bilaga I.

Tabell

över de av 1940 års riksdagar avlåtna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt bihanget till riksdagens protokoll.

Det andra siffertalet utvisar det nummer, under vilket skrivelserna för varje särskilt departement upptagits i den såsom bilaga II här nedan införda förteckningen.

Lagtima riksdagen.			27	K	6	58	Fö	5	89	Jo	15	120	Ju	10	150	Ju	13
			28	Fö	1	59	S	4	90	Jo	16	121	[1])		151	S	19
1	Fi	8	29	Fö	2	60	Fi	5	91	Jo	17	122	[2])		152	Fi	25
2	Ju	9	30	Jo	2	61	E	4	92	E	6	123	[3])		153	S	20
3	U	5	31	Fi	3	62	Ju	7	93	S	8	124	Fi	18	154	S	21
4	Fö	49	32	U	2	63	Ju	8		E	5	125	Fi	19	155	Fö	20
5	S	14	33	H	2	64	Jo	6	94	K	12	126	S	15	156	Ju	15
6	K	26	34	U	3	65	H	7	95	K	13	127	Fö	15	157	S	22
7	Fi	26	35	H	3	66	K	8	96	K	14	128	Fö	16	158	Fi	28
8	E	10	36	Fö	3	67	Fi	6	97	K	15	129	K	16	159	Fo	6
9	Jo	7	37	H	4	68	Fö	6	98	Fi	12	130	Ju	11	160	Ju	16
10	H	11	38	H	5	69	Fö	7	99	Fi	13	131	Fo	4	161	U	6
11	Fo	7	39	Ju	3	70	Fö	8	100	Fi	14	132	S	16	162	Fö	22
12	Fö	9	40	H	1	71	Fi	7	101	S	9	133	Fo	5	163	Fö	23
	S	5	41	S	3	72	Fö	10	102	S	10	134	Ju	12	164	H	16
	Fi	9	42	Ju	4	73	U	4	103	S	11	135	H	14	165	Ju	17
	H	8	43	Fö	4	74	H	9	104	S	12	136	Fi	20	166	S	23
13	U	1	44	E	1	75	H	10	105	Fö	11	137	Fi	21	167	S	24
14	K	1	45	Fi	4	76	K	9	106	Fö	12		H	15	168	Fö	21
15	K	2		Fo	2	77	S	6	107	Fö	13	138	Fi	22		Fi	27
16	K	3	46	E	2	78	Jo	8	108	Fö	14	139	Fi	23	169	Jo	19
17	Jo	1	47	H	6	79	Fi	10	109	H	12	140	Fi	24	170	Jo	20
18	Fo	1	48	Ju	5	80	K	10	110	H	13	141	Fö	17	171	Jo	21
19	Ju	1	49	[4])		81	Jo	9	111	E	7	142	Fö	18	172	Jo	22
20	S	1	50	[4])		82	Jo	10	112	Jo	18	143	E	11	173	Jo	23
21	Fi	1	51	Ju	6	83	Jo	11	113	E	8	144	E	12	174	Fi	29
22	Ju	2	52	[4])		84	S	7	114	E	9	145	E	13	175	E	14
23	S	2	53	[4])		85	K	11	115	S	13	146	K	17	176	E	15
24	Fi	2	54	Jo	3		Fi	11	116	Fi	15	147	Ju	14	177	Fo	8
	E	3	55	Jo	4	86	Jo	12	117	Fi	16		Fö	19	178	H	17
25	K	4	56	Jo	5	87	Jo	13	118	Fo	3	148	S	17	179	Fi	30
26	K	5	57	K	7	88	Jo	14	119	Fi	17	149	S	18	180	K	18

[1]) Skrivelse till fullmäktige i riksbanken. — [2]) Skrivelse till fullmäktige i riksgäldskontoret. — [3]) Skrivelse till styrelsen för riksdagsbiblioteket. — [4]) Utfärdade förordnanden.

181	K	19	240	Jo	29	300	Jo	37	360	S	53	417	Fi	91	20	K	51
182	K	20	241	S	39	301	Fi	65	361	Fi	73	418	E	33	21	Fö	53
183	K	21	242	Fö	29	302	Fi	64	362	Fi	74	419	H	29	22	Jo	51
184	Fi	31	243	K	27	303	Fi	66	363	Fi	75	420	Fo	14	23	Fö	54
185	Fi	32	244	K	28	304	Fi	67	364	Fi	76	421	Ju	40	24	E	35
186	Fi	33	245	K	29	305	[4]		365	Ju	35		U	7	25	Fo	19
187	Fö	24	246	K	30	306	[4]		366	H	22	422	Ju	41	26	Fö	55
188	K	22	247	K	31	307	[4]		367	Ju	36	423	Ju	43	27	S	70
189	K	23	248	Ju	25	308	[4]		368	Fi	77	424	Fi	92	28	S	71
190	S	25	249	[4]		309	[4]		369	Fö	45	425	Fi	93	29	Fö	56
191	Fi	34	250	Fi	47	310	[4]		370	Fi	78	426	Fi	89	30	H	32
192	Ju	18	251	Jo	30	311	[4]		371	Fi	79	427	Jo	48	31	Fö	57
193	Ju	19	252	Fö	32	312	[4]		372	Fi	80	428	Fi	94	32	Fi	113
194	S	26	253	Fö	30	313	[4]		373	Fi	81	429	Fi	95	33	Jo	52
195	Fi	35	254	Fö	31	314	[4]		374	S	54	430	Fo	15	34	Jo	53
	H	18	255	Fö	33	315	[4]		375	Ju	37	431	S	61	35	Jo	54
196	S	27	256	K	32	316	[4]		376	Ju	38	432	S	62	36	H	33
197	Fi	37	257	K	33	317	Ju	29	377	H	23	433	S	64	37	E	36
198	Fi	38	258	K	34	318	Fö	38	378	H	24	434	S	65	38	K	52
199	K	24	259	K	35	319	Ju	30	379	E	30	435	Fi	98	39	K	53
200	Jo	24	260	Fi	49	320	S	45	380	Fo	10	436	S	66	40	Fi	114
201	Jo	25	261	S	40	321	E	26	381	Ju	39	437	Fi	96	41	K	54
202	Fi	36	262	S	41	322	Fö	39	382	Fo	9	438	S	63	42	Jo	55
203	Jo	26	263	Fi	48	323	Fö	44	383	Fö	46	439	Fö	50	43	Jo	56
204	Ju	22	264	Fi	63	324	Fö	40	384	H	26	440	Fo	17	44	Jo	57
205	Ju	23		E	24	325	H	19	385	S	57	441	Fo	18	45	Fö	58
206	Ju	20	265	E	25	326	Fö	42	386	S	55	442	Fi	99	46	Jo	58
207	Ju	21	266	Fi	50	327	H	20	387	S	56	443	U	9	47	Jo	59
208	Fi	39	267	Ju	26	328	Fö	43	388	Ju	42	444	Fi	100	48	Fö	59
209	Fi	40	268	E	22	329	Fi	70		S	58	445	U	10	49	Ju	45
210	Fö	25	269	Ju	27	330	Fi	68		K	42	446	Fö	51	50	Ju	46
211	Fö	26	270	Fi	51	331	Fi	69		Fi	88	447	Fi	97	51	Ju	48
212	Fö	27	271	Fi	52	332	Fi	71		E	31	448	Fi	101	52	Ju	47
213	Fö	28	272	Jo	36	333	S	46	389	Fo	11	449	Fi	102	53	Fi	115
214	S	28	273	Jo	31	334	S	47	390	S	59	450	Fi	103	54	Fö	60
215	S	29	274	Fö	34	335	Fö	41	391	Fo	12	451	Fi	104	55	Fi	116
216	Fi	41	275	Fö	35	336	E	27	392	Fö	47	452	Fi	105	56	K	55
	E	18	276	Fi	54	337	Fi	72	393	H	27	453	Fi	106	57	Fi	117
217	E	16	277	Fi	55		E	28	394	H	28				58	E	37
218	E	17	278	Fö	36	338	Jo	38	395	E	32				59	S	72
219	Fi	42	279	Jo	32	339	S	49	396	Fo	13	**Urtima riksdagen.**			60	Fö	61
220	K	25	280	Jo	33	340	S	50	397	Fo	16				61	K	56
221	Ju	24	281	Jo	34	341	Ju	31	398	K	47	1	U	11	62	K	57
222	S	30	282	Jo	35	342	K	39	399	Fi	90	2	Fi	107	63	K	58
223	S	36	283	Fi	56	343	S	48	400	K	43	3	Fi	108	64	Jo	60
224	S	31	284	Fi	59	344	K	40	401	K	44	4	Fi	109	65	Fö	62
225	S	37	285	S	44	345	K	41	402	K	45	5	Jo	49	66	Fö	63
226	S	38	286	Fi	60	346	H	21	403	Fi	82	6	Fi	110	67	Jo	61
227	E	19	287	Fi	61	347	Ju	32	404	Fi	83	7	Fi	111	68	K	59
228	S	32	288	S	42	348	Ju	33	405	Fi	84	8	Fö	52	69	K	60
229	S	33	289	Fi	53	349	E	29	406	Fi	85	9	K	48	70	S	73
230	S	34	290	S	43	350	Jo	39	407	Fi	86	10	Fi	112	71	Fo	20
231	S	35	291	K	36	351	Jo	40	408	Fi	87	11	K	49	72	H	34
232	Fi	43	292	K	37	352	Jo	41	409	H	25	12	K	50	73	Fö	64
233	E	20	293	Fi	62	353	Jo	42	410	Jo	46	13	S	67	74	Ju	49
234	E	21	294	Fi	57	354	Jo	43	411	Jo	47	14	E	34	75	Fi	120
235	Fi	44	295	Ju	28	355	Jo	44	412	Ju	44	15	Jo	50	76	Fi	118
236	Fi	45	296	Fi	58	356	S	51	413	U	8	16	H	30	77	Fi	119
237	Fi	46	297	Fö	37	357	Ju	34	414	Fö	48	17	H	31	78	S	74
238	Jo	27	298	E	23	358	S	52	415	S	60	18	S	68	79	Fi	121
239	Jo	28	299	K	38	359	Jo	45	416	K	46	19	S	69	80	Fö	65

81	H	35	87	K	61	90	Fo	22	96	H	38	100	Fi	127	101	Fo	26
82	Jo	62		Fi	124	91	Fi	125	97	Fö	68		E	39	102	Fi	128
83	S	75		E	38	92	Fi	126	98	Fo	23		Jo	66	103	Fi	122
84	S	76		Jo	63	93	Jo	65	99	Fo	24		H	39	104	Fi	123
85	Fo	21	88	Fö	66	94	H	36	100	Fö	69		Fo	25			
86	H	37	89	Jo	64	95	Fö	67		K	62						

Bilaga II.

Förteckning

över de av 1940 års riksdagar till Konungen avlåtna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under nämnda år vidtagits i anledning av samma skrivelser.

(Det för varje ärende inom parentes utsatta siffertalet utvisar riksdagsskrivelsens nummer enligt bihanget till riksdagens protokoll.)

1. Justitiedepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 13 februari 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser andra huvudtiteln. (19.)

Den 1 mars 1940 anmäld, därvid Kungl. Maj:t ställt det av riksdagen anvisade förslagsanslaget å tilläggsstat för budgetåret 1939/40 till Civil personal vid krigsrätterna: Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter till statskontorets och länsstyrelsernas förfogande.

2. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser framställning om anslag till kapitalinvestering i statens allmänna fastighetsfond för anordnande av skyddsrum m. m. vid fångvårdsanstalterna. (22.)

Den 1 mars 1940 anmäld och föreskrifter meddelade fångvårdsstyrelsen.

3. den 14 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om utsträckning av tiden för upptagande av växelprotest m. m. vid krig eller krigsfara. (39.)

Lag i ämnet utfärdad den 16 februari 1940 (sv. f. nr 79).

4. den 17 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 10, 11 och 15 §§ lagen den 18 juni 1926 (nr 336) om sammanläggning av fastigheter å landet, m. m. (42.)

Lagar i ämnet utfärdade den 23 februari 1940 (sv. f. nr 100—102).

5. den 20 februari, angående val av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare. (48.)

Den 8 mars 1940 anmäld samt lagd till handlingarna.

6. samma dag, angående val av riksdagens militieombudsman och hans efterträdare. (51.)

Den 8 mars 1940 anmäld samt lagd till handlingarna.

7. den 28 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om skyldighet för ägare av anläggningar och byggnader att anordna skyddsrum m. m. (62.)

Lag i ämnet samt kungörelse angående inrättande av skyddsrum för anläggningar och byggnader m. m. ävensom kungörelse om ändring i vissa delar av byggnadsstadgan utfärdade den 1 mars 1940 (sv. f. nr 119—121).

8. samma dag, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning rörande förbud mot befordran av vissa periodiska skrifter med statliga trafikmedel m. m., dels ock en i ämnet väckt motion. (63.)

Förordning utfärdad den 1 mars 1940 (sv. f. nr 117).

9. den 5 mars, i anledning av de i statsverkspropositionen gjorda framställningarna rörande utgifterna för budgetåret 1940/41 under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet. (2.)

Den 31 maj och den 14 juni 1940 anmäld, varvid föreskrifter meddelats vederbörande.

10. den 1 april, i anledning av väckt motion om ändring av 3 kap. 6 § giftermålsbalken. (120.)

Den 12 april 1940 framlade Kungl. Maj:t i proposition till riksdagen, nr 200, förslag till lag om ändrad lydelse av 3 kap. 6 § och 4 kap. 7 § giftermålsbalken. Sedan riksdagen antagit det i propositionen framlagda lagförslaget, har lag i ämnet utfärdats den 26 april 1940 (sv. f. nr 273). (Jfr ärendet under punkt 19 här nedan.)

11. den 10 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar. (130.)

Lag i ämnet ävensom kungörelse med förordnande angående vissa tullverkets handlingar jämlikt 4 § andra stycket ifrågavarande lag utfärdade den 12 april 1940 (sv. f. nr 203 och 204).

12. den 12 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 39 § lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes. (134.)

Lag i ämnet utfärdad den 13 april 1940 (sv. f. nr 211).

13. den 16 april, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till kapitalinvestering för budgetåret 1940/41, avseende justitiedepartementets verksamhetsområde. (150.)

Den 31 maj 1940 anmäld och föreskrifter meddelade fångvårdsstyrelsen.

14. den 17 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 12 juni 1925 (nr 338) om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, samt till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 12 juni 1925 (nr 183) om straff för förbrytelser i tjänsten av vissa värnpliktiga (civilarbetare). (147.)

Lag i ämnet utfärdad den 19 april 1940 (sv. f. nr 245). (Jfr punkt 19 härnedan under försvarsdepartementet.)

15. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om anstånd för vissa värnpliktiga med betalning av hyra m. m. (156.)

Lag i ämnet utfärdad den 19 april 1940 (sv. f. nr 233).

16. den 20 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen. (160.)

Lag i ämnet utfärdad den 26 april 1940 (sv. f. nr 271).

17. den 23 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förstärkning av andra huvudtitelns anslag till extra utgifter. (165.)

Den 3 maj 1940 anmäld och föreskrifter meddelade vederbörande.

18. den 24 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående domstolarna och rättegången vid krig eller krigsfara m. m. (192.)

Lag i ämnet utfärdad den 26 april 1940 (sv. f. nr 272).

19. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 3 kap. 6 § och 4 kap. 7 § giftermålsbalken. (193.)

Lag i ämnet utfärdad den 26 april 1940 (sv. f. nr 273).

20. den 27 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld m. m. (moratorielag). (206.)

Lag i ämnet utfärdad den 3 maj 1940 (sv. f. nr 300).

21. samma dag, angående tydliggörande av namnunderskrift å expedition från offentlig myndighet. (207.)

Den 7 juni 1940 anmäld, därvid Kungl. Maj:t förordnade, att cirkulär till statsmyndigheterna angående tydliggörande av namnunderskrift å utgående expedition skulle utfärdas (sv. f. nr 497).

22. den 30 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsverkets övertagande av staden Eksjös förpliktelser beträffande innehavare av vissa befattningar, vilka vid upphörande av rådhusrätten i staden komma att indragas. (204.)

Den 17 maj 1940 anmäld, därvid Kungl. Maj:t delgivit statskontoret riksdagens beslut.

23. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till Häradsrätterna: Avlöningar m. m. (205.)

Den 31 maj 1940 anmäld och föreskrifter meddelade vederbörande.

24. den 7 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med hemställan om riksdagens samtycke till utfärdande av förordnande jämlikt 1 § lagen den 26 april 1940 med särskilda bestämmelser angående domstolarna och rättegången vid krig eller krigsfara m. m. (221.)

Kungörelse med förordnande jämlikt 1 § ifrågavarande lag utfärdad den 10 maj 1940 (sv. f. nr 312).

25. den 15 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 kap. samt 9 kap. 7 § och 10 kap. 14 § strafflagen m. m. (248.)

Lagar i ämnet utfärdade den 17 maj 1940 (sv. f. nr 356—358). Beträffande den av riksdagen begärda kompletteringen av gällande lagbestämmelser i syfte att bereda möjlighet till effektivare ingripande mot sabotage eller försök eller förberedelse därtill har Kungl. Maj:t den 21 juni 1940 bemyndigat chefen för justitiedepartementet att tillkalla sakkunniga att inom departementet biträda med utredning av nämnda spörsmål. De på grund av detta bemyndigande till-

kallade sakkunniga hava den 26 juli 1940 avgivit promemoria med utkast till lag med vissa bestämmelser mot sabotage, varefter Kungl. Maj:t genom proposition till urtima riksdagen (nr 55) framlagt förslag till lag i ämnet. Sedan riksdagen med vissa ändringar antagit de av Kungl. Maj:t framlagda lagförslagen, hava lagar utfärdats den 13 december 1940 (sv. f. nr 995—997). Såvitt angår riksdagens anhållan om utredning rörande förhållandet mellan tillämpningsområdet för allmänna strafflagen och strafflagen för krigsmakten, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

26. den 24 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 27 juni 1924 (nr 320) om förmynderskap, m. m. (267.)

Lagar i ämnet och förordning utfärdade den 31 maj 1940 (sv. f. nr 449—456).

27. samma dag, i anledning av väckt motion om lagstiftning angående servitutsrättens förhållande till stadsplanelagstiftningen. (269.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

28. den 27 maj, i anledning av konstitutionsutskottets memorial med förslag till lag angående ändrad lydelse av 5 § i stadgan den 26 maj 1909 om val till riksdagens utskott. (295.)

Lag i ämnet utfärdad den 14 juni 1940 (sv. f. nr 507).

29. den 29 maj, i anledning av väckta motioner angående det ekonomiska mellanhavandet mellan stad, som förenas med domsaga, och domsagans tingshusbyggnadsskyldiga. (317.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

30. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot beviljande av kvarstad eller skingringsförbud. (319.)

Lag i ämnet utfärdad den 31 maj 1940 (sv. f. nr 473).

31. den 7 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 8 §, 3 kap. 14 §, 4 kap. 3 och 4 §§ samt 17 kap. 1 § lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m. (341.)

Lagar i ämnet utfärdade den 14 juni 1940 (sv. f. nr 501 och 502).

32. samma dag, i anledning av väckta motioner angående tiden för ikraftträdandet av 1939 års lagstiftning om villkorlig dom m. m. (347.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

33. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 191 § strafflagen för krigsmakten. (348.)

Lag i ämnet utfärdad den 14 juni 1940 (sv. f. nr 474).

34. den 8 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till Civil personal vid krigsrätterna: Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter m. m. (357.)

Den 21 juni 1940 anmäld och föreskrifter meddelade vederbörande.

35. den 11 juni, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förbud mot vissa sammanslutningars verksamhet, dels ock vissa i ämnet väckta motioner. (365.)

Lag angående upplösning av vissa sammanslutningar m. m. utfärdad den 14 juni 1940 (sv. f. nr 503).

36. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt. (367.)

Lag i ämnet utfärdad den 14 juni 1940 (sv. f. nr 506).

37. den 13 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1, 7 och 61 §§ strafflagen för krigsmakten. (375.)

Lag i ämnet utfärdad den 14 juni 1940 (sv. f. nr 642).

38. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med hemställan om riksdagens samtycke till utfärdande av förordnande jämlikt 1 § moratorielagen. (376.)

Förordning om inskränkning i rätten att återtaga avbetalningsgods m. m. utfärdad den 14 juni 1940 (sv. f. nr 504).

39. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 14 oktober 1939 (nr 727) om förbud mot arbetstagares avskedande med anledning av värnpliktstjänstgöring m. m. (381.)

Lag i ämnet utfärdad den 14 juni 1940 (sv. f. nr 505).

40. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av § 54 regeringsformen samt av §§ 37 och 50 riksdagsordningen, jämte i ämnet väckta motioner m. m. (421.)

Skrivelsen, vari hemställes, att Kungl. Maj:t snarast ville fatta beslut om protokollföring vid utrikesnämndens sammanträden, har den 18 juni 1940 överlämnats till utrikesdepartementet.

41. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av § 86 regeringsformen och § 38 riksdagsordningen samt till införande i tryckfrihetsförordningen av en ny paragraf, betecknad såsom § 6, m. m. (422.)

Skrivelsen är med avseende å den av riksdagen under angiven förutsättning antagna lagen med vissa bestämmelser om tryckta skrifter vid krig eller krigsfara beroende på Kungl. Maj:ts prövning i samband med fastställande, efter beslut av instundande riksdag, av den ändrade lydelse av de grundlagsparagrafer, varom förslag framlagts i den åberopade propositionen.

42. den 14 juni, i anledning av riksdagens år 1939 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 m. m. (388.)

Skrivelsen, som överlämnats till justitiedepartementet beträffande *dels* punkten 3 angående tiden för redovisning av utskylder, erlagda genom införsel, och *dels* punkten 7 angående överåriga depositioner, är föremål för utredning inom justitiedepartementet, i vad den avser de under dessa punkter angivna frågorna.

43. den 15 juni, i anledning av väckt motion om visst tillägg till lagen om val till riksdagen. (423.)

Lag i ämnet utfärdad den 21 juni 1940 (sv. f. nr 550).

44. den 17 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter. (412.)

Den 21 juni 1940 anmäld och föreskrifter meddelade vederbörande.

45. den 26 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m. (49.)
Lag i ämnet utfärdad den 1 november 1940 (sv. f. nr 923).

46. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående förmynderskap, godmanskap och boutredning vid krig eller krigsfara m. m. (50.)
Lag i ämnet utfärdad den 1 november 1940 (sv. f. nr 925).

47. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m. (52.)
Lag i ämnet utfärdad den 1 november 1940 (sv. f. nr 924).

48. den 6 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och stiftelser vid krig eller krigsfara m. m. (51.)
Lag i ämnet utfärdad den 8 november 1940 (sv. f. nr 926).

49. den 4 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om straff för sabotage m. m. (74.)
Lagar i ämnet utfärdade den 13 december 1940 (sv. f. nr 995—997).

2. Utrikesdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 17 januari 1940, angående utseende av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet och utrikesnämnden. (13.)
Anmäld den 19 januari 1940.

2. den 17 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser tredje huvudtiteln. (32.)
Anmäld den 8 mars 1940, varvid nödiga föreskrifter meddelades.

3. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 gjorda framställning om anslag till kapitalinvestering i statens allmänna fastighetsfond till iståndsättning av beskickningshuset i Madrid. (34.)
Anmäld den 8 mars 1940, varvid nödiga föreskrifter meddelades.

4. den 9 mars, i anledning av i statsverkspropositionen gjord framställning om anslag till inköp av fastighet för beskickningen i Lima. (73.)
Anmäld den 30 mars 1940, varvid nödiga föreskrifter meddelades.

5. den 13 mars, i anledning av de i statsverkspropositionen gjorda framställningarna rörande utgifterna för budgetåret 1940/41 under riksstatens *tredje* huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet. (3.)
Anmäld den 28 juni 1940, varvid nödiga föreskrifter meddelades.

6. den 23 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av skyddsrum m. m. vid beskicknings- och konsulatfastigheter. (161.)

Anmäld den 3 maj 1940, varvid nödiga föreskrifter meddelades.

7. den 13 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av § 54 regeringsformen samt av §§ 37 och 50 riksdagsordningen, jämte i ämnet väckta motioner m. m. (421.)

Anmäld den 27 september 1940, varvid Kungl. Maj:t fattade beslut angående protokollföring vid utrikesnämndens sammanträden. Skrivelsen är därmed slutbehandlad i vad på utrikesdepartementets föredragning ankommer.

8. den 17 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tredje huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter. (413.)

Anmäld den 28 juni 1940, varvid nödiga föreskrifter meddelades.

9. den 21 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens informationsstyrelse för budgetåret 1940/41. (443.)

Anmäld den 28 juni 1940, varvid nödiga föreskrifter meddelades.

10. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anvisande av anslag till kassareserv å svenska beskickningar i utlandet. (445.)

Anmäld den 28 juni 1940, varvid nödiga föreskrifter meddelades.

11. den 6 augusti, angående utseende av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet och utrikesnämnden. (1.)

Anmäld den 9 augusti 1940.

3. Försvarsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 17 februari 1940, i anledning av vissa i Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 gjorda framställningar om anslag under försvarsdepartementet till kapitalinvesteringar i fonden för förlag till statsverket. (28.)

Anmäld och slutbehandlad den 23 februari 1940.

2. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 av vissa anslagsmedel till försvarsändamål. (29.)

Anmäld och slutbehandlad den 23 februari 1940.

3. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser fjärde huvudtiteln. (36.)

Anmäld och slutbehandlad den 23 februari 1940.

4. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om befrielse i visst fall från påföljd jämlikt § 41 mom. 1 värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443). (43.)

Anmäld och slutbehandlad den 23 februari 1940, därvid förordning i ämnet utfärdats (sv. f. nr 103).

5. den 28 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för förstärkning av flygvapnet. (58.)

Anmäld den 1 mars 1940, därvid dels beslötos vissa utvidgningar av flygvapnets organisation, dels uppdrogs åt flygförvaltningen och chefen för flygvapnet att inkomma med vissa därav föranledda förslag och utredningar. Sedan nämnda förslag och utredningar inkommit, är ärendet numera slutbehandlat.

6. den 6 mars, i anledning av gjorda framställningar om anslag till central torpedverkstad. (68.)

Anmäld den 8 mars 1940, därvid förordnades att en ny central torpedverkstad skulle komma till utförande i huvudsaklig överensstämmelse med av marinförvaltningen avgivet förslag, varjämte uppdrogs åt nämnda myndighet att uppgöra och inkomma med definitiv situationsplan och erforderliga huvudritningar för fastställelse ävensom med de övriga förslag i ämnet, som kunde finnas påkallade. Sedan nämnda uppdrag fullgjorts, har ärendet slutbehandlats den 26 april 1940.

7. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 av anslag till flyttning av visst kustartilleribatteri. (69.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940.

8. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 av anslag till kapitalinvesteringar i fonden för förlag till statsverket till vissa militära flygfältsarbeten m. m. (70.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940.

9. den 9 mars, angående regleringen för budgetåret 1940/41 av utgifterna under riksstatens tolfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensionsväsendet, utom i vad angår anslaget till allmänna indragningsstaten. (12.)

I vad på försvarsdepartementet ankommer anmäld och slutbehandlad den 7 maj 1940.

10. samma dag, i anledning av i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag under försvarsdepartementet till kapitalinvesteringar i försvarsväsendets fastighetsfond. (72.)

Anmäld den 15 mars 1940 och slutbehandlad beträffande vissa punkter. Samma dag uppdrogs åt arméförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen att inkomma med förslag angående användningen av i återstående punkter omförmälda reservationsanslag. Ärendet är beträffande sistnämnda punkter delvis alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

11. den 15 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förstärkning av fjärde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga. (105.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940.

12. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gäldandet av vissa haverikostnader m. m. (106.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940.

13. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för vicekorpralen S. H. Hansson m. fl. från ersättningsskyldighet. (107.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940.

14. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till om- och tillbyggnad av marinens köttcentral i Karlskrona. (108.)
Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940.

15. den 6 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare förstärkning av anslaget till frivilliga skytteväsendets befrämjande. (127.)
Anmäld och slutbehandlad den 12 april 1940.

16. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss omläggning av systemet för de värnpliktigas rullföring och redovisning m. m. (128.)
Anmäld den 19 april 1940, därvid åt chefen för armén uppdrogs att inkomma med slutligt förslag angående vidtagande av åtgärder för införande av maskinella anordningar för de värnpliktigas rullföring och redovisning m. m. Förslag i ämnet har inkommit den 27 december 1940. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

17. den 16 april, i anledning av väckt motion om överlämnande till Blekinge musei- och hembygdsförbund av visst Karlskrona grenadjärregementes enskilda lägerkassa tillhörigt soldattorp m. m. (141.)
Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

18. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronan tillhöriga markområden. (142.)
Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

19. den 17 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 12 juni 1925 (nr 338) om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, samt till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 12 juni 1925 (nr 183) om straff för förbrytelse i tjänsten av vissa värnpliktiga (civilarbetare). (147.)
Anmäld och slutbehandlad den 19 april 1940, därvid lagar i ämnet utfärdats (sv. f. nr 244 och 245).

20. samma dag, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring m. m. (krigsfamiljebidragsförordning), dels ock i ämnet väckta motioner. (155.)
Anmäld den 17 april 1940, därvid förordning och kungörelse i ämnet utfärdats (sv. f. nr 223 och 224); ånyo anmäld samt slutbehandlad den 3 maj 1940, därvid kungörelser i ämnet utfärdats (sv. f. nr 322 och 323).

21. den 20 april, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående förskottsstat för försvarsväsendet m. m. (168.)
Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940 i vad på försvarsdepartementet ankommer.

22. den 23 april, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 av anslag till anskaffning och förnyelse av flygmateriel. (162.)
Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

23. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 av anslag till kapitalinvesteringar i fonden för förlag till statsverket till anordnande av flygplats å Ostkusten m. m. (163.)

Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

24. samma dag, i anledning av framställningar angående ersättning till vissa personer i anledning av sjukdom eller kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring. (187.)

Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

25. den 30 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning av Svea trängkårs kasernområde. (210.)

Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940.

26. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående slutande av avtal mellan kronan och Karlskrona stad om reglering av vissa tvistiga mellanhavanden. (211.)

Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940.

27. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronan tillhöriga markområden. (212.)

Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940.

28. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 av anslag till kapitalinvestering i fonden för förlag till statsverket till förvärv av mark vid Hårsfjärden. (213.)

Anmäld den 10 maj 1940, därvid åt marinförvaltningen uppdrogs att vidtaga åtgärder i syfte att åstadkomma en sänkning av priset å det till inköp föreslagna markområdet. Sedan nämnda uppdrag fullgjorts, har ärendet slutbehandlats den 20 september 1940.

29. den 10 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid (fredsfamiljebidragsförordning) ävensom angående anslag till familjebidrag åt värnpliktiga. (242.)

Anmäld den 17 maj 1940, därvid förordning och kungörelser i ämnet utfärdats (sv. f. nr 422—424); ånyo anmäld den 21 juni 1940, därvid de av riksdagen till familjebidrag åt värnpliktiga anvisade förslagsanslagen ställts till vederbörande myndigheters förfogande. Ärendet är därmed slutbehandlat.

30. den 21 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för förre reservofficersaspiranten Å. O. Lidholm från viss ersättningsskyldighet. (253.)

Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

31. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gäldande av vissa haverikostnader. (254.)

Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

32. den 24 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anställning å civilanställningsstat under budgetåret 1940/41 för visst fast anställt manskap vid försvarsväsendet. (252.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

33. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till flottans ersättningsbyggnad m. m. och till modernisering av Karlskrona örlogsvarv. (255.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

34. den 27 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 av anslag dels till anordnande av en reservkraftstation i Fårösund, dels ock till vissa fortifikatoriska anläggningar m. m. (274.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

35. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 av anslag till kapitalinvesteringar i fonden för förlag till statsverket dels till barackbyggnader för lantförsvaret, dels ock till vissa byggnadsarbeten för arméns hundgård. (275.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

36. den 29 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för vissa militära beställningshavare att tillgodoräkna sig tid för anställning i finsk tjänst för placering i löneklass m. m. (278.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

37. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående organiserandet av ett hemvärn. (297.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940, därvid kungörelse i ämnet utfärdats (sv. f. nr 408).

38. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 13 § lagen den 31 mars 1938 (nr 87) angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov (rekvisitionslagen). (318.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940, därvid lag i ämnet utfärdats (sv. f. nr 411).

39. den 1 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående långtjänstpremie åt vissa till beredskapstjänst inkallade värnpliktiga vid marinen. (322.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

40. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anvisande av anslag till anskaffning och förnyelse av flygmateriel. (324.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

41. den 4 juni, i anledning av väckt motion om avdrag enligt civila avlöningsreglementet vid tjänstledighet för fullgörande av tjänstgöring såsom medlem av landstormskvinnoförening. (335.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

42. den 5 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens ammunitionsnämnd för budgetåret 1940/41. (326.)
Anmäld den 14 juni 1940, därvid av riksdagen anvisat förslagsanslag ställdes till arméförvaltningens civila departements förfogande samt uppdrogs åt statens ammunitionsnämnd att inkomma med förslag till närmare bestämmelser angående dispositionen av anslagsbeloppet i fråga. Sedan dylikt förslag inkommit, har

Kungl. Maj:t den 18 oktober 1940 fastställt stat för budgetåret 1940/41, varmed ärendet slutbehandlats.

43. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till kapitalinvesteringar i försvarsväsendets fastighetsfond dels till vissa förråds- och garagebyggnader, dels ock till nybyggnad för ammunitionsfabriken. (328.)

Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940.

44. den 7 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avyttrande av vissa kronan tillhörande markområden jämte en i ämnet väckt motion. (323.)

Anmäld den 14 juni 1940, därvid medgavs, att den i skrivelsen under punkt 1 omförmälda fastigheten finge med den rätt kronan därtill ägde överlåtas till Skövde stad på de villkor, som angåvos i det i förenämnda proposition omförmälda, mellan arméförvaltningens fortifikationsstyrelse och Skövde stads drätselkammare träffade, den 5 och den 9 februari 1940 dagtecknade bytesavtalet, varjämte, i fråga om sättet för erläggande från stadens sida av kompensation för mervärdet av den mark staden genom avtalet erhölle, åt fortifikationsstyrelsen uppdrogs att, efter förebringande av den ytterligare utredning som funnes påkallad, inkomma med förnyat förslag. Samma dag uppdrogs åt flygförvaltningen att uppgöra och inkomma med förslag till avtal rörande försäljning av de i skrivelsen under punkt 2 omförmälda fastighetsdelarna. Förslagen i fråga hava ännu icke inkommit.

45. den 13 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1940/41. (369.)

Anmäld den 21 juni 1940, därvid stat fastställdes.

46. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om vissa ändringar i värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443). (383.)

Anmäld den 14 juni 1940, därvid lag i ämnet utfärdats (sv. f. nr 511), varjämte chefen för armén anbefalldes att uppgöra och inkomma med förslag till de bestämmelser, som betingades av det i övergångsbestämmelserna till förenämnda lag intagna stadgandet rörande överföring till linjetjänst av år 1940 inskrivna, till ersättningsreserven uttagna värnpliktiga. Sedan dylikt förslag inkommit, har Kungl. Maj:t förordnat, att år 1940 inskrivna, till ersättningsreserven uttagna värnpliktiga skulle på sätt Kungl. Maj:t i kommandoväg närmare bestämde överföras till linjetjänst, varmed ärendet slutbehandlats.

47. den 17 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlöning av viss krigspolispersonal. (392.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

48. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under fjärde huvudtiteln, avdelningen Flygvapnet, gjorda framställningar angående anslag till extra utgifter. (414.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

49. den 21 juni, i anledning av de i statsverkspropositionen gjorda framställningarna rörande utgifterna för budgetåret 1940/41 under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet. (4.)

Anmäld samma dag. Sedan åtskilliga stater fastställts och beslut rörande användningen av vissa anslag meddelats, är ärendet numera slutbehandlat.

50. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse i vissa delar av krigsavlöningsreglementet. (439.)

Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940, därvid förordning i ämnet utfärdats (sv. f. nr 641).

51. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till dels ökade medel till anskaffning och förnyelse av flygmateriel, dels ock täckning av vissa försvarskostnader. (446.)

Anmäld den 28 juni 1940, därvid de i skrivelsen anvisade anslagen ställdes till vederbörande myndigheters förfogande; och skulle Kungl. Maj:t framdeles, efter förslag av riksräkenskapsverket, fastställa allmänna riktlinjer för genomförande, efter avslutandet av räkenskaperna för budgetåret 1939/40, av vissa medelsöverföringar från det i skrivelsen under punkt 2 anvisade förslagsanslaget till å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. för nämnda budgetår anvisade förskottsanslag. Sedan nyssnämnda förslag inkommit, har Kungl. Maj:t den 18 oktober 1940 meddelat föreskrifter angående dispositionen av ifrågavarande förslagsanslag, varmed ärendet slutbehandlats.

52. den 28 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till vissa befästningsanläggningar. (8.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 augusti 1940.

53. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser anslag till försvarsväsendets verkstadsnämnd. (21.)

Anmäld den 30 augusti 1940, därvid det i skrivelsen anvisade anslaget ställdes till arméförvaltningens civila departements förfogande, varjämte försvarsväsendets verkstadsnämnd anbefalldes att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag angående dispositionen av de för nämndens verksamhet under budgetåret 1940/41 avsedda medlen. Ärendet är alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

54. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser kapitalinvesteringar i försvarsväsendets fastighetsfond. (23.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 augusti 1940.

55. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 av anslagsmedel för vissa byggnadsarbeten m. m. vid försvarsväsendet. (26.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 augusti 1940.

56. den 30 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om värnpliktslån. (29.)

Anmäld och slutbehandlad den 31 augusti 1940, därvid förordning och kungörelse i ämnet utfärdats (sv. f. nr 824 och 825) samt föreskrifter meddelats angående gäldandet av kostnaderna för värnpliktslån.

57. den 2 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om inställande år 1940 av mönstring, som avses i § 32 värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443). (31.)

Anmäld och slutbehandlad den 4 oktober 1940, därvid förordning i ämnet utfärdats (sv. f. nr 857).

58. den 23 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående vissa anläggningar vid flottans skifferoljeverk å Kinnekulle. (45.)
Anmäld och slutbehandlad den 25 oktober 1940.

59. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående inköp av vissa handelsfartyg för flottans räkning. (48.)
Anmäld och slutbehandlad den 25 oktober 1940.

60. den 30 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 av vissa ytterligare anslagsmedel för olika försvarsändamål. (54.)
Anmäld och slutbehandlad den 1 november 1940.

61. den 6 november, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anvisande av medel till restaurering av rikssalen å Karlbergs slott. (60.)
Anmäld och slutbehandlad den 8 november 1940.

62. den 13 november, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till bostadsbyggnader för centrala torpedverkstaden. (65.)
Anmäld och slutbehandlad den 15 november 1940.

63. den 20 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av bostäder för viss personal vid Skaraborgs flygflottilj. (66.)
Anmäld och slutbehandlad den 22 november 1940.

64. den 30 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för ytterligare anskaffning av artillerimateriel m. m., för modernisering av Stockholms örlogsvarv och till vissa för flygvapnet avsedda anläggningar. (73.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 december 1940.

65. den 17 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare anslag till flottans ersättningsbyggnad. (80.)
Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940.

66. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ekonomiskt stöd åt den som lidit förlust i anledning av vissa åtgärder som vidtagits för militära ändamål. (88.)
Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940.

67. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avtal rörande leverans av flygmateriel till staten. (95.)
Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940.

68. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa byggnadsarbeten vid försvarsväsendet. (97.)
Anmäld den 20 december 1940, därvid dels vederbörande förvaltningsmyndigheter bemyndigades att med beaktande av vad som i ämnet anförts i propositionen låta utföra de under punkterna 1, 21, 22, 23, 33 och 34 i skrivelsen avsedda arbetena, dels ock uppdrogs åt samma myndigheter att — likaledes med beaktande av vad som i ämnet anförts i propositionen samt efter inhämtande av yttrande av 1940 års militära byggnadsutredning beträffande uppgjorda ritningar och kostnadsberäkningar — inkomma med förslag angående användningen av de under punkterna 2—20 och 24—32 i skrivelsen omförmälda reservationsanslagen. Ärendet är alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

69. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående för skilda ändamål å drift- och kapitalbudgeten äskade anslag, hänförliga till tilläggsstat I för budgetåret 1940/41. (100.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940 i vad på försvarsdepartementets handläggning ankommer.

4. Socialdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 13 februari 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser femte huvudtiteln. (20.)

Anmäld den 23 februari och den 5 april 1940. Ärendet är därmed slutbehandlat.

2. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser framställning om anslag till kapitalinvestering i statens allmänna fastighetsfond för anordnande av skyddsrum vid statens sinnessjukhus. (23.)

Anmäld och slutbehandlad den 23 februari 1940.

3. den 14 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av luftskyddslagen den 11 juni 1937 (nr 504). (41.)

Lag i ämnet utfärdad den 23 februari 1940 (sv. f. nr 81).

4. den 2 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående de av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1939 vid dess tjugofemte sammanträde fattade besluten, i vad propositionen hänvisats till lagutskott. (59.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

5. den 9 mars, angående regleringen för budgetåret 1940/41 av utgifterna under riksstatens tolfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensionsväsendet, utom i vad angår anslaget till allmänna indragningsstaten. (12.)

Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940 i vad på socialdepartementets föredragning beror.

6. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett till landsfiskalsbostället Rinkeby 3[1] i Danderyds socken av Stockholms län hörande område. (77.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

7. den 13 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående de av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1939 vid dess tjugofemte sammanträde fattade besluten, i vad propositionen avser rekommendationer angående yrkesutbildning och lärlingsväsen. (84.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

8. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm, m. m. (93.)

Anmäld, såvitt angår socialdepartementet, den 21 mars 1940, därvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 153).

9. den 15 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 26 och 30 §§ lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering, m. m. (101.)

Författningar i ämnet utfärdade den 21 mars 1940 (sv. f. nr 156—158).

10. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 7 § lagen den 12 juni 1931 (nr 233) om behandling av alkoholister (alkoholistlag). (102.)

Lag i ämnet utfärdad den 21 mars 1940 (sv. f. nr 151).

11. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av fjärde stycket i övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling, m. m. (103.)

Anmäld den 21 mars 1940, därvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 155) och åtgärd i övrigt beslöts.

12. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 2 juni 1916 (nr 180) om skyddskoppympning. (104.)

Lag i ämnet utfärdad den 21 mars 1940 (sv. f. nr 159).

13. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalider från Finland m. m. (115.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

14. den 29 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1940/41 under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet. (5.)

Anmäld den 26 april, den 24 och 31 maj, den 14 och 28 juni samt den 19 juli 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

15. den 6 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för stenarbetaren Karl Edvin Karlsson från skyldighet att till kronan utgiva viss ersättning. (126.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

16. den 13 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ersättning av statsmedel i vissa fall för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsåtgärd, m. m. (132.)

Förordning i ämnet utfärdad den 13 april 1940 (sv. f. nr 213).

17. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om utrymningshjälp m. m. (148.)

Anmäld den 13 april 1940, därvid författningar i ämnet utfärdades (sv. f. nr 215—218, 220 och 238).

18. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 31 mars 1938 (nr 90) om förfoganderätt för luftskyddets behov. (149.)

Lag i ämnet utfärdad den 13 april 1940 (sv. f. nr 219).

19. den 16 april, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar för budgetåret 1940/41, avseende socialdepartementets verksamhetsområde. (151.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

20. samma dag, i anledning av väckta motioner om ändrad ordning beträffande tillsynen över statens sinnesslövård. (153.)

Anmäld den 21 juni 1940, därvid åt medicinalstyrelsen uppdrogs att taga det i skrivelsen berörda spörsmålet under övervägande och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i ämnet. Sedan sådant förslag inkommit, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

21. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till utrustning av statens anstalt för själsligt abnorma manliga skyddshemselever. (154.)

Anmäld och slutbehandlad den 19 april 1940.

22. den 17 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån av statsmedel för anordnande av skyddsrum. (157.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

23. den 23 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån av statsmedel åt stiftelsen Godtemplarordens vårdhem för alkoholister för utförande av byggnadsarbeten m. m. vid erkända alkoholistanstalten Dagöholm. (166.)

Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940.

24. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av vissa anslag till det civila luftskyddet. (167.)

Anmäld och slutbehandlad den 3 maj och den 7 juni 1940.

25. den 24 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med hemställan om riksdagens samtycke till utfärdande av förordnande jämlikt 1 § lagen den 30 december 1939 (nr 934) om tjänsteplikt. (190.)

Kungörelse i ämnet utfärdad den 26 april 1940 (sv. f. nr 269).

26. den 26 april, i anledning av väckta motioner angående stads rätt att utträda ur landsting. (194.)

Lag angående ändrad lydelse av 3 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting utfärdad den 3 maj 1940 (sv. f. nr 295).

27. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens utrymningskommission m. m. (196.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

28. den 30 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för utbildning av viss ersättningspersonal. (214.)

Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940.

29. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbyte av viss statens anstalt för sinnesslöa flickor tillhörig mark. (215.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

30. den 4 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens arbetsmarknadskommission m. m. (222.)

Anmäld den 7 maj och den 21 juni 1940. Författningar i ämnet utfärdade den 7 maj 1940 (sv. f. nr 326—329). Ärendet är slutbehandlat.

31. den 8 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om meddelande av förordnande att lantarbetstidslagen den 15 juni 1939 (nr 255) icke skall äga tillämpning. (224.)

Lag i ämnet utfärdad den 10 maj 1940 (sv. f. nr 309).

32. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen för budgetåret 1940/41 gjorda framställning om anslag till bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka jämte i ämnet väckta motioner. (228.)

Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940.

33. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till barnsjukvården m. m. (229.)

Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940.

34. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad användning av ett för budgetåret 1937/38 till lån till svenska diakonissällskapet för om- och tillbyggnadsarbeten vid skyddshemmet Sjötorp anvisat anslag. (230.)

Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940.

35. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes. (231.)

Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940.

36. den 10 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställning om anslag till Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet. (223.)

Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940.

37. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 3 och 29 §§ lagen den 11 september 1936 (nr 506) om förenings- och förhandlingsrätt. (225.)

Lag i ämnet utfärdad den 17 maj 1940 (sv. f. nr 332).

38. samma dag, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förhandlingsrätt för kommunala tjänstemän, dels ock i ämnet väckta motioner. (226.)

Anmäld den 17 maj 1940, därvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 331) och åtgärd i övrigt beslöts.

39. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om särskild ersättning i vissa fall för skada till följd av olycksfall vid flygning. (241.)

Förordning i ämnet utfärdad den 17 maj 1940 (sv. f. nr 333).

40. den 21 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överskridande av viss delpost i den för länsstyrelserna fastställda avlöningsstaten för budgetåret 1939/40. (261.)

Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

41. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till arkivfotografering av vissa handlingar. (262.)

Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

42. den 25 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bidrag till inköp av motorbrandsprutor åt vissa kommuner. (288.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

43. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet. (290.)
Författningar i ämnet utfärdade den 31 maj 1940 (sv. f. nr 432 och 433).

44. den 27 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare bidrag till föreningen till minne av Konung Oscar I och Drottning Josephina för upprätthållande av verksamheten vid skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall. (285.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

45. den 31 maj, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting, m. m., dels ock i ämnet väckta motioner. (320.)
Anmäld den 20 december 1940, därvid författningar i ämnet utfärdades (sv. f. nr 1043—1059).

46. den 4 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen för budgetåret 1940/41 under femte huvudtiteln gjorda framställning om anslag till Statens sinnessjukhus: Avlöningar m. m. (333.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

47. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation för budgetåret 1940/41. (334.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940.

48. den 5 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till sommarvistelse på landet för barn från städer och andra tättbebyggda samhällen m. m. (343.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

49. den 7 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m. (339.)
Lag i ämnet utfärdad den 14 juni 1940 (sv. f. nr 484).

50. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om tillägg till 3 § epidemilagen den 19 juni 1919 (nr 443). (340.)
Lag i ämnet utfärdad den 14 juni 1940 (sv. f. nr 485).

51. den 8 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. jämte en i ämnet väckt motion. (356.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

52. samma dag, angående åtgärder mot nedskräpande eller vandalisering och förstöring av mark eller vatten inom bebyggda områden eller i dessas närhet. (358.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

53. den 12 juni, i anledning av väckta motioner om inbegripande av skriv- och telegrafistkramp under lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar. (360.)

Anmäld den 21 juni 1940, därvid åt riksförsäkringsanstalten uppdrogs att, i samråd med medicinalstyrelsen och styrelsen för statens institut för folkhälsan, verkställa den genom skrivelsen begärda utredningen samt inkomma med förslag i ämnet. Detta uppdrag har ännu icke fullgjorts.

54. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 10 § lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården, m. m. (374.)

Anmäld den 14 juni 1940, därvid författningar i ämnet utfärdades (sv. f. nr 482 och 483) och åtgärd i övrigt beslöts.

55. samma dag, angående skyndsamma åtgärder i syfte att underlätta för vanföra personer att vinna arbetsanställning. (386.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

56. samma dag, angående utredning om de praktiska åtgärder, som äro ägnade att tillgodoföra samhället och det produktiva livet de partiellt arbetsföras arbetskraft. (387.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

57. den 14 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordningar angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 11 juni 1937 (nr 338) om moderskapspenning, m. m., såvitt angår förordningsförslaget. (385.)

Förordning i ämnet utfärdad den 21 juni 1940 (sv. f. nr 552).

58. samma dag, i anledning av riksdagens år 1939 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 m. m. (388.)

Anmäld och slutbehandlad den 23 augusti 1940 i vad på socialdepartementets föredragning beror.

59. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (390.)

Anmäld och slutbehandlad den 28 juni och den 30 augusti 1940. Författningar i ämnet utfärdade förstnämnda dag (sv. f. nr 668—671).

60. den 17 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter. (415.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

61. den 18 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till mödrahjälp och moderskapspenning för budgetåret 1940/41 jämte en i ämnet väckt motion. (431.)

Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

62. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställning om anslag till Bidrag till sjukkassor för budgetåret 1940/41. (432.)

Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

63. samma dag, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna m. m., dels ock i ämnet väckta motioner. (438.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

64. den 21 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställningar om anslag till Fögderiförvaltningarna: Avlöningar m. m. (433.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

65. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av nya lokaler åt yrkesskolan vid vanföreanstalten i Hälsingborg. (434.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

66. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående ytterligare anslag till civila luftskyddet ävensom anslag till understöd åt flyktingar från Norge. (436.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

67. den 28 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av skyddsrum vid vissa skyddshem. (13.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 september 1940.

68. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser femte huvudtiteln. (18.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 september 1940.

69. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen angår kapitalinvesteringar i statens allmänna fastighetsfond avseende socialdepartementets verksamhetsområde. (19.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 september 1940.

70. samma dag, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 11 juni 1937 (nr 339) om mödrahjälp, m. m. dels ock en i ämnet väckt motion. (27.)
Författningar i ämnet utfärdade den 31 augusti 1940 (sv. f. nr 786—793).

71. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av fjärde stycket i övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling. (28.)
Lag i ämnet utfärdad den 31 augusti 1940 (sv. f. nr 784).

72. den 2 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring av hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919 (nr 566). (59.)
Kungl. Maj:t har den 22 november 1940 förordnat, att skrivelsen såsom icke föranledande någon Kungl. Maj:ts åtgärd skulle läggas till handlingarna.

73. den 20 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till anskaffande av gengasaggregat för vissa statens sinnessjukhus tillhöriga motorfordon m. m. (70.)
Anmäld och slutbehandlad den 22 november 1940.

74. den 10 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden m. m. (78.)
Anmäld och slutbehandlad den 13 december 1940.

75. den 17 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anskaffande av vissa motorbrandsprutor för industriens behov. (83.)
Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940.

76. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av vissa anslag till det civila luftskyddet. (84.)
Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940.

5. Kommunikationsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 6 februari 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande av lån till aktiebolaget Kattstrupeforsen m. m. (14.)
Anmäld den 9 februari 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

2. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av luftskyddsrum i vissa postverket tillhöriga fastigheter. (15.)
Anmäld den 9 februari 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

3. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag under sjätte huvudtiteln till kommittéer och utredningar genom sakkunniga. (16.)
Anmäld den 9 februari 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

4. den 13 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag på tilläggsstat II för statens järnvägar. (25.)
Anmäld den 23 februari 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

5. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om kapitalinvesteringar i luftfartsfonden. (26.)
Anmäld den 23 februari 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

6. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till ändringsarbeten m. m. i rikets allmänna kartverks lokaler. (27.)
Anmäld den 23 februari 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

7. den 28 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående medel till luftskyddsanordningar vid telegrafverket m. m. (57.)
Anmäld den 1 mars 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

8. den 2 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta om tilläggsavgift för vissa postexpeditioner vid postverkets expedition å centralstationen i Stockholm. (66.)
Anmäld den 8 mars 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

9. den 9 mars, angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om kapitalinvestering för budgetåret 1940/41 i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, m. m. (76.)
Anmäld den 15 mars 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

10. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 2 mom. 1 och § 3 mom. 2 förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken. (80.)
Anmäld den 15 mars 1940, därvid förordning i ämnet utfärdades (sv. f. nr 144).

11. den 13 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m. (85.)
Anmäld, såvitt avser kommunikationsdepartementet, den 15 mars 1940, därvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 142).

12. den 15 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av vattenrätt i Ångermanälven m. m. (94.)
Anmäld den 21 mars 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

13. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av kronans fallandelar i Kässelälven m. m. (95.)
Anmäld den 21 mars 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

14. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till kapitalinvestering för vattenledning vid tekniska högskolan och statens väginstitut m. m. (96.)
Anmäld den 21 mars 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

15. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till kapitalinvestering för anskaffning av vägmaskiner m. m. (97.)
Anmäld den 12 april och den 1 augusti 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

16. den 6 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående civiltekniska luftskyddsåtgärder vid statens kraftverksanläggningar. (129.)
Anmäld den 19 april 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

17. den 16 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens transportkommission. (146.)
Anmäld den 19 april 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

18. den 23 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till elektrifiering av banan Långsele—Boden m. m. (180.)
Anmäld den 3 maj 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

19. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till alarmanordningar vid telegrafverket m. m. (181.)
Anmäld den 26 april 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

20. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bidrag till reservkraftanordningar å Gotland. (182.)
Anmäld den 26 april 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

21. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inköp för statens järnvägars räkning av godsvagnar. (183.)
Anmäld den 26 april 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

22. den 24 april, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående förordning om ändrad lydelse av 23 § 2 mom. och 34 § 1 mom. vägtrafikstadgan den 23 oktober 1936 (nr 562), dels ock i ämnet väckta motioner. (188.)
Anmäld den 31 maj 1940, därvid förordning i ämnet utfärdades (sv. f. nr 442).

23. samma dag, i anledning av väckt motion angående begränsning av hastigheten för motorfordon. (189.)

Anmäld den 6 december 1940, därvid beslöts, att skrivelsen skulle, såsom icke föranledande någon Kungl. Maj:ts åtgärd, läggas till handlingarna.

24. den 26 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bidrag till enskilda järnvägar för anordnande av vissa skyddsrum. (199.)

Anmäld den 10 maj 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

25. den 4 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag till stat för luftfartsfonden m. m. (220.)

Anmäld den 10 maj 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

26. den 10 maj, angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar i fråga om utgifterna för budgetåret 1940/41 under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet. (6.)

Anmäld den 24 maj 1940, och hava då samt sedermera under året erforderliga åtgärder beslutits.

27. den 18 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsförvärv av Göteborg—Borås med flera järnvägar. (243.)

Anmäld den 24 maj 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

28. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsförvärv av Falkenbergs järnväg. (244.)

Anmäld den 24 maj 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

29. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsförvärv av Kalmar—Berga, Östra Smålands och Mönsterås järnvägar. (245.)

Anmäld den 24 maj 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

30. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående införlivande med statens järnvägar av de till de statliga järnvägsbolagen hörande järnvägarna samt Skåne—Smålands järnväg. (246.)

Anmäld den 24 maj 1940 och hava då samt sedermera under året erforderliga åtgärder beslutits.

31. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m. (247.)

Anmäld den 24 maj 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

32. den 21 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa kraftledningar m. m. för militära behov. (256.)

Anmäld den 24 maj 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

33. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anskaffning av två kortvågssändare för radiotelegrafi. (257.)

Anmäld den 24 maj 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

34. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående räntan för egnahemslån vid statens järnvägar och statens vattenfallsverk. (258.)

Anmäld den 24 maj 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

35. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter. (259.)

Anmäld den 24 maj 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

36. den 28 maj, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående yrkesmässig automobiltrafik m. m., såvitt angår förordningsförslaget, dels ock i ämnet väckta motioner. (291.)

Anmäld den 25 oktober 1940, därvid förordning i ämnet utfärdades (sv. f. nr 910).

37. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kungörelse om hänförande av vissa automobiler till fordonstypen motorredskap m. m. (292.)

Anmäld den 31 maj 1940, därvid kungörelse i ämnet utfärdades (sv. f. nr 440).

38. den 29 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv för kronans räkning av vattenrätt i Indalsälven m. m. (299.)

Anmäld den 31 maj och den 8 november 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

39. den 7 juni, i anledning av väckt motion angående borttagande av straffbestämmelsen för befordran med lastautomobil av last, vars vikt överstiger den för automobilen fastställda maximilasten. (342.)

Anmäld den 14 juni 1940, därvid förordning i ämnet utfärdades (sv. f. nr 508).

40. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal mellan kronan och Stockholms stad rörande vissa markfrågor i Stockholm m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (344.)

Anmäld den 8 november 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

41. den 8 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till statens biltrafiknämnd. (345.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

42. den 14 juni, i anledning av riksdagens år 1939 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 m. m. (388.)

Anmäld, såvitt avser kommunikationsdepartementet, den 26 juli 1940, därvid beslöts, att skrivelsen i denna del skulle, såsom icke föranledande någon Kungl. Maj:ts åtgärd, läggas till handlingarna.

43. den 17 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till anskaffning av brandredskap för Kalmar slott. (400.)

Anmäld den 21 juni 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

44. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till anläggningsarbeten å viss järnvägslinje. (401.)

Anmäld den 21 juni 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

45. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till anordnande av skyddsrum i statens fastigheter. (402.)

Anmäld den 21 juni 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

46. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter. (416.)
Anmäld den 21 juni 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

47. den 21 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vägskatteutjämningsbidrag m. m. (398.)
Anmäld den 28 juni 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

48. den 28 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser sjätte huvudtiteln. (9.)
Anmäld den 30 augusti 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

49. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser kapitalinvesteringar i statens affärsverksfonder m. m. (11.)
Anmäld den 30 augusti 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

50. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av vattenrätt i Ume älv m. m. (12.)
Anmäld den 30 augusti 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

51. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förflyttning av viss stationsutrustning vid telegrafverket. (20.)
Anmäld den 30 augusti 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

52. den 5 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående medgivande för Stockholms stad att vidtaga vissa åtgärder för reglering av Mälaren m. m. (38.)
Anmäld den 11 oktober 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

53. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statligt stöd åt segelflygningen. (39.)
Anmäld den 11 oktober och den 6 december 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

54. den 9 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående särskild portoavgift för debetsedelsförsändelser. (41.)
Anmäld den 11 oktober 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

55. den 30 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av vattenrätt i Tännforsen inom Indalsälvens vattensystem. (56.)
Anmäld den 8 november 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

56. den 12 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa väg- och broföretag. (61.)
Anmäld den 15 november 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

57. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare medel för anskaffning av gengasaggregat för statens järnvägars landsvägsfordon. (62.)
Anmäld den 15 november 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

58. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare medel för anskaffning av gengasaggregat m. m. för postverkets motorfordon. (63.)

Anmäld den 15 november 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

59. den 20 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av vissa sjöar inom Indalsälvens regleringsområde. (68.)

Anmäld den 22 november 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

60. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av vattenrätt i Ren- och Degerforsarna i Vindelälven. (69.)

Anmäld den 22 november 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

61. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av vissa arvoden m. m. (87.)

Anmäld, såvitt avser kommunikationsdepartementet, den 30 december 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

62. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående för skilda ändamål å drift- och kapitalbudgeten äskade anslag, hänförliga till tilläggsstat I för budgetåret 1940/41. (100.)

Anmäld, såvitt avser kommunikationsdepartementet, den 30 december 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

6. Finansdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 13 februari 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser sjunde huvudtiteln. (21.)

Anmäld den 16 och den 23 februari 1940. Ärendet är slutbehandlat.

2. den 17 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor. (24.)

Anmäld den 21 mars 1940, varvid cirkulär till statsmyndigheterna utfärdades (sv. f. nr 196). Åter anmäld den 14 juni 1940; kungörelser utfärdade samma dag (sv. f. nr 697—699). Åter anmäld den 21 juni 1940; kungörelse utfärdad samma dag (sv. f. nr 705). Ärendet är därmed slutbehandlat.

3. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser första huvudtiteln. (31.)

Anmäld och slutbehandlad den 1 mars 1940.

4. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser huvudtiteln för folkhushållningsdepartementet. (45.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940 såvitt på finansdepartementets föredragning ankommer.

5. den 25 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med hemställan om riksdagens samtycke till meddelande av förordnande jämlikt 1 § valutalagen den 22 juni 1939 (nr 350). (60.)

Anmäld och slutbehandlad den 25 februari 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 97, 98, 125 och 126).

6. den 2 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 15 juni 1934 (nr 300) om sparbankernas säkerhetskassa. (67.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940, varvid lag och kungörelse utfärdades (sv. f. nr 129 och 130).

7. den 6 mars, i anledning av riksdagens år 1939 församlade revisorers framställning i fråga om effektivare indrivning av vissa utskylder samt skärpt kontroll däröver. (71.)

Anmäld den 8 mars, den 24 maj och den 21 juni 1940. Ärendet är slutbehandlat.

8. den 9 mars, i anledning av de i statsverkspropositionen gjorda framställningarna rörande utgifterna för budgetåret 1940/41 under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till hov- och slottsstaterna. (1.)

Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

9. samma dag, angående regleringen för budgetåret 1940/41 av utgifterna under riksstatens tolfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensionsväsendet, utom i vad angår anslaget till allmänna indragningsstaten. (12.)

Anmäld den 26 april 1940, varvid kungörelse utfärdades (sv. f. nr 307). Åter anmäld den 31 maj 1940, då ärendet slutbehandlades i vad på finansdepartementets föredragning ankommer.

10. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående preskription av vissa riksbankssedlar av äldre typ. (79.)

Anmäld och slutbehandlad den 15 mars 1940, varvid lag utfärdades (sv. f. nr 143).

11. den 13 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m. (85.)

Anmäld och slutbehandlad den 15 mars 1940, varvid lag (sv. f. nr 137) och förordningar (sv. f. nr 138—141) utfärdades.

12. samma dag, i anledning av framställningar angående pensioner och understöd åt vissa i statens tjänst anställda eller förut anställda personer m. m. (98.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

13. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 22 december 1939 (nr 895) angående rätt för Konungen att meddela särskilda bestämmelser om riksbankens sedelutgivning och bankrörelse m. m. (99.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940, varvid lag utfärdades (sv. f. nr 172).

14. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av valutalagen den 22 juni 1939 (nr 350). (100.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940, varvid lag utfärdades (sv. f. nr 171).

15. den 29 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av maximiprislagen den 22 juni 1939 (nr 349). (116.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940, varvid lag utfärdades (sv. f. nr 170).

16. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 oktober 1939 (nr 734) med särskilda bestämmelser angående gäldande av ersättning enligt fartygsuttagningslagen m. fl. lagar. (117.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940, varvid lag utfärdades (sv. f. nr 173).

17. den 2 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tullfrihet för viss sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel. (119.)

Anmäld och slutbehandlad den 12 april 1940.

18. den 6 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beräkning i vissa fall av anställningstid för pension enligt kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst. (124.)

Anmäld och slutbehandlad den 19 april 1940.

19. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för föreståndaren för Weibullholms växtförädlingsanstalt H. A. K. Lamprecht och lärarinnan i kvinnlig slöjd i Sundbybergs skoldistrikt Augusta Pauline Walkendorff till viss tjänstårsberäkning för pension. (125.)

Anmäld och slutbehandlad den 19 april 1940.

20. den 12 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) m. m. (136.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 279—281).

21. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande att förordna om uttagande av viss tilläggstull å druv- och stärkelsesocker m. m. (137.)

Anmäld och slutbehandlad den 20 september 1940, varvid kungörelse utfärdades (sv. f. nr 832).

22. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt uppskov med ikraftträdandet av föreskriven skatt å motorsprit. (138.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940, varvid förordning utfärdades (sv. f. nr 262).

23. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning av statsmedel för taxeringsarbete i Stockholms stad för tiden 1 oktober 1940—30 september 1941. (139.)

Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

24. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med särskilda bestämmelser rörande mantalsskrivningen för år 1941 i anledning av folkräkningen den 31 december 1940. (140.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940, varvid förordning utfärdades (sv. f. nr 264).

25. den 16 april, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till kapitalinvesteringar för budgetåret 1940/41, avseende finansdepartementets verksamhetsområde. (152.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

26. den 20 april, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1940/41 under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet. (7.)

Anmäld den 24 maj och den 21 juni 1940; sistnämnda dag utfärdades kungörelse (sv. f. nr 607). Åter anmäld den 1 och den 9 augusti 1940. Ärendet är slutbehandlat.

27. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående förskottsstat för försvarsväsendet m. m. (168.)

Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

28. den 23 april, i anledning av väckta motioner om utredning rörande höjd pensionsålder för statsanställda m. fl. (158.)

Anmäld den 31 maj 1940, varvid cirkulär utfärdades (sv. f. nr 421). Samma dag uppdrogs åt 1938 års pensionssakkunniga att verkställa utredning av frågan om förlängning av gällande anståndstid för avsked ur tjänst vid uppnådd pensionsålder.

29. samma dag, angående regleringen för budgetåret 1940/41 av utgifterna under riksstatens tolfte huvudtitel, i vad angår anslaget till allmänna indragningsstaten. (174.)

Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

30. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1940/41 m. m. (179.)

Anmäld den 14 juni 1940. Ärendet är i viss del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

31. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om statsgaranti för aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolets pensionskassor. (184.)

Anmäld och slutbehandlad den 17 maj 1940.

32. samma dag, i anledning av framställningar angående pensioner eller understöd åt vissa i statens tjänst anställda personer m. fl. (185.)

Anmäld den 17 maj och den 20 september 1940. Ärendet är slutbehandlat.

33. samma dag, i anledning av framställningar rörande understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. fl. (186.)

Anmäld och slutbehandlad den 17 maj 1940.

34. den 24 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 17 juni 1938 (nr 370) om särskild skatt å förmögenhet. (191.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940, varvid förordning utfärdades (sv. f. nr 257).

35. den 26 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till viss ändring i gällande tulltaxa m. m. (195.)
Anmäld och slutbehandlad samma dag, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 282—284).

36. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter. (202.)
Anmäld den 24 maj och den 8 november 1940. Ärendet är därmed slutbehandlat.

37. den 27 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överenskommelse med lotsverkets enskilda pensionskassa om övertagande av viss del av kassans rörelse, m. m. (197.)
Anmäld den 24 maj 1940. Åter anmäld den 31 maj 1940, varvid kungörelser utfärdades (sv. f. nr 487—490). Ärendet är slutbehandlat.

38. den 30 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående hyresbidrag och provisorisk avlöningsförstärkning under budgetåret 1939/40 till flaggkorpraler i flottans reserv vid militär tjänstgöring i anledning av anbefalld förstärkt försvarsberedskap eller partiel[1] mobilisering m. m. (198.)
Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940.

39. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till manskapsavlöningsreglemente m. m. (208.)
Anmäld den 21 juni 1940, varvid skrivelsen slutbehandlades i vad avser finansdepartementets föredragning; författningar utfärdade samma dag (sv. f. nr 652—659 samt 706).

40. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om ändring av 66 § 2 mom. civila avlöningsreglementet den 4 januari 1939 (nr 8) m. m. (209.)
Anmäld den 24 maj 1940, varvid kungörelse utfärdades (sv. f. nr 470). Åter anmäld den 21 juni 1940; kungörelser utfärdade samma dag (sv. f. nr 607—610). Åter anmäld den 2 juli 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 678 och 679), samt den 5 juli 1940. Ärendet är slutbehandlat.

41. den 4 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till folkskoleväsendet m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (216.)
Anmäld den 21 juni 1940; kungörelser utfärdade samma dag (sv. f. nr 700, 701, 703). Åter anmäld den 1 november 1940. Ärendet är slutbehandlat.

42. samma dag, i anledning av väckt motion om vikariatsersättning till pensionerade före detta folk- och småskollärare. (219.)
Anmäld den 17 maj och den 18 oktober 1940. Kungörelse utfärdad sistnämnda dag (sv. f. nr 914). Ärendet är därmed slutbehandlat.

43. den 8 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående i vissa fall av allmänna arvsfondens rätt till arv. (232.)
Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940.

44. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss kronan tillhörig mark i Luleå, m. m. (235.)
Anmäld den 24 maj och den 21 juni 1940. Ärendet är slutbehandlat.

45. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens krisrevision för budgetåret 1940/41. (236.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

46. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till kostnader för dyrortsgruppering för budgetåret 1940/41. (237.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

47. den 18 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om värnskatt för budgetåret 1940/41. (250.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940, varvid förordning utfärdades (sv. f. nr 402).

48. den 22 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m. (263.)
Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 389—391).

49. den 24 maj, angående anvisande av de i regeringsformens 63 § föreskrivna kreditivsummor. (260.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

50. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m. (266.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 464—469).

51. den 25 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt befrielse för riksbanken från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld m. m. (270.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940, varvid kungörelse utfärdades (sv. f. nr 392).

52. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 15 december 1939 (nr 850) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv. (271.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940; lag utfärdad samma dag (sv. f. nr 393).

53. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till särskild ersättning för debitering av värnskatt. (289.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940.

54. den 27 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dispositionsrätten till vissa anslag å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. (276.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

55. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss kronan tillfallen fast egendom. (277.)
Anmäld den 31 maj 1940. Ärendet är därmed slutbehandlat i vad på finansdepartementets föredragning ankommer.

56. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löneturs rätt för vissa ordinarie tjänstemän hos pensionsstyrelsen. (283.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

57. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 18 juni 1937 (nr 481) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper. (294.)

Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940, varvid förordning utfärdades (sv. f. nr 394).

58. samma dag, i anledning av framställning från fullmäktige i riksgäldskontoret angående förlängning av bemyndigande för fullmäktige att till riksbanken överlämna skattkammarväxlar m. m. (296.)

Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

59. den 28 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående expeditionsvakten i finansdepartementet K. E. Axelssons lönetursrätt. (284.)

Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

60. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande i vissa fall av kronans rätt till danaarv. (286.)

Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

61. samma dag, i anledning av väckta motioner angående slopande av markegångssättningen. (287.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

62. samma dag, i anledning av väckta motioner om utökning av arbetstiden för befattningshavare i statens tjänst. (293.)

Skrivelsen har enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 november 1940 överlämnats till den inom finansdepartementet tillsatta beredningen rörande begränsningar i statsutgifterna för att tagas i övervägande vid fullgörande av beredningens uppdrag.

63. den 29 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (264.)

Anmäld den 21 juni 1940, varvid kungörelser utfärdades (sv. f. nr 702 och 703). Ånyo anmäld den 1 november 1940. Ärendet är därmed slutbehandlat.

64. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket. (302.)

Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 395 och 396).

65. den 31 maj, angående Kungl. Maj:ts förslag om ändring av 55 § civila avlöningsreglementet den 4 januari 1939 (nr 8). (301.)

Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940, varvid kungörelse utfärdades (sv. f. nr 498).

66. samma dag, angående val av fullmäktige i riksbanken och suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank. (303.)

Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

67. samma dag, angående val av ordförande och fullmäktige i riksgäldskontoret samt suppleanter för fullmäktige i samma kontor. (304.)

Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

68. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare förlängd giltighet av gällande indelning för taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt kommunalskatt av samtliga orter i riket med avseende å levnadskostnadernas höjd. (330.)

Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940; kungörelse utfärdad samma dag (sv. f. nr 513).

69. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker. (331.)

Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940; förordning utfärdad samma dag (sv. f. nr 438).

70. den 4 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till oförutsedda utgifter. (329.)

Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940.

71. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående utövande under vissa utomordentliga förhållanden av fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret tillkommande befogenheter, m. m. (332.)

Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940, varvid lag utfärdades (sv. f. nr 437).

72. den 5 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlönings- och statsbidragsbestämmelser i anledning av undervisningens inställande till följd av bränslebrist m. m. (337.)

Ärendet är i viss, på finansdepartementets föredragning ankommande del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

73. den 11 juni, angående användande av riksbankens vinst för år 1939. (361.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

74. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer m. m. (362.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

75. samma dag, angående regleringen för budgetåret 1940/41 av utgifterna under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. (363.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

76. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående översten F. A. K. Allbrandts tjänstepensionsförmåner i händelse av förflyttning till lägre beställning. (364.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

77. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om nöjesskatt, m. m., jämte i ämnet väckta motioner. (368.)

Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 478—481).

78. den 13 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till fortlöpande konsumtionsundersökningar. (370.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

79. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till valutakontoret. (371.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

80. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till stat för riksgäldsfonden för budgetåret 1940/41. (372.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

81. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående biträdande av ackord med avseende å lån från statens utlåningsfonder m. m. (373.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid bland annat cirkulär till statsmyndigheterna utfärdades (sv. f. nr 677).

82. samma dag, i anledning av väckta motioner om ändrade bestämmelser rörande avdrag för förlust vid beräkning av skattepliktig inkomst av fastighet, rörelse och tillfällig förvärvsverksamhet. (403.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

83. samma dag, i anledning av väckta motioner om sådan ändring av skattebetalningssystemet att skatterna komma att betalas samma år som inkomsten intjänats m. m. (404.)
Anmäld den 20 september 1940 och överlämnad till t. f. underståthållaren K. G. A. Sandström såsom särskilt tillkallad utredningsman.

84. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för åvägabringande av effektivare kronouppbörd och skärpt kontroll därå. (405.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

85. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om tilläggsskatt å bensin, m. m. (406.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 561—565).

86. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående underlättande av hjälpsändningar till krigsfångar och vissa andra krigsoffer. (407.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

87. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om höjning av utskiftningsskatten. (408.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid förordning utfärdades (sv. f. nr 545).

88. den 14 juni, i anledning av riksdagens år 1939 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 m. m. (388.)
Anmäld den 21 juni 1940. Enligt Kungl. Maj:ts beslut nämnda dag hava tryckta exemplar av skrivelsen för vidare behandling i angivna delar överlämnats till justitiedepartementet (punkterna 3:o och 7:o Tiden för redovisning av utskylder, erlagda genom införsel; Överåriga depositioner), socialdepartementet (punkt 1:o Vissa upphandlingsärenden, i vad angår upphandling vid statens arbetsmarknadskommission), kommunikationsdepartementet (punkt 2:o

Mark- och stadsplaneförhandlingarna mellan kronan och Stockholms stad) och ecklesiastikdepartementet (punkt 8:o Länsstyrelsernas disposition av anslagen till folkskoleväsendet). Ärendet under punkt 5:o (Tillgodoräkning av icke-ordinarie anställning för uppflyttning i högre löneklass) anmäldes och slutbehandlades den 25 oktober 1940; kungörelse utfärdades samma dag (sv. f. nr 900). Ärendet under punkt 1:o (Vissa upphandlingsärenden) i förut ej angiven del samt ärendena under punkt 4:o (Kammarrättens arbetsbalans m. m.) och punkt 6:o (Ersättning till vissa vikarier å landsfiskalstjänster) äro beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

89. den 15 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ytterligare utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 7 juni 1935 (nr 259) om accis å margarin och vissa andra fettvaror, m. m. (426.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 567—569).

90. den 17 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillägg till de av riksdagen godkända grunderna för dyrtidstillägg under budgetåret 1940/41 åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. (399.)

Anmäld och slutbehandlad den 12 juli 1940, varvid kungörelse utfärdades (sv. f. nr 710).

91. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjunde huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter. (417.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

92. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 § valutalagen den 22 juni 1939 (nr 350). (424.)

Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 613 och 614).

93. samma dag, angående ändrad lydelse av § 10 i instruktionen för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken. (425.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid kungörelse utfärdades (sv. f. nr 634).

94. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till kostnader för årlig taxering för budgetåret 1940/41. (428.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

95. den 18 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till bidrag till skattetyngda kommuner m. m. (429.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

96. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa av krisläget föranledda lönespörsmål jämte i ämnet väckta motioner. (437.)

Anmäld i viss del den 21 juni 1940, varvid kungörelser utfärdades (sv. f. nr 611, 700—702 och 704). Ärendet är i övriga delar beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

97. samma dag, angående beräkning av bevillningarna för budgetåret 1940/41 m. m. (447.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 537 och 538).

98. den 21 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förlängd giltighet för den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1939/40. (435.)
Anmäld den 28 juni 1940. Ärendet är i viss del beroende på Kungl. Maj:ts prövning (jfr bilaga IV p. 74—77 och 80).

99. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredskapsstat för försvarsväsendet m. m. för budgetåret 1940/41. (442.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

100. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anvisande av ytterligare medel till luftskyddsanordningar i vissa kungl. slott. (444.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

101. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar för budgetåret 1940/41. (448.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

102. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat II för budgetåret 1939/40. (449.)
Anmäld den 28 juni 1940. Ärendet är i viss del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

103. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster för budgetåret 1940/41. (450.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

104. den 26 juni, angående tilläggsstat II för budgetåret 1939/40. (451.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

105. samma dag, angående statsregleringen för budgetåret 1940/41. (452.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

106. samma dag, med överlämnande av riksstat för budgetåret 1940/41. (453.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

107. den 17 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940, m. m. (2.)
Anmäld och slutbehandlad den 19 augusti 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 764—767).

108. den 24 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om rätt att använda försvarsobligation såsom betalningsmedel vid erläggande av arvsskatt, m. m. (3.)
Anmäld och slutbehandlad den 4 oktober 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 860 och 861).

109. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om viss skattefrihet beträffande svenska statens sparobligationer. (4.)
Anmäld och slutbehandlad den 18 oktober 1940, varvid förordning utfärdades (sv. f. nr 877).

110. den 28 augusti, angående fortsatt giltighet av gällande förskottsstat för försvarsväsendet m. m. (6.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 september 1940.

111. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser vissa anslag till hov- och slottsstaterna. (7.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 september 1940.

112. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser sjunde huvudtiteln. (10.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 september 1940.

113. den 8 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370). (32.)
Anmäld och slutbehandlad den 18 oktober 1940, varvid lag utfärdades (sv. f. nr 876).

114. den 9 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående återbetalning av tull för viss spritinförsel m. m. (40.)
Anmäld och slutbehandlad den 18 oktober 1940.

115. den 26 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1—3 §§ förordningen den 9 maj 1924 (nr 118) med vissa bestämmelser angående handel med brännved och annat virke i löst mått. (53.)
Anmäld och slutbehandlad den 1 november 1940, varvid förordning utfärdades (sv. f. nr 901).

116. den 30 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppställningen av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningens myndigheter. (55.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

117. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående placering i löneklass av vissa statstjänstemän. (57.)
Anmäld och slutbehandlad den 8 november 1940.

118. den 3 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tullfri införsel av ett parti konfektionsartiklar. (76.)
Anmäld och slutbehandlad den 13 december 1940.

119. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anläggningskapital för nya sulfitspritfabriker. (77.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 december 1940.

120. den 4 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående särskild beredskapsmönstring för år 1941 m. m. (75.)
Anmäld den 6 december 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 971—974), och den 30 december 1940, varvid kungörelse (sv. f. nr 1041) utfärdades. Ärendet är därmed slutbehandlat.

121. den 11 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om allmän omsättningsskatt. (79.)
Anmäld den 13 december 1940, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 1,000—1,002). Ärendet är, i vad angår riksdagens begäran om utredning om accis å visst slag av papper, fortfarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

122. den 18 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition rörande bemyndigande för Kungl. Maj:t att i vissa fall medgiva eftergift beträffande krigskonjunkturskatt m. m. (103.)
Anmäld den 30 december 1940, varvid tillsattes en särskild nämnd för beredning av hithörande frågor. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

123. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 och 5 §§ förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt. (104.)
Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940, varvid utfärdades författningar (sv. f. nr 1,019—1,021).

124. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av vissa arvoden m. m. (87.)
Avskrifter av skrivelsen hava den 27 december 1940 överlämnats till social-, kommunikations-, ecklesiastik- och jordbruksdepartementen för behandling, såvitt på nämnda departement ankommer. I vad skrivelsen ankommer på finansdepartementets föredragning, har densamma anmälts och slutbehandlats den 30 december 1940, varvid kungörelse utfärdats.

125. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kristillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. (91.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

126. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lärares avlönings- och anställningsförhållanden under tid, då undervisningen inställes eller begränsas på grund av vid krig eller krigsfara vidtagna anordningar eller till följd av bränslebrist eller av annan dylik orsak, m. m. (92.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

127. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående för skilda ändamål å drift- och kapitalbudgeten äskade anslag, hänförliga till tilläggsstat I för budgetåret 1940/41. (100.)
Avskrifter av skrivelsen hava den 23 december 1940 överlämnats till utrikes-, försvars-, kommunikations-, ecklesiastik-, jordbruks-, handels- och folkhushållningsdepartementen för behandling, såvitt på nämnda departement ankommer. I vad skrivelsen ankommer på finansdepartementets föredragning, har densamma anmälts och slutbehandlats den 30 december 1940.

128. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag dels om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, dels ock i fråga om vissa allmänna spörsmål, som beröra riksstaten och tilläggsstat I för samma budgetår. (102.)
Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940.

7. Ecklesiastikdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 17 februari 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser åttonde huvudtiteln. (44.)

Anmäld och slutbehandlad den 1 mars 1940.

2. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser kapitalinvesteringar i statens allmänna fastighetsfond för anordnande av skyddsrum i vissa universitetsfastigheter. (46.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940.

3. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor. (24.)

Anmäld den 21 och den 28 juni 1940. Skrivelsen är därmed slutbehandlad, såvitt avser ecklesiastikdepartementet.

4. den 28 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till anordnande av skolbarnsbespisning jämte en i ämnet väckt motion. (61.)

Anmäld och slutbehandlad den 15 mars 1940, därvid utfärdades en kungörelse (sv. f. nr 185).

5. den 13 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm, m. m. (93.)

Anmäld och slutbehandlad såvitt avser ecklesiastikdepartementet den 21 mars 1940, därvid utfärdades en lag (sv. f. nr 154).

6. den 15 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till brandalarmanläggning i nationalmuseet. (92.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

7. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag ur kyrkofonden för budgetåret 1940/41 för biträde vid handläggning av boställsärenden och vad därmed äger samband. (111.)

Anmäld och slutbehandlad den 5 april 1940.

8. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 12 § och 14 § 2 mom. lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning. (113.)

Anmäld och slutbehandlad den 12 april 1940, därvid utfärdades en lag och en kungörelse (sv. f. nr 227 och 228).

9. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av skyddsrum för vissa museisamlingar. (114.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

10. den 29 mars, angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar för budgetåret 1940/41 rörande utgifterna under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet, m. m. (8.)

Kungl. Maj:t har den 19 och den 26 april, den 3 och den 24 maj, den 14 och

den 28 juni samt den 13 december 1940 avgjort skilda delar av ärendet. Därvid utfärdades den 26 april 1940 en kungörelse (sv. f. nr 299) och den 14 juni 1940 en kungörelse (sv. f. nr 580).

11. den 16 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående indragning av de med universitetsprofessurerna i praktisk teologi förenade prebendena. (143.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

12. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse på Strängnäs stad av Kungl. Maj:t och kronan tillkommande rätt till visst markområde i Strängnäs m. m. (144.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

13. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till om- och tillbyggnad av ekonomibyggnaderna vid dövstumskolan å Broby gård m. m. (145.)

Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

14. den 23 april, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående stipendier åt studerande vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet m. m. (175.)

Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

15. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till kapitalinvestering i statens lånefond för universitetsstudier m. m. (176.)

Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

16. den 30 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för professorn S. B. Liljegren att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring. (217.)

Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940.

17. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till värme- och ventilationsanläggningar i operabyggnaden m. m. (218.)

Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940.

18. den 4 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till folkskoleväsendet m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (216.)

Anmäld den 24 och den 31 maj samt den 7 juni 1940. Skrivelsen är därmed slutbehandlad, såvitt avser ecklesiastikdepartementet.

19. den 8 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar m. m. (227.)

Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940, därvid utfärdades en kungörelse (sv. f. nr 579).

20. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet. (233.)

Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940.

21. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag under riksstatens åttonde huvudtitel till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. (234.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

22. den 24 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till grunder för dyrtidstillägg åt präster för budgetåret 1940/41. (268.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

23. den 28 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning åt sakkunniga i akademiska befordringsärenden. (298.)
Anmäld den 14 juni 1940. I viss del är ärendet alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

24. den 29 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (264.)
Anmäld den 14 juni 1940, därvid utfärdades tre kungörelser (sv. f. nr 493, 557 och 558). Skrivelsen är därmed slutbehandlad, såvitt avser ecklesiastikdepartementet.

25. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till bidrag till avlöning åt vissa på indragningsstat hos landsting uppförda dövstumlärare. (265.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

26. den 31 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet samt till avlöningar vid karolinska mediko-kirurgiska institutet jämte i ämnet väckta motioner. (321.)
Anmäld den 28 juni 1940. Skrivelsen är därmed slutbehandlad, såvitt avser ecklesiastikdepartementet.

27. den 5 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa extra undervisningskurser för medicine studerande. (336.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

28. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlönings- och statsbidragsbestämmelser i anledning av undervisningens inställande till följd av bränslebrist m. m. (337.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940, därvid utfärdades en kungörelse (sv. f. nr 460).

29. den 7 juni, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder till skydd för prästgårdarnas byggnadskultur, dels ock i ämnet väckta motioner. (349.)
Anmäld och slutbehandlad den 23 juli 1940, därvid utfärdades en lag och en kungörelse (sv. f. nr 733 och 734).

30. den 13 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överskridande av vissa poster i avlöningsstaterna för universiteten och karolinska mediko-kirurgiska institutet m. m. (379.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

31. den 14 juni, i anledning av riksdagens år 1939 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 m. m. (388.)

Punkten 8: Länsstyrelsernas disposition av anslagen till folkskoleväsendet. Skrivelsen är i denna del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

32. den 17 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående byggnader för nomadskolorna. (395.)

Anmäld och slutbehandlad den 16 augusti 1940.

33. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter. (418.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

34. den 28 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser åttonde huvudtiteln. (14.)

Anmäld och slutbehandlad den 6 september 1940.

35. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser kapitalinvestering i statens allmänna fastighetsfond för byggnads- och inredningsarbeten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet. (24.)

Anmäld och slutbehandlad den 6 september 1940.

36. den 5 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till skyddsrum vid serafimerlasarettet m. m. (37.)

Anmäld och slutbehandlad den 18 oktober 1940.

37. den 30 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i reglerna för utbetalning av statsbidrag till avlöning åt vissa kommunalt anställda lärare m. fl. (58.)

Skrivelsen är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

38. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av vissa arvoden m. m. (87.)

Anmäld den 30 december 1940. I viss del är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

39. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående för skilda ändamål å drift- och kapitalbudgeten äskade anslag, hänförliga till tilläggsstat I för budgetåret 1940/41. (100.)

Skrivelsen är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

8. Jordbruksdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 6 februari 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlöningsförmåner till viss lärarpersonal vid lantbruks- och lantmannaskolor under tjänstledighet för militärtjänstgöring i anledning av anbefalld förstärkt försvarsberedskap m. m. (17.)

Anmäld den 13 februari, den 1 mars och den 21 juni 1940, varmed skrivelsen

slutbehandlats. Besluten den 1 mars och den 21 juni innefattade utfärdande av två kungörelser i ämnet (sv. f. nr 131 och 649).

2. den 13 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 under nionde huvudtiteln gjorda framställningar. (30.)

Anmäld och slutbehandlad den 23 februari 1940.

3. den 20 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark. (54.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940, därvid en författning utfärdades i ämnet (sv. f. nr 133).

4. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående medgivande för Kungl. Maj:t att i vissa fall försälja kronoegendom m. m. (55.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940.

5. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att biträda ackordsuppgörelser i fråga om kronans fordringar för försålda kronoegendomar. (56.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940.

6. den 2 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 § 1 mom. lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus. (64.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940, därvid en kungörelse utfärdades i ämnet (sv. f. nr 124).

7. den 9 mars, i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar jämte i dessa ämnen väckta motioner. (9.)

Riksdagens beslut innebär bifall till vad jordbruksutskottet i utlåtande nr 1 föreslagit med undantag för förslaget under punkt 123. Beslut i fråga om punkterna 11 och 12 har meddelats i skrivelsen nr 169, redovisad under punkt 19 här nedan, i fråga om punkt 75 i skrivelsen nr 200, redovisad under punkt 24 här nedan, i fråga om punkt 104 i skrivelsen nr 238, redovisad under punkt 27 här nedan, i fråga om punkterna 109 och 110 i skrivelsen nr 427, redovisad under punkt 48 här nedan, i fråga om punkt 123 i skrivelsen nr 90, redovisad under punkt 16 här nedan, i fråga om punkterna 129—137 i skrivelsen nr 273, redovisad under punkt 31 här nedan, samt i fråga om punkterna 235—237 i skrivelsen nr 411, redovisad under punkt 47 här nedan. I utlåtandet härutöver behandlade punkter hava anmälts och slutbehandlats den 17 maj 1940 med undantag för dels punkterna nr 1, 2 och 229—232, vilka anmälts och avgjorts den 30 mars 1940, dels punkterna 40, 86, 87 och 212—217, vilka anmälts och avgjorts den 5 april 1940, dels punkterna 17, 31—36, 64—68, 154, 191, 196—204, 206 och 211, vilka anmälts och avgjorts den 12 april 1940, dels punkterna 52, 168—177 och 218—225, vilka anmälts och avgjorts den 19 april 1940, dels punkterna 18—30, 39, 70—74, 76, 77 och 79, vilka anmälts och avgjorts den 26 april 1940, dels punkten 94, vilken anmälts och avgjorts den 24 maj 1940, dels punkten 148, vilken anmälts och avgjorts den 7 juni 1940, dels punkterna 42 och 43, vilka anmälts och avgjorts den 21 juni 1940, dels ock punkterna 111, 180, 181, 186 och 228, vilka slutbehandlats senare. Sålunda ha punkterna 180, 181 och 186

slutbehandlats den 12 juli 1940, punkten 111 den 9 augusti 1940 samt punkten 228 den 4 oktober 1940. Besluten den 17 maj och den 21 juni innefattade bland annat utfärdande av ett flertal författningar (sv. f. nr 355, 410, 430, 675, 724 och 847—849).

8. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till åtgärder för avhjälpande av stråfoderbrist på Öland. (78.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

9. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för dödsboet efter legitimerade veterinären A. A. A. Norlén från viss ersättningsskyldighet. (81.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

10. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m. (82.)

Punkterna 1—25 och 27 hava anmälts och slutbehandlats den 21 mars 1940. Beträffande punkt 26 har riksdagens beslut meddelats i skrivelsen nr 91, redovisad under punkt 17 här nedan.

11. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för uppförande av bostadsbyggnad å hemmanen Kurravaara nr 5 och 7 i Jukkasjärvi socken. (83.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

12. den 15 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående Sveriges deltagande i internationella skogsvårdscentralen i Berlin. (86.)

Anmäld och slutbehandlad den 5 april 1940.

13. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen beträffande jordbruksdepartementet gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar. (87.)

Beslut i fråga om punkterna 11—14, 19, 23 och 24 hava meddelats i riksdagens skrivelse nr 273, redovisad under punkt 31 här nedan, samt i fråga om punkt 22 i skrivelsen nr 350, redovisad under punkt 39 här nedan. Övriga punkter hava anmälts och slutbehandlats den 19 och den 26 april 1940. Sistnämnda dag utfärdades två kungörelser (sv. f. nr 352 och 354).

14. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av avkastningen av statens hästavelsfond m. m. (88.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

15. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt reglering av tillverkningen och avsättningen av potatismjöl. (89.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940, därvid bland annat utfärdades en kungörelse i ämnet (sv. f. nr 165).

16. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställning om bidrag till ladugårdsförbättringar. (90.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940.

17. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av stadsägorna nr 887, 888 och 891 i Västerås stad. (91.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

18. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket. (112.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

19. den 20 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till lantbruksattachéerna. (169.)
Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

20. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till beredskapskurser i mjölkning m. m. (170.)
Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

21. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående stödjande av odlingen av vissa kulturväxter m. m. (171.)
Anmäld den 24 maj och den 21 juni 1940, varmed skrivelsen slutbehandlats. Beslutet sistnämnda dag innefattade bland annat utfärdande av kungörelse i ämnet (sv. f. nr 605).

22. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inköp för statens hingstdepåers och stuteris räkning av avelshingstar av nordsvensk ras. (172.)
Anmäld och slutbehandlad den 26 april 1940.

23. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlöningsförmåner till sekreterare hos hushållningssällskap samt jordbruks- och mejerikonsulenter under tjänstledighet för militärtjänstgöring i anledning av anbefalld förstärkt försvarsberedskap m. m. (173).
Anmäld och slutbehandlad den 17 maj 1940, därvid bland annat utfärdades en kungörelse i ämnet (sv. f. nr 376).

24. den 26 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående det statsunderstödda bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur. (200.)
Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940, därvid bland annat utfärdades tre författningar i ämnet (sv. f. nr 373—375).

25. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lindring i villkoren för kraftleverans från Hjältorps ström i Fritsla socken av Älvsborgs län. (201.)
Anmäld den 9 maj och den 9 augusti 1940, varmed skrivelsen slutbehandlats.

26. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m. (203.)
Punkterna 1—12, 14—19 samt 21—29 hava anmälts och slutbehandlats den 10 maj 1940. Beträffande punkterna 13 och 20 hava riksdagens beslut meddelats i skrivelsen nr 351 resp. skrivelsen nr 281, redovisade under punkt 40 resp. punkt 34 här nedan.

27. den 7 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till fraktlindring för kalk. (238.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

28. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. (239.)
Anmäld den 10 maj och den 14 juni 1940, varmed skrivelsen slutbehandlats.

29. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till viss lagring av jordbruksprodukter m. m. (240.)
Anmäld den 10 och den 31 maj 1940, varmed skrivelsen slutbehandlats.

30. den 18 maj, i anledning av väckta motioner angående lån till silosanläggningar för beredande av ensilagefoder. (251.)
Anmäld den 24 maj 1940, därvid uppdrogs åt statens livsmedelskommission att verkställa utredning rörande ifrågavarande spörsmål. Sedan kommissionen den 24 juli 1940 avgivit förslag i ämnet, har ärendet ånyo anmälts den 1 augusti 1940 (prop. nr 1, bil. 7, p. 2). Ärendet är slutbehandlat.

31. den 24 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till egnahemsverksamheten för budgetåret 1940/41, m. m. (273.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940, därvid bland annat utfärdades författningar i ämnet (sv. f. nr 589—593, 595 och 596).

32. samma dag, i anledning av väckta motioner om tillsättande av en kommission för det norrländska näringslivets förkovran. (279.)
Anmäld den 16 augusti 1940, därvid Kungl. Maj:t förordnade en utredningsman att, enligt chefens för jordbruksdepartementet närmare bestämmande, verkställa förberedande undersökning i ämnet. Denna har ännu ej slutförts.

33. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade grunder för ersättning till veterinärer, som deltaga i bekämpandet av epizootier m. m. (280.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 maj 1940, därvid utfärdades en kungörelse i ämnet (sv. f. nr 429).

34. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av Trönninge nr 13 i Hallands län. (281.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

35. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till åtgärder för förhindrande av skogsbrand. (282.)
Anmäld den 31 maj och den 12 juli 1940, varmed skrivelsen slutbehandlats.

36. den 25 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till följd av olycksfall, som drabbat elev vid veterinärhögskolan. (272.)
Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

37. den 28 maj, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till understöd åt fiskare jämte i ämnet väckt motion. (300.)
Anmäld den 7 och den 19 juni 1940, varmed skrivelsen slutbehandlats.

38. den 7 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 12 § lagen den 2 juni 1933 (nr 269) om ägofred m. m., såvitt angår lagförslaget. (338.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940, därvid utfärdades lag i ämnet (sv. f. nr 598).

39. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 12 § lagen den 2 juni 1933 (nr 269) om ägofred m. m., såvitt propositionen hänvisas till jordbruksutskottet. (350.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940, därvid bland annat utfärdades författningar i ämnet (sv. f. nr 599 och 600).

40. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av Mellanängen nr 1 och Österängen nr 2 i Jönköpings län. (351.)
Anmäld och slutbehandlad den 9 augusti 1940.

41. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppskov med amorteringar å lån från fiskerilånefonden. (352.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940, därvid utfärdades en kungörelse i ämnet (sv. f. nr 510).

42. samma dag, i anledning av väckta motioner angående befolkningens å norra Öland rätt till utsyning av husbehovsvirke från Böda kronopark. (353.)
Anmäld och slutbehandlad den 26 juli 1940.

43. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående räntan å ogulden köpeskilling för viss kronoegendom samt om betalningsanstånd för köpare av sådan egendom. (354.)
Anmäld den 14 juni och den 9 augusti 1940, varmed skrivelsen slutbehandlats. Beslutet den 14 juni innefattade bland annat utfärdande av en kungörelse i ämnet (sv. f. nr 571).

44. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för lagring av brännoljor för jordbrukets behov. (355.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940.

45. den 8 juni, angående vattenförsörjningen för vissa bebyggelseområden på landsbygden. (359.)
Anmäld den 11 oktober 1940, därvid uppdrogs åt egnahemsstyrelsen att efter samråd med styrelsen för statens institut för folkhälsan verkställa utredning i ämnet. Denna avvaktas.

46. den 13 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition angående reglering av förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. beträffande jordbruksdepartementet gjorda framställning om anslag till statens hingstdepåer och stuteri. (410.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

47. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar angående anslag till extra utgifter, dyrtidstillägg och barntillägg för budgetåret 1940/41. (411.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

48. den 15 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område m. m. (427.)
Anmäld den 21 juni, den 9 och den 23 augusti 1940, varmed skrivelsen slutbehandlats. Beslutet den 21 juni innefattade bland annat utfärdande av författningar i ämnet (sv. f. nr 618—632 och 635).

49. den 24 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m. (5.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 augusti 1940, därvid utfärdades två författningar i ämnet (sv. f. nr 796 och 797).

50. den 28 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser vissa anslag under nionde huvudtiteln. (15.)
Anmäld och slutbehandlad den 31 augusti 1940, därvid bland annat utfärdades två kungörelser i ämnet (sv. f. nr 815 och 816).

51. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till bidrag till anskaffande av gasgeneratorer för jordbrukstraktorer. (22.)
Anmäld och slutbehandlad den 4 oktober 1940.

52. den 5 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsbidrag för utredning rörande reglering av Övre och Nedre Olandsån i Uppsala och Stockholms län. (33.)
Anmäld den 11 oktober och den 1 november 1940, varmed skrivelsen slutbehandlats.

53. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift. (34.)
Anmäld och slutbehandlad den 11 oktober 1940, därvid bland annat utfärdades en kungörelse i ämnet (sv. f. nr 865).

54. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till spannmålskreditfonden. (35.)
Anmäld och slutbehandlad den 11 oktober 1940.

55. den 9 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur. (42.)
Anmäld och slutbehandlad den 11 oktober 1940, därvid bland annat utfärdades kungörelse i ämnet (sv. f. nr 868).

56. den 19 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa hjälpåtgärder jämte i ämnet väckta motioner. (43.)
Anmäld och slutbehandlad den 25 oktober 1940, därvid bland annat utfärdades kungörelse i ämnet (sv. f. nr 898).

57. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett område av kronoegendomen Hjära nr 1 i Malmöhus län. (44.)
Anmäld och slutbehandlad den 25 oktober 1940.

58. den 23 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för uppförande av en mejerianläggning å Ljusnedals bruksegendom. (46.)
Anmäld den 25 oktober 1940, därvid länsstyrelsen i Jämtlands län anbefalldes att inkomma med förslag till bestämmelser angående användningen av ifrågavarande medel. Detta avvaktas.

59. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till åtgärder för ökad användning av inhemskt motorbränsle. (47.)
Anmäld och slutbehandlad den 25 oktober 1940.

60. den 13 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till befrämjande av landsbygdens elektrifiering. (64.)
Anmäld och slutbehandlad den 15 november 1940.

61. den 20 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till stödjande av linodlingen m. m. (67.)

Anmäld och slutbehandlad den 22 november 1940, därvid bland annat utfärdades en kungörelse i ämnet (sv. f. nr 952).

62. den 17 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till uppförande av brandtorn m. m. (82.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940.

63. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av vissa arvoden m. m. (87.)

Skrivelsen, som från finansdepartementet överlämnats för handläggning i vad på jordbruksdepartementet ankommer, är anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940.

64. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m. (89.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940.

65. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statens tecknande av aktier i Aktiebolaget Träkolsbriketter. (93.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

66. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående för skilda ändamål å drift- och kapitalbudgeten äskade anslag, hänförliga till tilläggsstat I för budgetåret 1940/41. (100.)

Se ovan under 63.

9. Handelsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 14 februari 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 48 och 149 §§ lagen den 25 maj 1917 (nr 257) om försäkringsrörelse. (40.)

Anmäld och slutbehandlad den 23 februari 1940, varvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 82).

2. den 17 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser tionde huvudtiteln. (33.)

Anmäld och slutbehandlad den 1 mars 1940.

3. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 gjorda framställning om anslag till kapitalinvestering i fonden för förlag till statsverket till anläggningar för oljelagring ovan jord. (35.)

Anmäld och slutbehandlad den 1 mars 1940.

4. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställning om anslag till säkerhetsanstalter för sjöfarten. (37.)

Anmäld och slutbehandlad den 1 mars 1940.

5. samma dag, i anledning av i statsverkspropositionen gjord framställning om anslag till kapitalinvestering i statens allmänna fastighetsfond till säkerhetsanstalter för sjöfarten. (38.)

Anmäld och slutbehandlad den 1 mars 1940.

6. den 20 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 17 juni 1932 (nr 245) angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift. (47.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940, varvid förordning i ämnet utfärdades (sv. f. nr 122).

7. den 2 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av lägenheten Sporrmossen å Grängesbergs gruvallmänning. (65.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

8. den 9 mars, angående regleringen för budgetåret 1940/41 av utgifterna under riksstatens tolfte huvudtitel innefattande anslagen till pensionsväsendet, utom i vad angår anslaget till allmänna indragningsstaten. (12.)

Anmäld och slutbehandlad den 17 maj 1940.

9. samma dag, i anledning av i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag under handelsdepartementet till kapitalinvesteringar i fonden för förlag till statsverket. (74.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

10. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord. (75.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940.

11. den 13 mars, i anledning av de i statsverkspropositionen gjorda framställningarna rörande utgifterna för budgetåret 1940/41 under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet. (10.)

Anmäld och slutbehandlad beträffande punkterna 24 och 80 den 26 juni, beträffande punkten 25 den 12 september och beträffande övriga i skrivelsen upptagna punkter den 30 mars 1940.

12. den 15 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens skeppsprovningsanstalt. (109.)

Anmäld och slutbehandlad den 5 april 1940.

13. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av kronan tillkommande rätt till inmutat område. (110.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940.

14. den 12 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m. (135.)

Anmäld och slutbehandlad den 19 april 1940, varvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 234).

15. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande att förordna om uttagande av viss tilläggstull å druv- och stärkelsesocker m. m. (137.)

Skrivelsen har överlämnats till finansdepartementet för handläggning.

16. den 23 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare anslag till säkerhetsanstalter för sjöfarten. (164.)
Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

17. den 24 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 av anslag till anordnande av skyddsrum vid vissa lots- och fyrplatser. (178.)
Anmäld och slutbehandlad den 3 maj 1940.

18. den 26 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till viss ändring i gällande tulltaxa m. m. (195.)
Skrivelsen har överlämnats till finansdepartementet för handläggning.

19. den 1 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare anslag till anläggningar för oljelagring. (325.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940.

20. den 5 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till främjande och nyttiggörande av vissa uppfinningar m. m. (327.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940.

21. den 7 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag om ändrad lydelse av 9 § förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent. (346.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940, varvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 477).

22. den 11 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser om inländsk försäkringsrörelse vid krig m. m. och lag med vissa bestämmelser om utländsk försäkringsrörelse här i riket vid krig m. m. (366.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid lagar i vederbörande ämnen utfärdades (sv. f. nr 541 och 542).

23. den 13 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med hemställan om riksdagens samtycke till utfärdande av visst förordnande. (377.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid kungörelse i ämnet utfärdades (sv. f. nr 543).

24. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av vissa farleder. (378.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

25. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till förberedande arbeten å vissa staten tillhöriga torvmossar. (409.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

26. den 14 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om krigsskadeersättning. (384.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 540).

27. den 17 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställning om anslag till avlöningar vid fartygsinspektionen. (393.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

28. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån för uppförande av en anläggning för tillverkning av strängbetong. (394.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

29. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter. (419.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

30. den 28 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser tionde huvudtiteln. (16.)
Anmäld och slutbehandlad den 12 september 1940.

31. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser kapitalinvestering i statens utlåningsfonder. (17.)
Anmäld och slutbehandlad den 12 september 1940.

32. den 28 september, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig. (30.)
Anmäld och slutbehandlad den 4 oktober 1940, varvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 851).

33. den 5 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i grunderna för utlämnande av torvlån från industrilånefonden. (36.)
Anmäld och slutbehandlad den 11 oktober 1940, varvid kungörelse i ämnet utfärdades (sv. f. nr 866).

34. den 27 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 21 juni 1940 (nr 540) om krigsskadeersättning. (72.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 december 1940, varvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 980).

35. den 17 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om anslag till skifferoljeverk. (81.)
Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940.

36. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en lånefond för anskaffande av gasgeneratorer för vissa fartyg. (94.)
Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940, varvid kungörelse i ämnet utfärdades (sv. f. nr 1018).

37. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till torvberedning å vissa staten tillhöriga mossar. (86.)
Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940.

38. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anläggningar för utnyttjande av vissa staten tillhöriga mineralfyndigheter m. m. (96.)
Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940.

39. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående för skilda ändamål å drift- och kapitalbudgeten äskade anslag, hänförliga till tilläggsstat I för budgetåret 1940/41. (100.)

Anmäld och slutbehandlad, i vad på handelsdepartementets föredragning ankommer, den 30 december 1940.

10. Folkhushållningsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 10 februari 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg, m. m. (18.)

Anmäld och slutbehandlad den 21 mars 1940, varvid lag i ämnet ävensom kungörelse med förordnande jämlikt 1 § ifrågavarande lag utfärdades (sv. f. nr 176 och 177).

2. den 17 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser huvudtiteln för folkhushållningsdepartementet. (45.)

Anmäld och slutbehandlad den 23 februari 1940.

3. den 29 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293). (118.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 mars 1940, varvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 168).

4. den 10 april, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om skyldighet att avverka ved till avsalu, m. m., dels ock i ämnet väckta motioner, såvitt propositionen och motionerna hänvisats till lagutskott. (131.)

Anmäld och slutbehandlad den 12 april 1940, varvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 199).

5. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 171, i vad densamma avser förslag till lag med visst tillägg till lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis. (133.)

Anmäld och slutbehandlad den 12 april 1940, varvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 200).

6. den 17 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 189 angående reglering av sockernäringen i riket, såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet. (159.)

Anmäld och slutbehandlad den 19 april 1940, varvid förordning i ämnet utfärdades (sv. f. nr 276).

7. den 23 april, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1940/41 under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till folkhushållningsdepartementet. (11.)

Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940.

8. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag till statens sockernämnd. (177.)
Anmäld och slutbehandlad den 10 maj 1940.

9. den 13 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om skyldighet att bortföra varuförråd, m. m. (382.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid två lagar och en kungörelse i ämnet utfärdades (sv. f. nr 645—647).

10. den 14 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II för budgetåret 1939/40 till vissa vedeldningsprov m. m. (380.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

11. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statlig lagerhållning m. m. (389.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

12. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till åtgärder för befrämjande av gengasdrift. (391.)
Anmäld och slutbehandlad den 14 juni 1940.

13. den 17 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till ytterligare medel för kontroll och undersökning av gasgeneratoraggregat. (396.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

14. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under elfte huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter. (420.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

15. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av lastnings- och lossningsanläggningar för sockerbetor m. m. (430.)
Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940, varvid kungörelse i ämnet utfärdades (sv. f. nr 547).

16. den 18 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statliga åtgärder för tryggande av vedproduktionen m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (397.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

17. den 21 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag å tilläggsstat II för budgetåret 1939/40 till inköp av gengasaggregat. (440.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

18. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till allmänna utgifter för pris- och handelsreglerande åtgärder å tilläggsstat II för budgetåret 1939/40. (441.)
Anmäld och slutbehandlad den 28 juni 1940.

19. den 28 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser vissa kapitalinvesteringar i fonden för förlag till statsverket. (25.)
Anmäld och slutbehandlad den 6 september 1940.

20. den 20 november, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 10 mars 1939 (nr 68) om statlig krigsförsäkring m. m. (71.)

Anmäld och slutbehandlad den 22 november 1940, varvid utfärdades lag i ämnet samt kungörelse med förordnande jämlikt 1 § lagen om statlig krigsförsäkring i dess sålunda ändrade lydelse (sv. f. nr 942 och 943).

21. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m. (85.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940.

22. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till förmalningsersättningar. (90.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940.

23. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till ytterligare förlagskapital för Svenska gengasaktiebolaget. (98.)

Anmäld och slutbehandlad den 20 december 1940.

24. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av vedproduktionen. (99.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940, varvid kungörelse i ämnet utfärdades (sv. f. nr 1062).

25. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående för skilda ändamål å drift- och kapitalbudgeten äskade anslag, hänförliga till tilläggsstat I för budgetåret 1940/41. (100.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940 i vad på folkhushållningsdepartementets föredragning ankommer.

26. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till importörer och exportörer för vissa krigsförluster. (101.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1940.

Bilaga III.

Särskild förteckning

över sådana i förteckningen under bilaga II här ovan upptagna ärenden, som vid utgången av år 1940 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende.

(Det för varje ärende inom parentes utsatta siffertalet utvisar riksdagsskrivelsens nummer enligt bihanget till riksdagens protokoll.)

1. Justitiedepartementet.

Riksdagens skrivelse

25. den 15 maj 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 kap. samt 9 kap. 7 § och 10 kap. 14 § strafflagen m. m. (248.)

27. den 24 maj, i anledning av väckt motion om lagstiftning angående servitutsrättens förhållande till stadsplanelagstiftningen. (269.)

29. den 29 maj, i anledning av väckta motioner angående det ekonomiska mellanhavandet mellan stad, som förenas med domsaga, och domsagans tingshusbyggnadsskyldiga. (317.)

32. den 7 juni, i anledning av väckta motioner angående tiden för ikraftträdandet av 1939 års lagstiftning om villkorlig dom m. m. (347.)

41. den 13 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av § 86 regeringsformen och § 38 riksdagsordningen samt till införande i tryckfrihetsförordningen av en ny paragraf, betecknad såsom § 6, m. m. (422.)

42. den 14 juni, i anledning av riksdagens år 1939 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 m. m. (388.)

2. Försvarsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

10. den 9 mars 1940, i anledning av i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag under försvarsdepartementet till kapitalinvesteringar i försvarsväsendets fastighetsfond. (72.)

16. den 6 april, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss omläggning av systemet för de värnpliktigas rullföring och redovisning m. m. (128.)

41. den 4 juni, i anledning av väckt motion om avdrag enligt civila avlöningsreglementet vid tjänstledighet för fullgörande av tjänstgöring såsom medlem av landstormskvinnoförening. (335.)

44. den 7 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avyttrande av vissa kronan tillhörande markområden jämte en i ämnet väckt motion. (323.)

53. den 28 augusti, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser anslag till försvarsväsendets verkstadsnämnd. (21.)

68. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa byggnadsarbeten vid försvarsväsendet. (97.)

3. Socialdepartementet.

Riksdagens skrivelse

20. den 16 april 1940, i anledning av väckta motioner om ändrad ordning beträffande tillsynen över statens sinnesslövård. (153.)

52. den 8 juni, angående åtgärder mot nedskräpande eller vandalisering och förstöring av mark eller vatten inom bebyggda områden eller i dessas närhet. (358.)

53. den 12 juni, i anledning av väckta motioner om inbegripande av skriv- och telegrafistkramp under lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar. (360.)

55. samma dag, angående skyndsamma åtgärder i syfte att underlätta för vanföra personer att vinna arbetsanställning. (386.)

56. samma dag, angående utredning om de praktiska åtgärder, som äro ägnade att tillgodoföra samhället och det produktiva livet de partiellt arbetsföras arbetskraft. (387.)

63. den 18 juni, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna m. m., dels ock i ämnet väckta motioner. (438.)

4. Kommunikationsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

41. den 8 juni 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till statens biltrafiknämnd. (345.)

5. Finansdepartementet.

Riksdagens skrivelse

28. den 23 april 1940, i anledning av väckta motioner om utredning rörande höjd pensionsålder för statsanställda m. fl. (158.)

30. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1940/41 m. m. (179.)

49. den 24 maj, angående anvisande av de i regeringsformens 63 § föreskrivna kreditivsummor. (260.)

61. den 28 maj, i anledning av väckta motioner angående slopande av markegångssättningen. (287.)

62. samma dag, i anledning av väckta motioner om utökning av arbetstiden för befattningshavare i statens tjänst. (293.)

72. den 5 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlönings- och statsbidragsbestämmelser i anledning av undervisningens inställande till följd av bränslebrist m. m. (337.)

82. den 13 juni, i anledning av väckta motioner om ändrade bestämmelser rörande avdrag för förlust vid beräkning av skattepliktig inkomst av fastighet, rörelse och tillfällig förvärvsverksamhet. (403.)

83. samma dag, i anledning av väckta motioner om sådan ändring av skattebetalningssystemet att skatterna komma att betalas samma år som inkomsten intjänats m. m. (404.)

88. den 14 juni, i anledning av riksdagens år 1939 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 m. m. (388.)

96. den 18 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa av krisläget föranledda lönespörsmål jämte i ämnet väckta motioner. (437.)

98. den 21 juni, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förlängd giltighet för den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1939/40. (435.)

102. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat II för budgetåret 1939/40. (449.)

116. den 30 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppställningen av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningens myndigheter. (55.)

121. den 11 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om allmän omsättningsskatt. (79.)

122. den 18 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition rörande bemyndigande för Kungl. Maj:t att i vissa fall medgiva eftergift beträffande krigskonjunkturskatt m. m. (103.)

125. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kristillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. (91.)

126. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lärares avlönings- och anställningsförhållanden under tid, då undervisningen inställes eller begränsas på grund av vid krig eller krigsfara vidtagna anordningar eller till följd av bränslebrist eller av annan dylik orsak m. m. (92.)

6. Ecklesiastikdepartementet.

Riksdagens skrivelse

23. den 28 maj 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning åt sakkunniga i akademiska befordringsärenden. (298.)

31. den 14 juni, i anledning av riksdagens år 1939 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1938—30 juni 1939 m. m. (388.)

37. den 30 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i reglerna för utbetalning av statsbidrag till avlöning åt vissa kommunalt anställda lärare m. fl. (58.)

38. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av vissa arvoden m. m. (87.)

39. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående för skilda ändamål å drift- och kapitalbudgeten äskade anslag, hänförliga till tilläggsstat I för budgetåret 1940/41. (100.)

7. Jordbruksdepartementet.

Riksdagens skrivelse

32. den 24 maj 1940, i anledning av väckta motioner om tillsättande av en kommission för det norrländska näringslivets förkovran. (279.)

45. den 8 juni, angående vattenförsörjningen för vissa bebyggelseområden på landsbygden. (359.)

58. den 23 oktober, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för uppförande av en mejerianläggning å Ljusnedals bruksegendom. (46.)

65. den 19 december, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statens tecknande av aktier i Aktiebolaget Träkolsbriketter. (93.)

Bilaga IV.

Förteckning

över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1940 men vid samma års början varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling, dessa ärenden undergått under år 1940.

(Det för varje ärende inom parentes utsatta siffertalet utvisar riksdagsskrivelsens nummer enligt bihanget till riksdagens protokoll.)

1. Justitiedepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 11 juni 1917, angående utredning om indragning till statsverket av allmänna åklagare och beslagare tillkommande andelar i böter och beslagtagen egendom m. m. (286.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1937 sid. 274, 1938 sid. 280 och 1940 sid. 301. I proposition till 1940 års lagtima riksdag (nr 219) har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag angående omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna m. m., avsedd att träda i tillämpning vid den framtida tidpunkt, som kan bliva bestämd därför. Riksdagen har genom skrivelse den 18 juni 1940 (nr 438) förklarat sig i huvudsak godkänna de föreslagna grunderna för ifrågavarande omorganisation. (Jfr punkt 63 under socialdepartementet i bilaga II.) I den mån ärendet icke slutbehandlats är det beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendena under punkterna 12 och 39 här nedan.)

2. den 23 maj 1924, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om förslag till bestämmelser rörande fastighetsfideikommissens upphävande eller fideikommissjordens tillgodogörande för egnahemsbildningen. (201.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1937 sid. 274 och 1940 sid. 301. Ärendet är föremål för fortsatt beredning inom justitiedepartementet.

3. den 19 april 1929, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om trafikförsäkring å motorfordon m. m., dels ock i ämnet väckta motioner. (94.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1937 sid. 275, 1938 sid. 281, 1939 sid. 279 och 1940 sid. 302. I den mån ärendet icke slutbehandlats är det beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 19.)

4. den 13 maj 1930, rörande vissa ändringar i förordningen den 29 november 1867 angående forntida minnesmärkens fredande och bevarande. (187.)

Ärendet, som den 29 augusti 1939 överlämnats från ecklesiastikdepartementet, är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr punkt 2 under ecklesiastikdepartementet i bilaga IV.)

5. den 2 juni 1930, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kommunalstyrelse på landet m. m. ävensom i ämnet väckta motioner. (330.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1936 sid. 335 och 1939 sid. 280. Såvitt angår frågan om ändring av bestämmelserna om skadeståndsansvar för kommunala förtroendemän är ärendet fortfarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

6. den 11 mars 1931, i anledning av väckt motion om beredande åt omnibustrafiken av visst straffrättsligt skydd mot uppsåtlig skadegörelse m. m. (53.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

7. den 20 maj 1931, i anledning av väckt motion angående införande av ett dagordningsinstitut i vår författning. (246.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1938 sid. 281. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

8. den 8 mars 1932, i anledning av väckta motioner om avskaffande av krigsdomstolarna och strafflagen för krigsmakten. (68.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1937 sid. 276, 1939 sid. 280 och 1940 sid. 302. Straffrättskommittén har den 30 september 1940 avgivit betänkande med förslag till ändring av strafflagen för krigsmakten, i vad den berör förmögenhetsbrotten (st. off. utr. 1940: 25). Sedan infordrade utlåtanden häröver inkommit, är ärendet i denna del beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Det utredningsarbete angående revision av strafflagen för krigsmakten, som sedan år 1936 omhänderhafts av särskilt tillkallad sakkunnig, vilar tillsvidare.

9. den 12 maj 1932, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet m. m., dels ock i ämnet väckta motioner. (206.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1937 sid. 276. Ärendet är, i de delar det icke tidigare slutbehandlats, beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

10. samma dag, i anledning av väckt motion angående upphävande av den s. k. lösöreköpsförordningen m. m. (209.)

Ärendet är föremål för utredning inom justitiedepartementet.

11. den 11 juni 1932, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser om delning av jord å landet inom vissa delar av Kopparbergs län m. m. (348.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1939 sid. 281 och 1940 sid. 303. Den utredning, som uppdragits åt de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 juni 1939 tillkallade sakkunniga för revision av fastighetsbildningsväsendet å landet m. m., pågår. (Jfr ärendet under punkten 46.)

12. den 13 april 1934, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om mått och vikt. (159.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1937 sid. 278 och 1940 sid. 303. Ärendet är, i de delar det icke tidigare slutbehandlats, beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendena under punkterna 1 och 39.)

13. den 20 april 1934, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 22 kap. 5 och 21 §§ strafflagen. (195.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 332 och 1939 sid. 282. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

14. den 8 maj 1934, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om sterilisering av vissa sinnessjuka, sinnesslöa eller andra som lida av rubbad själsverksamhet, dels ock en i ämnet väckt motion. (228.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1937 sid. 279, 1938 sid. 283 och 1940 sid. 303. Sedan lagrådet den 29 november 1940 avgivit utlåtande över upprättat förslag till lag om sterilisering, har Kungl. Maj:t den 13 december 1940 beslutat avlåta proposition till riksdagen i ämnet.

15. den 4 mars 1935, i anledning av väckta motioner angående djurplågeri. (61.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 284 och 1939 sid. 282. Ärendet är föremål för fortsatt utredning inom justitiedepartementet.

16. den 11 mars 1935, i anledning av väckt motion om ändrad lagstiftning angående rätt att draga vissa ledningar över annans mark. (71.)

Ärendet är föremål för utredning inom justitiedepartementet.

17. den 15 mars 1935, i anledning av väckta motioner om lagstiftning rörande fiskets skyddande mot förorening av vattnet i vattendragen. (89.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1937 sid. 279, 1938 sid. 284 och 1940 sid. 304. Efter det infordrade utlåtanden avgivits över det av sakkunniga avgivna betänkandet angående åtgärder till motverkande av vattenförorening m. m. (st. off. utr. 1939: 40), har Kungl. Maj:t genom remiss den 22 november 1940 underställt upprättat lagförslag i ämnet lagrådets granskning.

18. den 5 april 1935, i anledning av väckta motioner angående beredande av skydd för pensionsfonder inom enskilda företag m. m. (141.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1937 sid. 279, 1938 sid. 284, 1939 sid. 282 och 1940 sid. 304. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

19. den 9 april 1935, i anledning av väckta motioner om vägfred m. m. (158.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 284, 1939 sid. 282 och 1940 sid. 304. I den mån ärendet icke slutbehandlats är det beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 3.)

20. den 5 juni 1935, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 31 med förslag till lag om vissa ekonomiska stridsåtgärder. (287.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder i fråga om den i skrivelsen begärda utredningen angående möjligheterna att tillskapa en rättsordning, som bereder arbe-

tare vid byggnadsföretag ökat skydd för lönefordringar, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 285 och 1939 sid. 282. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 43.)

21. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 33 med förslag till lag om ändrad lydelse av 11 kap. 8 § strafflagen. (289.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1937 sid. 280. Frågan om i skrivelsen begärd utredning angående lagstiftning om ökat skydd för ämbets- och tjänstemän samt innehavare av offentligt uppdrag är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

22. den 7 juni 1935, angående ordnande av kommissionärsverksamhet vid rikets överdomstolar och städernas rättsväsen. (308.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1938 sid. 285. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

23. den 18 februari 1936, i anledning av väckta motioner angående inskränkning i fråga om uppläsandet av världsliga kungörelser vid svenska kyrkans gudstjänster. (28.)

Ärendet är föremål för utredning inom justitiedepartementet. (Jfr ärendet under punkten 56.)

24. samma dag, i anledning av väckt motion angående vissa ändringar i gällande bestämmelser om utomäktenskapligt barns arvsrätt m. m. (29.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1938 sid. 285. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

25. den 21 april 1936, i anledning av väckta motioner angående delning av mark, som förut använts till väg. (172.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 286 och 1939 sid. 283. Ärendet är föremål för vidare utredning inom justitiedepartementet.

26. den 9 maj 1936, i anledning av väckta motioner om beredande av möjlighet till uppdelning av avdikningslån vid jorddelning. (218.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 305. Den utredning, som uppdragits åt de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 juni 1939 tillkallade sakkunniga för revision av fastighetsbildningsväsendet å landet m. m., pågår. (Jfr ärendet under punkten 46.)

27. den 19 juni 1936, i anledning av riksdagens år 1935 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1934—30 juni 1935. (339.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder i fråga om den i skrivelsen berörda frågan om ändrade bestämmelser angående uppbörd och utbetalning av vid talan mot hovrätts utslag eller beslut nedsatta fullföljdsavgifter och kostnadsersättningar, se ämbetsberättelserna 1939 sid. 284 och 1940 sid. 305. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

28. den 27 juni 1936, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förenings- och förhandlingsrätt m. m., dels ock väckta motioner angående lag om vissa ekonomiska stridsåtgärder m. m. (418.)

Angående vidtagna åtgärder i vad angår den av riksdagen begärda utredningen

om föreningsväsendets normering genom lagstiftning, se ämbetsberättelserna 1939 sid. 284 och 298 samt 1940 sid. 306. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr punkt 38 under socialdepartementet i bilaga IV.)

29. den 13 mars 1937, i anledning av väckta motioner angående ändringar i lagen den 18 juni 1925 om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område. (98.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 306. Den utredning, som uppdragits åt de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 juni 1939 tillkallade sakkunniga för revision av fastighetsbildningsväsendet å landet m. m., pågår. (Jfr ärendet under punkten 46.)

30. den 6 april 1937, i anledning av väckt motion angående bestridandet av kostnaderna för hemtransport av avliden sjöman, som varit anställd å svenskt fartyg. (128.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1939 sid. 285 och 1940 sid. 306. Det från kommerskollegium infordrade utlåtandet över betänkande med förslag till ändringar i vissa delar av sjömanslagen m. m. (st. off. utr. 1939: 21) har ännu icke avgivits.

31. den 24 april 1937, i anledning av väckt motion om åtgärder i syfte att parts ekonomiska oförmåga att inställa sig vid domstol må anses utgöra laga förfall m. m. (192.)

Angående vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 306.

32. samma dag, i anledning av väckt motion angående en partiell, kompletterande revision av förmynderskapslagstiftningen. (194.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 224 och 1940 sid. 306. Kungl. Maj:t har i proposition, nr 107, till 1940 års lagtima riksdag framlagt förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 27 juni 1924 om förmynderskap, till lag angående ändrad lydelse av 13 § lagen s. d. angående införande av lagen om förmynderskap samt till lag angående ändring i vissa delar av lagen s. d. om vård av omyndigs värdehandling m. fl. författningsförslag. Sedan de av Kungl. Maj:t framlagda förslagen antagits av riksdagen, hava lagar och förordning i ämnet utfärdats den 31 maj 1940 (sv. f. nr 449—456). Ärendet är därmed slutbehandlat. (Jfr ärendet under punkten 26 i bilaga II.)

33. samma dag, i anledning av väckt motion angående upphävande eller revision av lagen om straff för ämbetsbrott av präst m. m. (196.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

34. den 8 maj 1937, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av strafflagen, m. m., dels ock väckta motioner angående effektivare lagstiftning mot ocker. (278.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 225, 1939 sid. 285 och 1940 sid. 307. Sedan infordrade utlåtanden avgivits över 1937 års lösdriverilagstiftningskommittés betänkande med förslag till lag om arbetsfostran m. m. (st. off. utr. 1939: 25), är ärendet med avseende å frågan om den straffrättsliga behandlingen av förbrytare, vilkas kriminalitet sammanhänger med ett lättjefullt och oordnat levnadssätt hos den brottslige, beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Frågan om åvägabringande av en effektivare lagstiftning emot ocker har behandlats av straffrättskommittén i dess den 29 juni 1940

avgivna betänkande med förslag till lagstiftning om förmögenhetsbrotten (st. off. utr. 1940: 20). Sedan detta betänkande remitterats till ett flertal myndigheter och sammanslutningar för yttrande samt infordrade utlåtanden avgivits, är ärendet även i denna del beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Den för utredning rörande åtgärder för bekämpande av homosexualitetens samhällsfarliga yttringar särskilt tillkallade sakkunnige har den 19 december 1940 avlämnat betänkande.

35. samma dag, i anledning av väckta motioner angående ändring i strafflagens bestämmelser om sabbatsbrott. (279.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

36. den 25 maj 1937, i anledning av väckta motioner om åtgärder för stärkande av justitiekanslerns samt justitieombudsmannens och militieombudsmannens ställning. (313.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 226, 1939 sid. 286 och 1940 sid. 307. Kungl. Maj:t har i proposition (nr 152) till 1940 års lagtima riksdag framlagt förslag till ändrad lydelse av §§ 96, 97 och 98 regeringsformen samt av § 42 mom. 2 och § 68 riksdagsordningen, vilka förslag beröra endast justitieombudsmannens och militieombudsmannens verksamhet. Sedan de av Kungl. Maj:t framlagda förslagen antagits av riksdagen såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling, är ärendet således i denna del beroende på beslut av instundande riksdag. Förslag till nya instruktioner för riksdagens ombudsmän torde komma att framläggas för samma riksdag. I fråga om justitiekanslerns allmänna ämbetsställning är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

37. den 29 maj 1937, i anledning av väckt motion om revision av lagen angående utlämning av förbrytare, m. m. (356.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

38. den 2 juni 1937, angående utredning om orsakerna till den ökade ungdomsbrottsligheten m. m. (387.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 227 och 1940 sid. 307. Utredningsarbetet rörande åtgärder mot ungdomsbrottsligheten samt missförhållandena inom det offentliga nöjeslivet har under året bedrivits endast i begränsad omfattning.

39. den 5 juni 1937, i anledning av väckt motion angående reformering av åklagarväsendet. (424.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 227, 1939 sid. 286 och 1940 sid. 307. I proposition till 1940 års lagtima riksdag (nr 219) har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag angående omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna m. m., avsedd att träda i tillämpning vid den framtida tidpunkt, som kan bliva bestämd därför. Sedan riksdagen genom skrivelse den 18 juni 1940 (nr 438) förklarat sig i huvudsak godkänna de föreslagna grunderna för ifrågavarande omorganisation, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr punkt 63 under socialdepartementet i bilaga II.)

40. samma dag, i anledning av väckta motioner angående utredning av frågan om ersättning av statsverket till den, som lidit skada till följd av felskrivning i fastighetsbok m. m. (425.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 308. Den åt

tillkallad sakkunnig anförtrodda utredningen om det allmännas ansvar för skada, som uppkommit genom fel eller försummelse av tjänsteman, vilar tills vidare.

41. den 8 juni 1937, i anledning av väckt motion om inrättande av ett centralt organ för planmässig organisation av de statliga och statsunderstödda anstalterna för asociala individer. (434.)

Angående vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1939 sid. 302 punkten 71 och 1940 sid. 308.

42. den 5 mars 1938, i anledning av väckta motioner om viss ändring i bestämmelserna om sättet för val av förstakammarledamöter i stad, som utgör egen valkrets. (83.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

43. den 12 mars 1938, i anledning av väckta motioner angående ändring av 17 kap. 4 § handelsbalken m. m. (96.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 20.)

44. den 18 mars 1938, med hemställan om utredning angående en departementalreform. (112.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 308. I proposition (nr 33) till 1940 års lagtima riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till ändrad lydelse av §§ 5, 6, 25 och 43 regeringsformen samt § 38 riksdagsordningen. Riksdagen har därefter, med vissa jämkningar, antagit dessa grundlagsändringar såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling. Förslag till lagstiftning angående antalet statsdepartement och statsråd utan departement är under utarbetande inom justitiedepartementet och är avsett att föreläggas 1941 års riksdag.

45. den 5 april 1938, i anledning av väckt motion om ändring av 55 § lagen den 12 maj 1917 om expropriation. (167.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1939 sid. 223. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

46. den 6 maj 1938, i anledning av väckt motion angående revision av lagstiftningen om delning av jord å landet. (234.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 309. Kungl. Maj:t har, efter förslag av de för revision av fastighetsbildningsväsendet å landet tillkallade sakkunniga, i proposition till 1940 års lagtima riksdag, nr 90, framlagt förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 8 §, 3 kap. 14 §, 4 kap. 3 och 4 §§ samt 17 kap. 1 § lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet samt till lag om ändrad lydelse av 1, 3 och 6 §§ lagen den 18 juni 1926 (nr 336) om sammanläggning av fastigheter å landet, berörande frågan om tillstånd till laga skifte och dess samband med frågan om möjligheterna att stärka bärkraften hos redan befintliga jordbruk. Sedan lagförslagen antagits av riksdagen, hava lagar i ämnet utfärdats den 14 juni 1940 (sv. f. nr 501 och 502). (Jfr ärendet under punkten 31 i bilaga II.) Det åt de nämnda sakkunniga jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 juni 1939 givna utredningsuppdraget fullföljes i övriga delar. (Jfr ärendena under punkterna 11, 26 och 29 här ovan.)

47. den 20 maj 1938, i anledning av väckt motion angående de inom statskyrkans ram existerande fria evangeliska samfundens rättsliga ställning, m. m. (300.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1939 sid. 224. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

48. den 25 maj 1938, angående beredande av möjlighet för svenska medborgare av judisk börd att utträda ur mosaisk församling utan att inträda i svenska kyrkan. (323.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

49. den 1 juni 1938, i anledning av väckta motioner om förstärkt grundlagsskydd för vissa fundamentala principer för det nuvarande samhället. (362.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 309. Det åt särskilt tillkallade sakkunniga givna utredningsuppdraget har ännu icke slutförts.

50. den 1 mars 1939, i anledning av väckta motioner om ändrade bestämmelser rörande ersättning till rättegångsbiträde i fri rättegång. (67.)

Ärendet är föremål för utredning inom justitiedepartementet.

51. samma dag, i anledning av väckta motioner angående revision av lagstiftningen om kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag. (68.)

Angående tidigare vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 233. Den ifrågasatta sakkunnigutredningen har icke påbörjats, varför ärendet vilar tillsvidare.

52. den 29 april 1939, i anledning av riksdagens år 1938 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1937—30 juni 1938. (219.)

Angående vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 234.

53. den 13 maj 1939, i anledning av väckt motion angående införande av möjlighet att inskriva gruvrätt i protokoll, fört av inskrivningsdomare, och därefter inteckna samma rätt. (262.)

Angående vidtagen åtgärd, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 234.

54. samma dag, i anledning av väckta motioner angående beredande av effektivare skydd för svensk konstslöjd. (263.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

55. samma dag, i anledning av väckta motioner om åstadkommande av dels vissa ändringar i organisationen för behandling av utlänningsärenden, dels ock en ny invandringslag. (264.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 235. Den utredning, som uppdragits åt de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 juni 1939 tillkallade sakkunniga, har pågått allenast i begränsad omfattning.

56. den 3 juni 1939, i anledning av väckt motion om uteslutande ur vissa kommunallagar m. fl. författningar av bestämmelserna om obligatorisk uppläsning av kungörelse om stämma och sammanträde m. m. (341.)

Ärendet är föremål för utredning inom justitiedepartementet. (Jfr ärendet under punkten 23.)

57. den 6 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag under justitiedepartementets verksamhetsområde. (330.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

58. den 9 juni 1939, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om villkorlig dom m. m., dels ock i ämnet väckta motioner. (388.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 235. Såvitt angår riksdagens hemställan om en omläggning eller utvidgning efter vissa riktlinjer av rättsstatistiken rörande villkorligt dömda och andra grupper av brottslingar, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

59. den 12 oktober 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i 8 kap. strafflagen, m. m. (20.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 237. Efter det att de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 oktober 1939 tillkallade sakkunniga för revision av gällande allmänna straffbestämmelser om spionibrott den 10 april 1940 avlämnat betänkande med förslag till ändrad lydelse av 8 kap. strafflagen m. m. (st. off. utr. 1940: 8), innehållande även förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen, har Kungl. Maj:t i proposition till 1940 års lagtima riksdag, nr 217, framlagt förslag till lag om ändrad lydelse av 8 kap. samt 9 kap. 7 § och 10 kap. 14 § strafflagen, till lag om ändring i vissa delar av strafflagen för krigsmakten ävensom till lag med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m. m. Sedan de av Kungl. Maj:t framlagda förslagen, efter ändringar i vissa avseenden, antagits av riksdagen, hava lagar i ämnet utfärdats den 17 maj 1940 (sv. f. nr 356—358). (Jfr ärendet under punkten 25 i bilaga II.) Ärendet är därmed slutbehandlat.

60. den 8 januari 1940, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om vissa tvångsmedel vid krig eller krigsfara m. m. (112.)

Lag i ämnet ävensom kungörelse med förordnande jämlikt 1 § ifrågavarande lag utfärdade den 9 januari 1940 (sv. f. nr 3 och 4).

Av dessa ärenden äro alltså de under 32, 59 och 60 omförmälda av Kungl. Maj:t inom justitiedepartementet slutligen behandlade samt de övriga på prövning beroende.

2. Utrikesdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 29 mars 1930, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en i Genève den 17 juni 1925 dagtecknad konvention rörande kontroll av den internationella handeln med vapen, ammunition och krigsmaterial. (79.)

Anmäld den 22 november 1940, varvid Kungl. Maj:t beslöt, att ärendet skulle avskrivas.

2. den 23 mars 1931, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en i Genève den 2 oktober 1930 dagtecknad konvention om finansiell hjälp m. m. jämte i ämnet väckt motion. (90.)

Anmäld den 22 november 1940, varvid Kungl. Maj:t beslöt, att ärendet skulle avskrivas.

3. den 13 april 1932, i anledning av väckta motioner om Sveriges anslutning till den av Nationernas förbunds församling under dess nionde ordinarie möte förordade generalakten i dess helhet. (103.)

Anmäld den 22 november 1940, varvid Kungl. Maj:t beslöt, att skrivelsen icke skulle föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

4. den 26 maj 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av beskickningshus i Tokio m. m. (309.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

5. den 3 juni 1939, i anledning av väckta motioner om författningsändringar beträffande samarbetet mellan regering och riksdag i utrikespolitiska ärenden. (342.)

Anmäld den 1 december 1939. Sedan den på grund av bemyndigande av sagda dag tillkallade sakkunnige avgivit utlåtande i ärendet, beslöt Kungl. Maj:t den 10 maj 1940 på justitiedepartementets föredragning att avlåta proposition till riksdagen (nr 254). Skrivelsen kommer, så vitt på utrikesdepartementets föredragning ankommer, icke vidare att bliva föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

Av dessa ärenden äro alltså de under 1—3 samt 5 omförmälda av Kungl. Maj:t inom utrikesdepartementet slutligen behandlade.

3. Försvarsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 30 maj 1929, i anledning av väckta motioner angående Stockholms flottstations förflyttning från huvudstaden m. m. (234.)

Kungl. Maj:t har den 24 mars 1938 uppdragit åt chefen för marinen att i samråd med chefen för försvarsstaben och chefen för marinförvaltningen verkställa viss utredning rörande plats i Stockholms skärgård för förläggning av Stockholms örlogsstation och örlogsvarv samt att avgiva förslag i ämnet. Chefen för marinen har den 24 januari 1939 avgivit utredning och förslag i ämnet. Ärendet är alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

2. den 16 juni 1936, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 225 angående försvarsväsendets ordnande, nr 226 med förslag till värnpliktslag och nr 227 med förslag till lag om tillägg till lagen den 9 april 1926 (nr 66) angående anskaffande av fartyg för krigsmaktens ställande på krigsfot (fartygsuttagningslagen), ävensom i anledning av de inom riksdagens kamrar väckta motioner i dithörande ämnen. (327.)

Anmäld bland annat den 8 juli 1936, därvid Kungl. Maj:t, såvitt nu är i fråga, bemyndigat chefen för försvarsdepartementet att tillkalla en sakkunnig, jämte sekreterare, att verkställa förberedande utredning rörande förändrade bestämmelser för rekrytering av försvarsväsendets officerskår m. m. (se ämbetsberättelsen 1937 sid. 228). Över ett av den sakkunnige avgivet betänkande i ämnet hava under år 1938 cheferna för armén, marinen och flygvapnet avgivit utlåtanden. Anmäld ånyo den 27 januari 1939, därvid Kungl. Maj:t, såvitt nu är i fråga, bemyndigat chefen för försvarsdepartementet att tillkalla utredningsmän för att inom departementet biträda med fortsatt utredning angående principerna för rekryteringen av försvarsväsendets officerskårer m. m. samt avgiva det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Utredningsmännen hava den

21 december 1939 inkommit med betänkande med utredning och förslag angående rekryteringen av försvarsväsendets officerskårer m. m. (st. off. utr. 1939: 43). Sedan yttranden från olika myndigheter numera inkommit, är ärendet alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

3. den 13 maj 1938, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av tjänstebostäder vid Gotlands kustartillerikårs förläggning i Fårösund jämte i ämnet väckta motioner. (246.)

Genom brev den 17 mars 1939 har Kungl. Maj:t fastställt vissa planer. Genom brev den 25 oktober 1940 har Kungl. Maj:t fastställt inkvarteringsplan för kåren, varmed ärendet slutbehandlats.

4. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till påbörjande av vissa till Stockholms garnison hörande truppförbands och anstalters utflyttande till Järvafältet. (253.)

Sedan arméförvaltningens fortifikationsstyrelse inkommit med förslag i ämnet, har Kungl. Maj:t anvisat medel till förberedande åtgärder för Stockholms garnisons utflyttande till Järvafältet. Sedermera har Kungl. Maj:t genom proposition nr 79 till 1939 års urtima riksdag förordat uppskov med vidare åtgärder i ärendet. I proposition nr 73 till 1940 års urtima riksdag har emellertid förutsatts, att berörda anslagsmedel numera skulle få användas för därmed avsedda ändamål.

5. den 21 april 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag till nybyggnad för de militära högskolorna. (175.)

Anmäld den 5 maj 1939, därvid uppdrogs åt byggnadsstyrelsen att uppgöra och inkomma med definitiv byggnadsplan för den för de militära högskolorna avsedda nybyggnaden. Kungl. Maj:t, som den 30 juni 1939 godkänt av byggnadsstyrelsen ingivna ritningar till ifrågavarande nybyggnad, att i huvudsak läggas till grund för uppförande å angiven plats av berörda nybyggnad, har i anslutning till vad som förordats i propositionen nr 79 till 1939 års urtima riksdag den 30 december 1939 föreskrivit, att arbetet med iordningställande av huvudritningar och entreprenadritningar jämte tillhörande handlingar för nybyggnaden skulle fortgå samt att de egentliga byggnadsarbetena icke finge påbörjas, förrän Kungl. Maj:t därtill lämnat tillstånd.

6. den 29 april 1939, i anledning av riksdagens år 1938 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1937—30 juni 1938. (219.)

Punkten 3. Vård av civila patienter å vissa garnisonssjukhus. Anmäld den 15 juni 1939, därvid chefen för försvarsdepartementet bemyndigades tillkalla högst fem sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning rörande de organisationsfrågor, som sammanhänga med vård av civila patienter på militära sjukvårdsinrättningar, ävensom de spörsmål i övrigt, som i anslutning därtill kunna uppkomma. De sakkunniga hava den 3 november 1939 avgivit betänkande i ämnet (st. off. utr. 1939: 31). Betänkandet har beaktats vid uppgörandet av statsverkspropositionen och propositionen nr 159 till 1940 års lagtima riksdag (4:e huvudtiteln, punkt 46). Ärendet kommer icke vidare att bliva föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

7. den 31 maj 1939, i anledning av väckta motioner om utökning av musikkårerna vid vissa regementen. (319.)

Anmäld den 15 juni 1939, därvid uppdragits åt chefen för armén att inkomma med utredning rörande den i skrivelsen väckta frågan. Sådan utredning har ännu icke inkommit.

8. den 6 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag under försvarsdepartementets verksamhetsområde, jämte en i ämnet väckt motion. (331.)

Med hänsyn till innehållet i riksdagens skrivelse den 21 juni 1940, nr 435, föranleder ifrågavarande ärende icke vidare åtgärd. (Jfr punkten 98 under finansdepartementet i bilaga II.)

9. den 15 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslagsmedel till nybyggnad för ammunitionsfabriken. (455.)

Anmäld den 15 juni 1939, därvid uppdrogs åt arméförvaltningens tygdepartement och fortifikationsstyrelse att ytterligare utreda frågan om fabrikens omfattning och organisation m. m. samt att inkomma med situationsplan rörande anläggningen i fråga under beaktande av vad som framhållits i fråga om angelägenheten att i möjligaste mån nedbringa anläggningskostnaderna. Sedan till åtlydnad härav tygdepartementet och fortifikationsstyrelsen ingivit dels en situationsplan för ifrågavarande anläggning, dels ock ett på situationsplanen grundat förslag till disponerande av i riksdagens skrivelse för budgetåret 1939/40 anvisat reservationsanslag å 500,000 kronor, avseende vissa förberedande åtgärder för anläggningen, har Kungl. Maj:t genom brev den 8 december 1939 fastställt den ingivna situationsplanen för den nya ammunitionsfabriken samt ingivna situationsplan och ritningar till byggnader för fabrikens tändmedelsavdelning, att i huvudsak lända till efterrättelse, varjämte Kungl. Maj:t dels ställt ovannämnda anslag å 500,000 kronor till fortifikationsstyrelsens förfogande för vidtagande av förberedande åtgärder till nybyggnad för ammunitionsfabriken, och dels medgivit, att kostnaderna för fabrikens tändmedelsavdelning finge bestridas med 600,000 kronor av de genom brev den 6 september 1939 för krigsindustriella åtgärder anvisade medel samt med högst 592,900 kronor av medel, som fortifikationsstyrelsen skulle äga att förskottera. Förevarande ärende kommer icke vidare att bliva föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

10. den 11 november 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för uppförande av nybyggnad för luftförsvarscentral m. m. (56.)

Anmäld den 17 november 1939, därvid bland annat uppdragits å byggnadsstyrelsen att i samråd med vederbörande myndigheter uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med definitiva ritningar för ifrågavarande byggnad. Sedan byggnadsstyrelsen inkommit med dylika ritningar, har Kungl. Maj:t genom brev den 2 februari 1940 godkänt desamma att i huvudsak lända till efterrättelse vid uppförande av byggnaden för luftförsvarscentral. Ärendet är därmed slutbehandlat.

Av dessa ärenden äro alltså de under 3, 6 och 8—10 omförmälda av Kungl. Maj:t inom försvarsdepartementet slutligen behandlade samt de övriga på prövning beroende.

4. Socialdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 11 maj 1907, angående ordnandet av apoteksväsendet efter utgången av år 1920. (135.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 312 med hänvisning. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

2. den 15 juni 1921, i anledning av väckta motioner angående lagstiftning till förebyggande av samhällsfarliga arbetsinställelser m. m. (345.)

Den 22 juni 1928 hava utfärdats lagar om kollektivavtal och om arbetsdomstol. I vad angår anordningar ägnade att förekomma arbetsinställelser i tvister, däri staten eller kommun är part, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning (se vidare ämbetsberättelsen 1933 sid. 274). (Jfr ärendena under punkterna 6, 20 och 26.)

3. den 17 april 1923, i fråga om beredande av arbete åt tuberkulossjuka konvalescenter. (67.)

Medicinalstyrelsen har den 8 juni 1923 anbefallts inkomma med utredning och förslag i frågan. Sedan detta uppdrag fullgjorts, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 46.)

4. den 3 juni 1924, angående åtgärder för hävande av pantlånerörelsens sociala nackdelar. (242.)

Sedan socialstyrelsen efter inhämtande av yttranden från vederbörande myndigheter och korporationer år 1930 inkommit med anbefalld utredning i ämnet, har Kungl. Maj:t genom beslut den 29 oktober 1937 anbefallt styrelsen att, i den mån så kunde finnas erforderligt på grund av ändrade förhållanden, verkställa förnyad utredning i frågan och inkomma med de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning. Detta uppdrag har ännu icke blivit fullgjort. (Jfr ärendet under punkten 36.)

5. den 27 maj 1925, i anledning av väckt motion om viss ändring i lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område. (228.)

Skrivelsen, som den 19 november 1937 överlämnats från justitiedepartementet, har överlämnats till de sakkunniga, vilka av chefen för socialdepartementet den 3 december 1937 tillkallats att inom departementet biträda med utredning rörande behovet av allmänna samlingslokaler samt dess tillgodoseende genom medverkan av stat och kommun m. m., för att tagas i övervägande vid fullgörande av detta uppdrag. Sedan de sakkunniga den 8 november 1939 avgivit betänkande i ämnet, är detta efter remissbehandling i vanlig ordning föremål för Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 50.)

6. den 30 april 1926, i anledning av väckta motioner om lagstiftning angående obligatorisk skiljedom i vissa arbetstvister m. m. (167.)

Ärendet, som avgjorts beträffande frågor om kollektivavtal och arbetsdomstol, är i övrigt beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendena under punkterna 2, 20 och 26.)

7. den 8 juni 1927, i anledning av väckta motioner om åvägabringande av utredning och förslag rörande statsbidrag till bestridande av kostnaderna för den allmänna sjukvården i riket. (318.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 313 med

hänvisning. I vissa delar är ärendet fortfarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

8. den 16 maj 1928, i anledning av väckta motioner om åvägabringande av utredning och förslag rörande utbyggande av den frivilliga försäkringen enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete. (205.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1936 sid. 333 med hänvisning. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

9. den 25 maj 1928, angående hotell- och restaurangpersonalens samt badhuspersonalens anställningsförhållanden m. m. (243.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 313. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 40.)

10. den 2 maj 1930, i anledning av riksdagens år 1929 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1928—30 juni 1929. (175.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 313—314. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 18.)

11. den 13 mars 1931, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande rörande vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1930 fattade beslut, dels ock i ämnet väckta motioner. (70.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1935 sid. 391. I fråga om arbetstidsförhållandena beträffande butikspersonalen och övriga denna personal närstående anställda har Kungl. Maj:t för 1939 års lagtima riksdag framlagt proposition med förslag till arbetstidslag för detaljhandeln m. m., vilket förslag i huvudsak av riksdagen godkänts. Författningar i ämnet hava därefter utfärdats av Kungl. Maj:t den 22 juni 1939 (sv. f. nr 287—289). Vad angår sjukhus- och sinnessjukhuspersonalens arbetstidsförhållanden, se ämbetsberättelsen 1939 sid. 291.

12. den 20 maj 1931, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 (nr 206) om arbetarskydd, dels ock i ämnet väckta motioner. (238.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 314 med hänvisning. Jämlikt Kungl. Maj:ts den 30 juni 1938 givna bemyndigande har departementschefen vidare tillkallat sakkunniga för att inom departementet verkställa en översyn av den svenska arbetarskyddslagstiftningen (1938 års arbetarskyddskommitté). Kommitténs arbete vilar tillsvidare.

13. den 13 juni 1932, i anledning av väckta motioner angående skogsbygdens arbetslöshets- och försörjningsproblem. (375.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 315. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

14. den 9 februari 1933, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande rörande vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1932 fattade beslut. (19.)

Anmäld den 21 april 1933. I anslutning till det av arbetskonferensen antagna förslaget till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, hava författningar utfärdats den 8 oktober

1937 (sv. f. nr 813—816). Beträffande förslag till konvention angående minimiålder för barns användande till icke industriellt arbete jämte en rekommendation i ämnet har socialstyrelsen inkommit med anbefalld utredning rörande lämpligheten av ändringar i eller tillägg till 1897 års förordning angående barns användande vid offentliga förevisningar och 1926 års lag angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning. Genom beslut den 8 juli 1938 har föreskrivits, att handlingarna i sistnämnda del av ärendet skulle överlämnas till de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1938 utsedda sakkunniga för verkställande av en översyn av den svenska arbetarskyddslagstiftningen (1938 års arbetarskyddskommitté) för att tagas i övervägande vid fullgörandet av kommitténs uppdrag. Kommitténs arbete vilar tillsvidare.

15. den 21 juni 1933, i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionerna nr 211, 212 och 216 gjorda framställningar angående anslag till arbeten till motverkande av arbetslösheten samt till bekämpande av arbetslösheten jämte i dessa ämnen väckta motioner. (356.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 315 med hänvisning. I skrivelsen ej slutbehandlade spörsmål äro föremål för socialvårdskommitténs överväganden. (Jfr ärendet under punkten 16.)

16. den 4 maj 1934, i anledning av väckta motioner angående vissa ändringar i lagen om fattigvården. (224.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 316. Den 17 december 1937 har Kungl. Maj:t bemyndigat chefen för socialdepartementet att utse en kommitté med uppdrag att verkställa en översyn av den svenska socialvården och framlägga de förslag, vartill denna översyn föranleder. Kommitténs arbete pågår. (Jfr ärendena under punkterna 15, 29, 54, 69, 70, 72 och 75.)

17. den 1 juni 1934, i anledning av väckta motioner angående valbarhetsvillkor för beklädande av poster i kommunala nämnder och styrelser. (292.)

Ärendet, som i vissa delar avgjorts, är i övrigt beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Se vidare ärendena under punkterna 23 och 28.)

18. den 5 juni 1934, i anledning av riksdagens år 1933 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1932—30 juni 1933. (307.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 316. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 10.)

19. den 11 juni 1934, i anledning av väckta motioner om utredning och förslag angående förhållandena inom byggnadsindustrien. (372.)

Sedan skrivelsen anmälts den 28 september 1934, har chefen för socialdepartementet jämlikt bemyndigande samma dag tillkallat sakkunniga — 1934 års byggnadsindustrisakkunniga — för att inom departementet biträda med utredning i frågan. Detta uppdrag har numera slutförts genom avgivande av betänkanden i ämnet. Efter hörande av vissa myndigheter och sammanslutningar hänsköts ärendet i vad avser fardagsfrågan till justitiedepartementet för beaktande vid avgivandet till 1939 års lagtima riksdag av förslag till lag angående ändring i vissa delar av nyttjanderättslagen m. m. Den 9 augusti 1940 förordnade Kungl. Maj:t, att förenämnda sakkunnigas betänkanden jämte däröver avgivna

yttranden med flera handlingar skulle överlämnas till de den 1 augusti 1940 tillkallade sakkunniga för undersökning angående nuvarande byggnadskostnader m. m. för att beaktas vid fullgörande av sistnämnda sakkunnigas uppdrag. (Jfr ärendet under punkten 78.)

20. samma dag, i anledning av väckta motioner angående lagstiftning till arbetsfredens bevarande m. m. (373.)

Anmäld den 31 december 1934, därvid beslöts tillkallandet av särskilda sakkunniga för utredning av i skrivelsen omförmälda och vissa andra därmed sammanhängande spörsmål. De sakkunniga hava den 9 december 1935 avgivit betänkande om folkförsörjning och arbetsfred. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendena under punkterna 2, 6 och 26.)

21. den 14 juni 1934, i anledning av väckta motioner angående åtgärder till förhindrande av fackliga eller andra yrkesorganisationers kollektiva anslutning till visst politiskt parti. (410.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

22. den 30 april 1935, i anledning av väckta motioner angående undersökning av vårt lands befolkningsfråga m. m. (181.)

Sedan skrivelsen anmälts den 17 maj 1935, har chefen för socialdepartementet, jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande, den 22 i samma månad tillsatt en kommission för undersökning av vårt lands befolkningsfråga. Vissa avsnitt av kommissionens sedermera framlagda förslag hava lagts till grund för propositioner till riksdagen. (Se ämbetsberättelsen 1940 sid. 317.) I andra delar äro förslagen beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

23. den 25 maj 1935, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om kommunalstyrelse i Stockholm ävensom i anledning av propositionen väckta motioner. (237.)

Anmäld den 15 juni 1935, därvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 337). Kungl. Maj:t har därefter den 9 januari 1936 till riksdagen avlåtit proposition (nr 12) med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunala vallagen, vilken proposition av riksdagen bifallits. Författningar i ämnet utfärdade (sv. f. nr 76 och 77). Frågan om fullgjord skattebetalning såsom villkor för valbarhet och behörighet till kommunala förtroendeuppdrag har delvis avgjorts genom utfärdande av lagar i ämnet (se under punkten 28). I övrigt är ärendet i denna del beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendena under punkterna 17 och 28.)

24. den 1 juni 1935, angående åtgärder för anläggning av badinrättningar på landsbygden. (268.)

Anmäld den 5 juli 1935, därvid medicinalstyrelsen anbefalldes att i samråd med pensionsstyrelsen och skolöverstyrelsen verkställa utredning och inkomma med förslag i ämnet. Sedan förslag inkommit den 30 oktober 1936, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

25. den 6 juni 1935, i anledning av riksdagens år 1934 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1933—30 juni 1934. (279.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 317. Ärendet är i viss del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

26. den 7 juni 1935, i anledning av väckta motioner angående lagstiftning till arbetsfredens främjande m. m. (300.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendena under punkterna 2, 6 och 20.)

27. den 28 februari 1936, i anledning av väckta motioner om beredande av rätt för municipalsamhälle att upprätta högre folkskola. (62.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

28. den 20 mars 1936, i anledning av väckta motioner om skärpning av utskyldsstrecket såsom villkor för valbarhet till kommunala förtroendeuppdrag. (106.)

Anmäld den 30 juni 1936, därvid lagar utfärdades (sv. f. nr 428, 429 och 433). I vad angår av riksdagen begärd utredning beträffande frågan om införande i kommunallag av allmänna valbarhetsbestämmelser rörande kommunala uppdragshavare är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendena under punkterna 17 och 23.)

29. den 25 april 1936, i anledning av väckta motioner angående vissa ändringar i fattigvårdslagen m. m. (185.)

Ärendet är föremål för övervägande inom socialvårdskommittén. (Jfr ärendet under punkten 16.)

30. den 2 maj 1936, i anledning av väckt motion om utvidgning av rätten att erhålla lindring i de mindre bemedlades kostnader för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka. (202.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 318. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

31. den 5 maj 1936, i anledning av väckta motioner om ändrade grunder för statsbidrag till avlöning av vissa befattningshavare vid polisväsendet. (209.)

Anmäld den 10 juli 1936, därvid dels samtliga länsstyrelser anbefalldes, dels ock vissa organisationer bereddes tillfälle att avgiva yttranden över skrivelsen. Sådana yttranden hava därefter inkommit. Genom beslut den 25 november 1938 har Kungl. Maj:t bemyndigat departementschefen att utse en kommitté för utredning av frågan om polisväsendets förstatligande m. m. I samband därmed att denna kommitté den 8 december 1938 blivit utsedd, har skrivelsen överlämnats till kommittén för att av densamma tagas i övervägande vid fullgörandet av dess uppdrag. Kommitténs arbete pågår. (Jfr ärendena under punkterna 63 och 64.)

32. den 20 maj 1936, i anledning av väckta motioner angående en utvidgad livsmedelslagstiftning. (243.)

Angående vissa vidtagna åtgärder i anledning av livsmedelslagstiftningssakkunnigas förslag i ämnet, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 319. Vidare har Kungl. Maj:t den 20 oktober 1939 uppdragit åt de sakkunniga att verkställa utredning av frågan om försäljning av mjukt matbröd efter vikt, i anledning varav de sakkunniga avgivit ett den 25 november 1939 dagtecknat förslag till vissa föreskrifter i ämnet. Ett den 19 april 1940 avlämnat betänkande angående kontroll å handeln med ost m. m. har den 20 i samma månad överlämnats till folkhushållningsdepartementet. Vidare har till jordbruksdepartementet överlämnats ett den 22 november 1940 avlämnat betänkande med förslag till förordning om

ändrad lydelse av förordningen angående förbud i vissa fall mot användande av vilseledande varubeteckningar vid handel med födoämnen. De sakkunnigas arbete fortgår.

33. den 23 maj 1936, angående åtgärder till åstadkommande av utsträckt användning av vatten- och sanitetsledningar på landsbygden. (244.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 319. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

34. samma dag, angående underlättande och tryggande av möjligheten för den icke jordägande befolkningen att idka friluftsliv. (246.)

Anmäld den 10 oktober 1936, därvid medicinalstyrelsen anbefalldes att avgiva yttrande i anledning av vad i skrivelsen anförts. Sedan nämnda yttrande inkommit, har chefen för socialdepartementet, jämlikt Kungl. Maj:ts den 28 maj 1937 givna bemyndigande, den 9 juni 1937 tillkallat sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande underlättande och tryggande av möjligheterna för den icke jordägande befolkningen att idka friluftsliv m. m. (fritidsutredningen). Utredningen har avgivit betänkanden dels den 28 november 1938 med förslag angående regleringen av strandbebyggelsen m. m., dels ock den 31 maj 1940 med utredning och förslag angående inrättande av fritidsreservat för städernas och de tättbebyggda samhällenas befolkning. Sistnämnda betänkande är efter avslutad remissbehandling föremål för Kungl. Maj:ts övervägande. I övrigt pågår utredningsarbetet rörande spörsmålet om semester för husmödrar. (Jfr ärendena under punkterna 42, 49 och 53.)

35. samma dag, angående åtgärder för utrotande av väggohyran i hela landet. (264.)

Anmäld den 10 juli 1936, därvid medicinalstyrelsen anbefalldes att i samråd med socialstyrelsen efter verkställande av erforderlig utredning inkomma med förslag i ämnet. Sedan medicinalstyrelsen den 18 maj 1937 inkommit med viss framställning, har Kungl. Maj:t den 15 september 1939 anbefallt statens institut för folkhälsan att verkställa fortsatt utredning rörande de olika medel, som kunna komma till användning vid bekämpande av väggohyra. Detta uppdrag har ännu icke fullgjorts.

36. den 5 juni 1936, angående reformering av pantlånerörelsen. (275.)

Jfr ärendet under punkten 4.

37. den 18 juni 1936, i anledning av väckta motioner angående offentliga nöjestillställningar m. m. (353.)

Anmäld den 11 november 1938, därvid Kungl. Maj:t uppdrog åt landshövdingen Arvid Lidén att såsom sakkunnig inom socialdepartementet företaga en översyn av bestämmelserna i ordningsstadgan för rikets städer och därmed sammanhörande författningar samt verkställa därav föranledd utredning ävensom avgiva förslag till erforderliga författningsbestämmelser. Utredningsarbetet vilar tillsvidare. (Jfr ärendet under punkten 65.)

38. den 27 juni 1936, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förenings- och förhandlingsrätt m. m., dels ock väckta motioner angående lag om vissa ekonomiska stridsåtgärder m. m. (418.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 320. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

39. samma dag, i anledning av väckta motioner angående lagstiftning om arbetsavtal m. m. (421.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 320. Vidkommande den fortsatta utredningen rörande frågan om lagstiftning om arbetsavtal är ärendet i denna del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

40. den 6 mars 1937, i anledning av väckt motion om viss ändring i 1 § i lagen den 16 maj 1930 om arbetstidens begränsning. (54.)

Anmäld den 18 juni 1937, därvid socialstyrelsen anbefalldes att verkställa utredning samt inkomma med förslag i ämnet. Detta uppdrag har ännu icke fullgjorts. (Jfr ärendet under punkten 9.)

41. den 9 mars 1937, angående utredning om rening och desinficiering av vissa för sängkläder m. m. avsedda råvaror. (63.)

Anmäld den 19 mars 1937, därvid medicinalstyrelsen anbefalldes att i samråd med socialstyrelsen och kommerskollegium verkställa den av riksdagen begärda utredningen samt inkomma med det förslag i ämnet, vartill utredningen kunde föranleda. Detta uppdrag har ännu icke fullgjorts.

42. samma dag, i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i lagen den 12 maj 1917 om expropriation. (65.)

Anmäld den 29 oktober 1937, därvid beslöts, att skrivelsen i vad anginge fråga om rätt att expropriera mark för kommunala friluftsbad skulle överlämnas till fritidsutredningen (jfr ärendet under punkten 34) för att tagas i övervägande vid fullgörandet av dess uppdrag. Frågan har behandlats i utredningens den 31 maj 1940 avgivna betänkande med utredning och förslag angående inrättande av fritidsreservat för städernas och de tättbebyggda samhällenas befolkning, vilket betänkande efter avslutad remissbehandling är föremål för Kungl. Maj:ts övervägande.

43. den 17 mars 1937, i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1937/38 under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet. (5.)

Anmäld den 23 april 1937. Beträffande i skrivelsen under punkterna 78 respektive 115 gjorda uttalanden angående utredning om ändrade grunder för statsbidrag dels till sinnesslö- och epileptikeranstalter, dels ock till lindring av mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader har medicinalstyrelsen — till åtlydnad av Kungl. Maj:ts den 23 april 1937 meddelade uppdrag — den 27 augusti respektive den 15 september 1937 inkommit med förslag därutinnan. Frågan om grunderna för statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter å landsbygden är slutbehandlad genom utfärdandet av 1939 års kungörelse i ämnet (sv. f. nr 257). Vidkommande spörsmålet om ändrade grunder för sinnesslö- och epileptikeranstalter är ärendet därutinnan alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

44. den 16 april 1937, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 15, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6, 7, 8, 13, 29 och 40 §§ lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering jämte i ämnet väckta motioner. (147.)

Anmäld den 23 april 1937, därvid lag i ämnet utfärdades (sv. f. nr 63). Därjämte anbefalldes pensionsstyrelsen att, i enlighet med riksdagens i skrivelsen gjorda anhållan, verkställa en allsidig och förutsättningslös utredning, huruvida

till blindhetsersättning berättigade personer genom ändringar i lagen om folkpensionering eller på annat sätt kunde beredas en förbättrad ekonomisk ställning, samt inkomma med förslag i ämnet. Sedan denna utredning den 23 december 1938 avgivits, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

45. den 28 april 1937, angående sättet för erläggande av vårdavgifter vid statens sinnessjukhus. (229.)

Den 2 juli 1937 anbefalldes socialstyrelsen och medicinalstyrelsen att i anledning av skrivelsen verkställa erforderlig utredning samt däröver avgiva utlåtande. Sedan utlåtanden inkommit, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

46. samma dag, angående yrkesutbildning av tuberkuloskonvalescenter i vissa fall. (230.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 3.)

47. den 8 maj 1937, i anledning av väckta motioner angående vissa ändringar i lagen om försäkring för olycksfall i arbete. (261.)

Anmäld den 11 juni 1937, därvid riksförsäkringsanstalten anbefalldes att verkställa den i skrivelsen begärda utredningen samt att inkomma med de förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Detta uppdrag har ännu icke fullgjorts. (Jfr ärendet under punkten 71.)

48. samma dag, i anledning av väckta motioner angående utredning av frågan om det kommunala revisionsväsendet. (266.)

Den 24 september 1937 hava vissa sammanslutningar lämnats tillfälle att avgiva yttrande över skrivelsen. Remissbehandlingen är ännu ej avslutad.

49. den 12 maj 1937, angående beredande av vila åt husmödrar på landsbygden. (270.)

Sedan skrivelsen den 28 maj 1937 anmälts i samband med tillkallandet av fritidsutredningen (jfr ärendet under punkten 34), överlämnades densamma den 9 september 1937 till nämnda utredning för att tagas i övervägande vid fullgörandet av det utredningen meddelade uppdraget. Detta uppdrag har ännu icke slutförts.

50. samma dag, angående tillgodoseende av behovet av allmänna samlingslokaler. (271.)

Anmäld den 19 november 1937, därvid chefen för socialdepartementet bemyndigades att utse sakkunniga att inom departementet biträda med utredning rörande behovet av allmänna samlingslokaler samt dess tillgodoseende genom medverkan av stat och kommun jämte andra därmed sammanhängande frågor. Departementschefen har därefter den 3 december 1937 tillkallat ifrågavarande sakkunniga, vilka den 8 november 1939 avgivit betänkande i ämnet. Detta är efter remissbehandling föremål för Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 5.)

51. den 26 maj 1937, angående de civila tjänsteläkarnas ställning i städer och stadsliknande samhällen. (339.)

Anmäld den 19 maj 1939, därvid chefen för socialdepartementet bemyndigades att utse sakkunniga för verkställande av ytterligare utredning rörande frågan om de civila tjänsteläkarnas ställning i städer med över 5,000 invånare. Utredningsarbetet vilar tillsvidare.

52. den 2 juni 1937, angående central bearbetning av de vid inskrivningsförrättningarna inhämtade hygieniska uppgifterna. (340.)
Anmäld den 18 juni 1937, därvid statistiska centralbyrån anbefalldes att verkställa utredning och avgiva förslag i ämnet. Detta uppdrag har ännu icke fullgjorts.

53. samma dag, i anledning av väckt motion om anslag till bidrag för ordnande av semestermöjligheter åt vissa folkgrupper m. m. (385.)
Anmäld den 18 juni 1937, därvid de med stöd av Kungl. Maj:ts den 28 maj 1937 givna bemyndigande tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning rörande underlättande och tryggande av möjligheterna för den icke jordägande befolkningen att idka friluftsliv m. m. (fritidsutredningen) anbefalldes att vid fullgörande av sitt uppdrag beakta de i skrivelsen gjorda uttalandena. (Jfr ärendet under punkten 34.)

54. den 4 juni 1937, i anledning av väckta motioner angående översyn av bestämmelserna rörande samhällets hjälpverksamhet m. m. (403.)
I skrivelsen avhandlade spörsmål äro föremål för övervägande inom socialvårdskommittén. (Jfr ärendet under punkten 16.)

55. den 5 juni 1937, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag till skyddsuppfostran m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (400.)
Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 323. Ärendet är i viss del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

56. den 21 februari 1938, i anledning av väckta motioner angående fördelning mellan landsting och fattigvårdssamhälle av den till vissa fattiga sinnessjuka utgående folkpensionen. (44.)
Anmäld den 18 mars 1938, därvid beslöts, att skrivelsen skulle överlämnas till socialvårdskommittén, som hade att verkställa den av riksdagen i ämnet begärda utredningen samt till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag, vartill denna utredning kunde föranleda. Detta uppdrag har ännu icke slutförts.

57. den 18 mars 1938, i anledning av väckt motion angående rätten till uttagande av övertidsarbete enligt lagen den 16 maj 1930 om arbetstidens begränsning. (108.)
Anmäld den 22 april 1938, därvid socialstyrelsen anbefalldes att verkställa den utredning, varom riksdagen i skrivelsen gjort framställning, samt att inkomma med de förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Detta uppdrag har ännu icke fullgjorts.

58. den 5 april 1938, i anledning av väckta motioner om beredande av representation åt de privatanställda i arbetsdomstolen m. m. (166.)
Anmäld den 8 juli 1938, därvid arbetsdomstolen, arbetsrådet och försäkringsrådet anbefalldes att avgiva utlåtande över skrivelsen. Utlåtanden hava ännu icke avlämnats av arbetsdomstolen och arbetsrådet.

59. den 18 maj 1938, angående yngre sjukhusläkares avlönings-, arbets- och bostadsförhållanden. (282.)
Anmäld den 31 augusti 1938, därvid chefen för socialdepartementet bemyndigades att tillkalla sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande ledningen av landstingens hälso- och sjukvårdsverksamhet ävensom rörande de yngre sjukhusläkarnas avlönings-, arbets- och bostadsförhållanden. Depar-

tementschefen har därefter den 20 september 1938 tillkallat ifrågavarande sakkunniga (1938 års hälso- och sjukvårdssakkunniga), vilka den 29 juli 1939 avgivit utredning och förslag i förstnämnda fråga. Efter verkställd remissbehandling är ärendet i denna del beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Utredningsarbetet i övrigt pågår. (Jfr ärendet under punkten 60.)

60. den 24 maj 1938, i anledning av väckta motioner om viss ändring av gällande bestämmelser angående tillsättande av underläkare vid vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus. (306.)

Anmäld den 8 juli 1938, därvid åt medicinalstyrelsen uppdrogs att verkställa den i skrivelsen begärda utredningen samt till socialdepartementet inkomma med de förslag, till vilka utredningen kunde föranleda. Sedan sådan utredning inkommit, har densamma genom beslut den 18 november 1938 överlämnats till 1938 års hälso- och sjukvårdssakkunniga för att tagas under övervägande vid fullgörandet av de sakkunnigas uppdrag. (Jfr ärendet under punkten 59.) Nämnda sakkunniga hava den 29 juli 1939 avgivit betänkande med utredning och förslag rörande ledningen av landstingens hälso- och sjukvårdsverksamhet, i vilket betänkande det i förevarande skrivelse upptagna spörsmålet jämväl gjorts till föremål för behandling. På grundval av betänkandet har förslag i frågan därefter förelagts 1940 års lagtima riksdag genom proposition nr 89. Skrivelsen är därmed slutbehandlad. (Jfr ärendet under punkten 45 i bilaga II.)

61. den 25 maj 1938, angående vissa ändringar i gällande vapenkungörelse. (326.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

62. samma dag, angående utredning om utlandssvenskarnas rättigheter och skyldigheter. (328.)

Anmäld den 8 juli 1938, därvid skrivelsen överlämnades till socialvårdskommittén. Sedan kommittén i skrivelse den 19 oktober 1938 anhållit att bliva befriad från detta uppdrag, har Kungl. Maj:t den 18 november 1938 anbefallt socialstyrelsen att verkställa den i skrivelsen begärda utredningen samt att inkomma med de förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Detta uppdrag är ännu icke fullgjort.

63. samma dag, i anledning av väckta motioner angående polisväsendets förstatligande m. m. (330.)

Genom beslut den 25 november 1938 har Kungl. Maj:t bemyndigat departementschefen att utse en kommitté för utredning av frågan om polisväsendets förstatligande m. m. I samband därmed att denna kommitté den 8 december 1938 blivit utsedd har skrivelsen överlämnats till kommittén för att av densamma tagas i övervägande vid fullgörandet av dess uppdrag. (Jfr ärendena under punkterna 31 och 64.) Kommitténs arbete pågår.

64. den 27 maj 1938, i anledning av riksdagens år 1937 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning. (308.)

Beträffande den i skrivelsen under punkten 2:o gjorda anhållan, att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärder i syfte att åstadkomma en i möjligaste mån enhetlig tillämpning av bestämmelserna rörande ersättning till statsverket vid anlitande av statspolis, uppdrogs den 15 juli 1938 åt statspolisintendenten att verkställa erforderlig utredning i ämnet samt inkomma med förslag till de be-

stämmelser, till vilka utredningen kunde föranleda. Sedan sådant förslag inkommit samt utlåtanden däröver infordrats från vissa myndigheter, har ärendet den 21 april 1939 överlämnats till 1939 års polisutredning (jfr ärendena under punkterna 31 och 63) för att tagas i övervägande vid fullgörande av det uppdrag, som den 25 november 1938 meddelats utredningen. Kommitténs arbete pågår.

65. den 1 juni 1938, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om tillägg till förordningen den 10 juni 1932 (nr 200) angående utsträckt tillämpning av vissa bestämmelser i § 13 av ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868 (nr 22) m. m. dels ock i ämnet väckt motion. (364.)

Anmäld den 17 juni 1938, därvid författning i ämnet utfärdades (sv. f. nr 286). Beträffande i skrivelsen i övrigt gjord anhållan, att Kungl. Maj:t ville låta systematiskt sammanföra och i erforderlig mån jämväl omarbeta de i ordningsstadgan för rikets städer och därmed sammanhängande författningar ingående bestämmelserna rörande offentliga tillställningar etc., har Kungl. Maj:t den 11 november 1938 uppdragit åt landshövdingen Arvid Lidén att såsom sakkunnig inom socialdepartementet företaga en översyn av bestämmelserna i ordningsstadgan för rikets städer och därmed sammanhörande författningar samt verkställa därav föranledd utredning ävensom avgiva förslag till erforderliga författningsbestämmelser. Utredningsarbetet vilar tillsvidare. (Jfr ärendet under punkten 37.)

66. den 3 juni 1938, angående utredning om en centraliserad upplysningsverksamhet för ungdomens yrkesvägledning. (428.)

Anmäld den 15 juli 1938, därvid åt socialstyrelsen uppdrogs att i samråd med skolöverstyrelsen verkställa den i skrivelsen begärda utredningen samt till socialdepartementet inkomma med det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Sedan socialstyrelsen den 22 februari 1939 avgivit förslag i ämnet, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

67. samma dag, angående utredning och förslag i fråga om en friare omflyttning inom Norden. (430.)

Anmäld den 18 november 1938, därvid socialstyrelsen anbefalldes att verkställa den i skrivelsen begärda utredningen. Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 9 februari 1940 skall med fullgörande av utredningsuppdraget tillsvidare anstå.

68. den 8 juni 1938, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en central depå för blindas arbeten jämte i ämnet väckta motioner. (440.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 326. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts och riksdagens prövning.

69. den 25 februari 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 65 § lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården m. m. (57.)

Lagar i ämnet utfärdade den 17 mars 1939 (sv. f. nr 65—67); och beslöts därvid tillika, att handlingarna i ärendet skulle överlämnas till socialvårdskommittén för att tagas under övervägande vid fullgörandet av kommitténs uppdrag. (Jfr ärendet under punkten 16.)

70. den 12 mars 1939, i anledning av väckta motioner om förnyad utredning angående utvidgad försäkring mot olycksfall i arbete. (95.)
Anmäld den 13 april 1939, därvid beslöts, att handlingarna i ärendet skulle överlämnas till socialvårdskommittén för att tagas under övervägande vid fullgörande av kommitténs uppdrag. (Jfr ärendet under punkten 16.)

71. samma dag, i anledning av väckt motion angående införande av olycksfallsförsäkring för innehavare av offentliga förtroendeuppdrag. (96.)
Anmäld den 13 april 1939, därvid riksförsäkringsanstalten anbefalldes att verkställa utredning i ämnet. Detta uppdrag har ännu icke slutförts. (Jfr ärendet under punkten 47.)

72. den 15 mars 1939, angående utredning om vederlag till kommunerna för deras kostnader i anledning av barnavårdsnämndernas befattning med vissa ärenden. (116.)
Anmäld den 13 april 1939, därvid beslöts, att handlingarna i ärendet skulle överlämnas till socialvårdskommittén för att tagas under övervägande vid fullgörande av kommitténs uppdrag. (Jfr ärendet under punkten 16.)

73. den 22 april 1939, i anledning av väckt motion rörande viss ändring i lagen den 11 september 1936 om förenings- och förhandlingsrätt. (197.)
Lag i ämnet utfärdad den 17 maj 1940 (sv. f. nr 332). Ärendet är därmed slutbehandlat. (Jfr ärendet under punkten 37 i bilaga II.)

74. den 6 maj 1939, angående utredning rörande åtgärder i syfte att minska utbredningen av tandsjukdomar. (235.)
Anmäld den 30 juni 1939, därvid åt medicinalstyrelsen uppdrogs att i samråd med tandläkarinstitutets lärarråd verkställa allsidig utredning rörande de åtgärder, som böra vidtagas för att dels minska de vanligast förekommande tandsjukdomarnas utbredning i landet, dels ock åstadkomma erforderlig prövning och kontroll av tandvårdsmateriel. Uppdraget har ännu icke blivit fullgjort.

75. samma dag, angående utredning om pension eller statsbidrag åt vissa kvinnor med två eller flera minderåriga barn. (236.)
Anmäld den 19 maj 1939, därvid beslöts, att handlingarna i ärendet skulle överlämnas till socialvårdskommittén (jfr ärendet under punkten 16) för att tagas under övervägande vid fullgörandet av kommitténs uppdrag.

76. den 17 maj 1939, angående åvägabringande av större enhetlighet i fråga om måltidstider. (267.)
Anmäld den 9 augusti 1940, därvid Kungl. Maj:t uppdragit åt länsstyrelserna att taga initiativ till förhandlingar mellan representanter för olika myndigheter och olika parter på arbetsmarknaden samt för husmödrarna i syfte att genom frivilliga överenskommelser uppnå större enhetlighet i fråga om måltidstiderna än den som för närvarande råder. Ärendet är därmed slutbehandlat.

77. samma dag, angående hemhjälpverksamhetens planmässiga organiserande och stödjande från det allmännas sida. (268.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

78. den 20 maj 1939, angående utredning rörande byggnadskostnaderna på landsbygden. (279.)
Anmäld den 9 augusti 1940, därvid Kungl. Maj:t förordnat, att 1934 års byggnadsindustrisakkunnigas betänkanden jämte däröver avgivna yttranden ävensom

riksdagens förenämnda skrivelse med därtill hörande utlåtanden skola överlämnas till de den 1 augusti 1940 tillkallade sakkunniga för undersökning angående nuvarande byggnadskostnader m. m. för att beaktas vid fullgörande av de sakkunnigas uppdrag. (Jfr ärendet under punkten 19.)

79. den 6 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser vissa anslag under socialdepartementets verksamhetsområde. (332.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

80. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till uppförande av nybyggnad för en statens sjuksköterskeskola. (356.)

Anmäld den 30 juni 1939, därvid åt byggnadsstyrelsen uppdrogs att i samråd med styrelsen för statens sjuksköterskeskola upprätta fullständiga ritningar och kostnadsberäkningar för ifrågavarande nybyggnad. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i proposition till riksdagen den 10 november 1939 angående åtgärder för begränsning av statsutgifterna under budgetåret 1939/40 m. m. har byggnadsföretaget tillsvidare uppskjutits. Den 9 augusti 1940 har åt byggnadsstyrelsen uppdragits att, med anlitande av anslaget, på grundval av föreliggande huvudritningar låta upprätta erforderliga entreprenadhandlingar för byggnadsföretaget.

81. den 9 juni 1939, angående utredning rörande missförhållanden inom det offentliga nöjeslivet m. m. (382.)

I skrivelsen framförda spörsmål hava för övervägande hänskjutits till de sakkunniga för utredning rörande åtgärder för bekämpande av ungdomsbrottsligheten m. m., vilka jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juli 1939 tillkallats av chefen för justitiedepartementet. De sakkunnigas arbete vilar tillsvidare.

82. samma dag, i anledning av väckta motioner om ändrad kommunal indelning i syfte att åstadkomma större kommunala enheter m. m. (387.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Av dessa ärenden äro alltså de under 60, 73 och 76 omförmälda av Kungl. Maj:t inom socialdepartementet slutligen behandlade samt de övriga på prövning beroende.

5. Kommunikationsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 13 mars 1931, i anledning av väckt motion om lagbestämmelser mot uppsättande invid vägarna av trafiksäkerheten ovidkommande reklamannonser. (71.)

Ärendet har, i vad avser utredning huruvida och på vad sätt ändringar i gällande lagstiftning må kunna vidtagas för att ytterligare förhindra, att annonstavlor, reklamskyltar och dylikt så uppsättas, att de verka i hög grad förfulande på utsikt över landskap eller bebyggd ort, jämlikt Kungl. Maj:ts förordnande den 17 november 1939 överlämnats till 1938 års sakkunniga för utredning om vägväsendets förstatligande.

2. den 13 juni 1932, i anledning av dels riksdagens revisorers uttalande angående åtgärder för reglering av konkurrensförhållandet mellan järnvägs- och automobiltrafiken, dels ock i ämnet väckta motioner m. m. (364.)

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 327. Sedan 1938 års järnvägstaxekommitté den 30 januari 1939 inkommit med förslag till taxa för befordring av gods m. m. å statens järnvägar, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

3. den 4 mars 1935, angående reglering för budgetåret 1935/36 av utgifterna för kapitalökning i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk. (62.)

Anmäld den 15 mars 1935, därvid länsstyrelsen i Norrbottens län anbefalldes verkställa av riksdagen begärd utredning angående förbindelse mellan Haparandahamn och Haparanda samt att till Kungl. Maj:t inkomma med utredningen och med redogörelse för de åtgärder, som länsstyrelsen kunde hava vidtagit i anledning av utredningen, ävensom, därest statens bistånd för åvägabringande av förenämnda kommunikationsförbindelse skulle befinnas oundvikligt, med det förslag i sådant hänseende, vartill utredningen kunde giva anledning, varjämte då samt sedermera under året i övrigt erforderliga åtgärder beslutits. Sedan länsstyrelsen inkommit med framställning i ovannämnda hänseende samt därefter järnvägsstyrelsen, länsstyrelsen, statens trafikkommission och ånyo järnvägsstyrelsen avgivit särskilda utlåtanden, har ärendet den 23 september 1940 åter remitterats till länsstyrelsen.

4. den 6 juni 1935, i anledning av riksdagens år 1934 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1933—30 juni 1934. (279.)

Anmäld, såvitt angår kommunikationsdepartementet, den 15 juni 1935, därvid tillkallades sakkunniga för utredning i fråga om ny lagstiftning beträffande enskilda vägar m. m. (1935 års vägsakkunniga).

Punkten 4 (enskilda vägar intagna till allmänt underhåll). Sedan de sakkunniga den 2 januari 1939 avgivit betänkande angående jämte annat grunder för intagning av enskild väg till allmänt underhåll och utlåtanden häröver avgivits, är ärendet i denna del föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

5. den 17 mars 1936, i anledning av väckta motioner angående beredande av ökade möjligheter för arrendatorer att erhålla rösträtt vid val av vägstämmoombud. (95.)

Anmäld den 5 juni 1936, därvid uppdrogs åt 1935 års vägsakkunniga att verkställa den av riksdagen begärda utredningen samt att till Kungl. Maj:t inkomma med det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning. De sakkunniga hava den 4 oktober 1939, i samband med hemställan att de dem lämnade utredningsuppdragen måtte få anses avslutade, uttalat, att förevarande ämne saknade aktualitet, sedan frågan om ett förstatligande av den allmänna väghållningen på landet blivit föremål för utredning genom särskilt tillkallade sakkunniga. Ärendet är föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

6. den 21 april 1936, i anledning av väckta motioner om statlig automobiltrafik mellan Pajala och Kiruna. (168.)

Anmäld den 30 april 1936, därvid uppdrogs åt generalpoststyrelsen att till

Kungl. Maj:t inkomma med utredning rörande möjligheterna att inrätta en postdiligenslinje mellan Pajala och Kiruna. Sedan sådan utredning inkommit den 23 december 1936 samt järnvägsstyrelsen och länsstyrelsen i Norrbottens län och därefter ånyo järnvägsstyrelsen avgivit infordrade utlåtanden, är ärendet föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

7. den 28 april 1936, i anledning av väckta motioner om bemyndigande för Kungl. Maj:t att försälja tomter å hamnområden, tillhöriga statens fiskehamnar. (191.)

Anmäld den 8 maj 1936, därvid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anbefalldes att till Kungl. Maj:t inkomma med den i riksdagens skrivelse åsyftade utredningen samt med de förslag i ämnet, vartill utredningen kunde föranleda. Utredning och förslag hava ännu icke inkommit.

8. den 29 maj 1936, i anledning av väckt motion angående köpings eller annat samhälles på landet skyldighet att utan kostnad tillhandahålla vägmark. (285.)

Sedan byggnadsstyrelsen avgivit utlåtande i ärendet, har detsamma anmälts den 13 maj 1937, därvid uppdrogs åt 1935 års vägsakkunniga att verkställa den av riksdagen begärda utredningen. Genom beslut den 17 november 1939 har Kungl. Maj:t befriat nämnda sakkunniga från det dem givna utredningsuppdraget samt uppdragit åt 1938 års sakkunniga för utredning om vägväsendets förstatligande att verkställa ifrågavarande utredning.

9. den 27 juni 1936, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående yrkesmässig trafik med automobil, dels ock väckta motioner om viss ändring i gällande motorfordonsförordning. (419.)

Anmäld den 30 juni 1936, därvid utfärdades en förordning (sv. f. nr 448). Jämlikt Kungl. Maj:ts den 5 september och den 9 oktober 1936 givna bemyndiganden har departementschefen därefter den 19 september och den 10 oktober 1936 tillkallat nio sakkunniga för verkställande av utredning rörande erforderliga åtgärder för ett ändamålsenligt ordnande av den yrkesmässiga automobiltrafiken (1936 års trafikutredning). Sedan de sakkunniga avgivit ett den 16 december 1938 dagtecknat betänkande med förslag i ämnet och utlåtanden däröver avgivits, har Kungl. Maj:t den 8 mars 1940 avlåtit proposition (nr 115) med förslag till förordning angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.

10. den 9 mars 1937, angående vissa utgifter för kapitalökning för budgetåret 1937/38 i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk. (64.)

Anmäld den 2 april 1937, och hava då samt sedermera under åren 1937 och 1938 erforderliga åtgärder beslutits med avseende å de i skrivelsen upptagna punkterna med undantag av:

Punkten 20 (radioanläggningar för luftfarten). Den 2 april 1937 anbefalldes telegrafstyrelsen att, efter samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och vederbörande lokala myndigheter, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till anslagets användning. Sedan sådant förslag inkommit, anmäldes ärendet i denna del ånyo den 26 april 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

11. den 1 mars 1938, angående regleringen för budgetåret 1938/39 av utgifterna för kapitalinvestering i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk. (68.)

Anmäld den 18 mars 1938, och hava då samt sedermera under åren 1938 och 1939 erforderliga åtgärder beslutits med avseende å de i skrivelsen upptagna punkterna med undantag av:

Punkten 22 (radioanläggningar för luftfarten). Den 18 mars 1938 anbefalldes telegrafstyrelsen att, efter samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och vederbörande lokala myndigheter, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till anslagets användning. Sedan sådant förslag inkommit, anmäldes ärendet i denna del ånyo den 29 november 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

12. den 12 mars 1938, i anledning av väckta motioner om skärpt lagstiftning rörande alkoholpåverkan under färd med motorfordon m. m. (99.)

Sedan Ö. Ä. och samtliga länsstyrelser, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt 1937 års sakkunniga rörande trafiksäkerheten avgivit infordrade utlåtanden i ämnet, anmäldes ärendet den 19 augusti 1940, därvid utfärdades en förordning (sv. f. nr 775).

13. den 30 april 1938, angående utredning av skärgårdarnas trafikproblem. (210.)

Anmäld den 21 juli 1938, därvid departementschefen bemyndigades att tillkalla sakkunniga för utredning rörande skärgårdarnas behov av förbättrade kommunikationer m. m. Med stöd av nämnda bemyndigande har departementschefen den 30 juli 1938 tillkallat sakkunniga (sakkunniga för utredning rörande skärgårdarnas kommunikationsbehov). Sedan de sakkunniga den 25 november 1939 och den 8 juli 1940 avgivit förslag rörande skärgårdarnas behov av förbättrade kommunikationer (del I och II) och utlåtanden häröver avgivits, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

14. den 4 mars 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av en telegrafverket tillhörig tomt i Nynäshamn. (61.)

Anmäld den 17 mars 1939, därvid uppdrogs åt telegrafstyrelsen att upprätta förslag till köpekontrakt rörande försäljningen. Sedan sådant förslag inkommit, anmäldes ärendet den 13 december 1940, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

15. den 18 april 1939, i anledning av väckt motion om övergång till högertrafik. (170.)

Anmäld den 20 juli 1939, därvid departementschefen bemyndigades tillkalla sakkunniga för utredning rörande lämpligheten av en övergång till högertrafik m. m. Med stöd av nämnda bemyndigande har departementschefen den 26 augusti 1939 tillkallat sakkunniga (1939 års högertrafikkommitté). Sedan kommittén den 6 december 1940 avgivit betänkande med förslag rörande övergång till högertrafik i Sverige, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

16. den 29 april 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlöningsförmåner för personal vid Borås—Jönköpings järnväg, som vid järnvägens införlivande med statens järnvägar övergår i nämnda järnvägars tjänst. (209.)

Anmäld den 9 februari 1940, därvid erforderlig åtgärd beslöts.

17. den 23 maj 1939, i anledning av väckta motioner angående vissa ändringar av 36 § i 1934 års lag om allmänna vägar. (299.)

Anmäld den 17 november 1939, därvid uppdrogs åt 1938 års sakkunniga för utredning om vägväsendets förstatligande att verkställa utredning i ifrågavarande ämne.

18. den 26 maj 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av vattenfallsstyrelsen m. m. (313.)

Anmäld den 2 juni 1939, därvid erforderliga åtgärder beslötos. Därjämte uppdrogs åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att inkomma med förslag till åtgärder för överförande av förvaltningen av Södertälje kanal till nämnda styrelse. Sedan sådant förslag inkommit, är ärendet i denna del föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

19. den 3 juni 1939, i anledning av väckta motioner om beredande åt stadsplanelagda samhällen på landet av lättnad i dem åvilande bördor för väg- och gatuhållning. (351.)

Anmäld den 15 juni 1939, därvid skrivelsen överlämnades till 1938 års sakkunniga för utredning om vägväsendets förstatligande för att tagas i övervägande vid fullgörandet av det de sakkunniga lämnade uppdraget.

20. den 6 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag under kommunikationsdepartementets verksamhetsområde med undantag för affärsverken. (333.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

21. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag till kapitalinvestering i affärsverksfonderna. (337.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Av dessa ärenden äro alltså de under 9—12, 14 och 16 omförmälda av Kungl. Maj:t inom kommunikationsdepartementet slutligen behandlade samt de övriga på prövning beroende.

6. Finansdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 27 april 1906, i anledning av riksdagens år 1905 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1904. (87.)

Ärendet är, i vad angår frågan om regleringen av den till vissa stapelstäder utgående tolagsersättningen, beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

2. den 3 maj 1913, angående kungl. Djurgårdens bevarande i största möjliga utsträckning såsom naturlig park. (69.)

Ö. Ä., som anbefallts att efter Stockholms stadsfullmäktiges hörande yttra sig i ärendet, har ännu ej inkommit med sådant yttrande.

3. den 17 maj 1913, angående utfärdande av enhetliga bestämmelser för kommunernas bokföring. (116.)

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 29 november 1940 har skrivelsen överlämnats till sakkunniga angående finansstatistiken för att av dem tagas under övervägande vid utförande av sakkunniguppdraget.

4. den 26 maj 1915, angående minskning av utgifterna för Sveriges officiella statistik i samband med omläggning av grunderna för densamma. (173.)

Ärendet har behandlats i statistiksakkunnigas den 1 juni 1922 avgivna betänkande med utredning och förslag till åtgärder för minskning av kostnaderna för

den officiella statistiken samt åstadkommande av permanent kontroll över det statistiska arbetet m. m. Kungl. Maj:t har sedermera den 22 november 1940, med återkallande av visst den 26 september 1930 meddelat utredningsuppdrag, förordnat, att ifrågavarande ärende skulle överlämnas till den inom finansdepartementet tillsatta beredningen rörande begränsningar i statsutgifterna för att tagas i övervägande vid fullgörandet av beredningens uppdrag.

5. den 15 juni 1917, angående en kraftigare reglerande verksamhet från statens sida på den inhemska penningmarknaden, eventuellt genom en särskild statsbank. (322.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

6. den 12 juni 1918, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillsättande av en jordkommission med närmare angivet uppdrag. (368.)

Chefen för finansdepartementet har jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 februari 1935 uppdragit åt generaldirektören L. Berglöf att såsom sakkunnig inom finansdepartementet biträda med utredning av frågan om den rättsliga vården och förvaltningen av kronans fasta egendom.

7. den 24 mars 1920, angående av postverket ifrågasatt övertagande av stämpeltrycket. (95.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

8. den 11 maj 1921, i fråga om åvägabringande av en rationell skatteuppbörd. (167.)

Ärendet har — i den mån detsamma icke avser delning av kronouppbörden och inrättande av intressekontor för befattningshavare i statens tjänst — varit föremål för utredning av 1936 års uppbördskommitté, som den 19 december 1938 avgivit betänkande med förslag till omorganisation av uppbördsväsendet och folkbokföringen m. m., vilket är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Den 20 september 1940 har departementschefen enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande samma dag tillkallat en utredningsman med uppdrag att verkställa utredning angående åtgärder för åstadkommande av en tidigare inbetalning av kronoutskylder samt därmed sammanhängande spörsmål.

9. den 20 mars 1923, i anledning av väckt motion om förhindrande, att vissa av statsfinansiella skäl genomförda tullförhöjningar utnyttjas av inhemska tillverkare. (58.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

10. den 27 april 1923, angående vidtagande av anordningar till viss lättnad för skattskyldig i fall av dubbelbeskattning. (116.)

Ärendet, som behandlats uti 1924 års uppbördssakkunnigas den 30 juni 1929 avgivna betänkande angående rationell skatteuppbörd (st. off. utr. 1929: 17), har den 29 september 1932 för utredning överlämnats till kammarrättsrådet C. W. U. Kuylenstierna i egenskap av sakkunnig inom finansdepartementet.

11. den 6 juni 1923, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 1 och 5 i förordningen den 2 juni 1911 angående grunderna och sättet för markegångsprisens bestämmande. (284.)

Sedan socialstyrelsen den 14 mars 1930 inkommit med anbefalld utredning, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

12. den 15 maj 1925, i anledning av väckt motion om utredning och förslag angående skyldighet för svenska medborgare, som mottaga utnämning till riddare och kommendörer av ordnar, att lösa utnämningsbrev och erlägga härför stadgad stämpelavgift. (194.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

13. den 28 maj 1927, i anledning av riksdagens år 1926 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1925—30 juni 1926. (225.)

Ärendet har, såvitt rör punkten 5 (den rättsliga vården av kronans fasta egendom), överlämnats till generaldirektören L. Berglöf för att av honom tagas i övervägande vid fullgörandet av det ovan under 6 omförmälda uppdraget.

Vad beträffar punkten 6 (placeringen av vissa kapitaltillgångar) har statskontoret inkommit med utredning och förslag till åtgärder för ernående av större enhetlighet och mera tidsenliga föreskrifter beträffande grunderna för den olika verk och myndigheter åliggande placeringen av statsverkets med därtill hörande fonders kapital. Över statskontorets förslag (st. off. utr. 1929: 35) hava utlåtanden avgivits av åtskilliga verk och myndigheter m. fl. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Förnyat uppdrag har lämnats statskontoret jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 17 juni 1938 och den 8 november 1940. (Jfr ärendet under punkten 59 här nedan.)

14. den 27 mars 1928, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk förlängning av förordningen den 26 juli 1926 (nr 382) angående utförselbevis för råg och vete m. m. ävensom i ämnet väckta motioner. (93.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning i vad rör beräkningen av städernas tolagsersättning med avseende å de tullavgifter, som skolat utgå för importerad spannmål men från vilka avgifters erläggande vederbörande befriats på grund av avlämnade utförselbevis.

15. den 15 maj 1928, i anledning av riksdagens år 1927 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1926—30 juni 1927. (190.)

Beträffande punkten 4 (tillämpningen vid länsstyrelserna av vissa bestämmelser i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen) är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Ärendet har, såvitt rör punkten 5 (inteckningar i kronans fastigheter), överlämnats till generaldirektören L. Berglöf för att av honom tagas i övervägande vid fullgörandet av det ovan under 6 omförmälda uppdraget.

16. den 1 juni 1928, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kommunalskattelag m. m. jämte i ärendet väckta motioner. (344.)

Skrivelsen är i vad angår dels punkten a) (frågan om en rationell utjämning av skattetrycket inom kommunerna), dels punkten b) (frågan i vad mån och på vad sätt tryggandet åt kommunerna av tillgång till fasta beskattningsunderlag må kunna komma att utöver fastighet vila å även andra beskattningsföremål såsom näringsföretag och penningkapital, samt hur vid en sådan beskattning hänsyn skall kunna tagas till de skattskyldigas olika skatteförmåga), dels ock punkten c) (frågan om förvärvskällornas omfattning vid beskattning av inkomst av jordbruksfastighet, vilken fråga berörts i propositionen nr 220 till

1932 års riksdag, sid. 127 och 128) numera föremål för utredning av kommunalskatteberedningen. Till kommunalskatteberedningen har därjämte den 27 november 1936 överlämnats ärendet under punkten e) (frågan i vad mån avdrag för gäldränta må äga rum vid statens taxering till kommunal inkomstskatt) för att tagas under övervägande vid fullgörande av beredningens uppdrag.

Sedan försäkringsinspektionen den 18 november 1933 inkommit med infordrad utredning av frågan under punkten d) om ändring i lagstiftningen rörande försäkringsrörelse, i den mån denna avser bestämmande av räntefoten för beräkning av premieåterbäringsreserv, och Ö. Ä. den 20 januari 1934 avgivit infordrat utlåtande häröver, är ärendet i denna del numera beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

17. den 16 maj 1929, i anledning av riksdagens år 1928 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1927—30 juni 1928. (175.)

I anledning av vad riksdagen under punkten 5 (utgifter för renhållning m. m. å vissa av kronan för den allmänna trafiken eller till Stockholms stad upplåtna områden) anfört uppdrog Kungl. Maj:t den 2 oktober 1931 åt kronans fastighetskommission av år 1925 att å kronans vägnar gentemot Stockholms stad framställa anspråk på att renhållningen av kronans till staden eller för den allmänna trafiken utan ersättning upplåtna områden icke vidare skulle bekostas av kronan. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 2 december 1932 åvilar detta uppdrag numera djurgårdskommissionen.

Vad angår ärendet under punkten 6 (stämpelavgifter för vissa nya fondpapper) av förevarande skrivelse, har på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 16 maj 1930 utredning igångsatts rörande ändrade bestämmelser i fråga om stämpelavgifter, som avses i 8 § stämpelförordningen. Resultaten av vissa förberedande undersökningar hava överlämnats till finansdepartementet. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

18. den 5 juni 1929, i anledning av väckt motion om upphävande av stämpelplikten beträffande växlar och räntebesked från bankinrättningar. (314.)

På grund av Kungl. Maj:ts beslut den 16 maj 1930 har utredning igångsatts rörande ändrade bestämmelser i fråga om stämpelavgifter, som avses i 8 § stämpelförordningen. Resultaten av vissa förberedande undersökningar hava överlämnats till finansdepartementet. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

19. den 29 mars 1930, i anledning av väckt motion om viss ändring i lagen om skogsaccis. (103.)

Ärendet har den 20 november 1936 överlämnats till kommunalskatteberedningen för att tagas under övervägande vid fullgörande av det beredningen lämnade uppdraget.

20. den 2 maj 1930, i anledning av riksdagens år 1929 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1928—30 juni 1929. (175.)

Ärendet under punkten 7 angående befattningshavares befrielse från en viss del av sin tjänstgöring är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Sedan riksräkenskapsverket inkommit med förslag till ändrade bestämmelser angående bestri-

dande av avlöningskostnader vid nyreglerade verk inom allmänna civilförvaltningen, har statskontoret häröver avgivit utlåtande. Hithörande spörsmål ha behandlats i propositionen nr 35 till 1940 års urtima riksdag angående uppställningen av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningens myndigheter. (Jfr punkten 116 i bilaga II.)

21. den 31 maj 1930, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upphävande av villkor i skatteköpebrev rörande hemmanet ½ mantal Köpinge nr 4 inom Hälsingborgs stad. (327.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

22. den 3 juni 1930, i anledning av väckta motioner om sänkning av repartitionstalet för jordbruksfastighet. (340.)

Frågan om fördelning på olika kommuner av inkomst av rörelse, vilken fråga varit föremål för övervägande av 1930 års kommunalskatteberedning, har jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 28 oktober 1932 för fortsatt utredning överlämnats till kammarrättsrådet C. W. U. Kuylenstierna i egenskap av sakkunnig inom finansdepartementet.

Beträffande övriga i skrivelsen berörda, ännu ej avgjorda frågor hänvisas till vad som under punkten 16 härovan anmärkts rörande punkterna a) och b) i riksdagens skrivelse den 1 juni 1928, nr 344.

23. den 11 juni 1930, angående åtgärder för införande av folkregister m. m. (381.)

Ärendet har varit föremål för utredning av 1936 års uppbördskommitté, som den 19 december 1938 avgivit betänkande med förslag till omorganisation av uppbördsväsendet och folkbokföringen m. m., vilket är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

24. den 28 maj 1931, i anledning av väckt motion angående beskattningen av äkta makar och om hänsynstagande vid beskattningen till försörjning av hemmavarande barn. (291.)

Beträffande statsbeskattningen har ärendet behandlats i proposition nr 258 till 1938 års riksdag. Såvitt angår kommunalskattelagstiftningen är ärendet under utredning av kommunalskatteberedningen.

25. den 2 juni 1931, i anledning av riksdagens år 1930 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1929—30 juni 1930. (346.)

Ärendet under punkten 4 angående ersättning till länsstyrelsernas och fögderiförvaltningarnas tjänstemän för taxeringsarbete är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

26. den 10 maj 1932, i anledning av väckt motion angående ytterligare begränsning av rätten för skattskyldig att sammanföra inkomster från olika verksamhetsgrenar till en och samma förvärvskälla. (191.)

Anmäld den 16 september 1932 och överlämnad för utredning till kammarrättsrådet C. W. U. Kuylenstierna i egenskap av sakkunnig inom finansdepartementet.

27. den 11 maj 1932, angående utredning och förslag rörande preskriptionstiden för resterande kronoutskylder. (177.)

Se ovan under 26.

28. samma dag, angående överlåtande av uppbörd av kronoskatt i stad å bankinrättning, som erhållit Kungl. Maj:ts oktroj. (178.)

Se ovan under 26.

29. den 9 juni 1932, i anledning av riksdagens år 1931 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1930—30 juni 1931. (213.)

Ärendet under punkten 5 (inköp av skriv- och räknemaskiner för statsförvaltningens behov) anmäldes och slutbehandlades den 2 juli 1940 i vad avser skrivmaskiner, varvid utfärdades kungörelse (sv. f. nr 691). I vad avser räknemaskiner är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Ärendet under punkten 6 (statsliggaren) är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

30. den 11 juni 1932, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ecklesiastik boställsordning m. m., dels ock i ämnet väckta motioner. (361.)

Beträffande frågan om påskyndat avskrivande av prästerskapets till statsverket indragna tionde är ärendet, sedan kammarkollegium och statskontoret den 5 april 1934, efter vederbörandes hörande, inkommit med gemensamt utlåtande, beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

31. den 15 juni 1932, angående rätt för dubbeltaxerad person till anstånd med gäldande av det ena av de påförda skattebeloppen. (369.)

Anmäld den 16 september 1932 samt överlämnad för utredning till kammarrättsrådet C. W. U. Kuylenstierna i egenskap av sakkunnig inom finansdepartementet.

32. den 24 maj 1933, i anledning av väckt motion angående avlösning enligt bestämmelserna för frälseskatteränta av vissa avgifter till Lunds domkyrka samt s. k. hospitalsränta. (240.)

Ärendet har, utom i vad gäller s. k. erkänsla vid försäljning utom börd av skattesålda domkyrkohemman, behandlats i propositioner nr 234 och 236 till 1937 års riksdag, varefter förordning i ämnet utfärdats den 18 juni 1937 (sv. f. nr 590). Ärendet är, i vad angår erkänsla, beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

33. den 27 maj 1933, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag om ändring i vissa delar av allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210) m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (247.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

34. den 22 mars 1934, i anledning av väckta motioner om ändring i gällande bestämmelser rörande tillverkning, beskattning och försäljning av maltdrycker. (121.)

Ärendet har varit föremål för utredning av 1934 års maltdryckskommitté. Sedan kommittén den 15 januari 1936 avgivit betänkande med förslag i ämnet (st. off. utr. 1936: 5), har frågan om tillverkning och beskattning av maltdrycker behandlats i proposition nr 68 till urtima riksdagen 1939. I övrigt är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

35. den 20 april 1934, i anledning av väckt motion angående åvägabringande av ett särskilt skattesystem för sjöfolk. (177.)

Ärendet har varit föremål för utredning av 1936 års uppbördskommitté, som

den 19 december 1938 avgivit betänkande med förslag till omorganisation av uppbördsväsendet och folkbokföringen m. m., vilket är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

36. samma dag, i anledning av väckt motion angående ändringar i mantalsskrivningsförordningen. (178.)

Ärendet har varit föremål för utredning av 1936 års uppbördskommitté, som den 19 december 1938 avgivit betänkande med förslag till omorganisation av uppbördsväsendet och folkbokföringen m. m., vilket är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

37. den 1 juni 1934, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1934/1935 jämte i ämnet väckta motioner. (284.)

Ärendet är, i vad det angår dyrtidstillägg å vissa arvoden, beroende på Kungl. Maj:ts prövning. En omreglering, innebärande dyrtidstilläggens avveckling, har beträffande vissa grupper av arvoden verkställts vid 1939 års lagtima riksdag.

38. den 2 juni 1934, angående förbättrande av landskommunernas räkenskapsväsen. (298.)

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 29 november 1940 har skrivelsen överlämnats till sakkunniga angående finansstatistiken för att av dem tagas under övervägande vid utförande av sakkunniguppdraget.

39. den 5 juni 1934, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till avtal med Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag och Trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösund jämte i ämnet väckta motioner. (301.)

Ärendet har, i vad angår riksdagens hemställan om utredning rörande åstadkommande av en krossverksanläggning å Svartön, enligt Kungl. Maj:ts beslut den 17 juni 1938 överlämnats till sakkunniga för utredning av frågan om fördelning av malmexporten mellan Narvik och Luleå för att tagas i övervägande vid fullgörandet av det åt de sakkunniga lämnade uppdraget.

I enlighet med vad i bilaga 16 till propositionen nr 79 till 1939 års urtima riksdag förordats, förklarade departementschefen den 30 december 1939, att med slutförandet av omförmälda utredning skulle tillsvidare anstå.

40. samma dag, i anledning av riksdagens år 1933 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1932—30 juni 1933. (307.)

Ärendet under punkten 2 (avkortningslängder för kronorestantier i Stockholm) har varit föremål för utredning av 1936 års uppbördskommitté, som den 19 december 1938 avgivit betänkande med förslag till omorganisation av uppbördsväsendet och folkbokföringen m. m., vilket är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Ärendet under punkten 3 (utanordnandet av statsmedel m. m.) är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

41. den 9 juni 1934, angående åtgärder för begränsning av bisyssleväsendet m. m. (358.)

Ärendet har varit föremål för utredning av kvinnoarbetskommittén, som den 23 november 1938 avgivit betänkande angående gift kvinnas förvärvsarbete m. m., vilket är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

42. den 15 juni 1934, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst, jämte i ämnet väckta motioner. (384.)

Slutbehandlad den 14 juni 1940.

43. den 4 juni 1935, i anledning av väckt motion angående ändrade grunder för sättande av markegång. (270.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

44. den 6 juni 1935, i anledning av riksdagens år 1934 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1933—30 juni 1934. (279.)

Ärendet under punkten 5 (provision för stämpelförsäljning), vilket behandlats i propositionen nr 208 år 1939, är såvitt angår stämpelförsäljare med oreglerad avlöning beroende på Kungl. Maj:ts prövning (jfr sv. f. 1939: 330 och 334).

Ärendet under punkten 6 (partiella ledigheter) är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr ärendet under punkten 20 här ovan.)

45. samma dag, i anledning av vissa motioner avseende ändringar i gällande kommunalskattelag m. m. (282.)

Ärendet är föremål för utredning av kommunalskatteberedningen.

46. samma dag, i anledning av väckta motioner om åtgärder för effektiv indrivning av skogsaccis och skogsvårdsavgifter. (284.)

Ärendet har den 20 november 1936 överlämnats till kommunalskatteberedningen för att tagas i övervägande vid fullgörandet av det beredningen lämnade uppdraget.

47. den 7 juni 1935, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering m. m., dels ock i ämnet väckta motioner. (298.)

Ärendet, vilket överlämnats från socialdepartementet, i vad avser riksdagens anhållan om utredning rörande ändring i förordningen den 16 december 1927 angående understöd av skatteutjämningsmedel, har i berörda del den 20 november 1936 överlämnats till kommunalskatteberedningen för att tagas i övervägande vid fullgörande av det beredningen lämnade uppdraget.

48. den 14 juni 1935, angående åtgärder för ökad malmutskeppning över Luleå. (309.)

Ärendet har, enligt Kungl. Maj:ts beslut den 17 juni 1938, överlämnats till sakkunniga för utredning av frågan om fördelning av malmexporten mellan Narvik och Luleå för att tagas i övervägande vid fullgörandet av det åt de sakkunniga lämnade uppdraget.

I enlighet med vad i bilaga 16 till propositionen nr 79 till 1939 års urtima riksdag förordats, förklarade departementschefen den 30 december 1939, att med slutförandet av omförmälda utredning skulle tillsvidare anstå.

49. den 1 april 1936, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nedsättning av avgiften för skatteinbetalning över postgiro vid skatteuppbörd i Stockholms stad. (127.)

Ärendet har överlämnats från kommunikationsdepartementet, i vad avser frågan, huruvida skatteuppbörden — ej blott den statliga utan även den kommunala

— i övriga delar av landet lämpligen må kunna anordnas på enahanda sätt som för Stockholms stad. Ärendet överlämnades därefter den 13 november 1936 i berörda del till 1936 års uppbördskommitté för att tagas i övervägande vid fullgörandet av kommitténs uppdrag. Kommittén har den 19 december 1938 avgivit betänkande med förslag till omorganisation av uppbördsväsendet och folkbokföringen m. m., vilket är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

50. den 2 april 1936, i anledning av väckt motion angående en förstärkning av fullmäktige i riksbanken m. m. (140.)

Anmäld den 21 januari 1938, varvid Kungl. Maj:t förklarade, att förevarande framställning för det dåvarande ej föranledde någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

51. den 29 maj 1936, i anledning av väckt motion om skattefrihet för förbättringsbidrag till främjande av byggnadsverksamhet på landet. (284.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

52. den 19 juni 1936, i anledning av riksdagens år 1935 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1934—30 juni 1935. (339.)

Ärendena under punkterna 5 (kassarabatter m. m.), 6 (anmärkningsarvode till advokatfiskalerna vid hovrätterna) samt 10 (statsverkets provision å uppbörden av landstingsskatt i magistratsstäder) äro beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Av dessa har ärendet under punkten 6 berörts i 1939 års statsverksproposition (sjunde huvudtiteln, sid. 86).

53. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 201, med förslag till allmänt familjepensionsreglemente m. m., nr 245 angående överenskommelser med civilstatens och telegrafverkets änke- och pupillkassor om övertagande av kassornas rörelse m. m. samt nr 258 angående överenskommelse med statens järnvägars änke- och pupillkassa om övertagande av kassans rörelse m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (366.)

Frågan om utredning rörande utvidgning av familjepensionsrätten för barn till att, i den omfattning som finnes skälig, gälla även manlig befattningshavares eller arbetares barn utom äktenskap är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

54. den 22 juni 1936, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt m. m. (387.)

Anmäld dels den 30 juni 1936, då förordning utfärdades (sv. f. nr 410), dels ock den 13 augusti 1936, varvid 1936 års skattekommitté tillsattes. Sedan nämnda kommitté den 27 november 1937 avgivit betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m., har ärendet i denna del behandlats i proposition nr 258 till 1938 års riksdag. Övriga i skrivelsen omförmälda frågor hava behandlats av 1936 års skattekommitté, som den 20 december 1939 avgivit betänkande rörande beskattningen av stiftelser och ideella föreningar m. fl. juridiska personer m. m. Ärendet är i sistberörda del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

55. den 25 maj 1937, i anledning av riksdagens år 1936 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1935—30 juni 1936. (311.)

I ärendena under punkterna 5 (vissa avskrivningsfrågor) och 7 (indrivningen av kronans fordringar i balans- och därmed jämställda mål) har riksräkenskapsverket den 24 november 1939 anbefallts att avgiva utlåtande och förslag.

Skrivelsen har i vad angår punkten 6 (formerna för arbetet inom statsförvaltningen) enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 november 1940 överlämnats till den inom finansdepartementet tillsatta beredningen rörande begränsningar i statsutgifterna för att tagas i övervägande vid fullgörandet av beredningens uppdrag.

Ärendet under punkten 4 (ersättning under flygtjänstgöring och i anledning av olycksfall under sådan tjänstgöring), som överlämnats från försvarsdepartementet, har i vad angår flygtillägg åt officerare och underofficerare m. fl. behandlats i propositionen nr 245 år 1939. I återstående del har frågan underställts 1940 års lagtima riksdag, i vad angår ersättning i anledning av olycksfall under flygtjänstgöring i proposition nr 193 (socialdepartementet) och vad beträffar flygtillägg åt manskap i proposition nr 127. Ärendet är därmed slutbehandlat.

56. den 4 juni 1937, i anledning av väckt motion om viss ändring av gällande bestämmelser rörande restitution av arvsskatt. (408.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

57. samma dag, i anledning av väckt motion angående viss ändring i 19 § förordningen om arvsskatt och skatt för gåva. (409.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

58. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 och 8 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, ävensom vissa motioner angående stämpelavgiften. (416.)

Anmäld den 18 juni 1937 och den 20 januari 1939 och därvid slutbehandlad utom i vad angår åtgärder mot uteblivet eller försenat erläggande av lagfartsstämpel, i vilken del ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

59. den 27 maj 1938, i anledning av riksdagens år 1937 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning. (308.)

Anmäld beträffande punkten 8 (vissa fondmedel m. m.) den 17 juni 1938, därvid Kungl. Maj:t anbefallde statskontoret *dels* att i vissa hänseenden verkställa utredning rörande behandlingen av de statskontorets förvaltning underställda, räntebärande fonderna, *dels och* att framlägga förslag till regler för statskontorets fondförvaltning. Utredningsuppdraget har genom Kungl. Maj:ts beslut den 8 november 1940 utvidgats till att omfatta jämväl frågan om förutsättningarna för viss decentralisering av ifrågavarande fondförvaltning.

Ärendena under punkterna 3 (vissa entreprenadförfaranden), 4 (ersättning enligt allmänna resereglementet), 5 (räntor å vissa restituerade utskylder), 6 (brandförsäkring av statsverket tillhörande byggnader m. m.) samt 8 (vissa fondmedel m. m.) äro beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

60. samma dag, i anledning av väckta motioner om nedsättning av tullsatserna på industrimaskiner, som ej tillverkas inom landet. (331.)

Ärendet, som behandlats i ett av 1938 års tulltaxerevision den 8 mars 1939 avgivet betänkande, är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

61. den 8 juni 1938, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till nyanskaffning av maskiner för mynt- och justeringsverket. (434.)

Anmäld den 17 juni och den 16 september 1938. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

62. den 10 februari 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor beträffande ändring av tillämpningsområdet för olika anslagstyper. (20.)

Anmäld och slutbehandlad, i vad på finansdepartementets föredragning ankommer, den 26 april 1940.

63. den 21 april 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av den s. k. Gripsholmsjorden i Nyköping. (176.)

Anmäld den 5 maj 1939. Ärendet är i viss del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

64. den 22 april 1939, angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen för budgetåret 1939/40 gjorda framställningar under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet m. m. (8.)

Skrivelsen har överlämnats till finansdepartementet från ecklesiastikdepartementet för handläggning såvitt angår fråga om ersättning för mistad avlöning under fullgörande av uppdrag såsom ledamot av domkapitel. Ärendet, vari allmänna lönenämnden avgivit utlåtande, är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

65. den 29 april 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överenskommelser med universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn, vaktbetjäningens vid Uppsala universitet pensionsinrättning för änkor och barn samt pensionsinrättningen för änkor och barn efter befattningshavare vid universitetet i Lund om övertagande av dessa pensionsinrättningars rörelse, m. m. (201.)

Anmäld den 9 juni 1939. Åter anmäld den 30 juni 1939, varvid kungörelser utfärdades (sv. f. nr 509 och 510). Ärendet, som ånyo i vissa delar anmälts den 23 augusti och den 25 oktober 1940, är därmed slutbehandlat.

66. samma dag, i anledning av riksdagens år 1938 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1937—30 juni 1938. (219.)

I ärendet under punkten 1 (avlöning till befattningshavare vid fångvårdsstaten under vissa förordnanden av längre varaktighet) har allmänna lönenämnden den 24 november 1939 anbefallts att avgiva utlåtande och förslag. Nämnda ärende och ärendet under punkten 7 (centralupphandling för statsmyndigheternas behov) äro beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Vad angår ärendet under punkten 6 (tillsättningar av tjänster inom den civila statsförvaltningen) hava under år 1939 i instruktionerna för åtskilliga förvaltningsgrenar införts bestämmelser om förkortade ansöknings- och besvärstider i tjänstetillsättningsärenden. Enligt beslut den 24 november 1939 har riksdagens skrivelse överlämnats till 1938 års pensionssakkunniga för att, såvitt fråga är om bestämmelse rörande tid för ansökning om avsked och pension, tagas i övervägande vid fullgörandet av de sakkunnigas uppdrag.

67. den 13 maj 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående redovisningen av vissa av försvarsväsendet, tullverket och lotsverket disponerade fastigheter m. m. (245.)

Anmäld den 9 juni 1939 samt den 14 juni 1940. Ärendet är i viss del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

68. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till ersättning till statens domäners fond för upplåten mark m. m. (246.)

Anmäld den 9 juni 1939, därvid Kungl. Maj:t anbefallde domänstyrelsen att avgiva förslag till föreskrifter rörande redovisningen av vissa fastigheter, samt den 28 juni 1940. Ärendet är i viss del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

69. den 20 maj 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1939/40 m. m. (270.)

Anmäld den 2 juni 1939 och den 21 juni 1940. Ärendet är därmed slutbehandlat.

70. den 23 maj 1939, angående anvisande av de i regeringsformens 63 § föreskrivna kreditivsummor. (271.)

Anmäld och lagd till handlingarna den 7 juni 1940.

71. samma dag, i anledning av väckt motion om beredande av tjänste- och familjepensionsrätt åt extra lantmätare. (273.)

Sedan ärendet den 9 februari 1940 anmälts för Kungl. Maj:t och statskontoret efter inhämtande av yttrande från lantmäteristyrelsen den 28 maj 1940 däri avgivit infordrat utlåtande, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

72. den 26 maj 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av ett avtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater för undvikande av dubbelbeskattning och fastställande av bestämmelser angående ömsesidig handräckning beträffande inkomst- och andra skatter, m. m. (317.)

Anmäld den 20 december 1940, varvid utfärdades kungörelser med bestämmelser rörande undvikande av dubbelbeskattning (sv. f. nr 1040 och 1042). I vad angår frågan om fastställande av bestämmelser angående ömsesidig handräckning avvaktas tilläggsöverenskommelse med Amerikas Förenta Staters finansministerium. Ärendet är i denna del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

73. den 3 juni 1939, i anledning av väckta motioner angående formerna för riksdagens budgetbehandling. (343.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

74. den 6 juni 1939, i anledning av vissa i Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40 behandlade allmänna principfrågor. (329.)

Anmäld den 22 juni 1939 och den 28 juni 1940. Jfr punkten 98 i bilaga II.

75. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag under finansdepartementets verksamhetsområde. (334.)

Jfr punkten 98 i bilaga II.

76. den 7 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar. (363.)
Jfr punkten 98 i bilaga II.

77. den 9 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag till kapitalinvestering i statens utlåningsfonder och fonden för låneunderstöd. (338.)
Jfr punkten 98 i bilaga II.

78. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disposition av fonden för vissa stödåtgärder inom malmkommunerna. (364.)
Anmäld den 22 juni 1939. Skrivelsen har överlämnats till 1937 års arbetslöshetssakkunniga, åt vilka Kungl. Maj:t uppdragit att i samband med utförandet av de sakkunniga anförtrodda utredningar utarbeta förslag till definitiva dispositionsbestämmelser för ifrågavarande fond.

79. samma dag, i anledning av väckta motioner om utsträckning av riksdagens revisorers granskningsrätt att omfatta vissa monopolföretag m. m. (376.)
Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

80. den 10 juni 1939, med överlämnande av beredskapsstat för budgetåret 1939/40. (373.)
Jfr punkten 98 i bilaga II.

81. den 15 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till militärt avlöningsreglemente m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (426.)
Anmäld den 15 juni 1939, varvid kungörelser utfärdades (sv. f. nr 275, 277 och 428). Åter anmäld den 24 november 1939. Ånyo anmäld den 8 mars 1940 i proposition nr 127 med förslag till manskapsavlöningsreglemente m. m. samt den 21 juni 1940, varvid kungörelse utfärdades (sv. f. nr 657). Ärendet är, såvitt angår frågan om lönegradsplaceringen för vissa skol- och kårchefer, beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

82. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar för budgetåret 1939/40 m. m. (460.)
Anmäld den 22 juni 1939. Ärendet är slutbehandlat.

83. den 16 juni 1939, angående statsregleringen för budgetåret 1939/40. (463.)
Anmäld den 22 juni 1939 och den 24 maj 1940. Ärendet är därmed slutbehandlat.

84. den 25 november 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande att träffa vissa avtal rörande produktion av sulfitsprit m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (69.)
Anmäld den 1 december 1939, den 19 januari, den 7 och 14 juni, den 19 juli, den 6 och 27 september och den 4 oktober 1940. Ärendet är därmed slutbehandlat.

85. den 13 december 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående tillverkning och beskattning av maltdrycker m. m. (87.)
Anmäld den 15 december 1939, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 887—

894). Ånyo anmäld den 24 maj och den 28 juni 1940. Ärendet är i viss del beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

86. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående redovisningen av utgifter under fjärde huvudtiteln vid mobilisering m. m. (88.)

Anmäld den 4 och 19 januari 1940. Ärendet är därmed slutbehandlat.

87. den 14 december 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlöningsförmåner till viss civilpersonal i statens och kommuns tjänst under tjänstledighet på grund av inkallelse till militär tjänstgöring i anledning av anbefalld förstärkt försvarsberedskap, m. m. (92.)

Anmäld den 22 december 1939, varvid utfärdades kungörelser (sv. f. nr 967—969 samt 977 och 978), den 16 februari 1940, varvid utfärdades kungörelse (sv. f. nr 78), den 21 mars 1940, varvid utfärdades cirkulär till statsmyndigheterna (sv. f. nr 196), den 26 april 1940, varvid utfärdades kungörelse (sv. f. nr 324), den 21 juni 1940, varvid utfärdades kungörelser (sv. f. nr 700—702) samt den 5 juli 1940, varvid ärendet slutbehandlades.

88. den 20 december 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om industrisockerskatt, m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (105.)

Anmäld den 22 december 1939, varvid författningar utfärdades (sv. f. nr 905—908). I vad angår frågan om tullhöjning å varor, hänförliga till stat. nr 293, 298 och 299: 1, har skrivelsen ånyo anmälts den 26 januari 1940, varvid kungörelser utfärdats (sv. f. nr 45—47). Ärendet är därmed slutbehandlat.

Av dessa ärenden äro alltså de under 42, 62, 65, 69, 70, 82—84 och 86—88 omförmälda av Kungl. Maj:t inom finansdepartementet slutligen behandlade samt de övriga på prövning beroende.

7. Ecklesiastikdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 2 juni 1927, i anledning av väckt motion angående viss ändring i fastställda villkor för behörighet att söka och innehava befattning som lärare vid folkskola. (265.)

Sedan skolöverstyrelsen den 7 maj 1928 inkommit med yttrande, har ärendet den 22 september 1932 överlämnats till 1932 års seminariesakkunniga, vilka den 9 augusti 1935 med sitt betänkande återställt handlingarna i ärendet. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

2. den 13 maj 1930, rörande vissa ändringar i förordningen den 29 november 1867 angående forntida minnesmärkens fredande och bevarande. (187.)

Den 22 september 1938 utfärdades en instruktion för riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m. (sv. f. nr 588). De jämlikt nådiga beslut den 11 oktober 1930 och den 27 mars 1936 tillkallade sakkunniga för utredning av frågan angående kulturminnesvården i riket hava med skrivelse den 31 december 1938 till Kungl. Maj:t överlämnat förslag till revision av gällande fornminneslagstiftning, vilket förslag den 29 augusti 1939 överlämnats till justitiedepartementet. Ärendet är därmed slutbehandlat i vad på ecklesiastikdepartementets föredragning ankommer.

3. den 11 juni 1932, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ecklesiastik boställsordning m. m., dels ock i ämnet väckta motioner. (361.)

Sedan i 1936 års ämbetsberättelse närmare redogjorts för åtgärder, som i anledning av skrivelsen vidtagits, hava ytterligare åtgärder beträffande skrivelsen icke vidtagits.

4. den 24 april 1934, angående åtgärder för ungdomens skyddande i religiöst och sedligt hänseende m. m. (202.)

Anmäld den 31 maj 1934, därvid beslöts remiss till skolöverstyrelsen. Skolöverstyrelsen inkom med utlåtande den 25 juni 1934. Sedan Kungl. Maj:t den 24 september 1934 uppdragit åt skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen att inkomma med förslag till erforderliga åtgärder för åstadkommande inom och utom skolan av en vidgad och förbättrad undervisnings- och upplysningsverksamhet rörande de sexuella frågorna, hava nämnda myndigheter den 28 juni 1935 inkommit med förslag i ämnet, över vilket förslag befolkningskommissionen yttrat sig i sitt betänkande i sexualfrågan (st. off. utr. 1936: 59). Över befolkningskommissionens yttrande i frågan hava Fredrika Bremerförbundet den 5 november och Sveriges husmodersföreningars riksförbund den 9 november 1937 yttrat sig. Skrivelsen är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

5. den 12 juni 1934, i anledning av väckta motioner om ändring av grunderna för dyrtidstillägg och pensionstillägg åt pensionärer hos vissa pensionskassor m. m. (365.)

Delvis anmäld den 27 oktober 1939. Den 15 november 1939 överlämnades skrivelsen till sakkunniga för utredning rörande prästerskapets familjepensionering.

6. den 15 maj 1935, angående obligatorisk undervisning i folk- och småskolor i hälsovård m. m. (220.)

Yttranden i ärendet hava inkommit den 6 september 1935 från skolöverstyrelsen och den 15 februari 1936 från medicinalstyrelsen. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

7. den 1 juni 1935, angående införande av gemensamma måltidstimmar. (267.)

Anmäld den 18 oktober 1935 och beslöts, i vad angår skolväsendet, remiss till skolöverstyrelsen. Svar å remissen har ännu icke inkommit.

8. den 14 juni 1935, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens arbetslöshetskommission, kontant understödsverksamhet, statliga och statskommunala reservarbeten m. m. jämte i dessa ämnen väckta motioner. (371.)

Med utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 8 maj 1936 överlämnades den 2 juni 1936 till ecklesiastikdepartementet förevarande skrivelse för handläggning i vad den avser undersökning rörande icke hemortsberättigade ur synpunkten av antal, förekomst m. m. Skrivelsen är i nämnda avseende beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

9. den 26 mars 1936, i anledning av väckt motion om viss ändring av bestämmelserna rörande förening av folkskollärarbefattning med organist- eller klockarsyssla. (114.)

Den 5 augusti 1940 remitterades ärendet till folkskolans besparingssakkunniga. Svar å remissen har ännu icke inkommit.

10. den 18 april 1936, angående reglering av rätten för såväl döpta som odöpta att till förutvarande förnamn lägga nya sådana. (171.)

Efter hörande av samtliga ecklesiastiska konsistorier har statistiska centralbyrån den 30 mars 1937 inkommit med av utredning åtföljt förslag i ämnet. 1936 års uppbördskommitté har den 21 mars 1938 inkommit med yttrande i ärendet. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

11. den 22 maj 1936, angående reformering enligt vissa riktlinjer av undervisningen vid de högre allmänna läroverken. (256.)

Anmäld och slutbehandlad den 8 mars 1940.

12. den 29 maj 1936, angående upprättande av ett statens filmarkiv. (273.)

Anmäld den 18 september 1936, därvid statens biografbyrå anbefalldes att till Kungl. Maj:t inkomma med utredning i ärendet. Utredningen har ännu icke inkommit.

13. den 4 maj 1938, angående skolkökslärarinnornas vid fortsättningsskolorna anställnings-, bostads-, löne- och pensionsförhållanden. (231.)

Skrivelsen är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

14. den 10 maj 1938, i anledning av väckt motion om avskaffande av prästexamen. (243.)

Anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940.

15. den 27 maj 1938, i anledning av riksdagens år 1937 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning. (308.)

Punkten 7 angående statsbidrag till Söderköpings stads skolor för yrkesundervisning. Yttranden i ärendet hava inkommit den 12 december 1938 från skolöverstyrelsen, den 8 februari 1939 från statskontoret och den 26 juni 1940 från riksräkenskapsverket. Remitterad den 28 juni 1940 till skolöverstyrelsen, som ännu icke inkommit med yttrande.

16. den 28 maj 1938, angående ett effektivare utnyttjande av skol- och bildningsfilmen i undervisningens tjänst. (327.)

Anmäld och slutbehandlad den 22 november 1940.

17. den 12 mars 1939, i anledning av väckta motioner om utsträckt tillämpning av det representativa systemet enligt lagen om församlingsstyrelse. (109.)

Anmäld den 5 april 1940 och beslöts remiss till kammarkollegiet. Svar å remissen har ännu icke inkommit.

18. den 22 april 1939, angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen för budgetåret 1939/40 gjorda framställningar under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet m. m. (8.)

Punkten 152. Småskoleseminarier: Anordnande av fortbildningskurser för småskollärare. Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1939.

Punkten 195. Bidrag till avlöning åt vissa på indragningsstat hos landsting m. fl. uppförda dövstumlärare. Anmäld och slutbehandlad den 21 juni 1940.

Punkten 222. Understöd för anordnande av universitetscirklar. Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1939.

19. den 26 april 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående vissa ändringar i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning. (216.)

Anmäld den 6 september 1939, därvid utfärdades en lag (sv. f. nr 630). I viss del är ärendet alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

20. den 29 april 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till om- och nybyggnadsarbeten vid nomadskolorna jämte en i ämnet väckt motion. (206.)

Anmäld den 12 maj 1939. I viss del är ärendet alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

21. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anställningsförhållandena för biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor jämte i ämnet väckta motioner. (213.)

Anmäld den 19 april 1940, därvid utfärdades tre kungörelser (sv. f. nr 250—252). Skrivelsen är därmed slutbehandlad, såvitt avser ecklesiastikdepartementet.

22. samma dag, i anledning av riksdagens år 1938 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1937—30 juni 1938. (219.)

Anmäld och slutbehandlad den 9 februari 1940.

23. den 12 maj 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av den årliga lästiden vid folkskolan m. m. jämte vissa i ämnet väckta motioner. (252.)

Anmäld den 19 april 1940, därvid utfärdades tre kungörelser (sv. f. nr 250—252). Skrivelsen är därmed slutbehandlad, såvitt avser ecklesiastikdepartementet.

24. den 20 maj 1939, i anledning av väckta motioner om ändrad lydelse av 7 § 2 mom. lagen om kyrkofond. (278.)

Den 2 juni 1940 remitterades ärendet till kammarkollegiet. Svar å remissen har ännu icke inkommit.

25. den 31 maj 1939, angående effektiviserande av den tekniska forskningen. (328.)

Den 15 augusti 1940 överlämnades ärendet till handelsdepartementet. Skrivelsen är därmed slutbehandlad, såvitt avser ecklesiastikdepartementet.

26. den 6 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag under ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde. (335.)

Anmäld och slutbehandlad den 24 maj 1940.

27. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet samt till avlöningar vid karolinska mediko-kirurgiska institutet jämte vissa i ämnet väckta motioner. (352.)

Anmäld den 22 juni och den 7 juli 1939. Förstnämnda dag utfärdades därvid ett reglemente (sv. f. nr 416). I vad avser utredning rörande evalvering av vissa läkare tillkommande ersättningar är ärendet alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

28. den 10 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till skolhusbyggnad i Tännäs skoldistrikt. (378.)

Remitterad den 22 juni 1939 till skolöverstyrelsen, som ännu icke inkommit med yttrande.

29. den 13 juni 1939, i anledning av väckta motioner angående främjande av undervisningen per korrespondens m. m. (414.)

Anmäld och slutbehandlad den 22 november 1940.

30. den 14 december 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlöningsförmåner till viss lärarpersonal under tjänstledighet för militärtjänstgöring i anledning av anbefalld förstärkt försvarsberedskap m. m. (93.)

Delvis anmäld den 9 februari 1940, därvid utfärdades tre kungörelser (sv. f. nr 104—106). Ånyo anmäld och slutbehandlad den 7 juni 1940, därvid utfärdades tre kungörelser (sv. f. nr 460—462).

Av dessa ärenden äro alltså de under 2, 11, 14, 16, 18, 21—23, 25, 26, 29 och 30 omförmälda av Kungl. Maj:t inom ecklesiastikdepartementet slutligen behandlade samt de övriga på prövning beroende.

8. Jordbruksdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 18 mars 1930, i anledning av väckt motion om förhållandet mellan Arjeplog- och Karesuandolapparna samt lappförfattningarnas anknytning till det levande livet. (75.)

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut har chefen för jordbruksdepartementet den 28 april 1939 tillkallat sakkunnig person att verkställa överarbetning av 1930 års lapputrednings den 29 december 1935 avgivna betänkande. Den 27 november 1940 har avgivits betänkande angående lägenhetsupplåtelser åt lappar, som lämnat renskötseln (st. off. utr. 1940: 37). Överarbetningen är i övrigt ej slutförd.

2. den 23 maj 1930, i anledning av väckta motioner rörande vissa sociala jordfrågor. (276.)

Skrivelsen har i vad den avser vissa egnahemsfrågor slutbehandlats den 17 mars 1939, därvid beslöts proposition till riksdagen (nr 236). I den del skrivelsen har avseende å vissa arrendeförhållanden är den alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

3. den 28 april 1933, i anledning av Kungl. Maj:ts under nionde huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till fraktlindring för kalk jämte i ämnet väckta motioner. (171.)

Lantbruksstyrelsen den 30 juni 1938 givet uppdrag att verkställa utredning beträffande frågan om fraktbidrag jämväl vid sjötransporter av kalk har ännu ej fullgjorts.

4. den 5 juni 1934, i anledning av väckta motioner rörande ändringar i arrendelagstiftningen m. m. (311.)

Sedan 1936 års arrendeutredning den 9 november 1938 avgivit betänkande med förslag till ändringar i arrendelagstiftningen (st. off. utr. 1938: 38) samt yttranden däröver avgivits av åtskilliga myndigheter och sammanslutningar, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

5. den 22 februari 1935, i anledning av väckta motioner om ändrade bestämmelser beträffande understöd till förbättringsarbeten inom jordbruket. (46.)

Anmäld den 10 maj 1935, därvid lantbruksstyrelsen anbefalldes att verkställa utredning i de av riksdagen angivna hänseenden. Denna avvaktas.

6. den 15 mars 1935, angående ett rationellt och vinstgivande tillgodogörande av svenska frukter och bär. (75.)

En i anledning av förevarande riksdagsskrivelse från lantbruksstyrelsen infordrad utredning i ämnet har den 25 februari 1938 överlämnats till livsmedelslagstiftningssakkunniga för att — i avseende å införande av lagstadgad märkning av vissa läskedrycker — tagas i övervägande vid fullgörande av de sakkunnigas uppdrag. Detta uppdrag har ännu ej fullgjorts.

7. den 7 maj 1935, i anledning av väckta motioner angående åtgärder till bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur samt om lagstiftning rörande handeln med husdjur. (199.)

I den del skrivelsen icke slutbehandlats, nämligen beträffande lagstiftning rörande handeln med husdjur, föreligger ett av lantbruksstyrelsen och medicinalstyrelsen den 3 november 1936 avgivet betänkande.

8. den 6 juni 1935, i anledning av riksdagens år 1934 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1933—30 juni 1934. (279.)

I vad skrivelsen avsetts till handläggning på jordbruksdepartementets föredragning och ej slutbehandlats, nämligen beträffande punkten 9, utnyttjande av kronans fiskevatten, föreligger ett av fiskevattensutredningen den 1 september 1939 avgivet betänkande (st. off. utr. 1939:28) jämte yttranden däröver av åtskilliga myndigheter och sammanslutningar.

9. den 7 juni 1935, i anledning av väckta motioner om åtgärder till höjande av skogsbrukets ekonomiska bärkraft m. m. (274.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

10. samma dag, i anledning av väckta motioner angående beredande av medinflytande åt skogsägare vid handhavande av flottningsföreningarnas angelägenheter. (296.)

1936 års skogsutredning, som äger att taga skrivelsen i övervägande, har i denna del ännu ej slutfört sitt uppdrag.

11. den 25 april 1936, i anledning av väckta motioner om ändringar i arrendelagstiftningen, återupptagande av den sociala jordbruksfrågans lagvägar m. m. (180.)

Sedan 1936 års arrendeutredning den 9 november 1938 avgivit betänkande (st. off. utr. 1938:38) samt yttranden däröver avgivits av åtskilliga myndigheter och sammanslutningar, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

12. den 13 maj 1936, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående domänverkets övertagande av Kalix träindustriaktiebolags tillgångar m. m. (228.)

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande har chefen för jordbruksdepartementet den 11 november 1938 tillkallat en utredningsman att verkställa fortsatt utredning rörande domänverkets skogsindustriella rörelse. Denne har den 31 januari 1940

avlämnat ytterligare utredning och förslag i ämnet. Sedan yttranden över förslaget avgivits av statskontoret, domänstyrelsen, riksräkenskapsverket och statens pensionsanstalt, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

13. den 22 maj 1936, angående utredning av smörets och margarinets näringsfysiologiska betydelse m. m. (255.)

Näringsrådet, som anbefallts att verkställa utredning rörande ifrågavarande spörsmål, har avlämnat ett förslag i ämnet till 1938 års jordbruksutredning. Ärendet är alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

14. den 23 maj 1936, i anledning av väckta motioner om viss ändring av norrländska arrendelagen m. m. (259.)

Sedan 1936 års arrendeutredning den 9 november 1938 avgivit betänkande (st. off. utr. 1938: 38) samt yttranden däröver avgivits av åtskilliga myndigheter och sammanslutningar, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

15. den 29 maj 1936, i anledning av väckta motioner om åtgärder till främjande av det svenska fisket. (288.)

Den 1 februari 1940 har chefen för jordbruksdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande tillsatt en kommitté med uppgift att såsom organisationskommitté tillvarataga fiskarenas gemensamma intressen ävensom att efter departementschefens närmare bestämmande vidtaga erforderliga åtgärder för bildandet av en riksorganisation för fiskare (1940 års fiskerikommitté). Kommittén har ännu ej slutfört sitt arbete.

16. samma dag, i anledning av väckt motion angående den industriella rationaliseringens och koncentrationens inverkan på den jordbrukande befolkningens förvärvsmöjligheter. (290.)

Ett lantbruksstyrelsen den 7 maj 1937 givet uppdrag att verkställa visst undersöknings- och utredningsarbete rörande frågan om torrläggning av närmare angivna markkomplex inom Uppsala län har ännu ej slutförts.

17. den 10 april 1937, i anledning av väckta motioner angående anordnande av småbrukarkurser m. m. (133.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

18. den 24 april 1937, i anledning av väckta motioner angående omorganisation av kontrollen över tillverkning av och handel med margarin m. m. (207.)

Livsmedelslagstiftningssakkunniga den 13 maj 1937 givet uppdrag att i samband med dem anbefalld utredning upptaga de i skrivelsen omförmälda spörsmålen till behandling har ännu ej slutförts.

19. den 28 april 1937, i anledning av väckta motioner angående vägnätets utbyggande med ett system av cykelvägar. (217.)

Sedan väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt domänstyrelsen den 11 september 1939 avgivit förslag i ämnet samt statskontoret däröver avgivit utlåtande, har skrivelsen anmälts den 12 april 1940 (se prop. nr 236 sid. 64—65). Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

20. den 4 maj 1937, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överförande av vissa kronoparker i Jämtlands län till renbetesfjällen m. m. samt en i ämnet väckt motion. (256.)

Genom beslut den 16 februari 1940 har skrivelsen överlämnats till utrednings-

mannen för verkställande av överarbetning av 1930 års lapputrednings betänkande. Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

21. den 26 maj 1937, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av mark från kronoegendomen Stora och Lilla Åvesta nr 1 i Kopparbergs län jämte i ämnet väckta motioner. (336.)

Anmäld den 11 juni och den 21 juli 1937, varmed skrivelsen slutbehandlats i vad den avser försäljning av den mindre lotten av ifrågavarande kronoegendom. Vidkommande försäljningen av den större lotten förordnade Kungl. Maj:t den 11 juni 1937, att därmed skulle tillsvidare anstå.

22. den 27 maj 1937, i anledning av väckt motion om lagstiftning i visst avseende rörande saluhållande av gödsel- och fodermedel. (341.)

Anmäld den 10 september 1937, därvid uppdrogs åt kommerskollegium och lantbruksstyrelsen att gemensamt verkställa av riksdagen begärd utredning rörande lämpligheten av åtgärder till skydd mot saluhållande av mindervärdiga gödselmedel. Utredningen har ännu ej slutförts.

23. den 19 mars 1938, i anledning av väckt motion angående utredning rörande förekomsten av olika slag av svinsjukdomar inom landet m. m. (122.)

Anmäld den 6 maj 1938, därvid uppdrogs åt lantbruksstyrelsen och medicinalstyrelsen gemensamt att verkställa av riksdagen begärd utredning. Denna har ännu ej slutförts.

24. den 26 april 1938, i anledning av väckt motion angående skyldighet för försäljare av hästkreatur att tillhandahålla intyg om deras ålder. (203.)

Skrivelsen är alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

25. den 17 maj 1938, i anledning av väckt motion angående utredning om sammanslagning av de båda svinraserna Yorkshire och Förädlad Lantras. (273.)

Anmäld den 17 juni 1938, varvid uppdrogs åt lantbruksstyrelsen att verkställa utredning i ämnet. Denna har ännu ej slutförts.

26. samma dag, i anledning av väckt motion angående skäliga administrationsbidrag till hushållningssällskapen för deras verksamhet i samband med vissa stödåtgärder. (276.)

Anmäld den 4 januari 1940 (se bil. till statsverksprop. IX h. t. p. 81). Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

27. den 1 juni 1938, i anledning av väckt motion angående utredning av lantbrukets lärlingsfråga. (371.)

Sedan lantbruksstyrelsen den 1 juli 1940 avgivit betänkande angående lantbrukets lärlingsfråga samt yttranden däröver avgivits av åtskilliga myndigheter och sammanslutningar, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

28. den 6 maj 1939, i anledning av väckta motioner om fortsatt tillämpning av lagen den 17 juni 1932 angående ytterligare utsträckning av lagen den 22 juni 1928 om ersättning till strandägare för mistad fiskerätt. (228.)

Anmäld den 30 juni 1939, därvid uppdrogs åt kammarkollegiet att i samverkan med vederbörande strandägare verkställa av riksdagen begärd utredning. Denna har ännu ej slutförts.

29. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående den lägre lantbruksundervisningens ordnande. (230.)

Under år 1940 har skrivelsen anmälts den 4 januari och den 21 juni. Beslutet den 21 juni innefattade bland annat utfärdande av kungörelser i ämnet (sv. f. nr 675, 724, 847—849). Ärendet är därmed slutbehandlat.

30. den 23 maj 1939, i anledning av väckt motion angående kronoskogvaktarboställena å häradsallmänningar. (298.)

Anmäld den 30 juni 1939, därvid uppdrogs åt kammarkollegiet att verkställa utredning i ämnet. Utredningen har ännu ej slutförts.

31. den 3 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser nionde huvudtiteln. (339.)

I skrivelse den 21 juni 1940, nr 435, har riksdagen förklarat, att av 1939 års lagtima riksdag med avseende å den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1939/40 givna bemyndiganden under i skrivelsen givna förutsättningar skola äga fortsatt giltighet för budgetåret 1940/41. Ärendet är alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

32. samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1939/40 å kapitalbudgeten gjorda framställning om anslag till byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan. (340.)

Se ovan under 31.

33. den 6 juni 1939, i anledning av väckta motioner om ökat tullskydd för matlök. (354.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

34. den 13 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade grunder för egnahemsverksamheten m. m. jämte i dessa ämnen väckta motioner. (444.)

Är 1940 har skrivelsen anmälts den 4 januari, den 8 mars, den 7 juni och den 25 oktober. Beslutet den 7 juni innefattande utfärdandet av två kungörelser (sv. f. nr 589 och 590). Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

35. den 28 november 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett område av kronoegendomen Starby kungsladugård i Östergötlands län. (73.)

Anmäld och slutbehandlad den 1 december 1939.

Av dessa ärenden äro sålunda de under 19, 20, 29, 34 och 35 omförmälda av Kungl. Maj:t inom jordbruksdepartementet slutligen behandlade samt de övriga på prövning beroende.

9. Handelsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 17 april 1928, i anledning av väckt motion angående ändrad lydelse av 9 § i lagen om tillsyn å fartyg m. m. (123.)

Ifrågavarande skrivelse är, i vad den avser lastmärke för fartyg i östersjöfart med en bruttodräktighet om minst 150 registerton, slutbehandlad genom utfärdandet av lagen den 30 juni 1932 (nr 324) angående ändrad lydelse av bland annat 9 § lagen den 16 oktober 1914 om tillsyn å fartyg. Sedan kommerskolle-

gium den 22 december 1937 avgivit utlåtande rörande bland annat frågan om lastmärke för mindre fartyg, vilka nyttjas i östersjöfart eller utrikesfart, har Kungl. Maj:t den 28 januari 1938 utfärdat kungörelse (nr 23) med ändrad bestämmelse angående lastmärke å vissa fartyg. Skrivelsen är ånyo anmäld den 26 januari 1940 och därmed slutbehandlad.

2. den 11 april 1934, i anledning av väckta motioner om utredning angående de ekonomiska och sociala verkningarna av de s. k. enhetsprisföretagen inom detaljhandeln m. m. (146.)

Sedan de jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 15 juni 1934 för ärendets utredning tillkallade sakkunniga den 30 november 1935 avgivit utredning i ärendet (st. off. utr. 1935: 63) och kommerskollegium däröver den 20 februari 1940 avgivit infordrat utlåtande — därvid fogats yttranden från intresserade organisationer och sammanslutningar m. fl. — har Kungl. Maj:t den 8 mars 1940 funnit utredningen och vad däröver anförts i avgivna yttranden och framställningar icke för närvarande föranleda någon vidare åtgärd.

3. den 20 april 1934, i anledning av väckta motioner om uppställande av legala kompetensvillkor för rätten att idka hantverk m. m. (191.)

Sedan de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 januari 1936 tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning i ämnet (1936 års hantverkssakkunniga) den 10 juni 1938 avgivit betänkande jämte lagförslag angående lärlingsutbildningen inom hantverket och den mindre industrien (st. off. utr. 1938: 30), är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

4. den 18 maj 1934, angående den praktiska utbildningen av maskinistelever. (257.)

Sedan kommerskollegium den 21 september 1937 efter remiss avgivit utlåtande i ämnet, har Kungl. Maj:t den 30 september 1937 uppdragit åt kommerskollegium att verkställa den av riksdagen begärda utredningen. Denna är ännu icke slutförd.

5. den 28 mars 1935, i anledning av väckta motioner angående utredning om rätten att idka hantverk. (127.)

Sedan 1936 års hantverkssakkunniga den 15 augusti 1939 avgivit betänkande jämte, bland annat, förslag till kungörelse angående mästarbrev för hantverksutövare (st. off. utr. 1939: 46), har ärendet anmälts den 11 oktober 1940 och därvid slutbehandlats, i vad på handelsdepartementets föredragning ankommer, genom utfärdandet av kungörelse i ämnet (sv. f. nr 873).

6. den 6 juni 1935, i anledning av väckta motioner om åtgärder till ernående av ökad säkerhet till sjöss. (291.)

Sedan Kungl. Maj:t den 22 maj 1936 anbefallt kommerskollegium att verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med den av riksdagen begärda utredningen ävensom med de förslag, vartill utredningen kunde föranleda, har kommerskollegium i betänkande den 28 oktober 1937 inkommit med utlåtande och förslag i ämnet. Ärendet är därefter beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

7. den 5 maj 1936, i anledning av väckt motion angående befrielse för mindre bemedlade uppfinnare från erläggande av vissa patentavgifter. (208.)

Sedan Kungl. Maj:t den 22 maj 1936 anbefallt patent- och registreringsverket

att verkställa utredning i ämnet, har Kungl. Maj:t sedermera den 1 november 1940 förordnat, att 1938 års patentutredning skulle hava att verkställa utredningen. Denna är ännu icke slutförd.

8. den 27 juni 1936, i anledning av väckta motioner om befrämjande av exporten och avsättningen i övrigt av gatsten m. m. (384.)

Sedan de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 mars 1937 tillkallade sakkunniga för utredning rörande befrämjande av avsättningen av den svenska stenindustriens produkter (1937 års granitutredning) den 1 april 1939 avgivit betänkande i ämnet (st. off. utr. 1939: 11), är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

9. den 28 april 1937, angående åstadkommande av lindring i visst avseende för svenska fiskare vid besök i norska hamnar. (228.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

10. den 31 maj 1939, angående utredning om handelssjöfartens skydd under krigsförhållanden. (327.)

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande av den 30 juni 1939 uppdrogs den 13 juli samma år åt särskilda utredningsmän, 1939 års sjöfartsskyddsutredning, att verkställa skyndsam utredning i frågan. På de sakkunnigas förslag äskade Kungl. Maj:t bland annat i proposition nr 25 till 1939 års urtima riksdag ett reservationsanslag å 1,000,000 kronor till främjande av handelsfartygs förseende med skyddsanordningar mot minsprängning. Anslaget beviljades av riksdagen. Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

11. samma dag, angående effektiviserande av den tekniska forskningen. (328.)

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 augusti 1940 har den 13 september samma år uppdragits åt särskilda utredningsmän att verkställa utredning om den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande. Utredningen är ännu icke slutförd.

12. den 6 juni 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag under handelsdepartementets verksamhetsområde. (336.)

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

13. den 20 december 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för begränsning av statsutgifterna under budgetåret 1939/40 m. m. jämte i ämnet väckta motioner. (97.)

Anmäld den 30 december 1939 och därvid slutbehandlad i vad på handelsdepartementets föredragning ankommer.

14. den 20 december 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till anläggande av ett tackjärnverk i Norrbotten. (98.)

Anmäld den 12 juli 1940, varvid Kungl. Maj:t, bland annat, uppdrog åt chefen för handelsdepartementet att till ett nominellt belopp av 3,499,500 kronor för Kungl. Maj:t och kronan låta teckna aktier i Norrbottens Järnverk Aktiebolag. Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

Av dessa ärenden äro alltså de under 1, 2, 5, 10, 13 och 14 omförmälda av Kungl. Maj:t inom handelsdepartementet slutligen behandlade samt de övriga på prövning beroende.

10. Folkhushållningsdepartementet.

Riksdagens skrivelse

1. den 25 november 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överföring på staten av vissa krigsrisker vid import m. m. (66.)

Anmäld och slutbehandlad den 30 december 1939.

2. den 28 november 1939, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om uppförande å riksstaten för budgetåret 1939/40 av en huvudtitel för folkhushållningsdepartementet m. m. (70.)

Delvis anmäld den 15 december 1939. I övrigt är skrivelsen beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Bilaga V.

Förteckning

över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1940 och vari under år 1940 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

1. *1908 den 31 januari (nr 47)* och *1910 den 7 januari (nr 37)*, angående domstolarnas arkiv m. m.

Se ämbetsberättelsen 1937 sid. 323. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Justitiedepartementet.)

2. *1923 den 26 juni (nr 303)*, angående ändring av bestämmelserna om gåvobeskattning i kungl. förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva.

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Finansdepartementet.)

3. *1925 den 11 december (nr 629)*, angående ändring av bestämmelserna om resekostnadsersättning i kungl. förordningen den 12 juli 1878 angående ersättning till förrättningsmän för utmätning i enskilda mål samt till stämningsmän m. m.

Ärendet har anmälts den 29 november 1929 och den 21 december 1933 (se vidare ämbetsberättelsen 1934 sid. 377). I övrigt är ärendet fortfarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Socialdepartementet.)

4. *1926 den 22 december (nr 600)*, angående åtgärder för bättre tillgodoseende av vittnens rätt att undfå ersättning för inställelse vid domstol.

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelsen 1940 sid. 354. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Justitiedepartementet.)

5. *1934 den 22 mars (nr 240)*, angående ändring i lagstiftningen om trafikförsäkring å motorfordon.

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 335, 1939 sid. 335 och 1940 sid. 355. Ärendet är, till den del det icke slutbehandlats, föremål för fortsatt beredning inom justitiedepartementet. (Justitiedepartementet.)

6. *1934 den 15 september (nr 573)*, angående åtgärder för åstadkommande av likformighet vid beräkning av strafftid, då avbrott i verkställighet äger rum till följd av ny rannsakning.

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Justitiedepartementet.)

7. *1935 den 11 januari (nr 51)*, angående åklagares rätt att bedriva advokatverksamhet.

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1937 sid. 324, 1938 sid. 335, 1939 sid. 335 och 1940 sid. 355. I proposition (nr 219) till 1940 års lagtima riksdag har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag angående omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna m. m., avsedd att träda i tillämpning vid den framtida tidpunkt, som kan bliva bestämd därför. Sedan riksdagen genom skrivelse den 18 juni 1940 (nr 438) förklarat sig i huvudsak godkänna de föreslagna grunderna för ifrågavarande omorganisation, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Jfr punkt 63 under socialdepartementet i bilaga II.) (Justitiedepartementet.)

8. *1935 den 31 december (nr 766),* angående skyldighet för förmyndare att vid uppbärande av omyndig tillkommande försäkringsbelopp förete bevis om överförmyndarens tillstånd till beloppets utbetalning.

Angående tidigare vidtagna åtgärder, se ämbetsberättelserna 1938 sid. 336 och 1940 sid. 355. Kungl. Maj:t har genom proposition till 1940 års lagtima riksdag (nr 107) framlagt förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 27 juni 1924 (nr 320) om förmynderskap m. fl. författningsförslag. Sedan riksdagen antagit de av Kungl. Maj:t framlagda författningsförslagen, har Kungl. Maj:t den 31 maj 1940 utfärdat lagar och förordning i ämnet (sv. f. nr 449—456). Ärendet är därmed slutbehandlat. (Justitiedepartementet.)

9. *1936 den 16 september (nr 566),* angående skärpning av straffet för spridande av efterbildning av penningsedel m. m.

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Justitiedepartementet.)

10. *1937 den 9 april (nr 272),* angående bestämmelser om fördelning av kostnaderna för tjänsteresor i vissa fall.

Över framställningen hava, på grund av remiss, utlåtanden avgivits av länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Kalmar, Malmöhus, Jämtlands och Västerbottens län samt av statskontoret. Ärendet har sedermera behandlats i 1937 års landsfiskals- och stadsfiskalsutrednings betänkande med förslag till omorganisation av landsfiskals- och stadsfiskalsbefattningarna m. m. (st. off. utr. 1939: 9). Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Finansdepartementet.)

11. *1937 den 28 december (nr 769),* angående förtydligande bestämmelser om lösen- och stämpelavgifter för vissa bevis m. m.

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Finansdepartementet.)

12. *1937 den 31 december (nr 778),* angående rätt för svarandepart, som beviljats fri rättegång, att kostnadsfritt erhålla protokoll i målet, även om begäran därom framställes först efter det utslag meddelats.

Se ämbetsberättelsen 1939 sid. 336. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Justitiedepartementet.)

13. *1938 den 10 november (nr 645),* angående resestipendier åt åklagare.

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Socialdepartementet.)

14. *1938 den 19 december (nr 725),* angående resekostnads- och traktamentsersättning till domare för inspektionsresor till överförmyndare.

Se ämbetsberättelsen 1940 sid. 356. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Justitiedepartementet.)

15. *1938 den 30 december (nr 740)*, angående skyldighet för utmätningsman att i dagboken i utsökningsmål införa specificerad uppgift rörande förrättningskostnad m. m.

Över framställningen hava utlåtanden avgivits av åtskilliga myndigheter och sammanslutningar. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Socialdepartementet.)

16. *1938 den 31 december (nr 743)*, angående fastställande av viss, med hänsyn till alkoholhalten i blodet bestämd gräns, vid vilken förare av motorfordon skall anses vara i lagens mening påverkad av starka drycker.

Se ämbetsberättelsen 1940 sid. 356. Sedan utredningsmannen avgivit ett den 28 juni 1940 dagtecknat betänkande med förslag till ändrad lagstiftning angående s. k. rattfylleri (st. off. utr. 1940: 17) samt vissa myndigheter och sammanslutningar avgivit yttranden över betänkandet, är ärendet beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Kommunikationsdepartementet.)

17. *1939 den 20 juni (nr 394)*, angående omreglering av Nordmarks, Jösse och Södersysslets domsagor.

Svea hovrätt har, på grund av remiss, avgivit utlåtande i anledning av framställningen. Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Justitiedepartementet.)

18. *1939 den 27 december (nr 740)*, angående bestämmelser, huru förfaras skall med medel, som i utdelningsförslag tillagts konkursborgenär men av honom icke lyftas.

Skrivelsen har remitterats för utlåtande till statskontoret och vissa sammanslutningar. (Justitiedepartementet.)

19. *1939 den 30 december (nr 744)*, angående skyldighet i visst fall för konkursförvaltare att lämna överexekutor uppgift å borgenärer, som äga fordran med förmånsrätt enligt 17 kap. 4 § handelsbalken.

Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. (Justitiedepartementet.)